ion drăguşanul

povestea aşezărilor moldovene

O

Cluj-Napoca, 2024

Coperţile:

desene de

Julius Zalaty ZUBER

(1867-1918)

şi de

Mattias Adolf CHARLEMONT

(1820-1871)

Precuvântare:

„Obiceiuri păgâneşti la Români”

Primul mare neadevăr despre spiritualitatea strămoşească susţine că „**poporul nostru românesc s-a încreştinat cam în acelaşi timp când s-a şi format**”. Spiritualitatea este, întotdeauna, altceva decât statalitatea, iar formaţiunile politico-administrative valahe, şi nicidecum romane sau române, cum avea să forţeze nota Şcoala Ardeleană, păstrau memoria subconştientă pelasgă, deci un dat spiritual european care îşi putea afla normalităţi în creştinism, dar nu şi iniţieri. În fond, şi Augustin susţinea că religia pe care o numim creştinism a existat dintotdeauna, Iisus umanizând-o, iluminând-o întru dreptate şi devenind „Soarele Dreptăţii”.

Între Calea lui Iisus şi bisericile de după anii 300 nu prea există puncte comune, intoleranţa instituţională bisericească folosind minciuna şi contrafacerea spirituală pentru a stăpâni şi controla totul. Dar tocmai în aceste exagerări dogmatice, dacă nu cumva doar propagandistice, există mărturii care păstrează reperele difuze ale datului primordial, deci ale Datinii, pe care, cu oarecare eforturi şi prospeţimi ale minţilor, le putem desluşi. Întru argumentare, voi folosi pledoariile demagogice ale presei religioase româneşti, începând cu „Obiceiuri păgâneşti la Români”, text publicat de „organul Vicariatului Episcopal

gr. Cat. Român din Maramureş", gazeta „Dumineca"[1], text din care am preluat şi platitudinea încreştinării poporului român odată cu formarea sa. Pornind de la această platitudine unanim şi resemnat acceptată, cu paguba desprinderii brutale de rădăcini, propagandistul religios îşi permite obrăznicia acuzării bietului nostru popor, care încă mai păstra, măcar la nivel totemic şi ritualic, frânturi din spiritualitatea ancestrală a Europei continentale: „Ar fi, în urmă, firesc ca în viaţa lui sufletească-religioasă, să nu se afle alte datini şi moravuri, decât de acele care să fie luate din învăţătura, viaţa şi din faptele alese ale credinţei creştine. Şi totuşi, dacă am privi şi observa viaţa lui religioasă, în felul cum se împlineşte şi se petrece la noi, putem să descoperim uşor şi trebuie să spunem că **poporul nostru, pe lângă datinile şi moravurile care se împacă cu adevărurile şi învăţătura credinţei noastre, păstrate de Sf. Maică Biserică, el mai ţine şi mai săvârşeşte şi alte forme, fapte, datini şi apucături**, care nu se ţin de Legea noastră creştină, care sunt cu totul străine de învăţătura Domnului Christos şi, de cele mai multe ori, de tot contrare şi păgubitoare pentru credinţa şi viaţa sufletului nostru".

Spiritualitatea, susţineau şi Lucian Blaga („matricea" şi „faptul stilistic"), şi Mircea Eliade („aderenţa la scenariul mitic primordial"), defineşte vechimea şi originea unui popor. „Poporul român, în simplitatea sa, nu s-a despărţit de legendele păstrate din vechime, nici de mitologia cea filosofică a străbunilor săi. Nici barbaria veacurilor trecute, nici năzuinţa cuceritorilor nu i le-a

[1] *Dumineca*, Anul VII, Nr. 31, 3 august 1930, pp. 2 şi 3

putut şterge din inimă, n-a putut să le încurce, să le încuscreze cu cele moderne, şi nici creştinismul n-a fost în stare să dezrădăcineze reminiscenţa ce a păstrat-o românul pentru zeii mitologiei romane. În deşert au stăruit mulţi, sub diverse pretexte, să şteargă din imaginea cea vie a românului ţăran aducerea aminte a lui Joe, Mercur, Vinere, şi de alţi zei antici, care-şi au adoraţi şi adoratoare mai ales în casele românaşilor şi ale româncelor, şi credinţa în zeii cei vechi nu o poţi dezrădăcina cu uşurinţă, şi cred că nici nu e de lipsă a o stârpi, când aceea nu e stricăcioasă. / Aşadar, mitologia vechilor şi mai vârtos a străbunilor noştri, care însă e încopciată cu cea a mai multor popoare, are pentru noi mai mult interes decât pentru orişicare popor european, fiindcă noi posedăm o mulţime însemnată de rămăşiţe din ea. Este sfântă datoria de a căuta acele rămăşiţe şi de a le feri de noianul timpurilor şi al uitării”[2].

Ceea ce însemna, de fapt, un patrimoniu identitar pururi viu, de care ar trebui să ne îngrijim în permanenţă, a fost şi este pururi stigmatizat de religie. Nu de creştinism, de spiritualitatea revigorată de Iisus Hristos, ci de instituţiile religioase dogmatice, care nu vor ţine cont niciodată de „sigiliul dumnezeirii”, pe care îl reprezintă o identitate naţională. Instituţia bisericească, „neputând înlătura şi extermina din uzul poporului nici calendele, precum nici cele mai multe uzanţe păgâneşti, se sili măcar a le transfera la idei creştine. Ci silinţa, măcar că foarte sinceră, a avut succes numai pe jumătate: calen-

---

[2] Roşu, Teodor, *Mitologia sau cunoştinţa despre zeităţile celor vechi,* în *Amiculu Şcoalei,* nr. 4 din 28 ianuarie 1861, p. 32

dele, adică colindele noastre, păstrară numeroase răsunete mitologice străvechi”[3].

E o diferenţă umană şi patriotică între susţinerile vechilor cărturari ardeleni şi dogmatismul intolerant, care continuă cu nonşalanţă: „Din cele mai vechi timpuri ele (elementele Datinii – n. n.) se ţin şi se păstrează cu mare îngrijire, amănunţit chiar şi în oarecare măsură chiar cu încăpăţânare. Aceste obiceiuri greşite au şi dat naştere la multe tulburări, rătăciri în trecut şi mai ales au dat mult de lucru în păstorirea sufletească şi părinţilor sufleteşti a credincioşilor, servitorilor altarului, preoţilor. Ei le-au cunoscut de la început şi şi-au dat seama de stricăciunea şi deşertăciunea lor şi putem spune că în bună parte şi-au dat silinţa să şi scoată şi stârpească aceste buruieni otrăvitoare din grădina vieţii noastre sufleteşti, atât prin îndemnul şi faptele vieţii, cât şi mai ales prin cuvântările din Biserică: prin predici”.

Împotriva unor astfel de vrăjmăşisme identitare, prin care „această avuţie naţională românească este, azi, mai mult ca oricând mai înainte, ameninţată cu eterna înmormântare în noianul uitării”[4], s-au ridicat voci în pustie, voci care conştientizau că trebuie să mizăm pe „aceste tradiţiuni sacre ca pe unele din cei mai principali şi mai puternici conservatori ai naţionalităţii noastre române printre furtunile milenare”, pentru că „nu cutare şi cutare biserică, cutare şi cutare confesiune, cu principii altminteri prea divine, prea liberale, prea umanitare, pre-

[3] Silasi, Dr. Gregoriu, *Transilvania,* Anul VIII, nr. 5 din 1 martie 1875, p. 51
[4] Ibidem, pp. 51, 52

cum că „nu este între noi nici grec, nici roman, nici liber, nici sclav, ci toţi suntem una în Christos”, nu atare biserica şi confesiunea religioasă ne-au dat cele ce nici dânsele nu aveau: puterea conservatoare a naţionalităţii noastre. Biserica ne face serviciu naţional conservativ numai accidental, numai întrucât ştie răspândi lumina; ea, din contra, ne-a dat când pe mâna slavonismului, când pe a grecismului, când pe altele”[5]. Dar oricâtă iluminare, în sensul augustinian, exista şi încă mai există în pledoariile veşniciei neamului nostru, militanţii beznei nu s-au dat şi nu se dau bătuţi, crucificându-ne străbunii din ceruri cu încăpăţânată îndărătnicie:

„Cu toate acestea („silinţa să şi scoată şi stâr-pească aceste buruieni otrăvitoare din grădina vieţii noas-tre sufleteşti”, de care se fac responsabili preoţii – n. n.), puţine din ele au fost părăsite, cele mai multe dintre ele se mai ţin până azi ca şi scaiul ori spinul îndărătnic, pe care zadarnic se sileşte omul să le pustiască din cuprinsul pământului său. Multora le vor părea poate neînţelese acestea obiceiuri ciudate, mai ales dacă şi-ar pune întrebarea: de unde a putut împrumuta şi moşteni poporul românesc acestea obiceiuri, pe care nu le întâlnim decât la popoarele păgâne din trecut, ori la cele de azi? Şi răspunsul e cât se poate de limpede, dacă vom socoti că poporul nostru românesc s-a născut din amestecul alor două popoare păgâne: Romanii şi Dacii, care erau o ramură a unui mare popor vechi: Tracii. De la acestea două popoare străbune, care sunt strămoşii noştri, au adus românii acestea obiceiuri. Acestea popoare au trăit mai mult înainte de Christos, au fost păgâne şi astfel se va

[5] Ibidem, p. 52

înţelege, că noi de aceea le avem şi până azi acelea obiceiuri, deoarece, cu toate că ne-am încreştinat, nu le-am părăsit şi le-am ţinut şi după încreştinare alături de învăţăturile şi prescrierile credinţei creştine”.

Daco-romanismul însemna, de fapt, o fereastră spre ceva mult mai îndepărtat şi, totodată, mai spiritual. E vorba de „religia care a existat dintotdeauna”, cum scria Augustin şi nicidecum de degenerescenţele idolatre, care nu existau şi la daci, ci doar la romani. În planul spiritualităţii, dacismul (preoţii lor, ctisti, erau, ca şi druizii, promotori ai religiei naturale, ai „nuntirii cosmice” – regăsibilă şi în „Biblie”) însemna o continuitate ancestrală şi nu o vulgarizare, de tip elen, a ordinii universale. Dar şi în condiţiile în care Datina nu ar fi însemnat un dat primordial, ci unul mai recent, daco-roman, cine îndreptăţea dogmatismul să ne secere şi din această rădăcină?

„Este limpede – continuă propagandistul bisericesc din Maramureş –, că acum nu mai au nici un rost, le-a trecut vremea şi sunt cu totul păgubitoare pentru sufletul şi credinţa noastră. În trecut, când mintea şi sufletul popoarelor au fost întunecate şi stăpânite de rătăcirile păgâneşti („pagane” înseamnă, în latină, „sate”, deci comunităţi mici, în care supravieţuirile spirituale sunt mai îndelungate – n. n.), ele au putut să dăinuiască, pentru că a lipsit lumina şi priceperea. Dar după ce Legea nouă a lui Christos-Dumnezeu a adus pe pământ: calea, adevărul şi viaţa vecinică, care învăţătură dumnezeiască a luminat apoi toate neamurile pământului, scoţându-le din întunericul robiei păcatului, să mai credem şi să mai ţinem astfel de rătăciri păgâneşti este o faptă păcătoasă, o

ispitire a lui Dumnezeu şi o mare ruşine pe capul nostru. Şi numai cu mintea sănătoasă dacă le-am cerceta acestea datini, am putea vedea că ele nu au nici un înţeles, nu pot aduce nici un folos, sunt o josnică amăgire. Aşa că putem spune că deşteptăciunea unui popor se poate vedea azi şi din aceea că oare ţine ori nu şi în ce măsură astfel de obiceiuri sterpe, goale şi păgubitoare, **rămase ca o pată şi o tristă amintire din trecutul nostru, de pe când fuseserăm păgâni**”.

Iar concluzia dogmatică, deja clasicizată, este, ca întotdeauna, penibilă: „**Toate acestea credinţe şi fapte deşarte sunt pornite de la puterile întunerecului** şi, în urmare, aduc osânda vecinică asupra acelora care cred în ele şi le fac. Apoi, cu astfel de obiceiuri, ne mai facem şi de ruşinea şi de râsul lumii şi nu mai ne batjocorim noi pe noi înşine, arătându-ne prin ele întunecimea mintii noastre. Deci, cum zice Românul: Cele rele să se spele, cele bune să s-adune!”.

OANCEA

(satul „unde este Stanislav Ravasă” şi
seliştea Stoeneştii, comuna Oancea, Galaţi).

1438, iulie 6: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi pisarului Mihai Oţăl, care primeşte uric pentru „sate, pe Berheci, unde este Loluş şi, mai din jos, unde este Stan judele, de pe amândouă părţile, şi la gura Dunavăţului, şi Dobrana, unde este Zlătariu, şi, mai din sus, unde este Coste călugărul. Asemene, pe Prut, mai din jos de gura pârâului Oancii, unde este Stanislav Ravasă, şi seliştea cea veche, **Stoeneştii**, şi, la Corod, unde a fost Dragoşă, şi, din jos, săliştea lui Stan Sârbul, şi la Movila Corodului, Săliştea Sârbilor, şi, de la Movila cea Mare, până la gura Corăzăului, pe amândouă părţile, încât ar putea să-şi aşeze sate cu cotunurile lor şi să aibă şi fâneţe… Iar hotarul acestor sate, cu toate hotarele sale, pe unde s-au hrănit din veac, cum şi hotarul pustietăţilor acelora să fie încât se vor putea hrăni din destul”[6].

1628, august 27: În faţa lui Ghianghea, mare vornic de Ţara de Jos, s-au înfăţişat Paşcu hânsarul, Hilip fost vătaf de hânsari, Bârlădean şi Sava din **Oncea** (sau Oancea, sat în Covurlui, Galaţi), Andrei Şteandzeş din **Bicani** (satul Ghicani, în Tutova, Vaslui), Armaga, Costantin călăraşul din **Igeşti** (în Fălciu, Vaslui), Todera-

[6] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 185, p. 262

chi din **Grendu** (lângă Tuluceşti, Galaţi), Ionaşco Trelea şi Toader Ciocaş aprod „şi au mărturisit ei cu sufletele lor înaintea noastră cum acel sat **Vornicenii** (lângă Tuluceşti, în Covurlui, Galaţi) l-a ţinut Necoară armaşul, de când s-au pomenit ei”[7].

1632, iulie 15: Zapisul lui Toader de **Bârlad**, care scrie zapisul şi mărturiseşte „cum au venit înaintea noastră popa de **Hărmăneşti** (Ghermăneşti, comuna Banca, Vaslui), Vasile Buţucul şi popa Gligorie de Hărmăneşti, feciorul popii lui Albeş şi Costantin aprod de **Rădăcineşti** (comuna Corbiţa, Vrancea), şi Gheorghe de **Rădeşti** (comuna Bălăbăneşti, Galaţi), Busul şi a Cârstei, fratele popii Buţucului, şi Nechita, fratele popii Buţucăi, şi Dănilă, feciorul lui Ştefan, Gorul, Casin feciorul lui Ştefan şi Ion Molofeiu de **Răsipeni** (lângă Vinderei, Vaslui), Grozava, feciorul său şi cu Antonisiia şi au vândut… din sat de **Răsipeni**, de pe Jeravăţ, partea unui bătrân, ce i se vine partea lui Molofteiu… lui Constantin Ciurei din **Dăneşti** (înglobat în Oancea, Galaţi), drept 55 de zloţi”[8].

1637, august 15: Dochia Giurgoie, fata Solomiei, nepoata Stanciului din Măstacăn, vinde „partea mamei, Solomiei, fata Stanciului, la sat la **Măstacăn** (comuna Măstăcani, Galaţi), din partea nemeşească a şasea parte din vatra satului, şi din câmp, şi din pădure, şi o parte din Poiana lui Găşu, jupânului Gligoraşco Bejan, drept 20 lei bătuţi… Şi-n tocmeala noastră au fost Ştefan Ponici din

---

[7] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 396, pp. 543, 544

[8] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 158, pp. 201, 202

Bereşti (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău) şi Mierăuţi Mareş din **Sârbi** (în Oancea, comuna Oancea, Galaţi)”[9].

1640, februarie 28: Simion Sprânceană, feciorul lui Ionaşco Sprânceană, nepotul lui Gavril Sprânceană paharnic şi al Vasillcăi Sprâncenoae, vinde, în faţa boierilor divaniţi, lui Strătulat aga, drept 15 galbeni ungureşti, „partea moaşei (bunicii) sale Vasilca din satul **Dăneşti**, ce este în ţinutul Fălciului, a patra parte din acel sat, din a patra parte, jumătate”[10].

1774, iunie 5: Satul **Oance**, ţinutul Covurluiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumean-ţev[11]**. Ce ţin poşta la Oancea:** Săverin Uşurel / Ştefan Uşurel / Ilie sin (fiu) lui Vasile / Mihai zet (ginere) Ciosii / Gheorghi Chiosa / Pavăl fiul Chiosăi / Apostol Gâdeiu / Neculai Uşor / Ion fiul lui Uşurel / Ioniţă Tarvana / Andrei Uşor / Costandin fiul lui Ioniţă / Sălăvăstru Onul / Gheorghe Filimon / Sanduul Dorin / Mihăilă fiul dascălului / Grigore fratele lui / Postolache / Enache fiul lui Ioniţă / Săverin fiul lui Antohi / Chirică fiul lui Ioniţă / Ion fiul lui Gheorghi / Mihăilă Iuraşco / Vasile Marco / Costandin Marco / Ion Marin / Ion Crăciun / Irimie Gherghinii / Chirică Docan / Iordache Gavriliţă / Paraschiv Vârtosu / Dediul Mătcaş / Lefter Cociorvei / Vasile Cărăiman / Manole Crucian / Strătulat Filimon / Gligore fiul lui Cărăiman / Ion Brazdeş / Săverin, cibotar / Săverin fiul lui Sofie / Dumitru Săveniţă / Alicsandru

---

9 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 161, pp. 153, 154

10 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 300, pp. 295, 296

11 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 89, 90

Săveniţă / Săverin Săveniţă / Gheorghe Marin / Petre Marin / Ion Păvălaşco / Vasilache Tarvana / Alicsandru Băliuţă / Costandin Tarvana / Apostol Păvălaşco / Dămian Palaşco / Iordache, bejenar / Sandul Cârţul / Toader, rus / Paraschiv Crăciun / Gligoraş Brazdeş / Costandin Vârtosu / Alicsandru Corcodel /Ion, cibotar / Ion Gavriliţă / Neculai Mătcaş / Gligore Docan / Mihăilă Bălăuţă / Iftode Mane / Ilie Chiriţoi / Vasile Uşurel / Mihăilă Vârtosu / Costandin Nicoriţă / Tănasii fiul lui Antohi / Lefter Caraiman / Ion fiul lui Docan / Andronachi, vornic / Andrei, vătăman / Enachi Angheliţă / Ion fiul lui Pălade / Andrei Arşip. // **Rufeturi:** Popa Neculai / Popa Ichim / Irimie Onul, mazil / Săverin fiul Irimiei, mazil / Avram, mazil / Radul, păscar, scutelnic al banului Lupului.

1774, iunie 5: Satul **Roşcanii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[12]**. Tij poştaşi la Oancea:** Ion, cibotar / Simion Măroi / Nica / Simion Ţurcan / Costandin Balmuş / Gligore Balmuş / Andrei Chirilă / Gheorghe Balmuş / Mihăilă Pepele / Gavril Balmuş / Ştefan Tite / Ion Săcan / Ştefan Lazor / Vasile Stasii / Toderaşco, bejenar / Ioniţă, bejenar / Năstasii Tite / Gavril Stasii / Ştefan Nicula / Costandin, cibotar.

1901: „**Oancea**, comună rurală în judeţul Covurlui, plasa Prutul, a cincea comună a judeţului Covurlui de pe malul Prutului. Numirea sa vine de la pârâiaşul Oancea, ce-o străbate. Se află la 58 km de Galaţi, în dreptul orașului basarabean Cahul. Se mărginește, la nord, cu comuna Rogojeni; la est, cu Prutul; la sud-vest,

---

[12] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 90

cu teritoriul comunei Vlădeşti. Este formată din două cătune: Oancea, reședința, şi Slobozia Oancea sau Oneşti, întâiul la vreo 4 km spre nord de al doilea. Oancea este locuită numai de răzeși, iar locuitorii din Slobozia Oancea sunt foști clăcași împroprietăriți. / Satul Oancea are înfățișarea unui orăşel şi servește ca mic port pe Prut şi ca trecătoare în Basarabia, având și birou vamal, sucursală a biroului Galaţi. Are o populaţie de 555 familii sau 2.231 suflete, din care 407 contribuabili; 2 biserici, una, în partea din valea a Oancei, cu hramul Sf. Arhangheli, de lut și învelită cu stuf, veche de peste 100 ani, și a doua, în partea din deal, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, de piatră, construită, de vreo 70 ani, de familia Onu, constituind ambele o parohie, cu catedrala Adormirea, având un preot paroh, un preot ajutor și 4 cântăreți; 2 şcoli, una de băieţi şi a doua de fete, cea de băieţi înființată la 1865, condusă de 2 învăţători și frecventată de 119 elevi, și cea de fete, înființată în 1869 şi frecventată de 32 eleve. Pentru ambele şcoli s-a clădit, în anii 1889-1890, un local dublu, din fondul de 50.000 ruble, hărăzit în acest scop de către filantropii soți Stroescu, români basarabeni din Odesa. / În Oancea, proprietatea mare e reprezentată prin moşiile Slobozia Oancea, a dlui Mihail Onu, ambasador al Rusiei la Atena (român, băştinaș din Oancea, născut pe la 1834-1835, din părinţii medelnicerul Constantin Onu și soţia sa Ileana, născută Străjescu), şi moșia Oancea, împărțită în trei trupuri mici; iar proprietatea mică e a răzeșilor și a foştilor clăcași, împroprietăriți la 1864. Ocupaţia de căpetenie a locuitorilor e agricultura şi creşterea vitelor; se face însă și puţin negoţ; femeile cultivă pe o scară întinsă viermii de mătase. Numărul total al vitelor e de: 1.343 capete. /

Oancea, sat răzăşesc și reședința comunei cu același nume, mic port pe Prut şi trecătoare în Basarabia, cu biro vamal, sucursală a celui din Galaţi. Are 409 familii, sau 1.835 suflete; 2 biserici și 2 școli”[13].

OANCEA

(Oncea, Oancea, comuna Ivăneşti, Vaslui).

1635, iunie 29: Zapisul Armancăi, fata Vasilcăi, nepoata lui Sion, în care mărturiseşte că a „vândut partea de ocină şi moşie ce am avut, şi cumpărături ce am avut, cu loc de prisacă şi cu poieni, şi cu fânaţ, şi cu săpături, şi cu loc de iaz, şi cu vatră de sat, şi cu pomet din satul **Coşăşti** (Coşeşti, comuna Ivăneşti, Vaslui), din tot satul a şasea parte, unchiu-meu Ionaşco Coşăscului, dinaintea lui Tănasie de **Oncea** (Oancea, comuna Ivăneşti, Vaslui), şi Ionaşco Ona, Barabas armanul, Macarie cojocarul, popa Chiriţă, Gligorie Stârcul, Iachim Bârnaga şi Îndreiu Turcul de **Vaslui**, drept 50 zloţi bătuţi”[14].

[13] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 522
[14] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 145, p. 183

OANŢA

(pricut devenit sat, comuna Obileni,
raionul Kotovsk, Moldova).

1445, iulie 15: Întărit de Ştefan voievod logofătului Oancea, care primeşte uric pentru „satele anume: Procopeni, pe Răut, şi, peste Prut, în dreptul Podolenilor, unde este Călugăriţa şi unde este Oanţa, şi, lângă Şumuz, Bezhaci, şi, pe Suceava, Satul Mare… Şi încă i-am dat, pe Voinova, jumătate din satul unde este Paşcă vătăman”[15]. Hotarele, cele vechi, folosite din veac.

OANŢUL

(lângă Bicaz, Neamţ).

1774, iunie: Satele **Oanţul** şi **Stejarul,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[16], aveau **toată suma caselor 20**. Scădere rufeturi 8: 2 văduve, 6 case pustii. Rămân birnici 12. / **Birnici:** Andrieş Cărbune / Ion Cărbune / Toader Cărbune / Andonii / Mihăilă Zaharia / Vasile Cărbune / Toader Platon / Gavril, vornic

---

[15] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 255, pp. 360, 361

[16] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 53

/ Gheorghi Ialotă / Grigore Pitronii /Toader Ţifoi / In (alt) Toader. // **Rufeturi:** Maria, văduvă / Maria, tij (la fel). // **6 case pustii**.

1901: „**Oanţul**, sat în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, comuna Vadurile, situat pe malul drept al râului Bistriţa. Are o populaţie de 128 familii sau 488 suflete, care locuiesc în 120 case; 1 moară şi 1 piuă. Locuitorii se ocupă cu agricultura și plutăria”[17].

OARĂŞA

(pe Tazlăul Mare, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Oarăşa**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[18]**: Toată suma caselor**: 13. Scădere rufeturi, însă 3: 1 popă, 2 nevolnici. Rămân birnici 10. / **Birnici:** Vasile, pas / Apostol, pas / Sava, puşcaş / Toader Dronţu / Andreiu / Irimie sin (fiu) lui Sava / Pavăl Hortolomeiu / Nichita / Lupul cumnat Savii / Radul Bobocu. // **Nevolnici:** Pavăl. Morar / Vasile Rochiş. // **Preoţi:** Popa Vlad.

[17] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 523

[18] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 324

OASĂLE

(pe Suholui, în Covurlui, lângă Cuca, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Oasăle**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[19]**. Ce sunt poştaşi la Cuca:** Pricopie, vornic / Vasile Moţoc / Marin brat (frate) lui / Vasilache / Dimoftie / Ion fratele lui / Ionică Moţoc / Lepădatu, croitor / Iordache frate lui Stroe / Trifan / Moisă / Aftenie / Toader fratele lui / Ştefan fratele lui Toader / Ion Zaharie / Gligoraş / Gheorghi Zaharie / Apostol Angheluţă / Ştefan fratele lui / Ştefan Burcă / Iordache Angheluţă / Andrei Savin / Ştefan Buţoc / Acsinte / Aftenie Moţoc / Costandin a Onosii / Stroe / Aftenii Şerban / Toader Diaconică / Leon fratele lui / Gligore Streşină / Vasile fratele lui / Andoni / Afteni Mihne / Toader fratele lui / Costandin fratele lor / Dima Cârpoiu. // **Rufeturi:** Popa Mihai / Vasilache biv (fost) vornic, scutelnic al dumisale spătarului Costandin Sturza / Sandul, gălăţan, ce are 2 feciori volintiri la oaste şi el are cartea măriei sale grafului de apărare din let 1771, septembrie 9, supt numărul 1557.

1901: „**Oasele**, sat în judeţul Covurlui, plasa Siretul, comuna Cuca, la 4 km în partea de nord-vest de reşedinţa comunală. E satul cel mai mare din comună și format din puţini răzeși, mai mulţi foști clăcași şi însurăţei împroprietăriți. Are 182 case, 209 familii sau

[19] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 100

886 suflete; o biserică şi o şcoală, situate în valea şi pe coasta ce vine dinspre nord, de la Băleni, către sud, spre Pechea. Are un teritoriu în întindere de 4.860 hectare, din care 2.431 arabile, 514 hectare 80 ari pădure, 715 imaş şi restul vii şi vatra satului. Terenul său e în mare parte nisipos și clisos. Legenda spune că numele de Oasele ar veni de la un război, întâmplat aice, în urma căruia au murit mai mulţi oșteni, ale căror rămăşiţe au fost înmormântate în acest loc”[20].

OBÂRŞENI

(fosta selişte Fundeşti pe Jeravăţ,
comuna Vinderei, Vaslui).

1436, mai 13: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Mihail Stângaciu, care primeşte uric pentru „satele anume: pe Bogdana, unde este Balan şi fiul lui Drajan, şi, pe Smila, seliştea lui Roşca, şi chilia lui Manasie, şi, pe Iubana, Suseni, şi, Chegheci, locurile din pustie mai jos de Prun, la Fântâna Peducelului şi, mai jos, la Fântâna Mare, şi, **pe Jeravăţ, seliştea Fundeştilor**, între popa Mircea şi Petru Lungul, şi, pe Bârlad, un loc între Leurinţ şi Bâcsăneşti, şi, mai sus, Iapa, unde se unesc trei văi, un loc de pustie… Iar hotarele acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul

[20] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 523

pustiei să fie cât vor putea să folosească destul patru sate”[21].

1496, martie 16: Întărit de Ştefan voievod lui Ivan, care cumpără, cu 120 zloţi tătăreşti, de la Stana, fiica lui Mic Opinteală, „un sat pe Jeravăţ, anume Ionăşeşti, unde a fost jude Ioanâş”[22] (lângă Obârşeni). Hotarul, din veac.

1635, octombrie 2: Zapisul şoltuzului Andreiiaşu, al celor 12 pârgari şi al lui Dinga, Enachii Goian, Ursul Vântul „şi mulţi oameni buni, orăşeni de **târg de Bârlad**, şi Nenea de **Obârşiiani** (Obârşieni, comuna Vinderei, Vaslui)”, în care scriu cum a venit înaintea lor Petra de **Tomineşti** (lângă Gârdeşti, comuna Voineşti, Vaslui) şi a dat „o parte de ocină a ei din sat din Tomoneşti şi altă parte de ocină iar din **Bănceşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui)…lui Scărlet şi jupânesei sale… pentru că i-a plătit Scărlet un fecior al ei, anume Ion, de o şugubină şi a dat 12 galbeni”[23].

1901: „**Obârşeni**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Târgul, spre sud-est și la 19 km de Bârlad, la marginea judeţului, pe pârâul Jeravăţul. Formează o comună (comuna Obârșeni) cu cătunul Pleşa. În toată comuna sunt 528 locuitori, din care 179 contribuabili, locuind în 149 case. Satul are o populaţie de 126 locuitori şi 55 case. Are o școală primară de băieți; 2 biserici; o moară cu vapori. Se cultivă via pe o suprafaţă de 39,5

---

[21] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 154, pp. 211, 212

[22] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 223, pp. 394-396

[23] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 249, p. 291

hectare. Se lucrează rotăria şi se fac spete, ce se întrebuințează de femei la țesutul pânzei. Se cultivă gândacii de mătase. Comerţul se face de 6 persoane”[24].

OBÂRŞENI

(prin Pulpeşti, comuna Voineşti, Vaslui).

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod Micăi, fiica lui Măhăilă Andriescul, care cumpărase, cu 80 zloţi tătăreşti, de la Mihul Dragoslav, fiul lui Toader Negrul, şi de la nepoata lui de frate, Nastea, fiica lui Ivanco, şi de la nepotul lui Lazor, fiul lui Petrica Negrilescu, şi de la vara lor Nastea, fiica lui Ion Negrilescu, şi de la verii lor Iurie şi Măruşca, fiii lui Leahul, nepoţii lui Petru Şoimaru, toţi nepoţi ai fostului ceaşnic Negrilă, „un sat pe Tutova, anume Pulpeştii, unde a fost jude Pulpe”[25]. Hotarul, din veac.

1644, septembrie 1: Simion vinde lui Irimie și jupânesei Dochiții, „drept un cal și un caș de ceară... a treia parte de bătrân din satul **Lucești** (lângă Armășoaia, comuna Pungești, Vaslui), din partea Telegeștilor, cu loc de prisacă și cu curături în pădure și în câmp... dinantea lui Racleș căpitanul or **Pongești** (comuna Pungești, Vaslui), popa, Andonie, Ștefan, Platon și Ionașco ot **Toposti** (azi Popești, comuna Dragomirești, Vaslui), Ursul, Dumitru, Ionașco, Simion și Gligorce ot **Stângaci** (Stângăceni,

[24] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 527

[25] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 170, pp. 310, 311

comuna Pungeşti, Vaslui) și Ionașco, nepotul lui Bejan din **Obârșieni** (Obârșeni, comuna Voinești, Vaslui). Pentru credință, ne-am pus degetele, să se știe"[26].

1737, august 23: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod lui Lupaşco Gherghescul şi fraţilor săi, feciorii lui Constantin Gherghescul, ca „să fie tari şi puternici a-şi lua de-a zecea de pe a lor drepte ocini, ce au la **Gherghești**, la **Mănoiu**, la **Micești**, la **Stângaciu**, la **Corodești**, la **Dracşeni**, la **Răteci**, la **Obârşieni**, la **Huşi**, şi la **Unguraşi**, ce sunt în ţinutul Tutovei"[27].

1901: „**Obârşeni-Clăcaşi**, comună rurală şi sat în judeţul și plasa Tutova, spre nord-vest de oraş, pe pârâul Iezerul și aproape de sorgintea sa. Satul formează o comună (comuna Obârșeni) cu cătunul Obârșeni-Răzăși și Valea Iezerului (Lingurari), având o populaţie de 484 suflete, din care 85 contribuabili și 140 case. Are 14,25 hectare vie, din care 8,25 nelucrătoare, și 2 hectare livezi de pruni. Comerţul se face de 3 persoane. Se mai numește și Obârșeni-Boerești. / **Obârşeni-Răzăşi**, sat în comuna Obârșeni, lângă satul Obârşeni-Clăcaşi. Are o populație de 57 locuitori și 27 case"[28].

---

[26] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 408, p. 393

[27] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 30, 31

[28] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 527

OBÂRŞIA

(Borniş, sat în comuna Dragomireşti, Neamţ).

1444, septembrie 1: Întărit de Ştefan voievod lui Mic Crai, care primeşte uric pentru satele „ocina lui dreaptă, anume: Budeşti, pe Pârâul Negru, şi, la obârşia Pârâului Alb, Maleşti şi Glodeni, şi Craeştii pe Pârâul Negru. Şi, de asemenea… Obârşia, pe Pârâul Alb, şi, la obârşia Pârâului Negru, Bahna, şi, pe Pârâul Alb, jumătate din sat Hlăpeşti, partea de la Măleşti… Iar hotarul acestor sate să fie după hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[29].

1483, septembrie 23: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ivan Dumbravă şi Toader Urdiugaş, care primesc uric pentru „ocinile lor drepte, satele anume: Osârşia la izvorul Pârâului Alb, unde este casa lui Toader Urdiugaş, şi jumătate din Măleşti, partea de sus, şi Ivăneştii pe Şacovăţ… Şi de asemenea, am dat şi întărit slugii noastre Toader Urdiugaş, deosebit de fratele său Ivan Dumbravă, ocina soţiei sale, Nastea, satul anume Ghigoeştii la obârşia Pârâului Negru”[30]. Hotarul, din veac.

1539, iulie 21: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Ionaşco, ful Trifan, care cumpără, cu 280 zloţi, de la Ionaşco, fiul lui Droţ, „ale sale părţi de ocină, din partea tatălui său Droţ, a cincea parte din satul **Gligoreşti**

[29] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 250, pp. 353-355

[30] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 253, pp. 387-389

(Grigoreşti pe Siret, mai sus de Drăgan[31], Botoşani) şi din **Obârşie** (Obârşia Pârâului Alb[32], Neamţ)"[33].

1571, iunie 15: Carte de împuternicire, dată de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod lui Hromşa (Şchiopul), fost ureadnic de **Ştefăneşti** (comuna Stăniţa[34], Neamţ), „ca să aibă a stăpâni… din jumătate de sat **Măleştii**, la vârful Pârâului Alb, jumătate din **Obârşia**, şi iarăşi a treia parte de sat la vârful Pârâului Alb, anume Obârşia, jumătate din parte de sus, ce a pus-o zălog Repede aprod drept 70 zloţi tătăreşti… până ce-i va plăti lui banii"[35].

1582, martie 6: Ispisoc de judecată de la Petru (Şchiopul) voievod, după ce „Trifan din **Brăhăşeşti** a pârât pe popa Văscul de acolo, şi a rămas înaintea Porţii (Divanului); iar popa a pus o ocină din **Obârşie** ot Neamţ zălog, pentru că a fost luat dânsul 60 boi lui Trif (Trifan din Brăhăşeşti). Pentru aceea, popa să stăpânea până ce-i va da acei boi"[36].

1600: Fraţii Vasile Colciar şi Eremia din **Ghigoeşti**, verii săi Lazor şi Ion din **Popeşti**, Istratie şi Gorghie, Ion şi soră-sa Tudora din **Bilăeşti** vând lui Ion, vatag de visternicei, drept 9 taleri, „partea lor din

---

31 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 114

32 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 177

33 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 16, 17

34 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 251

35 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 75, 76

36 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 158, 159

Obârşie şi din **Măleşti**", iar Mihăilă Babici, nepotul Soficăi, strănepot lui Toader Jurdihaş (Urdiugaş), îi vând, cu 80 zloţi tătăreşti, „a sa parte, câtă i se va alege, din Obârşie şi din Măleşti"[37].

1600, martie 20: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc cum au venit „Ursul şi fratele său Gligorie din **Cosiţiani**, nepoţi Voicăi, stănepoţi Eremiei, şi au vândut din a treia parte din satul **Obârşia** şi din satul **Măleşti**, a cincea parte din ambele sate, dar din partea Eremiei, ce se va alege, pentru 10 taleri, prietenului nostru Ionaşco, vătav de visternicei"[38].

1605, martie 28: Întărit de Eremia Moghilă voievod vatavului de visternicei Ionaşco, care cumpărase, cu 280 zloţi, de la Ionaşco şetrărel, „din uric de întăritură ce l-a avut tatăl său Necoară, de la bătrânul Petru (Rareş) voievod… a cincea parte din satele **Ghigoeşti** şi **Obârşie**"[39].

1605: Nastasia, fata Andreicăi, vinde, pentru 30 zloţi, „neamului meu Ionaşco, vătag de visternicei. „partea de ocină ce se va alege din satul **Obârşie**… şi aşijderi, partea unui frate al meu, anume a Onului, iarăşi din Obârşie; / şi am dat a meaa dreaptă ocină fratelui meu Onciul, din **Ghigoeşti** sau din **Bilăeşti**, pentru această parte ce am vândut eu lui Ionaşco vatag şi cneaghinei sale Soriţa"[40].

---

[37] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 98, 99
[38] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 99, 100
[39] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 137, 138
[40] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 8, 9

1613, aprilie 1: Porunca dată de Ştefan (Tomşa) voievod pârcălabilor de Neamţ, după ce „s-a jelui Ionaşco, visternicel din **Obârşia**, pe ai săi săteni, zicând i-au pierit o vacă pentru necesarele dabile, şi dânşii nu vor să-i plătească, nici să-i afle cine-i vinovatul; pentru care, voi să chemaţi pe toţi sătenii din Obârşia, cum ei să plătească acea vacă; iar cui i se va părea cu strâmbul, să stea de faţă înaintea porţii domniei mele”[41].

1625, mai 7: Porunca lui Radul voievod, trimisă lui Ionaşco jitnicerul şi lui Gligorie Gorovei de a cerceta pricina dintre „feciorii lui Ion din **Obârşie** (la obârşia Pârâului Alb, în Borniş, comuna Dragomireşti, Neamţ) cu Nicoară de **Răteşti** (lângă Păstrăveni, Neamţ) pentru un heleşteu ce l-au făcut feciorii lui Ion”[42].

1638, aprilie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod pârcălabului Bechea, care cumpără, cu 9 ughi, conform zapisului de la popa Arventie, Ion visternicel, David, Gavriţă, Gurie, Gligorie fiul popii, Agapie, Gligorie, Dumitru, Ion diac, Nechifor, Văscan, Toader din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Vrăbian din **Cereteoani** (Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău), de la Adam, fiul Palaghiei, „dreapta sa ocină şi dedină din satul **Bogdăneşti**, în ţinutul Roman, a cincea parte din partea străbunului său Soţ, dintr-a patra parte de sat, din partea lui Ion Măcău, toată partea mamei sale Pelaghia şi a mătuşii sale Nasta, şi a unchiului său Onul… dar ei au vândut altă parte de ocină din sat din **Obârşie** (comuna Dragomireşti, Neamţ), în ţinutul Neamţ, care a fost a lui

---

41 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 211

42 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 324, pp. 396, 397

de la Palaghia, mama lui. Iar mătuşa sa Nasta şi cu Onul, unchiul său, nu au nici o treabă acolo, la acea parte din satul **Obârşie**, ci au vândut fără ştirea lui… / Şi de asemenea, de la Creţul, fiul lui Echim, nepotul lui Mihaci, tot din satul acesta, Bogdăneşti, şi tot din acest bătrân, cu 6 ughi, toată partea străbunei sale Marica… / Şi altă parte de ocină de la Ştefan, fiul Gaftei, nepotul lui Mihaci, pentru 4 ughi, de asemenea din acest bătrân… / Şi de la Ionaşco, fiul lui Goţ, cu 20 lei bătuţi, dreapta sa ocină şi dedină din Bogdăneşti"[43].

1638, octombrie 28: Carte gospod de la Vasile Lupu voievod, prin care porunceşte lui Pătraşco ot **Hlăpeşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ) să meargă „la **Măleşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ?) şi la **Obârşie** (comuna Dragomireşti, Neamţ), să aleagă toate cumpărăturile şi moşia lui Ivaşco Cârjeu, ce este moşie de pe soacră-sa Tudosca, şi să pună stâlpi şi să facă scrisoare"[44].

1651, octombrie 5: Porunca dată de Vasile voievod pârvălabilor de Neamţ, după ce „s-a jeluit Neculai din **Obârşie** pe nişte răzeşi din **Dragomireşti**, anume pe Nechita, Dumitru şi alţi răzeşi de acolo pentru un hatalm ce i-a închinat dumnealui vistiernicul. / Pentru aceea, voi să le daţi zi, să vină să stea de faţă înaintea domniei mele"[45].

---

[43] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 338, pp. 332-334
[44] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 493, p. 461
[45] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 81

OBÂRŞIA BERHECIULUI

(comuna Izvorul Berheciului, Bacău).

1609, aprilie 4: Întărit de Constantin Moghila voievod Mămşoarei, fata lui Ciudin, care cumpără, cu 30 taleri de argint, de la Glirore, feciorul Armenei, „cât se va alege partea Armencei din satul **Obârşia Berheciului** şi cu loc de moară în Berheci”[46].

1611, martie 7: Întărit de Constantin Moghila voievod logofătului Vitolt, care cumpărase, cu 37 taleri bătuţi, conform zapisului marilor boieri, de la surorile Vărvara, Frăsina, Ivana, Simzana şi fratele lor Toader Epure din satul **Obârşia**, fiii lui Bulai, nepoţi lui Broştoc, strănepoţi lui Berheci, „toară partea lor din satul **Obârşia**… / Şi a mai arătat un zapis de la Sava Apostol, fiul lui Pătraşcu, diac de la **Movilău**, scriind că a vândut cumpărătura tatălui său Pătraşcu diac, care i-a fost cumpărătură de la Ulea şi Zizonea, toată partea câtă li se va alege din acelaşi sat **Obârşia Berheciului** lui Vitolt logofătul, pentru 40 taleri curaţi”[47].

1627, aprilie 20: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui pitar Ionaşco Cehan, care primeşte uric pentru „o parte de ocină din satul **Slipotenii** (lângă Izvorul Berheciului, Bacău), în ţinutul Tecuciului, din a patra parte a treia parte, cu loc de moară pe apa Berheciului şi cu loc de prisacă pe pârâul Slipotul şi din a patra

---

[46] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 264, 265
[47] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 268-271

parte din jumătate de sat **Obârşia Berheciului** (Izvorul Berheciului, Bacău), a treia parte, ce şi-a cumpărat sieşi drept 60 taleri de argint de la Tofana, jupâneasa lui Vitoltu Mărăţeanu fost logofăt, fata lui Bucium vornic. / Şi iarăşi a vândut lui Ionaşco Cehan altă parte de ocină din acelaşi sat Slipotenii, a patra parte, cu vad de moară pe apa Berheciului şi cu tot venitul, drept 40 taleri de argint. Care parte a fost cumpărătură lui Vitolt logofăt de la Ionaşco şi soră-sa Magda, feciorii lui Ion, nepoţii lui Toader Berheci. Şi iarăşi au mai întărit lui Ionaşco Cehan vel pitar toate părţile din Slipoteni, de către apus, cu loc de moară şi cu tot venitul, ce le-a cumpărat, drept 50 de taleri, de la Dragoş călugărul, feciorul lui Iuvol, nepotul lui Lazor, şi de la seminţia lui"[48].

1628, aprilie 10: Întărit de Miron Barnovschi voievod fraţilor Petre, Ionaşco, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi lui Stan Horjăi, şi neamului lor Frăţiman, şi surorilor lui Maricăi şi Anisiei, nepoţii Albei, şi iarăşi neamului lor Gheorghe Horja şi surorii lui Varvara, fii ai bătrânului Horja paharnic, şi iarăşi neamului lor, Sohiicăi şi surorii ei Sora, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi Tetului, care primesc uric pentru „a treia parte din satul **Titeştii** (azi Tinteşti, lângă Gugeşti, Vaslui) din ţinutul Fălciului, partea de mijloc, şi iarăşi o a treia parte, partea cea din mijloc din satul **Prebeştii** (Pribeşti, Vaslui) din ţinutul Vasluiului, cu vaduri de mori şi cu tot venitul". / Întărit fraţilor Petre, Ionaşcu, Bălan şi Mărica, fiii lui Cehan bătrânul, nepoţi Lazei, şi neamului lor Gheorghe Horja şi

---

[48] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 184, p. 239

surorii lui Vărvara, fiii lui Horja bătrânul paharnic, şi neamului lor, Sora şi sora ei Sofiica, fetele lui Gureş, şi iarăşi neamului lor Nastasiei Cărăimănesei şi surorii ei Drăguţa, fetele Antimiei, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Stan Horja… satul **Horjăştii** (Horjeşti, sat pe Lăpuşna, Moldova) pe Lăpuşna, din sus de **Scorţăşti** (lângă Horjeşti, Moldova), unde au fost casele lui Stan Horja, şi **Fântâna Pepirigului** (sat pe Lăpuşna, Moldova), dintr-acelaşi hotar, şi alt sat, în **Gura Ocoalelor** (lângă Horjeşti, pe Lăpuşna, Moldova) pe Prut, sub obrejie, unde se ridică gârlele în cruciş, şi un loc de prisacă, la **Colacul** (toponim, Horjeşti, Moldova) şi prisaca cea veche a lui Horja de după **Tărnuşa** (pârâu pe Lăpuşna, Moldova), în obârşia pârâului, şi **Strâmbenii** (sat, ţinutul Lăpuşna, Moldova) pe Bujor, şi **Fântâna lui Muşat** (sat pe Lăpuşna, Moldova), cu tot venitul". / Tot acum, Tofana, jupâneasa lui Vitolt logofăt, fata vornicului Bucium, îi vinde marelui pitar Ionaşco Cehan, drept 60 taleri de argint, „o parte de ocină din satul **Sclipotenii** (azi Slipoteni, lângă Izvorul Berheciului, Bacău), din a patra parte, a treia parte, cu vad de moară în apa Berheciului şi cu loc de prisacă pe pârâul Şleapotea, în ţinutul Tecuciului, şi din a patra parte din satul **Obârşiei Berheciului** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău), a treia parte… care aceste părţi au fost cumpărătură lui Vitolt logofăt de la Isaiia sin Magdei, nepot Danului". / Ionaşcu Cehan mai cumpără şi alte părţi din Sclipoteni, de la aceeaşi Tofana şi de la Draguş monah, feciorul Ivului, nepot lui Luca… apoi „şi un vad de moară şi cu pietre din satul **Brătenii** (lângă Pogoneşti, Lăpuşna, Moldova), de la Ştefan, ginerele lui Crasnăş, şi de la Apostol, fiul lui Crasnăş, drept 25 taleri de argint". De la Gheorghie, fiul lui Zbera,

nepotul Bârzului şi Ţampului, Ionaşco Cehan cumpără părţi „din satul **Măzdăşănii** (azi Măgdăşeni, lângă Avereşti, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului”[49].

1632, iunie 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod comisului Corui, care primeşte uric pentru ocina din „sat din **Făureni** (lângă Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), aproape de **Băicani** (Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), cu vad de moară, ce-i în ţinutul Tutovei”, cumpărată, cu 10 ughi de aur şi nişte postav de Flandra, preţuit drept 7 zloţi bătuţi, de la fostul şetrar Lazor Chişinău, care îi vinde „toată partea lui David, ce a avut-o de moştenire de la neamul lui”; / „ocina ce se va alege din satul **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cumpărată, cu 20 taleri, în baza unui zapis de mărturie de la Ştefan Bechea şi Marcu pitarul din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Stratie spătărel din **Certiiani** (lângă Izlaz, contopit cu Poiana, comuna Negri, Bacău), Zapalce, popa Gavril şi popa Ştefan din **Săcuiani** (Secuieni, comuna Secuieni, Bacău), Daniil, Lazor, Ichim, Toader şi Gavriţa din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Vicol din Prăjeşti, fiul Dochiei, nepotul Alexei, şi de la Petrea, Ipatie, Chelsie şi Ahilie, feciorul lui Leul din Prăjeşti, toţi nepoţi lui Alexa; / „ocină din satul **Buecani** (Băicani, adică Ruseni), din tot locul 12 pământuri şi cu loc de casă şi cu grădină”, cumpărată, cu 21 taleri de argint, de la fraţii Zaharia şi Ioniţă, şi de la fiii lor”; / „a treia parte din partea Ţopei, din satul **Făureni**, ce ăi este lui zestre de la socrul său Dumitraşco, vornic de gloate, care i-a fost lui cumpărătură de la fiica Ţopei, drept 150 zloţi tătpreşti”; /

[49] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 338, pp. 462, 463

„dreapta ocină şi dedină din jumătatea satului **Ruseni** (numit şi Buecani, şi Băicani, azi Rusenii de Sus şi Rusenii Răzeşi, comuna Plopana, Bacău), ce se numesc acum **Băicani**, a şasea parte, ce-i este zestre de la socrul său Dumitraşco vornic, cumpărătură de la Ion şi de la feciorii lui Toader, Petrea, Sanhira, nepoţii lui Lazor popa, pentru 50 taleri”[50].

1633, septembrie 1: Zapisul lui Adam, feciorul Palaghiei, nepotul lui Mihaciu, în care mărturiseşte că a „vândut, din a patra parte de sat de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), de ţinutul Romanului, ce este partea lui Ion Măcău… a cincea parte, din partea moşu-meu Sociu, partea mamei mele Palaghia şi a mătuşii mele Nasta, şi a unchiu-meu Oncului, pentru că au vândut şi partea mamei, mai multă decât aici, în Bogdăneşti, în sat în **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), în ţinutul Neamţului. Deci eu am vândut părţile… Bechei, pârcălabului de Bogdăneşti, de ţinutul Romanului… dinaintea a oameni buni: popa Arvintie, Ion vistiernicel, David, Gavriţa, Gurie şi Gligorie feciorul popii, toţi din Bogdăneşti”. / În acelaşi zapis, Creţul, feciorul lui Iachim, nepotul lui Mihai, mărturiseşte că a vândut aceluiaşi pârcălab Bechea, partea tatălui său; la fel, Ştefan, feciorul Gafiei, nepotul lui Mihaciu, care vinde partea mamei sale, Feton, feciorul Măriei, nepotul Maicăi, care vinde partea bunicii sale Maica, şi Ionaşco, feciorul lui Sotu, care vinde partea lui „dintr-acela bătrân ce mai sus scrie”[51].

---

[50] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 115, pp. 140-143

[51] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 368, pp. 467, 468

1634, aprilie: Zapisul şoltuzului Ion Carapoton şi al celor 12 pârgari din târgul **Bârlad**, prin care mărturisesc „că, pentru şugubina ce-a făcut Vasile, fratele Dragului de la **Obârşiieni**, îmblând cu nepoată-sa Anghelina sin Dragului, i se face gloaba lui 60 lei, să-i dea lui Cehan mare vornic. Neavând bani, au dat toată partea lui şi a fratelui său, ce-au avut ei în sat în **Slipoteni**, ca să fie moşie stătătoare”[52].

1635, noiembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod cneaghinei Grozava a răposatului Stratul Bolea ceaşnic, în baza unui zapis de la popa Simion din **Târzii** (comuna Podu Turcului, Iaşi), popa Pavel din **Sârbi** (comuna Podu Turcului, Iaşi), Gligorie Bogdan, Cozma Baci Dumitru şi Buşilă din **Găiceni** (Găiceana, comuna Găiceana, Bacău), în care mărturisesc „cum au venit înaintea fraţii Ion, Bălan şi Varvara, fiii lui Danciul din **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău)… şi au vândut dreapta sa ocină şi dedină din satul **Dănceni** (comuna Podu Turcului, Bacău)… cneaghinei Grozava, pentru 8 lei bătuţi. / Şi de asemenea a cumpărat cneaghina Grozava altă parte de ocină din satul Dănceni de la Ion, partea unghiului său Avram şi a lui Ion Dămăcuş, a Magdei, Bălan, Aftimiei, Bălaei, Anisiei şi a lui Fătul, nepoţii lui Ionaşcu, şi partea Călinei, pentru 35 taleri bătuţi”[53].

1636, octombrie 14: Zapisul lui Ion, fiul lui Danciul din satul Obârşia, ţinutul Tecuciului, prin care a „dat dumisale lui Savin, vornicul cel mare din Ţara de Jos, un

---

[52] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 88, p. 102

[53] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 273, pp. 314, 315

loc de prisacă, anume la **Obârşie**, pentru o deşugubină ce-a făcut un ginere al meu, anume pentru Roman"[54].

1636, noiembrie 28: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte „cum s-au tocmit egumenul şi soborul mănăstirii Sfântul Sava cu Toader Franga, Oprea, feciorul Lupei, şi cu toată seminţia lor, cu Rusca, Toader Găluşcă şi cu toată seminţia lor, ca să aibă a ţine călugării satul **Băicenii** (comuna Secuieni, Bacău), cu tot venitul, şi din hotarul **Carauleştilor** (comuna Secuieni, Bacău) cât loc s-a ales şi s-a stâlpit. Care părţi de ocină s-au ales ce au dat Lupul Dragotă şi cu jupâneasa lui sfintei mănăstiri… Însă nişte părţi, ce au mărturisit megieşii cu sufletele lor c-au fost luat Lupul Dragotă cu împresurătură, au fost puse şi în uric egumenul şi soborul i-au lăsat să-şi ţină ocina, câtă parte va avea, pe feciorii lui Drăgan şi ai Solomiei, Anuşcăi, Parascăi, Nastei, Faftei şi ai Dochiţei. Şi s-au ales părţile lor toate, că ţină cu Toder Franga, Oprea şi cu Rusca şi cu toată seminţia lor seliştea Carauleştii, cine câtă parte va avea… / Aşa s-au tocmit dinaintea noastră şi a popii Avram şi a Tomei din **Piticeni** (azi Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Maftei, Isac, Ionaşco şi alt Ionaşco de **Sălevestri** (azi Tisa-Silvestri, comuna Secuieni, Bacău), a Barbului, Ionaşco şi Sociul din **Odobeşti** (comuna Secuieni, Bacău), Constantin din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Vasile şi Ion din **Mesăhăneşti** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău), Vlaşcă de **Ungureni** (comuna Ungureni,

[54] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 538, pp. 588, 589

Bacău), a popii Andronic de **Obârşie** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi a mulţi oameni buni, megieşi"[55].

1643, februarie 21: Zapis de mărturie de la marii boieri, în care scriu cum „acest om, Simion de la **Obârşie** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău), femeia lui Anghelina şi feciorii lor Vasile şi Erimiia, nepoţii Fătului, strănepoţii lui Lupea Berheciu, şi-au dat o parte de ocină din **Slipoteni** (lângă Izvorul Berheciului, Bacău), din ţinutul Tecuciului, din tot satul, a şasea parte, lui Racoviţă logofăt, pentru o vină ce au avut ei, drept câţiva stupi ce i-au furat şi s-au prins de faţă la acest om, deci nici el nu s-a tăgăduit, ci a spus înaintea noastră că i-au furat acei stupi. Şi cu altă n-au avut cu ce plăti, ci i-au dat acea parte de ocină"[56].

1708, iunie 11: Mărica, femeia lui Toader Măghinici, feciorul lor Grozav, fraţii ei Ionin, Ioana şi Catrina, feciorii lui Măghinici de la **Sălăvestre** vând vornicului Iordache Ruset, drept 11 lei, „ce avem de pe moşul (bunicul) Echim, feciorul Târşei, la **Obârşie**, ce este alături cu **Slipotinii**, în obârşia Berheciului, la ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în apa Berheciului… ce se va alege partea bătrânului nostru Ioachim, feciorul Târşei, de acolo, de la Obârşie"[57].

1901: „**Obârşia**, comună rurală în plasa Siretul de sus, judeţul Bacău, situată pe deal şi în valea superioară a pârâului Berheciul, care obârşeşte pe teritoriul ei, din dealul Raiul, de unde i vine şi comunei numele de Obâr-

---

[55] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 555, p. 603

[56] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 35, pp. 39, 40

[57] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 145, 146

şia. În vechime, purta numele de Naforniţa lui Conachi. Este alcătuită din 2 cătune: Obârșia, reședință, și Băimacul. Se mărginește, la est, cu comuna Colțeşti, judeţul Tecuci; la nord, cu comuna Odobeşti; la vest, cu comuna Mărăști, şi la sud, cu comuna Târgul Glodurile. Are: o populație de 321 familii sau 1.220 suflete, din care 641 agricultori, 8 meseriași, 2 comercianţi, 14 cu profesiuni libere, 107 muncitori și 35 servitori, locuind în 328 case; o şcoală, în satul Băimacul; 2 biserici, una în satul Obârșia, a doua în cătunul Băimacul, deservite de 1 preot și 4 cântăreţi. La Băimacul, sătenii români **lucrează cobze**, toarte căutate şi răspândite în toată țara. Totalul pământurilor de cultură este de 850,55 hectare. Teritoriul comunei are o întindere de aproape 1.317 hectare. Pădurea Bulăul ocupă o suprafaţă de 65 hectare. Proprietari sunt: C. Şendrea, posedă 55,89 hectare; Familia Ciuchi, 340,80 hectare; Preot I. Știrbei, 35,1 hectare. Viile au o întindere de 25,45 hectare. Vite sunt: 77 cai, 861 vite mari cornute, 375 porci, 20 capre şi 322 oi. Stupi cu albine sunt 73. / Comuna Obârșia este legată cu comunele: Secueni, Mărăşti şi Glodurile prin căi vecinale. Distanţele: la Bacău, capitala districtului, 27 km; la comuna Odobeşti, 5 km; la Mărăşti, 4 km; la comuna Târgul Glodurile, 7 km, şi la comuna Secueni, reședința plăşii, 9 km. / **Obârşia**, sat, reşedinţa comunei rurale cu același nume, situat în vale, la obârşia pârâului Berheciul. E înconjurat de dealurile: Godovanul, Raiul şi Băimacul. Are o populație de 180 familii sau 669 suflete; o biserică, clădită la 1875 de obștia locuitorilor, deservită de 1 preot şi 2 cântăreți; 2 cârciumi. Vite sunt: 46 cai, 468 vite mari cornute, 6 capre și 190 porci”[58].

[58] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*,

OBOROCENI

(comuna Heleşteni, Iaşi).

1612, mai 8: Ispisoc de judecată de la Ştefan (Tomşa) voievod, după ce „Rugină din **Oboroceni**, mătuşa lui Titiana, ginerele lui Toader şi alţi răzeşi ai lor au pârât pe Baciul pitar din **Văscani**, pentru o parte de ocină din satul Văscani, din jumătate de sat, a treia parte, zicând cum sunt lor mai apropiaţi să întoarcă banii, iar Baciul a zis cum a cumpărat acea moşie tatăl său Ion diacul, pentru 300 zloţi tătăreşti, în zilele lui Petru voievod… / Deci noi am judecat lor cu dreaptă judecată şi am hotărât că nu se cuvine să le întoarcă după atâta vreme”[59].

1625, iunie 20: Martor, în zapisul de mărturie prin care fraţii popa Leahul, Busiiuc şi Pătrăşcan, feciorii lui Simion Parpalos, nepoţii lui Mihaşco, strănepoţii Drulei, şi fraţii Tohin şi Ion, feciorii Cârnei, vând, pentru 150 taleri bătuţi, lui Lupul, „partea noastră de ocină din sat **Durleşti** (Druleşti, lângă Buruieneşti, Neamţ)… ce am fost cumpărat de la Cârnea şi de la Drăgoman, din jumătatea de sat ce-i dinspre **Popeşti** (lângă Druleşti, Neamţ)… cu loc de moară în Siret şi în valea satului şi cu fânaţ la luncă, cu loc de prisăci cu pomete şi cu râmnic la prisacă”. Martori: „Iacob Moţoc din **Movileni** (comuna

---

volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 527-529

[59] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 248-250

Heleşteni, Iaşi), Lazor Moţoc şi Nicopoe din **Oboroceni** (comuna Oboroceni, Iaşi), Onaca din **Balosineşti** (lândă Secăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi), Vasile şi Ion din **Muncel** (sat, Neamţ), Pătraşco din **Buţcăteni** (sau Buş-căteni, Boscoteni, comuna Heleşteni, Iaşi), Cozma şi Onuţi din **Maxineşti** (selişte în Gâdinţi, Neamţ)”[60].

1625, decembrie 26: Zapisul lui Gligorie de **Oboroceni** (sat în ţinutul Roman, Iaşi), feciorul lui Pilat, nepotul lui Lupe, strănepot Drulei, şi al feciorilor săi Vasile, Ionaşco şi Toader, prin care mărturisesc că au „vândut dreaptă ocină şi moşie din sat de **Druleşti** (lângă Buruieneşti, Neamţ)… Lupului Prăjescul, drept 20 taleri de argint, cu tot venitul, cu loc de moară în Siret şi în valea satului şi cu fânaţe la şes şi la deal şi în tot locul”. Martori: Iacob Moţoc şi Lazor Moţoc de **Movileni** (comuna Heleşteni, Neamţ), Necopoe **de** Oboroceni, Pă-traşco şi Popo de **Buţcăteni** (Boscoteni, lângă Heleşteni, Iaşi) şi popa de **Hălăştiani** (Heleşteni, Neamţ)”[61].

1626, iunie 10: Zapisul unor mari boieri, al lui Cozma visternicel şi Onuţu pitărel de **Macsineşti** (Amă-xineşti, comuna Gâdinţi, Neamţ), Necopoe diac de **Obo-roceni** (Oboroceni, Iaşi), Lazor ot **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Pătraşco aprod ot **Buţcăteni** (Boscoteni, lângă Hărmăneasa, Iaşi), Gheorghe şi Avram ot **Lăţicani** (Liţca, comuna Doljeşti, Neamţ), în care scriu şi mărturi-sesc cum au venit înaintea lor Ionaşco, judele de **Druleşti** (lângă Burueneşti, Neamţ) şi cu nepoată-sa Alecandra, şi Ionaşcu, feciorii lui Văscan Bârzotă, nepoţii Gliguţii

---

[60] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 344, p. 417
[61] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 409, pp. 474, 475

vătaful, strănepoţii Drulei, şi fraţii Gheorghe şi Duşca, feciorii lui Toader, nepoţii lui Văscan Bârzotă, strănepoţii Drulei, „şi au vândut… partea lor din sat de Druleşti, şi cu tot venitul, cu vad de moară în Siret şi în valea Lăţcoei, şi cu fâneţe la luncă şi cu pomete, fratelui nostru, Lupului Prăjescul, drept 50 taleri buni”[62].

1627, noiembrie 12: Zapisul lui Cozma visternicel şi Obuţă pitărel de **Macsineşti**, Nicopoe diac ot **Oboroceni**, Pătraşco păhărnicel ot **Buţcăteni**, Gheorghie ot **Lăţcani**, Crârste Epure şi Pătraşco Ciurlic ot **Lungani**, Gligorie şi Ionaşco judele ot **Druleşti**, prin care mărturisesc cum au venit în faţa lor fraţii Vasile, Haritona, Chelsia, Irina şi Hilotie, feciorii lui Ştefan Benea, nepoţii lui Văscan Benea, strănepoţii Benei bătrânul, „şi au vândut dreapta lor cumpărătură, ce au fost cumpărat tatăl lor Ştefan Benea de la Gheorghie armaşul, din trei părţi de sat de **Găureni**, jumătate. Aceia parte au vândut-o dumisale Lupului Prăjescul, drept 50 de taleri bătuţi”[63].

1627, noiembrie 19: Zapisul lui Ionaşco, feciorul lui Gheorghe Calapod, prin care mărturiseşte că a vândut vărului său Gheorghiţă Năvrăpăscul, pentru 30 de galbeni, „un cal bun şi 30 zloţi”, „a patra parte din satul **Voruntăreşti** pe Siret, în ţinutul Romanului, care parte a fost zălogită de tatăl meu, Gheorghie Calapod, la Niculai silitrarul, drept 30 galbeni bani buni. Şi de la Niculai o au fost răscumpărată de jupâneasa Salomiia Voruntărească, fără ştirea vărului meu Ghiorghie Năvrăpăscul. Deci eu am socotit că mi-i de aproape seminţie Ghiorghie Năvră-

---

[62] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 77 p. 97

[63] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 254, p. 336

păscul decât jupâneasa Voruntăreasă… Şi la tocmeală au fost Avram aprodul din **Iucşeşti**, Vasile Bran, Gligorgea ginerele lui Bran, Măteiaş vătaful şi Necopoi diac de **Oboroceni…** Şi eu Toader diac de **Stănislăveşti** am scris acest zapis”[64].

1632, iulie 4: Zapisul lui Lazar Moţoc şi Bernat diacul din **Cozmeşti** (comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), preotul Ştefan din **Hăleşteiani** (Heleşteni, comuna Heleşteeni, Iaşi), preotul Anton din **Oborociani** (Oboroceni, comuna Heleşteni, Iaşi), Irimia din **Săoni** (Săoani, lângă Şcheia, comuna Al. I. Cuza, Iaşi), Alexa din **Boroseni** (lângă Rânghileşti, comuna Santa Mare, Botoşani) şi Focşia de **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi) , prin care mărturisesc cum au venit înaintea lor Toader din Săoni, feciorul lui Tudoran, Oncul şi Nacul, feciorii lui Gligorie, nepoţii lui Tudoran, şi Grozava, fata lui Tudoran, strănepoţii Hromşei, „şi au vândut dreapta ocină şi moşie din sat de Săoni, ce sunt pe apa Siretului, a noua parte din tot satul… Lupului Prăjescului, ce a fost postelnic, drept 60 de taleri buni”[65].

1632, decembrie 7: Zapis de mărturie de la popa Simion şi Grigorie paharnic din **Drăgoteani**, popa Anton şi Gheorghe Năvrăpăscul diac din **Oboroceni**, popa Ionaşco din **Buţurcani**, Ionaşco diac din **Puceleşti**, Lazor Moţoc din **Movileni**, Vasilie şi Costin din **Pietriş**, Baciul pitar din **Văscani**, Ionaşco Calapod din **Costeşti**, Boul şi Focşea visternicel din **Ruginoasa**, în care scriu „cum Măriica, fata Nastasiei, nepoata Nechitei, strănepoata

---

[64] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 258, pp. 340, 341
[65] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 142, pp. 180, 181

Bunei, feciorii ei Andrei şi Irina, precum şi nepotul Ionaşco, feciorul Anei, au vândut, din jumătate de sat **Onceşti**, ce sunt lângă Văscani, în ţinutul Romanului, din partea din jos, a treia parte, cu vad de moară în Bahlueţ, cu loc de heleşteu şi cu jumătate de heleşteu ce-i în sat, şi cu loc de râmnic… Lupului Prăjescul”[66].

1635, octombrie 2: Zapisul popii Anton din **Oboroceni** (comuna Heleşteni, Iaşi), „și cu femeia mea, Mărica, și cu toți feciorii mei, anume: Mărica și Ana, și eu, Gavrilaș Furdoiu și ficiorii mei, și eu, Nichifor, feciorul lui Ionașcu Cacotu (corect: Calotă), și eu, Grigori Bâscotianul, cu feciorii mei, și eu, Sofroniea, și Toader și Irimie, feciorii lui Gherasim, și eu, Iliana, cu feciorii mei, cu Ostahi și cu popa Isac, și Acsinie”, care vând „o parte de ocină a noastră, ce am avut în cel heleșteu nou, ce au făcut dumnealui, postelnicul Ionașcu Prăjăscu, la Podul Orzii, cum noi ne-am tocmit, de bunăvoia noastră, de i-am dat dumisale acel loc, ce mi l-au înecat apa și ne-au dat dumnealui alt loc, drept locul nostru, din parte dumisale, loc de fânaț, de la prisaca dumisale din dial, dinspre **Șchei** (Şcheia, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi), ci este hotarul dumisale, loc de patruzeci și patru prăjini și jumătate, câte de trei stânjeni prăjina, că atâta a cuprins locul nostru, ce ni l-a înecat apa.., / Și această tocmeală s-a făcut dinainte vornicului Gheorghi Năvrăpăscul, Iurașcu Adam din **Vlădești** (lângă Brăteşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi),Toader Herescul din **Hăsnăsăni** (Hăsnăşeni, înglobat în oraşul Paşcani, Iaşi), Andon Dănilian[6], Iosâp dascălul și dinaintea a mulți oameni, megieși de

[66] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 287

primprejur"[67].

1638, mai 12: Vărvara, fata lui Gheorghe Siminiceanul, ce-a fost vornic, şi cu feciorul său Căzacul vând clucerului Lupul Prăjescul, drept 40 de taleri, bani buni, cu zapis de mărturie întărit de Gheorghe Năvrăpăscul ce-a fost vornic, Lazor Moţoc păhărnicel de **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), popa Anton din **Oboroceni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ştefan, feciorul Siminiceanului de Siminiceni (Suceava), Ilea, feciorul lui Iacon de **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Ştefan păhărnicel de **Drăgoteni** (lângă Hărmăneştii Vechi, comuna Todireni, Iaşi), Ţuţurman de **Hălăştiiani** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi Benea de **Găureni** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi), „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Dănceni** (în hotar cu Miclăuşeni, comuna Butea, Iaşi), ce-i în ţinutul Romanului, dintr-a patra parte, a treia parte, cu tot venitul"[68].

1660, aprilie 10: Porunca dată de Ştefan Vasile (Lupu) voievod, lui Donici din **Oborociani** şi lui Onuţul din **Miteşti**, după ce **„**s-a jeluit pe Ion Bandăr şi Pătraşco din **Muncel**, zicând că le ţin o moşie din dresele lor Săcheloae din satul **Nesporeşti**… / voi să strângeţi oameni buni şi să socotiţi foarte de dreptate, că s-a jeluit şi pe Boul vistiernic, şi Boul s-a apucat să vină, după Paşti, marţi, şi să-şi aducă şi dresele… iar de nu se va afla în

---

[67] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 250, pp. 292, 293

[68] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 350, p. 345

urice, nici vor avea drese, să aibă Ion şi Pătraşco a-şi ţine moşia”[69].

1673, aprilie 20: Ursul şi Neculai, feciorii lui Ionaşco din Todireşti, dăruiesc lui Toderaşco, vornicul din Botoşani, „partea părintelui nostru Ionaşco, feciorul lui Toader din **Todereşti**… pentru mare nevoie ce am avut, o sfadă cu un om din **Oboroceni**, şi l-am bătut, i-am spart capul şi era să moară omul, şi ne cere egumenul de la Galata 30 lei gloabă, şi ne cer şi oameni de la Oboroceni să plătim bărbierului şi să punem şi un om la lucru, să lucreze până se va scula omul, şi usturimea omului toată să o plătim noi; văzând noi că nu avem cu ce plăti, am îmblat la seminţiile şi rudele noastre, să ne plătească, şi nimeni nu s-a aflat; văzând că nu se aflǎ nimeni să ne plătească, am căzut după Toderaşco, vornicul de Botoşani, cu rugămintea să ne scoată din nevoie şi ne-a scos de la gloaba călugărilor, pentru că s-a făcut sfadă în locul lor, şi am plătit bărbierului şi usturimea omului, şi toate cheltuielile, cât a făcut, şi noi am dat danie partea tătâne-nostru Ionaşco din Todereşti… dinaintea popii Vasile ot **Bărbeşti**, popa Gavril, Toader Buculei şi Gligori sin (fiu) Măriei din **Mădrăjeci**, Vasile brat (frate) Mariş şi Nacul ot **Todereşti** şi alţi mulţi oameni buni”[70].

1774, iunie 26: Satul **Oborocenii**, al medelniceresei Paraschiva, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după

[69] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 5, 6

[70] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 63, 64

recensământul lui Rumeanţev[71], avea **toată suma caselor 17**. Scădere rufeturi 2: 2 popi şi diaconi. Rămân birnici 15. / **Birnici:** Toader a Măricăi / Ioniţă sin (fiu) lui Dumitru / Ion Olaru, grădinar / Sandul, pas / Enachi, muntean, slugă / Simion, slugă / Chiriac, plugar / Ion, rotar / Gheorghe Susai, vornic / Ilia / Vasile Bulai, slugă / Ursache, slugă / Irimia, crâşmar / Andrii, ungurian / Gheorghi, slugă. // **Rufeturi:** Popa Loghin / Ioniţă, diacon.

1774, iunie 26: Satul **Oborocenii de Jos**, al medelnicerului Gavril Caracaş, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[72], avea **toată suma caselor 29**. Scădere rufeturi 6: 2 popi şi diaconi, 4 văduve. Rămân birnici 23. / **Birnici:** Ion Călcâiu, slugă / Miron, slugă / Dămian, tij (la fel) / Simion, la fel / Floria, vezeteu / Vasile Mahu, argat / Mihalachi, argat / Petre Vingel, argat / Mihai, butnar / Ianăş, plugar / Mărtin, plugar / Mihai Biliboiu / Gheorghe, văcar / Andrei, vieru ot (din) Costeşti / Lupul, plugar / Cozma Honca, grădinar / Ion Honca / Macovei Ciulei / Toader Panţir / Andrei Gliga / Ursul Gliga / Radu, muntean / Gherghel, om de nimică. // **Rufeturi:** Popa Ichim / Enache / Paraschiva, săracă / Maria, săracă / Iliana, săracă / Aniţa, săracă.

1901: „**Oborocenii de Jos**, sat în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, comuna Heleştieni, spre sud de satul Heleştieni și la 3 km de el, pe pârâul Caracașul. Este așezat pe vale. Are o populaţie, împreună cu Oborocenii de Sus, de 137 familii sau 585 suflete, din care 158

[71] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 260

[72] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 261

contribuabili; o biserică ortodoxă de zid şi una catolică de lemn, la care vin ungurii din acest sat, ce ţine de parohia catolică Butea; o școală primară mixtă, frecventată de 24 elevi. Se mai numeşte şi Caracașul. Acest sat, împreună cu satele Oborocenii de Sus și Volintireşti, forma, înainte de 1886, o comună separată, comuna Oboroceni, iar de la această dată s-a alipit la comuna Heleştieni. / **Oborocenii de Sus**, sat în comuna Heleştieni, spre sud de satul Heleș-tieni, la 3 km de el şi la nord de satul Oborocenii de Jos şi alăturea cu el. Este aşezat pe deal. Are o biserică de zid. Este legat prin şosea cu oraşul Roman. Prin sat trece şoseaua judeţeană Piatra-Tupilați-Târgul Frumos-Iaşi. Locuitorii posedă 238 vite mari cornute”[73].

OBREJENI

(sau Obrejani, Obrejiani, comuna Popeşti, Iaşi).

1623: Ştefan Tomşa voievod întăreşte lui Gheorghe Crâste „a treia parte din a şasea parte din Obrejeni, ce a cumpărat-o de la Dumitru, nepot lui Ioan Hertiş, cu o sacă şi cu un iaz, ce a făcut”[74].

1623, decembrie 6: Martori, când Radul voievod întăreşte prisaca diacului Ghiorghie din **Tătăreni** (comuna Popeşti, Iaşi), care, în baza unui zapis de mărturie „de la Lupul Dârlău pitar, şi de la Ion din **Obrejani** (comuna

[73] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 530
[74] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 25

Popeşti, Iaşi), şi de la Onofrie, şi de la Mihăilă din **Moimeşti** (Moineşti, mai sus de Iaşi), şi de la Ionaşco, şi de la Vlăgea din Tătărani, şi de la Vasile Plop, diac din târgul **Iaşi**", cumpărase, de la Toader Borvină din **Mohorâţi** (lângă Obrejani, comuna Popeşti, Iaşi), cu 2 de taleri buni şi doi stupi buni, „un loc de prisacă în hotarul **Popeştilor** (sat în Cârligătură, comuna Popeşti, Iaşi), cu prisacă şi casă gata, împrejur cât aruncă un om cu securea"[75].

1638, martie 10: Zapisul lui Simion şi Vasile de **Pleşeşti** (comuna Popeşti, Iaşi), Gligorcea Horaico şi Nacul de **Obrejiani** (Obrejeni, comuna Popeşti, Iaşi), Ionaşco Feştilă, Iftimie şi Munteanul de **Podobiţi** (comuna Sineşti, Iaşi), Moiseiu de **Româneşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), Coste şi Toader de **Frăteni (**azi Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ), în care mărturisesc „cum a mărturisit către noi Gheorghe de **Podobiţi** c-a vândut un loc de prisacă, ce este în rediul de deasupra satului Podobiţi, în pădure… lui Dumitru şi femeii sale, ce au fost de sat de **Sineşti** (comuna Sineşti, Iaşi), drept 12 taleri"[76].

1640, aprilie 28: Vârvăruţa, femeia lui Pană armăşel, şi cu feciorii ei vând popii Carp de la biserica lui Iordache vistiernicul din **Iaşi**, drept 8 galbeni, „o dreaptă ocină şi moşie de-am avut la **Horileşti** (Horleşti, comuna Horleşti, Iaşi), în ţinutul Cârligăturii, din hotarul dinspre Pânteliiasă, până în Cetăţui de lat, a patra parte… Şi în tocmeală au fost popa Vasilie de **Obrejeni** (comuna Popeşti, Iaşi), Ştefan diaconul domnesc, vară-mea Aga-

---

[75] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 140, pp. 187, 188

[76] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 268, pp. 249, 250

hiia Păvăloai din **Coposeni** (Scoposeni, comuna Horleşti, Iaşi) şi Ştefan, feciorul ei, şi Toader Curduce"[77].

1661, aprilie 20: Ispisoc de judecată de la Ştefan Vasile voievod, după „o pâră între popa Zmăul, Vasile Tătar şi alţi răzeşi ai lor din **Obârjăni** cu Răzmeriţă de la vistierie, fratele său Toader, Mihăilă şi popa Bejan din **Mădârjaci** (Mădârjeşti) pentru nişte poeni ce sunt pe Şacovăţ, ce se cheamă **Poenile Mădârjacilor** (Mădârjac), la Nicodin"[78]. S-au dat rămaşi popa Zmăul şi ai lui.

1670, august 5: Solomon Bârlădeanul dăruieşte mănăstirii Secătura, de la ţinutul Trotuşului, printre altele, „satul **Storneştii** la Cârligătură, cu părţile din **Batăreşti**, din **Codreşti**, din **Pleşeşti**, din **Obrijeni**, din hotarul **Mădârjacilor** şi cu o bucată de codru la Cârligătură"[79].

1685: „Atunci au ars leşii şi tătarii multe curţi boiereşti, la ţară şi la **Iaşi**. Ars-au în **Lungani**, în **Obrejeni**, în **Popi** (Popeşti), în **Doroşcani**, la Leca, în **Podobiţi**, în **Brăeşti**, în **Prigoreni**, în **Găneşti**… tot curţi şindilite boiereşti au ars atunci"[80].

1690, noiembrie 20: Se împart între moştenitori moşiile rămase după Enache medelnicerul „şi de la maica noastră Irina, precum ne-am învoit noi, fraţii: **Lunganii, Dăjănii, Bogdăneştii** şi casele din Lungani s-au dat lui Toader, fratelui mai mic; / **Iurghicenii** s-au dat lui Dumitraşco cămăraşul… / Părţile din **Obrijăni**, care le-au cumpărat părinţii noştri de la Buhuşoae, le-au dat surorii noastre Safta sulgeroae, când s-a măritat… / **Pleşeştii** de

---

[77] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 349, p. 365
[78] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 59
[79] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 30
[80] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21

la Suceavă şi părţile de la **Bulbucani**, cu Dăniţăniiau rămas împărţitoare peste toţi fraţii, să se facă trei părţi". Şi s-au mai împărţit între cei trei fraţi „5 fălci de vii din **Miroslava**… 3 fălci de vii din **Gânca**… **Casele din Iaş**… locul de prisacă din **Branişte**… 2 locuri de prisacă peste codru, la **Mirceşti**"[81].

1692, aprilie 15: Cartea lui Constantin Cantemir voievod, prin care dă de ştire „pentru Ştefan, feciorul lui Darie de **Podobiţi**, care, fiind om de ţară şi de acest pământ, el s-a sculat şi s-a dus în Ţara Leşască şi, ducându-se în Ţara Leşască, nu s-a aşezat acolo şi să se hrănească cu slujba şi cu dreptate. / Întâmplându-se venirea craiului Leşesc în ţară, trecând la Bugeag, el însuşi de obuz şi de slujba sa nu s-a ţinut, ci a venit la megieşii săi şi primprejurul ocinilor sale şi a făcut mult tâlhuşag şi supărare creştinilor şi megieşilor săi. / Aflatu-s-a, cu bună adeverinţă, cum a slobozit şi foc la casele credinciosului nostru boier Panaiotachi, sulgerul cel mare, de la **Obrejeni**, şi i-a ars casele de la Obrejeni, făcute cu multă cheltuială, fără alte pagube ce i-a făcut. / Pentru aceea, făcând sulgerul jalobă… ce i-a făcut din bucate, că venind Ştefa, cu trei-patru sute de oameni din obuz, a stricat 800 de clăi de pâine mare şi 30 de stupi, şi două poloboace de miere, şi grădini, şi altă tot ce-a aflat primprejur… / Alta, Ştefan fiind de acest pământ şi pământul acesta fiind asuprit de mult greu şi porunci împărăteşti, şi Ştefan nevrând să stea şi el, cu alţi pământeni, în ţară, să tragă greul şi nevoia ţării, ci, ducându-se prin alte ţări străine şi încă făcându-se duşman pământului său şi megieşilor săi, făcându-le tâlhuşag şi

[81] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, pp. 111, 112

pagube… domnia mea dăm ocinile din ţară ale lui Ştefan, jumătate de sat de **Blândeşti** pe Jijia, mai jos de Romaşcel, şi din satul **Podobiţi**, partea câtă i se va alege lui Ştefan feciorul lui Darie, ca să fie sulgerului Panaiotachi”[82].

1742, iunie 2: Zapisul lui Gavril sin (fiu) Gheorghiţă Velicico, „ce sunt trăitor la sat la **Frăteni**”, nepot lui Istratie şi Cernii, femeia lui, ce a fost soră lui Răzmeriţă ot vistierie, dat la mâna neguţătorului Lupaşco din Iaşi, care, zidind „o biserică la satul dumisale **Obrijeni**, unde este hramul Uspeniei”, îşi înzestrează ctitoria cu „o jumătate de sat de **Pleşeşti**, partea de jos, ce-i este de la moşii (bunicii) săi Istratie şi Cerna”, parte care se hotărăşte, „peste pârâul ce se cheamă Ezere, cu satul Obrijenii, şi alături, în sus, cu Mohorâţii, iar peste pârâul Ezere şi pe din sus se hotărăşte cu cealaltă jumătate de sat Pleşeşti, ce este a mănăstirii. Care acest sat întreg Pleşeşti se hotărăşte, pe din sus, cu satul Storneştii, ce este iarăşi călugăresc”[83].

1774, mai 26: Satul **Obrijănii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[84]**: Toată suma caselor: 11**. Scădere rufeturi, însă 2: 1 mazil, 1 copil din casă. Răman birnici 9. / **Birnici**: Pintelei, argat / Ioniţă, văcar / Constantin, pas / Toader, plugar / Acsenti, plugar / Androni, slugă a dumisale logofătului Balş / Ion Mahu, purcar a căpitanului de dărăbani Iordache Papa / Acsenti, văcar tij (la fel) a

---

[82] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 22
[83] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 40
[84] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 468, 469

dumisale / Savin, argat tij (la fel). // **Rufeturi**: Ursachi, mazil / Toader, copil din casă.

1901: „**Obrijeni**, sat în judeţul Iaşi, plasa Cârligătura, comuna Popeşti, situat pe dealul Obrijeni, pe marginea căruia curge pârâul Obrijanca. Are o întindere de 1.216 hectare, din cari 214 hectare sunt ale locuitorilor, iar restul, pe care se află şi 214 hectare pădure, este proprietatea dlui Ghica. Are o populaţie de 95 familii sau 496 suflete; o biserică de lemn, făcută la 1825. Vite: 154 vite mari cornute, 15 cai, 320 oi şi 32 râmători”[85].

OBREJEŞTI

(sat pe Bistriţa, Bacău).

1579: Andronic cumpără de la Ţapul şi de la fiul său Precop, „pentru 100 zloţi bani şi doi cai… partea lui din **Obrejeşti**… şi caiii sunt biciuluiţi un cal de 40 zloţi, iar alt cal pentru 50 zloţi”[86].

1634, februarie 5: Întărit de Moise Movilă voievod lui Pătraşco Boldescu, care primeşte uric pentru „jumătatea satului **Obrejeştilor** (sat pe Bistriţa, Bacău), a şasea parte, ce este în ţinutul Bacăului, drept 100 zloţi tătăreşti şi doi cai, care a fost lui Andronic cumpărătură de la Ţapul… şi aşijderea a cumpărat el de la Dănesă un loc de prisacă, dintr-acelaşi sat Obrejeşti, şi cu o livadă ce

[85] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 531

[86] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, p. 233

este lângă prisacă, până la ţarina mare, drept 17 taleri gata"; / „a cumpărat el şi de la Alexa şi de la Şteful din **Bârjoveni** (contopit cu Siliştea, comuna Români, Neamţ) a patra parte din satul **Plopoasa** (sat pe Bistriţa, Bacău), ce este aproape de Bistriţa, în ţinutul Bacăului, drept 60 zloţi tătăreşti… de la Ştefana Cacozoe şi de la feciorii ei, o poiană de fânaţ, jumătate de poiană, partea din jos în locul Plopoasei, drept 6 galbeni ungureşti… de la Ionaşcu sin Hilimon din **Chicoşeşti** (sat pe Bistriţa, Bacău), a treia parte a sa din poiana din Plopoasa, drept 20 taleri bătuţi, iar lui Ionaşcu i-a fost cumpărătură de la Posträv Ion, pentru că i-a dat lui loc de sat, de la casa lui Posträv, la deal, pe lângă pârâu, din tot locul"[87].

OCENI

(pe Jijia, la Stâncă, Iaşi)

1723, septembrie 23: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod fostului clucer Meleaghii, „să fie volnic să ia a zecea de la seliştea **Oceni**, la Jijia, de pe partea lui Iani Cincibani, care o au cumpărat el de la Iani Cincibani, să ia de a zecea din pâine, din fân, din grădini cu tiutiun sau curechi sau dintr-alta ce s-ar afla"[88].

---

[87] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 49, pp. 53, 54

[88] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 1

1728, octombrie 16: Decusară sin (fiu) Sofronii, nepot lui Dragosin, vinde unchiului său Meleghi, drept 10 lei, „partea din satul Oceni ce mi s-ar alege”[89].

1729, martie 6: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod lui Ion Meleghi, bulucbaşă hătmănesc, „să fie volnic a-şi apăra toată moşia lui de la **Oceni**, cât se cuprinde locul, care moşie este pe apa Jijiei, la Stâncă, în ţinutul Iaşului, ca să aibă a-şi apăra dinspre herghelii şi cirezi de vite şi de boi, ori boiereşti, ori călugăreşti, ori turceşti şi nimeni locul să nu-i calce fără ştirea lui”[90].

OCHENI

(Ochienii, comuna Huruieşti, Bacău).

1472, martie 2: Întărit de Ştefan voievod lui Ilea Huru, care primeşte uric pentru „ocinile lui drepte, anume satele: Hurueşti pe Polocini, unde îi este curtea şi, mai sus, Ochienii şi seliştea Stânceoaia, şi Căpoteştii, şi un loc de moară pe sub pădure, unde se unesc două pâraie, sub pădure, să-şi facă moară, şi Urecheştii, care sunt pe Trotuş, în faţa Adjudului, şi, pe Putna, satul anume care

---

[89] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 9

[90] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 9, 10

se cheamă Cătina şi, la ţinutul Sucevii, un sat, anume Ivăneştii, mai jos de Săcuieni”[91]. Hotarul, din veac.

1901: „**Ocheni**, sat făcând parte din comuna Condrăcheşti, judeţul Tecuci, situat pe dealul cu acelaşi nume, înconjurat, din toate părţile, de văi, la 2 km de reşedinţa comunei, spre nord. Are o populaţie de 88 familii sau 440 suflete, locuind în 84 case; o biserică, cu hramul Sfinţii Apostoli, făcută la 1780, după cum se vede scris în Minei. A fost reparată de două ori, în urmă s.a ruinat şi, în anul 1894 s-a zidit alta, cu spesele dlui Teodor Sturdza, proprietarul satului Ocheni, şi cu ajutorul obștii locuitorilor. Are o Evanghelie şi sfinte vase, donate de Maria, fiica lui Alexandru Moruzzi, Domnul Moldovei. Comerţul se face de 2 cârciumari. În partea de est. şi vest a satului, pe vale, se găsesc izvoare cu apă de băut. Locuitorii, foşti clăcași, s-au împroprietărit la 1804. Teritoriul satului este de 663 hectare, din care locuitorii stăpânesc 230 hectare, iar dl Th. Sturdza, restul”[92].

OCHINTEŞTI

(Uncheteşti, raionul Floreşti, Moldova).

1663, aprilie 9: Întărit de Evstratie Dabija voievod mănăstirii lui Ion vodă din ţarina Iaşilor, care primeşte ispisoc pentru „un sat, anume **Rânzeştii** pe Prut, în ţinutul

---

91 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 183, pp. 270-272

92 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 532

Fălciului, cu toate bălţile sale şi cu jumătate din **Hărceata** (Hereşti pe Moldova, în hotar cu Cârsteşti şi Miroslăveşti[93], Iaşi), în semne, şi alt sat, anume **Avereştii** pe Cracău, în ţinutul Neamţului, cu mori pe Cracău… satul **Selicicănii**, cu loc de moară în apa Başăului, în ţinutul Dorohoiului, ce a fost supus ocolului târgului Ştefăneşti… / Şi tij (ls fel) dăm mănăstirii satul **Nicoreştii** pe Cracău, în ţinutul Neamţului, cu mori în Cracău… a treia parte din satul **Ochinteştii** din ţinutul Sorocii, danie de la Nastasia Oproae, şi un sat anume **Ştorov** şi cu loc de mori pe Cracău, ce-i în ţinutul Neamţului, care a fost drept domnesc, supus ocolului târgului Petrei… şi aşijderi satul **Pârliţii** în ţinutul Sorocii, danie de la Lepndari vameşul, cu limbă de moarte… 510 stânjeni din satul **Mierăeştii**, care vine în ţinutul Tecuciului, pe apa Bârladului, şi altă parte din acelaşi sat Mierăeştii, câtă se va alege lui Macarie, fiul lui Neagul, pe care au cumpărat-o monahii drept doi boi şi un cal, preţuit drept 14 galbeni ungureşti… tij (la fel) jumătate din satul **Coropceni**, pe gârla Scumpăi, ce este în ţinutul Iaşului, miluire de la Ionaşco Coropcă şi de la Tărauca… jumătate de sat **Fetioneştii** şi jumătate de sat **Coţmăneştii**, cu vad de moară în Jijia, ce-i mai jos de Stânca, în ţinutul Iaşului, aproape de hotarul Posadnicilor… şi loc de 14 dughene în târgul Iaşii, cu loc de pivniţă în uliţa nouă”[94].

---

[93] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p.120

[94] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 180-188

OCHIŞĂŞTI

(lângă Matca şi Tecuci, Galaţi).

1774, iunie 26: Satul **Ochişăşti**, ţinutul Tecuciului, ocolul Târgului, după recensământul lui Rumeanţev[95], avea **toată suma caselor 56**. Scădere rufeturi 22: 1 vornic, 1 vătăman, 4 nevolnici, 6 văduve, 4 popi, diaconi, 6 bejenari, 1 scutelnic. Rămân birnici 34. / **Birnici**: Ivan, haidăul / Stanciul Hângan / Eni Bitiră / Stroe Bitiră / Ion Nechita / Niagul, croitor / Ursul, sârbul / Toader Largul / Crăciun, văduvoi / Lupul Motoc / Ioniţă Andronic / Vasile Lupaşcu / Miron Lupaşcu / Ion Lupaşcu / Trandafir / Slav, lădariul /Toader, odagiu (hangiu) / Sandul Patrichi / Mihăilă, cojocar / Dobromir / Radul Răpeziş / Vasili Ioncia / Vasili, rotar / Gheorghiţă Ioncea / Ivan, cojocar / Gheorghe Băhnaş / Ioniţă Băhnaş / Crâste / Lupul Mişcă / Lupul Hangan / Ion, văcar / Radu, holtei cu mamă / Scărlat, holtei cu mamă. // **Rufeturi**: Vornicul Zorilă / Antohii, vătăman / Apostol Surdul, nevolnic / Marina, văduvă / Baba Panaghia / Anca, văduvă / Voica, văduvă / Ilii Niţă, birnic la Corod / Dumitraşcu, ciubotar de aici / Gavril, muntean, birnic la Blânzi / Ion, muntean de aici / Gheorghi, nevolnic / Toader, sârbul, nevolnic / Vasili Filimon, birnic la Negrileşti / Ilinca, văduvă / Iftinca, văduvă / Chirilă,

---

[95] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 565, 566

plugar al dumisale stolnicului Costandin Negrii / Ştefan Şciopul, nevolnic / Popa Ursul Ciocârlan / Popa Gheorghi Arhip / Diaconul Ion Arhip / Diaconul Antohi Ciocârlan.

1901: „**Ocheşeşti**, sat făcând parte din comuna Corbiţa, plasa Zeletinul, judeţul Tecuci, format în anul 1893. E situat pe ambele laturi ale şoselei ce duce din Tecuci la Podul Turcului. Are o populaţie de 14 familii sau 50 suflete, care locuiesc în 10 case. Locuitorii sunt veniţi din comunele din apropiere. / **Ocheşeşti**, fost sat pe malul Bârladului, judeţul Tecuci, ai cărui locuitori, după desfiinţarea satului, s-au aşezat în mahalaua Cernicari şi Peri, pendinte de oraşul Tecuci. Satul a existat nu până când, la 1663, Coceală și femeia sa Grăjdeana vând satul Țigănești şi Ocheșeşti lui Eustațiu Dabija”[96].

OCIA

(lângă Topoliţa şi Oglinzi, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Ocia**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[97], aveau **toată suma caselor 25**. Scădere rufeturi 10: 10 ţigani. Rămân birnici 15. / **Birnici**: Ion Crace, muntean / Alecsa, rus / Simeon / Ion, muntean / Radu, muntean / Grigori, muntean / Şerban, muntean / Ion, muntean / Stanciul, muntean / Petre, ungurian / Macovei / Bucur, ungurian /

[96] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 532

[97] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 9

Ion socru lui Bucur / Apostol Frunză / Toma, ungurian. // **Rufeturi:** Ştefan Furda, ţigan / Gavril Furda, ţigan / Ursul Furda, ţigan / Dominte, tij (la fel) / Pricopi, morar, la fel / Mihălachi Bodan, la fel / Ursul Bodan, la fel / Neculai Furda, la fel / Lazor, ţigan / Grigori Dodul, ţigan.

OCNA

(pe Nistru, Bucovina, Ucraina).

Numit, iniţial, Martineşti, satul numit, astăzi, Ocna a fost dăruit, în **29 august 1591**, de fraţii Stroici surorii lor, Olenţa, satul fiind „o parte de la mama noastră, răpousata Anghelina”.

1639: În 13 mai 1639, partea de sus a satului Martineşti aparţinea lui Dumitraşco Burlă, care o vindea starostelui de Cernăuţi, Gavrilaş Mateiaş.

1652: În 4 martie 1652, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoaia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Alexandra visterniceasa a fost… satul Martineşti, cu două heleşteie”.

1722: În 6 martie 1722, în faţa Divanului Domnesc, de Gligoraş Stroescul şi de Iordachi Cantacuzino îşi dispută jumătate de sat Martineşti, dar înscrisurile vechi i-au dat dreptate lui Stroescul, cel care, în 22 aprilie 1740, este împuternicit de Grigore Ghica Vodă să strângă dijma din Martineşti.

1761: Conflictul privind dreptul de proprietate asupra unei jumătăţi a satului Martineşti continuă, între

Gligoraş Stroescul şi Iordachi Cantacuzino, dar câştig de cauză are tot Stroescul, şi în 21 august 1761, la Divanului lui Grigore Ioan Callimah Vodă. Abia fiul lui Iordachi, Constantin Cantacuzino, va câştiga dreptul de proprietate asupra jumătăţii de sat disputate, cea de jos, în 11 septembrie 1764.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[98], din 1772-1773, înregistrează la Slobozia Ocna, moşie a comisului Iordache CANTA, „36 – toată suma caselor", însemnând 1 popă, Tudosii, 1 călăraş, Vasilie, 1 văduvă, Anca, 2 jidovi, Leiba şi Şmil, şi 31 birnici: Dumitraş ZOTA vornic, Ion STANCĂ, Mihai ŞEVCIUCU, Vasilie brat ego, Ştefan HOROBEŢ, Vasilii COLENCHIUSCHII, Iacob OLINCIUCU, Ştefan VANDICA, Andrei CACII, Andrei DRIHONEŢ, Andrei ŞECIUR pânzar, Ivan CORJU, Vasile HUŢULIAC, Ivan COLBA, Ivan CARPECIUC, Panco PAVLIUC, Hrihor TITIN, Ştefan REDIU, Ivan TITIN, Semen MIHOVANCU, Ivan OSADIŢA, Vasile BUJENIŢĂ, Ilaş VOLOŞIN, Ştefan VORNICO, Hrihor BEREAZUNSCHII, Iacob văcar, Necolai cioban, Petre velnicer, Neculai scutar, Toader scutar şi Ştefan vătăman.

1774: În 1774, satul Slobozia Ocna, multă vreme pustiită, până atunci, avea doar 10 familii, iar în 1775, când făcea parte din Ocolul Nistrului, 1 popă şi 30 familii de ţărani ruteni. În 1784, datorită masivelor colonizări cu ruteni, făcute de Constantin Stroescul, care recâştigase partea lui de sat, în 4 februarie 1783, numărul familiilor din Ocna ajunge la 106.

---

[98] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 428

1784: Din 9 martie 1784, când Constantin Stroescul renunţă la partea de jos a satului Ocna, neamul Cantacuzinilor devine stăpânul de necontestat al acele moşii.

1826: Biserica Sfântului Ioan Teologul din Ocna a fost construită, în 1826, de Alexandru CANTACUZINO. În 1843, patron bisericesc încă era Alexandru Cantacuzino, iar paroh, Mihail DAŞCHEVICI, care păstorea 1.035 suflete. În 1876, când avea 1.488 enoriaşi, biserica era patronată de Victoria de ZOTTA, paroh fiind Vasile PETRAŞCO. În 1907, paroh era Tihon HACMAN, născut în 1865, preot din 1890, paroh din 1902, iar cantor, din 1900, Samson ZOPA, născut în 1862.

1859: Din 1859, funcţiona, la Ocna, o şcoală cu 4 clase[99].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, Boianciuc, Borăuţi, Brodok, Czarnypotok, Cincău, Doroşăuţi, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciur-mic, Culeuţi, Mitcău, Mosoriuca, Ocna, Onut, Pohorlăuţi, Prilipce cu Luca, Repujineţ, Samuşin, Teutri, Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetriszöwka”[100].

1889: Proprietarul frumosului castel din Ocna, Aladar Baron Wildburg, probându-şi pasiunile, publica

---

[99] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 29, 1876 p. 88, 1907 p. 88

[100] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

un interesant studiu ornitologic *Über den Steppenadler (Aquila nipalensis orientalic)*, într-o publicaţie germană de specialitate[101].

1890: În 1890, Ocna avea 1.880 locuitori, 80 % ucraineni, 15 % români şi 5 % evrei, primar al comunei fiind Iacov Catreci. Învăţător era Ioan Bajanschi, paroh – Vasile de Petraşco, iar cantor bisericesc – Samson Zopa.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Ocna**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată pe ambele părţi ale pârâului Chiţa, afluent al Nistrului, între comunele Mitcău şi Pohorlăuţ. Suprafaţa: 12,01 kmp; populaţia: 1.863 locuitori ruteni gr. or. şi puţini izraeliţi. Este străbătută de drumul principal Noua Suliţă – Cernăuţi – Uscie Biskupie (Galiţia); prin drumuri de ţară comunică cu comunele Doroşăuţ,Onut,Pârâul Negru şi Brodoc. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan". La 1776, era în posesia Marelui Paharnic Gheorghe Iordache Paşcanu. În anii 1766 şi 1767 s-au aşezat aci emigraţi din Galiţia. În această localitate se află un castel foarte frumos, al familiei baronilor de Wildburg, precum şi o fermă cu o fabrică de spirt. Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 1.351 hectare pământ arabil, 21 hectare fânaţuri, 45 hectare grădini, 26 hectare imaşuri, 66 hectare păduri şi 3 hectare heleştee. Se găsesc 151 cai, 253 vite cornute, 305 oi, 245 porci şi 44 stupi de albine. **Ocna, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 3,77 kmp; popu-

---

[101] *Ornithologisches Jahrbuch*, XXVI Jahrgang. 1915, Hallein 1916 pp. 54-56

laţia: 74 locuitori, în majoritate poloni, restul izraeliţi şi ruteni”[102].

1914: „**Victor a lui Alexandru Dworecki**, născut în **Ocna**, la 22 ianuarie 1887, a intrat, cu ocazia mobilizării generale, în luna lui august 1914, în serviciul militar şi ajunse în captivitatea rusească. Ultima scrisoare a primit soţia sa în luna martie 1917. De atunci lipseşte orice veste despre dânsul. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Olgăi Dworecki, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[103].

1941: Învăţătorul „**Ilieş Gh. Zaharia**, seria 1937, media 7,16, este numit în comuna Ocna, jud. Cernăuţi”[104].

OCNA

(pe Rezina, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Ocna**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Câmpurilor, după recensământul lui Rumeanţev[105], avea **toată suma caselor 6**. Scădere rufeturi 3: 2 volintiri, 1 volintir cu ostavcă. Rămân birnici 3. / **Birnici:** Sandul fiul lui Sava / Toader, văcar / Toader Burcan. // **Rufeturi:**

---

[102] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 153, 154
[103] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254
[104] *Monitorul Oficial*, Nr, 249, 20 octombrie 1941, pp. 6452 şi următoarele
[105] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 470

Loghin Giosan, volintir / Ocsănti fiul lui Panfile, volintir / Irimie fiul lui Barbăroşie, volintir cu ostavcă.

OCNIŢA

(fostul sat Ocnina, comuna Ocniţa,
raionul Ocniţa, Moldova).

1627, noiembrie 26: Întărit de Miron Barnovschi voievod, în baza împărţirii moşiilor între Ionaşco Urmeziu, fiul lui Mihăilă Dobrul Urmeziu, şi Tudori şi nepoţii lui de frate, fiii lui Toader Urmeziu, nepoţi lui Mihăilă Urmeziu şi ai lui Tudori… „Şi a căzut în partea lui Ionaşco Urmeziu a patra parte de sat **Ocnină** (Ocniţa, Moldova), ce este în ţinutul Hotinului, şi a patra parte din jumătate din satul **Medvidca** (Moldova), în acelaşi ţinut, şi a treia parte din jumătate din satul **Carlacău** (Corlacaul, Moldova), în acelaşi ţinut, şi a patra parte din satul **Horodişte** (Botoşani), în ţinutul Dorohoiului, şi a treia parte din satul **Calafindeşti** (aşezare bucovineană), în ţinutul Sucevei. Şi iarăşi, în partea fiilor lui Toader Urmeziu, a căzut a patra parte din satul **Hudeştii Mici** (Botoşani) şi a patra parte din satul **Nelipouţi** (raionul Hotin, Ucraina), în ţinutul Hotinului, şi a patra parte din jumătate din satul **Cuzlău** (Botoşani), în ţinutul Dorohoiului, şi a cincea parte din jumătatea satului **Terhăuţi** (Lunca

Prutului, Iaşi), în ţinutul Iaşilor, şi a patra parte din satul **Călineşti** (aşezare bucovineană), în ţinutul Sucevei”[106].

1635, septembrie 18: Zapisul lui Mihailo, feciorul Odochiei, nepotul Grozei, strănepotul lui Bantăş din **Brătăşeni** (Brătuşeni, comuna Brătuşeni, raionul Edineţ, Moldova), din ţinutul Iaşilor, în care mărturiseşte că a vândut partea lui „din sat din Brătăşeni, dintr-a treia parte, din stâlpul din mijloc… lui Dumitru Buhuş visti-ernicul, pârcălabul de Hotin, drept 20 taleri bătuţi, şi partea mea, şi a frăţâne-meu Avram, şi a mătuşilor mele Sofronia şi Acsana… Şi la tocmeala noastră prilejitu-s-au Florea şi Cozma, sluga dumisale vistiernicul Gheorghe Roşca, din **Sencheuţi** (Sancăuţi, comuna Cotiujeni, ra-ionul Briceni, Moldova), Prodan din **Căpoteni** (azi Kanininsk, raionul Edineţ, Moldova), Gavril Beşină din **Ocnină** (Ocniţa, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldo-va) şi alţi mulţi oameni buni”[107].

1636, martie 8: Cartea de întărire, dată de Vasile Lupu vornicului Gavrilaş din **Ocnină** (Ocniţa, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), ca să „fie tare şi pu-ternic a lua vecini drepţi, care sun în Ocnină şi în **Dân-jeni** (Dângeni, comuna Dângeni, raionul Ocniţa, Moldo-va), care vecini i-a fost strâns Branovschi voievod în Dânjeni. Şi apoi, dacă a cumpărat Gavrilaş satul Ocnina, el i-a dat iar iar înapoi acei vecini, câţi au fost de moşie din Ocnina… anume Bobăscul, Robul şi alţi răzeşi ai lor,

---

[106] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 262, pp. 344-346

[107] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 240, p. 284

şi pe aceia i-au fost luat Dondrinschi şi cu cumnaţii lui la Dânjeni, dacă a ieşit Barnovschi vodă din ţară"[108].

1636, iulie 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ionaşcu Hasnăş, în baza unui zapis „de la nişte neamuri ale lui, oameni buni şi voinici, Ion Hanul, Neagul, Rotopană sulger, Sculeş vătav, Isac Stârce, Vrabie vătav, Vasile Curlat diacul, scriind şi mărturisind într-acest zapis cum au venit înaintea lor Tudosca, fata lui Nicorici Hermeziu, Lupaşco sin (fiu) Toader de la **Ocniţa** (comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), nepot lui Nicorici… şi-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din sat **Hăsnăşănii** (comuna Hăsnăşenii Mari, raionul Drochia, Moldova), ce este în ţinutul Sorocii, pe apa Coboltţii, părţile ce li se trad de pe moaşa (bunica) lor Acsana, ce-a avut tot de pe partea lui Hasnăş… lui Ionaşcu Hasnăş, drept 132 de taleri, care moşii sunt la gura văii Rădiului Spăimos, pe amândouă părţile Coboltţii"[109].

1643, martie 23: Ierina, fata lui Isac şi a Tudoscăi, nepoata lui Necorici de Cuzlău, dăruieşte nepotului Manea, „să mă grijească până voi fi vie şi dacă se vor sfârşi zilele să aibă a mă comânda, cum va chibzui cu sufletul său că va fi mai bine… partea mea de ocină de ocină din satul **Cuzlău** (ţinutul Dorohoi, comuna Păltiniş, Botoşani)… şi am avut şi alte moşii în satul **Ocnină** (Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova) şi în **Nelipăuţi** (raionul Hotin, Ucraina). Ci am mai avut două surori şi un frate şi eu am fost a patra. Deci sora mea Sofrana şi cu frate-meu Hudici au vândut în sat în **Ocnină**, şi sora mea Gaftona, în saul

[108] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 351, p. 394

[109] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 453, p. 514

Nelipăuţi, pe cât s-au aflat părţile noastre, iar mie mi-au lăsat în **Cuzlău**… / Şi am eu şi o fată din trupul meu, anume Annasiia, ci fata mea să n-aibă treabă la ocină, căci m-a adus la mare dosadă. / Şi de se afla şi la altcineva nescari zapise de mine făcute, de înainte vreme, anume la Bobăscul, ce-a ţinut pe soru-mea Sofrana, acel zapis să nu se creadă, căci soru-mea ieşise la vânzare, cum mai sus scrie. Şi au vrut alţi fraţi să-i scoată din sate, ar ea m-a rugat să-i dau voie să vină, să şadă pe partea mea. Iar dacă a murit sora mea, eu iar mi-am luat moşia înapoi, iar Bobăscul s-a dus din sat… / Şi la tocmeala noastră au fost Bălăuţe Udrea or **Pererâtaia** (Pererâta, în Cotu Miculinţi, comuna Coţuşca, Botoşani), Roşca din **Conceşti** (comuna Conceşti, Botoşani), Vasile Turcul, Ionaşco portar şi popa ot **Cuzlău**, popa ot **Podraga** (comuna Drăguşeni, Botoşani), Ostahie vornicul or **Lozeni** (comuna Corlăteni, Botoşani), Frânce ot **Şăndreni** (azi Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina), Ştefan vornicul ot **Criva** şi mulţi oameni buni”[110].

1770-1772: Satul **Ocniţa**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[111], **toată suma caselor: 51**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 50. / **Birnicii**: Gheorghe Vârlan / Ichim nepotul lui / Ion Vârlan / Constandin fiul lui / Dumitraș Bordeian / Timofte Corcodel / Ion Împăratul / Ion Trohin / Ursul Cușca /Ștefan Bănariul / Stahie fiul Negrului / Vasile Barbatuc / Nicolae fiul lui Chirilă / Hrihor, rus / Dumitru, văcar / Tudose, rus / Vasile Țarălungă / Alecsa,

---

110 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 55, pp. 61, 62

111 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 151

cibotariul / Petre Țampah / Vasile Cușca / Grigoraş Bozariul / Toader Vârlan / Vasile, rusul / Ioniță Târcău / Nicolae fiul lui Andrei / Ursache fiul preutesei / Grigoraş Mutiacului / Andrei al Tănăsoaei / Ioniţă fiul lui Strătulat / Ştefan fiul lui Negru / Toader Moroşan / Vasile Hugheş / Vasile Spătariul / Vasile Ghihol / Nichifor fiul lui Palade / Ion fiul lui Hochim / Manole Gheorghe / Macsin Bahrin / Andrei sin Moroşcoi / Vasile Mihai / Dumitru Hoila / Ifrim din Târnovo / Ion, rotariul / Toader Pangrati / Constandin Prepeliță / Ion Dezlia / Vasile Muțuc / Toader Muțuc / Andrei, vornic / Alecsa, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Gheorghe.

1904: „**Ocniţa**, sat în judeţul Hotin, volosti Secureni, aşezat la izvoarele Ciuhurului, la 5 km de staţia Ocniţa a căii ferate Mohilău-Noua Suliţă. De la Noua Suliţă, pe calea ferată, 128 verste, de la Mohilău, 145 verste. Prin satul Ocniţa trece şoseaua care, de aici, bifurcându-se, merge spre Secureni şi Mohilău. Are 380 case, cu o populaţie de 1.720 suflete, 470 vite mari cornute, 120 cai”[112].

---

[112] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 156

ODAIA GUGII

(în Cârligătura, azi **Gugea**, Iaşi; „împreună cu satele Făcuţi, Sârca, Valea Oilor şi Gugea formează comuna Bălţaţi… Se megieşeşte, la răsărit, cu Mădârjaci, la miazănoapte cu Valea Oilor şi Gugea, la apus cu Prigorcenii şi la miazăzi cu Goeştii şi Lunganii”[113]).

1635, august 29: Printre martorii lui Neniul vornic, care cumpără „o parte din moşia **Băloşeani**”, se numără „şi Gugea din **Goeşti**”[114].

1673, iunie 8: Chiriac fost ceaşnic şi femeia lui Safta dăruiesc lui Gligori Hăbăşăscul „o bucată de loc din **Odaia Gugii**, care-l am eu danie de la femeia mea Alecsandra, ce a răposat, fata lui Gligorie Ureche, ce este la Cârligătură, pe apa Bahlueţului, din Bahlueţ pe lângă hotarul **Bălţaţilor**, pe drumuşor, până în drumul ce mare şi pe drumul cel mare în sus, pe drum, până unde se întţmpină cu hotarul Prigoreanilor”[115].

1725, iulie **2**: Mărturie hotarnică despre moşia **Odaia Gugii** a lui Ion Neculce, „zicând dumnealui hatmanul Ion Neculce cum că merge matca cea bătrână a Bahlueţului, pe sub dealul dinspre **Albeşti** şi dinspre **Scorţăşti**, arătând şi pietre de hotar lângă acea matcă, pe sub deal, în capul hotarului din sus este piatră pusă, încă peste matcă, dinspre Scorţăşti, iar altă piatră, din jos, este

---

[113] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 38
[114] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 36
[115] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 40

pusă iar lângă matcă, dinspre câmp, dinspre **Bălţaţi**"[116].

ODAIA COSTII

(pe Siret, în Covurlui, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Odaia Costii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Siretului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[117]**. Birnici:** Dumitru, rotar / Borce sin (fiul) lui Dumitru / Apostol / Vasile Gurău / Partenie Gurău / Ion Gurău / Iftenie Gurice / Nedelco Huciune / Dumitraşco Huciune / Radul Oghială / Paiul Oghială / Gligore Oghială / Enachi Oghială / Vasile Oghială / Voico Oghială / Sandul, vătăman / Ştefan Neştiut / Manole Neştiut / Ştefan Miron / Gligore Trepăduş / Toader fiul lui Trepăduş / Ivan, cioban / Mihălache Stănoiul / Ilie Broască / Neculai Erşul / Saule fiul lui Erşul / Vasile zet (ginere) lui / Mihălache Erşul / Vasile, muntean / Gheorghe, muntean / Ispas / Nacul Jalobă / Panaite al lui Neculici / Moisăi / Toader Neculici / Ion Stănoiul / Toared Ibrian / Apostol al lui Neculici / Neculai, văduv / Frăţilă Ibrian / Mihalce / Pavăl fiul lui / Ion Neculici / Vasilache fiul lui Toderaşco / Vasile Prodan / Neculai Prodan / Pricopie Stănoiul / Necula Doroban / Toader Cula / Năstasii Moroş /Marin Băldigul / Lupul, muntean / Ioniţă Gugurul / Ionaşco / Dobre fiul

[116] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An VII, Fasc. VII, 1928, p. 41
[117] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 77, 78

lui Ionaşco / Chiriac fiul lui Stan /Anton Petco / Ştefăniţă, grec / Ion Negrul / Vasile Orbul / Ion Neştiutul / Dumitru Oghială / Irimie fiul lui / Neculai Răpanul / Ionichie Tătaru / Ioniţă Cinpoca / Toader, cibotar / Dănăilă, vornic. // **Rufeturi:** Popa Pârvul / Iordache Oghială, scutelnic al paharnicului Afanasache Rămădan / Vărvara, vădana.

ODAIA LUI MANOLACHE

(în Covurlui, lângă Drăguşeni, Galaţi).

1774, iunie 5: Satul **Odaia lui Manolache**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[118]**. Ce şed la Drăguşani**, scutelnici clucerului Manolache**:** Tănasii, vătăman / Andronic / Gavril / Andrei Barbăniagră / Dima / Tudosii Chiosa / Lupul Paine / Pricopie / Stanciul, cârciumar / Gligoraş / Neculai Bălăuţă / Tănasii / Dimoftii / Ştefan Broască / Sandul / Toader, croitor / Alicsandru a Crăcănatii. // **Rufeturi:** Ioniţă, ţigan / Ion, ţigan / Ioana, văduvă / Crâstina, văduvă.

[118] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 104

ODAIA DE BEILIC

(lângă Matca şi Tecuci, Galaţi).

1774, iunie 26: Satul **Odaia de Beilic**, ţinutul Tecuciului, ocolul Târgului, după recensământul lui Rumeanţev[119], avea **toată suma caselor 51**. Scădere rufeturi 12: 2 văduve, 6 nevolnici, 3 păscari (pescari – n. n.), lumânărari isprăvniceşti, 1 văcar. Rămân birnici 39 călăraşi. / **Călăraşi**: Neculaiu, chihaia / Dinul / Stanciul, muntean / Vasili Dicusară / Ştefan Ghidul / Şerban / Ion, chelar / Ionaşcu / Vasili zet (ginere) lui Ghidul / Constandin Nechita / Alecsandrachi / Costandin, cojocar / Lupul Pazarghidian / Dobria Blaga / Ion Dorosan / Sandul, puşcaş / Ilii, cioban / Costantin, cioban / Ion Macoveiu / Ilii Mihălaşcu / Ioniţă Blaga / Gheorghi Popa / Grigorii Popa / Ion Dicusară / Apostol Veveriţă / Ion Dobria ot (din) Hânţăşti / Stanciul Gheoca / Ion Blăguţă / Mihaiu, rachier / Ştefăniţă zet (ginere) Blagăi / Marin Ciomar / Radu Patrichi / Ion, cărăuş / Costandin Ghidul / Petria, spoitor ot Sârbi / Dănăilă / Zanfir. // **Rufeturi**: Slatina, văduvă / Cozmina, văduvă / Postolachi, nevolnic / Sârghii, lumânărar isprăvnicesc / Iftemii, lumânărar isprăvnicesc / Ion, văcar / Neculai, vătăman, nevolnic la Buciumeni / Dumitru, nevolnic / Mihaiu sin Stanciul, nevolnic / Ursul Dorosan, nevolnic / Andreiu Bâha, nevolnic / Nedelcu, lumânărar isprăvnicesc.

---

[119] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 564, 565

ODOBEŞTI

(Virişeşti, apoi Vereşani pe Cobâle,
comuna Secuieni, Bacău).

1414, august 2: Întărit de Alexandru cel Bun lui Toader Pitic şi fratelui său, Dragul, într-un uric pentru „trei sate: un sat pe Cobâla, unde este casa lui, unde a fost Veriş Stanislav (Virişeşti – n. n.), iar alt sat la gura Jeravăţului (Lieşti – n. n.), unde cade în Bârlad, anume unde au fost cneji Lie şi Ţiganeştii, iar al treilea sat, pe Bârlad, unde este altă casă a lui, unde sunt cneji Tamaş şi Ivan (Pitici – n. n.)… Iar hotarul acestor trei sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[120].

1436, septembrie 19: Întărit, sub numele de Virişeştii, de Ilie şi Ştefan voievozi, lui Dan Mesehnă, care primeşte uric pentru „opt sate, anume: Ruja Petru, la Cobâlă, şi Oneşti, şi Câteştii, şi **Virişeştii**, şi Selevestreanii, şi, pe Hubalna, Sârbii şi Şcheianii, şi Lieştii, la gura Jeravăşului, şi, pe Horincea, Cavadineştii şi Badea... Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi”[121].

1546, martie 29: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Margelat şi Marişca şi rudeniilor lor, surorile Anuşca şi Sofiica, toţi nepoţi lui Ioan Odobă, care pri-

---

[120] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 37, pp. 52, 53

[121] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 163, pp. 227-229

mesc, din dresele avute de bunicul lor Ioan Odobă, de la Ştefan cel Mare, „un sat la Cobâle, anume **Verişanii** (inclus în Odobeşti[122], Bacău), unde a fost Veriş… însă să le fie lor acel sat în două jumătăţi, una să fie a lui Mărgilat şi sora lui Marişca, jumătatea cea din sus, iar jumătatea din jos să fie Anuşcăi şi Sofiicăi”[123].

1623, septembrie 8: Zapisul lui Gheorghie sin Criste, prin care zălogeşte preotului Dimitrache Mătieşi „partea lui ce se va alege din Odobeşti doi galbeni, ce a fost dator să plătească la patru boi şi o iapă ce au pierit pentru dânşii la nişte care împărăteşti”[124].

1636, martie 24: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Moglan şi lui Ionaşco din **Moşoteşti** (în Letea Veche, Bacău) şi lui Ursul din **Vereşeni** (apoi Odobeşti, comuna Secuieni, Bacău), după ce „s-au pârât de faţă Ştefan diacul din **Mărgineni** (înglobat în Bacău) cu Constandin, ginere-său, pentru nişte moşii şi cumpărături din Mărgineni, ce-au ţinut împreună amândoi, până în acest an femeia lui Constandin, fata lui Ştefan, iar acum, dacă s-a însurat ginere-său, de a luat o altă femeie, Ştefan vrea să-l scoată din moşia de la Mărgineni şi de pretutindeni. Deci Domnia Mea am socotit şi am aflat lege, să-i întoarcă Ştefan ginere-său, lui Constandin, tot deplin, cât va ridica Constandin cu sufletul său şi cu oameni buni că a dat pe acel loc la Mărgineni şi pe alte cumpărături… să-

---

122 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278

123 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 20-23

124 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 113, pp. 158, 159

i întoarcă Ştefan lui Constandin deplin, şi dacă va întoarce deplin, Constandin să iasă de pe acele locuri”[125].

1636, septembrie 13: Zapisul lui Andrei din Odobeşti, ţinutul Romanului, prin care „vinde lui Dumitrache Măteeş, Chiriac şi Dumitraşcu, cumnaţii lui Mălin, pământurile sale din **Odobeşti**, din partea Bârsănească”[126].

1636, noiembrie 28: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte „cum s-au tocmit egumenul şi soborul mănăstirii Sfântul Sava cu Toader Franga, Oprea, feciorul Lupei, şi cu toată seminţia lor, cu Rusca, Toader Găluşcă şi cu toată seminţia lor, ca să aibă a ţine călugării satul **Băicenii** (comuna Secuieni, Bacău), cu tot venitul, şi din hotarul **Carauleştilor** (comuna Secuieni, Bacău) cât loc s-a ales şi s-a stâlpit. Care părţi de ocină s-au ales ce au dat Lupul Dragotă şi cu jupâneasa lui sfintei mănăstiri… Însă nişte părţi, ce au mărturisit megieşii cu sufletele lor c-au fost luat Lupul Dragotă cu împresurătură, au fost puse şi în uric egumenul şi soborul i-au lăsat să-şi ţină ocina, câtă parte va avea, pe feciorii lui Drăgan şi ai Solomiei, Anuşcăi, Parascăi, Nastei, Faftei şi ai Dochiţei. Şi s-au ales părţile lor toate, că ţină cu Toder Franga, Oprea şi cu Rusca şi cu toată seminţia lor seliştea Carauleştii, cine câtă parte va avea… / Aşa s-au tocmit dinaintea noastră şi a popii Avram şi a Tomei din **Piticeni** (azi Chiticeni, comuna Secuieni, Bacău), Maftei, Isac, Ionaşco şi alt Ionaşco de **Sălevestri** (azi Tisa-Silvestri, comuna Secuieni, Bacău), a Barbului, Ionaşco şi Sociul din **Odobeşti** (comuna Secuieni, Bacău), Constantin din

---

[125] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 372, p. 420

[126] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 508, p. 563

Ruşi (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Vasile şi Ion din **Mesăhăneşti** (Misihăneşti, comuna Roşiori, Bacău), Vlaşcă de **Ungureni** (comuna Ungureni, Bacău), a popii Andronic de **Obârşie** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi a mulţi oameni buni, megieşi"[127].

1774, iunie 26: Satul **Odobeştii**, sat răzăşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[128], avea **toată suma caselor 27**. Scădere rufeturi 7: 4 popi, 1 ruptaș, 2 văduve. Rămân birnici 20. / **Birnici:** Ioniță cumnat Lupului / Năchiță / Timofte / Simion Pește / Simion Loghin / Andrei Loghin / Ion Vătămănescu / Ioniță Năcuță / Luchian / Agapii / Miron Bârgu / Ion Haslău / Moisăi Crastaveț / Ion Roabeș / Neculai Damaschin / Dămian / Ion Zbera / Neculai, tălmaciu / Gheorghe Giurgiu / Zaharia, stegar / Trifan Giosan. // **Rufeturi:** Popa Trohin / State, diacon / Ștefan, diacon / Nechita, diacon / Lupul Năcuță, ruptaș / Iliana, săracă / Maria, săracă**.**

1901: „**Odobeşti**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Siretul de jos, aşezată în valea râului Odobul, la locul de concentrare a patru districte: Bacău, Roman, Tutova şi Tecuci, în centrul Moldovei. Teritoriul comunei este înconjurat de dealuri, care o despart de comunele vecine, afară dinspre comuna Berbânceni. Spre judeţul Roman se întinde dealul Băiceni; spre Săcueni, dealul Băluşul; spre Mărăşti, dealurile Godovanul şi Raiul; spre Obârșia, dealurile Baimacul și Bogdana, şi spre judeţul Tutova, dealurile Tutova, Țigira și Trestia. / Este formată

---

[127] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 555, p. 603

[128] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 270

din 6 cătune: Odobeşti, reședința, Ţigira, Trestia, Tisa-Silvestri, Glodișoarele şi Balușul sau Baloșul. „La 1803, Udobești răzeșești şi Silvestri răzeşeşti se găseau în judeţul Roman, ocolul de jos” (*Uricarul*, Codrescu, vol. VII, pp. 251 şi 282). Este scăldată de pârâul Odobul, care curge prin mijlocul teritoriului ei, de la sud, spre nord, și se încarcă cu pârâiașele: Glodișorul, Tisa şi al Silvestrei, pe stânga. Se mărgineste, la est, cu comunele Plopana (judeţul Tutova) şi Coloneşti (judeţul Tecuci); la Sud, cu comunele Mărăști şi Obârşia; la vest, cu comunele Secu-eni și Berbănceni, şi la nord, cu comuna Ciutureşti (judeţul Roman). Are o populaţie de 394 familii sau 1.569 suflete, din care 311 contribuabili; o şcoală mixtă în satul Odobeşti, înființată la 1864, frecventată de 30 copii; 2 biserici: una în satul Odobeşti şi a doua în Tisa-Silvestri, deservită de 1 preot și 1 cântăreţ. La Tisa, a fost schit de călugări, metoc al mănăstirii Dolgești (judeţul Roman). După legea rurală din 1864, s-au dat, la 102 locuitori, 261 fălci pământ în împroprietărire. Din această comună, şi anume de pe moşia statului Tisa-Silvestri, la 1879, s-au împroprietărit 27 însurăței cu 54 fălci pământ în țarină. Teritoriul comunei are o întindere de 3.450 hectare. Proprietari sunt: Al. Lupaşcu, posedând 432,95 hectare; Eugenia Sion, 152,61 hectare; Al. Bogici, 64,49 hectare; El. Stamati, 35,81 hectare; Ilie Dăscălescu, 75,65 hectare şi Gh. Nichitache şi Ath. Țârţescu cu părți de moșie. Totalul pământurilor de cultură este de 938,08 hectare. În comună se găsesc pădurile de foioase: Tisa-Silvestri, Mărul lui Schin şi Odobeşti, care ocupă o suprafață de 713 hectare. Este o moară de aburi. pe moşia statului Tisa-Silvestri. Viile au o suprafaţă de 32,71 hectare. Vite sunt: 115 cai, 1.132 vite mari cornute, 203 porci. / Comuna

este străbătută de calcea județeană Bacău-Bârlad, care, de la Săcueni, spre Odobeşti, până iese din district, este neprunduită. Satul Baloșul, așezat pe drumul Bârladului, era vestit înainte pentru hoţii mari şi dese. Distanţele: la Bacău, capitala districtului, 24 km; la comuna Mărăști, 8 km; la comuna Săcueni, reşedinţa plășii, 6 km; la comuna Obârşia, 5 km.; la comuna Berbenceni, 14 km”[129].

ODOBEŞTI

(târg, Vrancea).

1626, septembrie 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Sima gelepul, care primeşte uric „pentru o cumpărătură, ce a cumpărat vad de moară şi trei pământuri în sat la **Cofeşti** (lângă Ţifeşti, Vrancea) şi două pământuri în frunte de la **Căpoteşti** (sat pe Putna, Vrancea), până în hotarul Milcovului. Şi a chemat Sima gelepul oameni buni din sus şi din jos, anume pe popa Toader, Procopie diaconul, fratele lui Iacob, Constantin Beche, Tilibaşa, Sava Poprişoc, Ionaşco ginerele lui Piţigoi, Mihăilă, feciorul lui Ionaşco, ginerele său din Căpoteşti şi Giurge, fratele său Mihăilă, Ştefan fratele Lupului, Neculae, Grigorie, Ion Robul, Petre, Ionaşco Benevreg, Ion Andreica, Opre, Ion ginerele Giurgii, Dragul, Vasile ginerele lui Gheorghe şi Băloş din **Fiţingheşti** (azi Bizigheşti, Vrancea), Toder Căpăţână de **Ivănceşti**

---

[129] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 548

(sat pe Puna, Vrancea) şi socrul popii lui Toader de **Odobeşti**”[130].

1637, septembrie 22: Zapisul şoltuzului, celor 12 pârgari şi de la popa Ştefan Domnesc, Gligorie Maftei, Toderachi ot Zorileni, Iorache Goian, Dinga, Ursul Vântul, Crăciun Ciudin, Opre staroste, Dumitru Iorguleţ, Mirca, Necula Cuiucu şi frate-său Costandin, Constantin Gavril, Ilie Cârcotă şi Ionaşco Ţifărdeanu, Grasul „şi mulţi oameni buni şi bătrâni din **oraş de Bârlad**”, în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Coste din satul **Vinişeşti** (azi Unirea, inclus în Odobeşti, Vrancea), cu fraţii lui Trif şi Toader, feciorii Ghiorghiesăi, şi cu Gavril, feciorul lui Dumitru, Vidraşco, nepotul lui Coste, Toader Gorunţii cu feciorii Oleşoaie, cu toată seminţia lor, şi cu Ion Dobândaşu, popa Panhilie din **Odobeşti** şi cu fraţii săi Cozma şi Toader, nepoţii lui Bonacu, cu Sava din **Odobeşti** şi cu fraţii lui şi cu toată ruda lui, şi cu Frumosu şi Toader, feciorii Armancăi, şi au vândut Nacului, feciorul lui Iane neguţătorul, drept 120 lei, un vad de moară în gârla Putnei din jos”[131].

1638, aprilie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod Nacului, feciorul lui Iane neguţătorul, care cumpără, cu 120 lei bătuţi, de la fraţii Coste, Trifu şi Toadir, feciorii Ghiorghiesăi, Gavril, feciorul lui Dumitru, Vidraşco, nepotul lui Coste, Toader Gorunii şi feciorii Oleşoae din **Vinişeşti**, şi de la toată seminţia lor, Ion Dobândaşu, popa Panhilie şi cu fraţii săi, Cozma şi Toader, nepoţii lui Bonacu şi cu toată ruda lor, Sava, Frumosul şi Toadir,

---

[130] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 120, pp. 143, 144

[131] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 195, p. 179

feciorul Armancăi, toţi din **Odobeşti**, „un vad de moară în gârla Putnii de Jos”, zapisul fiind întărit de „oameni buni din **Bârlad**”: Martin şoltuzul şi cei 12 pârgari din târg, popa Ştefan domnesc, Gligorie Maftei, Todoraşi din Zorileni, Ianachi Goian, Dinga, Ursul Vântul, Crăciun Ciudin, Oprea staroste, Dumitru Turguleţ, Micra, Necula şi Constantin Cuciuc, Constantin Gavril, Ilie Cârcotă, Ionaşcu Ţifărdan şi Grasul „şi mulţi oameni megieşi din sus şi din jos”[132].

1640, octombrie 11: Zapis de la vătavii de pe Gârla Putnei „şi cu oameni de la ceea Gârlă**,** şi cu meşteri Gârlei Putnei, anume popa Murgu din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), vătavul Lupul, vătavul Petrea, vătavul Cilimon de la ceea Gârlă, meşterul Anghel, meşterul Nicoară, meşterul Gavril şi alţi oameni buni, Ştefan şi Pepelea de **Băloteşti** (Boloteşti, comuna Boloteşti, Vrancea), Ţigan de **Căpoteşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), Pepelea Hireş iuzbaşa, Necula de **Odobeşti** (oraşul Odobeşti, Vrancea)”, în care scriu şi mărturisesc despre pricina călugărilor de la mănăstirea Săcul cu popa Procopie, care „au avut pâră pentru vad de moară, că a fost înecat”[133].

1662, martie 20: Anghel sin (fiu) Obrejie ot **Focşani** vinde lui Osasul, drept 10 ughi (ducaţi ungureşti) „un pogon de vie în **Odobeşti**… dinaintea lui Ion Bilaiu, Bejan sin Bilaiu, Istratie sin Ivan Bilaiu, Albul, Fătul, Tatar sin Condrea ot **Focşiani**”[134].

---

[132] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 334, pp. 328, 329

[133] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 466, p. 457

[134] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 77, 78

1686, aprilie: Ursa, femeia lui Moţon din **Odobeşti**, dăruiesc mănăstirii Mera „5 pogoane de vie cu cramă, cu tot, în Odobeşti, şi un vad de moară, cu pământuri în frunte, în hotarul Vârtişcoilor dinspre Munteni, drepte cumpărături pe bani gata, şi o parte de ocină din târgul **Focşani** şi din **Petreşti**, ce se cheamă la uric **Stoeştii**, cumpărătură de la fraţii Nastasie şi Gavril, Nemţenii, drept 70 lei, şi toate moşiile noastre care sunt pe Milcov, împrejurul monastirii şi de la monastire în sus, până la muntele Răiuţului, anume groapa de la Răiuţ, şi toată costişa Răiuţului, şi poeniţa de dubas, şi altă poiană de la Spumă… Acestea toate le-am dat şi le-am dăruit sfintei monastiri ce se cheamă Mira, pe apa Milcovului, pe care o am fost dintâi început noi să o facem până a fost soţul meu Moţoc viu”[135].

1688, iunie 8: Constantin Cantemir voievod cumpără, pentru înzestrarea mănăstirii Mera, de răzeşii din **Odobeşti** şi din **Grozăşti**, anume Ioan Căpătan cel bătrân, Ion vornicul, fiul său şi Ştefan Ciocănel, Ion Cornea, Bile Birtoc, Flore Băcioae, Ioan Vierea, Ioan nepot Moţocesăi, Mârza, Toader a Stanii, Ciudin, Ionaşcu şi preotul Ionaşcu, preotul Pricopie, Gligorii a Cetinii, Constandin fratele lui Ciudin, preotul Irimia feciorul Pârlei, Maftei, Agapie, Măria, Sălevăstru, Toader a Bobolatei „şi alţii, toţi câţi avem moşie împreună… ale noastre drepte ocini şi moşii, care, măsurate cu falcea, din gura Arvii, până în gura Reghiului, au 41 de fălci şi 4 prăjini… şi au rămas nealese 5 fălci ele lui Ioan Spăneiu, 5 fălci ale lui Ştefan Ciocănel, 5 fălci ale lui Ioan Cornea, 5 fălci ale Bilei, 2 fălci ale Florii Băcioae, 5 fălci pol ale

---

[135] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 49, pp. 29, 30

lui Ioan Viiere, o falce pol şi 8 prăjini ale lui Ioan nepot Moţocesăi, 1 fălci a Tobâlei, 16 fălci pol ale popii Ionaşcu, o jumătate de falce a Măriei, 8 fălci ale lui Grigori Cetinei, 4 fălci ale lui Constantin, ale lui Lepădat şi ale lui Vasile, de la Onţa, 35 fălci pol ale lui Ion Căpătan, 3 fălci şi 72 prăjini ale lui Toader Bobolatei, Ioan Corne şi Toader a Stanei, 2 fălci şi 32 prăjini ale lui Toader Stan, o falce şi 8 prăjini ale Târlei, 8 fălci şi 62 prăjini ale lui Mafteiu şi ale lui Agapie, 3 fălci ale lui Sălevăstru şi călugărul Ciubuş, care fac peste tot 150 fălci. / Aceste toate le-am vândut luminatului domnului nostru Ioan Constandin Vodă, pe gani gata, câte un zlot falcea"[136].

1714, februarie 5: Oamenii din **Odobeşti**, anume „Toader Bubulat, Ionaşc şi Irimia Hagi, Grigoraş sin (fiu) Ghelii, Vicol, Dancul, Nicola sin Voroavă, Faur, Apostol Balotă, Gavril, Toader a Stanii, Mârza, Căzac, Petre Ciocănel, Ion Chilieanu, Vasile a Nastasiei, Ion Gode, Ion Măr Roş, Ştefan Pitariu, Ion Cofar şi nevestele şi copiii lor vând mănăstirii Mera, pentru 7 ughi (ducaţi ungureşti), „o parte de moşie a noastră, a Odobeştilor, cât este din gura Rebeului (**Reghiului**) şi din hotarul mănăstirii în sus, tot locul nostru din gura Răbeului, la deal de Piscul cel pietros, până la curmătura Spumei, din curmătura Spumei pe din deal de lac, până în dealul Ghimpului şi în sus, până sub Muntior şi până la Piatra Oii, toată faţa Milcovului, cum curg apele"[137].

1732, iulie 28: Ispisoc de judecată de la Gligori Ghica voievod, care îl trimite în executare pe Costache

---

[136] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 63, p. 37

[137] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 93, p. 61

vel (mare) spătar, după ce „multă pâră şi gâlceavă au avut aici Mitofan, egumenul de la mănăstirea Mera, cu preoţi de **Odobeşti** şi cu alţi răzeşi de acolo pentru nişte părţi de moşie din siliştea satului **Chilău**… şi li s-a ales judecata în acest chip: să se facă raclă pe pământul Ghincii şi pe pământul popii Ionaşcu, cu fraţii lor, şi să i se dea părintelui a şasea parte dintr-acele două pământuri, pe lungul pământului, şi, făcând dumneata raclă, să pui dumneata şi pietre la toate raclele, cât s-ar cuveni egumenului, şi din pământurile lui Dubală iarăşi să dai dumneata a şasea parte… / Iar pentru Arva şi pentru moşia din gura **Reghiului**, în sus cu Spuma şi pentru alte pricini multe, ce mai au între dânşii, să-i aşezi dumneata acolo, pe cum vei socoti că este drept”[138].

1756, august 15: Hrisovul lui Constandin Mihail Cehan Racoviţă voievod, după ce „mazilii, neguţătorii şi alţii care au vii la dealul **Odobeştilor**, la podgorie, au jeluit că se supără toamnele de către cei se sunt rânduiţi din partea domniei, ca să strângă vadra cea domnească de vin domnesc, ce sunt obişnuiţi a o da ţăranii, cerşind şi de la mazili şi neguţători, şi de la alţii, câte 2 potronici de pogonul de vie, dară dintru începu nicidecum nu s-a supărat nimeni; / pentru care s-au sculat, cerşind dreptate şi rugându-se ca să se ridice deasupra viilor această necuviincioasă dare… Şi drept aceea poruncim şi vouă, pivniceri gospod (domneşti) şi care veţi fi rânduiţi de domnie ca să strângeţi vadra domnească de vin de la ţărani, să daţi bună pace pentru potronicii de pogon mazililor şi neguţătorilor”[139].

---

[138] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 107, pp. 68, 69

[139] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. II, Iassi 1889, pp. 31-33

1774, iunie 26: Satul **Odobeştii**, ţinutul Putnii, ocolul Milcovului de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[140], avea **toată suma caselor 246**. Scădere rufeturi 161: 73 scutelnici, 2 mazili, 20 popi și diaconi, 10 nevolnici și femei sărace, 44 slujitori, 2 poștași la Șândilari, 2 ciocli, 1 țigan, 1 argat, 35 liuzi ai maiorului Novacovski, 4 ostavnoi, 1 panțăr, 1 dascăl la biserică, 2 cu dare la Iaș. Rămân birnici 85. / **Liuzi ai maiorului Novacovski**: Toader Faor / Tănase Done / Ionașco Stocli / Sandul a Maftii / Rosul Bâtcă / Costantin Faor / Ion al diaconiței / Chiriță Cetinoiu / Vasile Șeverdian / Costantin, muntean / Marin fratele lui Costantin / Vasile Gorgan / Vasile Untoiul / Costantin Gavriloiu / Chiril Gavriloiu / Pavel Buruiană / Tănase Bușâlă / Toader Mande / Andrei Gârlian / Andrei, pușcariu / Ștefan al diaconiții / Vasile Rosuleț / Gheorghe Giurgiu / Tofan Giurgiu / Gavril Paiul / Marin Dudău / Vasile Arsănie / Ioniță Curcă / Gheorghe Arsănie / Andrei Gane / Ioniță Răchitosu / Ion Cucoș / Ion, ciobotar / Vasile Vlaicul / Eni fiul Șărbanii, // **Birnici ot Odobești:** Ștefan Cojoci / Toader fiul lui Turcul / Tănasă, măcilar / Eni Balamuta, căpitan / Costantin fiul lui Iordache / Dumitru, măcilar / Costantin Burdujăl / Apostol Mardari, vornic / Necula Priveghiu / Apostol fratele lui Mardarie Vasile / Grigoraș fratele lui / Zaharie nepot lui Vișan / Lupul, bărbier / Radul, slugă la bașbăcan / Zaharie, ce a fost vier / Mardarie Ploșniță / Vasilache fiul lui Toader / Stan la căpitan / Toader frate lui Stan / Eni Bâzul / Ștefan Cherdivară / Ilie Mihalce, vătăman / Costantin Popăscul / Necula, grecu / Ștefan fiul popii Iacob / Enache, grecu /

---

[140] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 323-326

Mihălache Avram / Gheorghe, grecu / Gheorghe, tovarăș lui / Petre, ce a fost vier / Șerban, ce a fost vier / Enache Plotun / Ursul, chelar / Radul frate lui Ion Izmană / Radul Moțoc / Necula, vier / Ursul, ce a fost vier / Stan, ce a fost vier / Vasile Țăroiul / Toader fratele lui / Ursul fratele lui / Ion al lui Stoian / Dumitrașco, ce a fost vier la Neamțu / Sava, ce a fost vier la Neamțu. // **Rufeturi:** Dămian fiul rotarului, vier lui Canano, vătav de aprozi / Ion fiul lui Gheorghe, vier visternicesei Nastasâicăi / Neculai, muntean, mortasâp, vier la fel / Ioniță Cozma, vier la fel / Costantin, muntean, vier la fel / Gheorghe Bușâlă, vier la fel / Macovei Plotun, vier la fel / Dămian, mocan, vier la fel / Ioniță Dudău, vier la fel / Ion Brane, vier la fel / Toader Cote, vier, chelar, la fel / Ștefan Horonă, vier la fel / Lazor, vier la fel / Echim fiul lui Dumitru, vier mănăstirii Neamțului / Soare, vier la fel / Pentelei, vier la fel / Ion Dămian, chelar mănăstirii Frumoasa / Ioniță, vier la fel / Oance Ploșniță, vier mănăstirii Bârnovii / Chirilă, muntean, vier la fel / Pavăl al Călinii, vier la fel / Zaharie, chelar, vier mănăstirii Frumoasa / Opre, muntean, vier mănăstirii Golăe / Opre, muntean, ce este chelar, vier la fel / Ion Hârșul, vier la fel / Moisă din Străoani, vier la fel / Ursul Dobrișan, vier la fel / Lazor frate lui Ursul, vier la fel / Toader Hârșul, vier la fel / Chiril fiul babii Sora, vier la fel / Statii, priș ot (vine din) Străoani, vier la fel / Tudosie, vier la fel / Stanciul Bușilă, vier la fel / Ion Cotigă, vier la fel / Ion Oalăroșie, vier stolnicului Enache Canta / Stoian Odobescul, vier la fel / Grigore Priveghi, vier la fel / Năstas Cote, vier dumneaei hătmănesei Safta Ruset / Dumitru al Maftii, vier la fel / Anghel Paiul, vier dumnealui spătarului Ioniță Canta / Vasile, vier la fel /

Ștefan, vier la fel / Pavel Strâmbeț, chelar, la fel /Marin fiul lui Stan, vier dumnealui banului Ștefan Sturza / Ștefan Șulubâț, vier la fel / Mihai, vier spătarului Enăcache Milo / Ioniță, baciul, vier la fel / Enache, chelar dumnealui banului Roznovan / Dobre, vier dumnealui vel vistiernicului / Toade Ploșniță, chelar dumnealui vel vistiernicului / Ion Râpă, vier la fel / Dănăilă, muntean, vier la fel / Ștefan Popoiu, vier la fel / Costantin Cote, vier la fel / Radul Uncheș, chelar logofetesei Mariei / Costantin al Sandului Nicăi, vier dumneaei postelnicesei Zmarandiței / Toader fratele lui, vier la fel / Grigoraș fratele lui, vier la fel / Gheorghe fratele lui, vier la fel / Ioniță Salmașa, vier la vel (marele) postelnic / Radul, măcelar, vier la fel / Gheorghe, chelar, vier la fel / Ioniță Pulbere, vier la fel / Ion Furtună, vier la fel / Gheorghe fiul lui Sandul, vier la fel / Barbul, vier Mitropolitului / Moisă, muntean, vier la fel / Sandul în casa Cozmii, vier la fel / Ștefan Bâtcă, vier la fel / Dumitru Gogance, vier la fel / Luca, ciobotar, vier la fel / Șerban, crav, vier la fel / Ion Izmană, vier la fel / Nistor Pulbere, poștaș la Șândilari / Chiriac Zătonici, poștaș la Șândilari / Ioniță, cioclu / Radul, cioclu / Sava, ciobotar, slujitor / Toma fiul lui Radul la căpitan, slujitor / Dumitrașco, cojocar, slujitor / Ion Cojoace, slujitor / Dobre fiul lui Spânu Ciufescul, slujitor / Toader Cucoș, slujitor / Vasile Mardare, slujitor de Focșani / Grigoraș Gârlian, slujitor / Ilie, zăraf, slujitor / Ion fiul lui Toader al Aniții, slujitor / Adoni, grec, slujitor / Ioniță cumnat lui, slujitor / Apostol fiul popii Gheorghe, slujitor / Drăghici al lui Radu, slujitor / Ion fiul lui Cofăr, slujitor / Stoica, șălar, slujitor / Petre Surdul, slujitor / Panfil fiul popii Sandul, slujitor / Dumitrașco, blănar, slujitor / Mihalce, blănar, slujitor /

Antohe Cociorvă, slujitor / Costantin Done, slujitor / Opre Usturoiu, slujitor / Lefter fiul lui Maftei Oae, slujitor / Costantin Ploșniță, slujitor / Ioniță Gagance, slujitor / Sandul fiul lui Vărchior, slujitor / Ștefan fiul Tituresii, slujitor / Filimon, pâslar, slujitor / Vasile Săul, slujitor / Neculai Panfile, slujitor / Ion, slujitor / Sandul, cărăuș, slujitor / Manolache al Chiții, slujitor / Nedelco, morar, slujitor / Ștefan fiul Zanfiroaei Gugiascăi din Vadu, slujitor / Stan, mătăsar, slujitor / Antohi Filip, slujitor / Mihălachi Buzatu, slujitor / Stroe, blănar, slujitor / Lazăr fiul lui Uncheș Ion, slujitor / Apostol Ghidarcia, slujitor / Ștefan al Dobreții, ostavnoi / Vasili, catană, ostavnoi / Mihai Carahod, ostavnoi / Vâlcul, sârbul, ostavnoi / Gavril Bondoc și Costantin, nepot lui, la neguțătorii din Eși / Stan, morar, nevolnic / Toader Balamuta, nevolnic / Panhili, holtei, dascăl de biserică / Ion, gălățean, panțăr de margine / Dumitru, blănar, la neguțătorii din Eși / Ștefan Cotescul, argat lui Mateiu / Popa Costantin / Popa Zaharie / Popa Lupul / Popa Iordache / Diaconul Simion / Diaconul Manolache Papul / Diaconul Neculai Drugă / Diaconul Neculaiu / Diaconul Costantin Cofăr / Popa Toader / Popa Ștefan / Diaconul Irimie / Diaconul Toderașco / Popa Ștefan /Popa Iorga / Popa Antohie / Diaconul Ion / Diaconul Antohie / Diaconul Ioniță / Diaconul Gheorghe / Todora, bălănărița, săracă / Ilinca, ceprăgărița, săracă / Anița Domnișoara / Dobra, săracă / Savina, săracă / Preotiasa Dochița, săracă / Nastasia Ciocănoae / Zanfira, săracă / Enache, scripcar, țigan episcopiei Romanului / Andrei, țigan episcopiei Romanului / Stan, țigan episcopiei Romanului / Vlad, țigan episcopiei Romanului / Trandafir, țigan episcopiei

Romanului / Drăgan, țigan episcopiei Romanului / Dima fiul Voicăi, țigan episcopiei Romanului.

1774, iunie 26: Satul **Păţăştii** (lângă Vinişeşti, azi Unirea, parte din Odobeşti, Vrancea), ţinutul Putnii, ocolul Milcovului de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[141], avea **toată suma caselor 88**. Scădere rufeturi 82: 33 scutelnici, 2 mazili, 10 popi și diaconi, 6 nevolnici, 29 slujitori, 2 argați. Rămân birnici 6. / **Birnici**: Ion, tăbăcar, frate lui Gheorghiță / Vasile Potlog / Tănase, argat Focșii / Ursul Șalău / Dumitru fiul diaconului, olar / Ion fiul lui Vasilache, muntean. // **Rufeturi:** Uncheș Coste, vier dumnealui Roznovanului / Stan, olar, vier la fel / Gavril, ce a fost al lui Zoe, slujitor de Focșani / Ivan, ciobotar, slujitor / Necula Margină, slujitor / Chirul, ciobotar, slujitor / Costantin Dobre, slujitor / Ion Giurge, slujitor / Ion Potlog, slujitor / Ion fiul lui Calin, slujitor / Gheorghe, soponar, slujitor / Marin Bou, slujitor / Mihai Gâciul, slujitor / Dumitru, cojocar, slujitor / Lupul, slujitor / Dumitru Călmuș, slujitor / Dumitrașco, slujitor / Ion Codrescul, slujitor / Gheorghe, sârbul, slujitor / Dumitru al lui Bou, slujitor / Toader Cucoș, slujitor / Costantin Gârdan, slujitor / Vasili Nistor, slujitor / Preda al Nichiforoe, slujitor / Lupul văr Predii, slujitor / Irimie Cepoiu, slujitor / Neculai Izman, slujitor / Stratul, slujitor / Ion Păun, slujitor / Ion al Anghelinei, slujitor / Pavel, vier comisului Iordache Pășcan / Toader, ciobotar, vier la fel / Toma, vier la fel / Ion fiul lui, vier la fel / Gheorghe Canradița, vier la fel / Ion fratele lui, vier la fel / Andoni, vier la fel / Dragomir, vier lui Șerban Canano, vătav de aprozi / Șerban, vier la fel / Picopie Panta, vier la fel /

---

[141] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 321, 322

Dobre, muntean, vier la fel / Stoica fratele lui, vier la fel / Nechituș, vier la fel / Neculai Surlă, vier la fel / Ștefan Dumbravă, vier la fel / Calotă, vier la fel / Ion Ispas, vier la fel / Zaharie, bivolar, vier la fel / Ion fiul lui Gâciul, vier la fel / Mușat, vier la fel / Mihai din Sasul, vier crucerului Enachi Calimah / Chiriac, cârciumar, vier la fel / Sima, ce a fost al Prunculesii, vier la fel / Radul, dogar, vier spătarului Enachi Milu / Necula fiul popii Anton, vier mănăstirii Neamțului / Enachi Strejar, vier la fel / Dumitrașco, cârciumar, vier la fel / Simion Crăciun, scutelnic porucinicului Stamati / Ion Jalăbă, vier dumneaei hătmănesei Safta Ruset / Iordachi Focșa, poroșnic ostavnoi / Vasile Negruță, mazil / Cârste, ruptaș de cămară (fisc), slujitor / Sanda, maziliță săracă / Catrina Căciuloe, săracă / Ilinca Căciuloe, săracă / Safta, preoteasă / Catrina, văduvă / Toader Hobjâlă, nevolnic / Diaconul Ion Olaru / Popa Toader / Popa Ioniță / Diaconul Gheorghiță / Diaconul Andonii / Cuca, călugăr / Solomon, diacon / Popa Costantin / Diaconul Stan / Diaconul Sandul Sihae / Ion Donos, vier dumnealui vel vistiernicului / Sandul Potlog, vier la fel / Ion Vasilache, argat lui Vasile Negruță, mazil / Radul, holtei, argat la fel.

1774, iunie 26: Satul **Vineşăştii** (sau Ninişăşti, azi Unirea, sat inclus în Odobeşti, Vrancea), ţinutul Putnii, ocolul Milcovului de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[142], avea **toată suma caselor 31**. Scădere rufeturi 26: 15 scutelnici, 1 nevolnic, 9 slujitori, 1 argat. Rămân birnici 5. / **Birnici**: Gheorghe al lui Stratul / Mihalache, muntean / Șerban, bejenar / Grigore fratele lui

[142] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 322, 323

/ Ioniță, dacăl. // **Rufeturi:** Vasile Pante, slujitor de Focșani / Cârste a Dănoae, slujitor / Ioniță, ce a fost la Alicsandru, căpitan, slujitor / Ion frate lui Ioniță, slujitor / Neculai Paraschiv, slujitor / Grigoaș frate lui Chirilă, slujitor / Chirilă, ce a fost vier, slujitor / Grigoraș, slujitor / Ignat, slujitor / Groza, vier lui Canano, vătav de aprozi / Toader Corodian, vier la fel / Stanciul, rachier, vier dumnealui spătarului Enăcache / Ioniţă, rachier, vier la fel / Ştefan Gâciul, vier mănăstirii Neamţului / Moisă, argat / Manuil, vier la fel / Ion Bujăniţă, vier la fel / Mihai Turcul, vier spătarului Ioniţă Canta / Pintelei, vier lui Gheorghe Carpu de la visterie / Neculai Potlog, scutelnic porocinicului Stamati / Tudoran Moldovan, vier dumnealui Roznovanului / Gheorghiţă fiul lui Petrişor, vier la fel / Simion Lungu, vier Mitropolitului / Vasile, în casa lui Ioniţă, rachier, vier dumnealui stolnicului Enachi Canta / Vasili cumnatul lui, vier la fel / Iordaqche, argat lui Mateiu, bulucbaş / Neculai, dascăl, nevolnic.

1786, mai 2: Vasile Hopce ot **Babile** şi preotul Antohi din **Odobeşti** dau zapis de mărturie „la mâna lui Ivan Huşcă, care le este frate de pe moşie, pentru 10 lei, ce i-au luat cu împrumut şi le-au lăsat zălog o moşie, cu vadea până la Sfântul Gheorghe, de la care vadea, neavând banii, zălogul să se scoată ca vândut pe veci”[143].

1793, februarie 4: Mărturia lui Ioniţă căpitan, prin care mărturiseşte ce moşii au rămas în stăpânirea fraţilor Iordachi şi Andronachi, feciorii lui Ursachi Davidel, atât pe baştina părintească, cum şi cumpărături ce a mai luat fratele lor Alexandru Davidel şătrarul, şi cum că le-ar fi rămas de la fratele lor şi nişte vii la **Odobeşti**, care iarăşi

---

[143] Sava, Aurel V, *Documente Putnene,* I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 174, p. 120

ei le-ar fi vândut"[144].

1802, iunie 1: Ioniţă Lipan căpitan se învoieşte cu fostul postelnic Dimitrachi Hangerliu asupra unui schimb de moşii, dându-i „toate părţile mele câte se vor alege în hotarul Vrancei, parte ce se numeşte a boerului, şi luând de la dumnealui opt pogoane de la podgoria **Odobeştilor**, în ocolul Vinişăştilor, care le au cumpărătură de la o Sandală Căpităneasa, şi acea Sandală le-a avut luate cu schimb de la un căpitan Ioniţă Hobjilă"[145].

1901: „**Odobeşti**, comună urbană în judeţul Putna, reședința plășii Gârlele, situată pe malul stâng al râului Milcovul, în partea de sud a judeţului. Este înconjurată de viile ce formează vestita podgorie Odobeşti, renumită prin calitatea și cantitatea vinurilor ce produce. Distanţa comunei de sub-prefectura plăşii e de 12 km. Altitudinea comunei e de 150 m deasupra nivelului Mării. Se compune din cătunele: Grozeşti, Odobeşti (Târgul), unde e și reședința comunei, şi Vineşești, Are o populaţie de 1.107 familii sau 3.594 suflete, din care 813 contribuabili, locuind în 954 case; 2 biserici parohiale, una cu hramul Naşterea Maicii Domnului și a doua cu hramul Sf. Cruce, şi 5 filiale, cu hramurile Intrarea în Biserică, Sf. Împăraţi, Sf. Ioan Bogoslovul, Sf. Gheorghe şi Sf. Apostoli, toate în târgul Odobeşti; 2 școale, una de băieţi şi a doua de fete, frecventate de 297 copii. Locuitorii posedă: 5 mașini de treierat (cu manej), 5 de bătut porumb (cu manivelă), 24 pluguri de lemn, 33 de fier; 4 mori de apă. / **Odobeşti**, Târgul făcând parte din comuna urbană Odobeşti, situat în partea de sud a judeţului, pe malul stâng al Milcovului

[144] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVI, Iassi 1891, pp. 298, 299
[145] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 213, pp. 151, 152

şi înconjurat de vestita podgorie Odobeşti, renumită prin calitatea şi cantitatea vinurilor ce produce. Distanţa târgului de capitala județului e de 12 km. Are o populaţie de 902 familii sau 3.473 suflete, locuind în 954 case; 2 biserici parohiale, din care una cu hramul Nașterea Maicii Domnului și a doua, cu hramul Sf. Cruce, și 5 filiale, cu hramurile: Intrarea în biserică, Sf. Împărați, Sf. Ioan Bogoslovul, Sf. Gheorghe și Sfinţii Apostoli; o sinagogă; două școale, una de băieţi și a doua de fete, frecventate de 297 copii; un birou telegrafo-poștal, înființat în 1878; o farmacie. În anul 1884, s-a instituit aci o societate, cu numele de „Caritatea”, în scop de binefacere şi ajutoare reciproce. Târg săptămânal se face Marțea. În târgul Odobeşti se află, în garnizoană, o companie a regimentului Putna. Alimentarea oraşului cu apă se face tot prin primitivele cişmele şi, la neajungeri, din râul Milcovul. Industria şi comerţul se practică de 129 persoane. Meseriași sunt: 30 fierari, 12 rotari, 20 dogari, 16 cizmari, 4 morari, 21 croitori, 1 pietrar, 50 cărăuși. Sunt 11 restaurante și 55 fabrici de rachiu. / Odobeşti se bucură de o mare vechime. Grigorie Ureche îl pomeneşte însă sub anul 1475, vorbind de canalul tras de Ștefan cel Mare din Milcov şi care înconjura acest târg. În anul 1686, un anume Moţoc din Odobeşti începe construirea mănăstirii Mira, dar nu o isprăveşte, rămânând în sarcina principelui Constantin Cantemir săvârșirea acestei lucrări. La 1689, sătenii din Odobeşti vând ocinile lor lui Constantin Cantemir, care le face danie mănăstirii Mira. În anul 1716, cătanele nemțești, de sub conducerea lui Frenţa (Ferenz), sunt lovite, fără de veste, de oastea moldovenească, unită cu tătarii, la Odobeşti. Parte din ele sunt împrăștiate, parte omorâte (Nic. Muste, *Letopiseţ*, III, p.

65). O parte din Odobeşti aparținea, altădată, vistiernicului Dan. Familia Burada se trage de aici, din răzeși, Nişte Vasiliu au avut vii pe aci, dar le-au vândut. Familia Nacu se trage de aci; unul Ion Nacu a fost peste 30 de ani zapciu peste ocolul Milcovului de sus. Familia Faur, răzăşească, îşi are aci obârşia, de asemenea şi familia Pamfilie; un Pamfliu Popa a fost rânduit ca pristav asupra viilor ce le-a avut Mihai-Vodă Sturdza la Odobeşti”[146].

ODOBEŞTI

(Fălciu, Vaslui)

1662, iunie 20: Întărit de Evstratie Dabija voievod fostlui pârcălab Luca, care cumpărase, în „**Fălfoeşti** de la Fălciu, de la nepoţii popii Gliga, patea lor de la obârşia Lileaei, drept 25 talei; / aşijderi, a treia parte din Fălfoeşti, dintr-un bătrân Hartenie, drept 30 lei; / a treia parte dintr-un bătrân din **Odobeşti**, de la Nazaria, drept un cal preţăluit la 30 lei; / partea lui Irimia din Odobeşti, drept 18 galbeni”[147].

1724, decembrie 27: „Partea surorii noastre Tofana” Arbore, fiica lui Gavril Luca spătarul, „ce i s-a venit la împărţeala noastră de pe moş şi de la părinţi: **Pulberenii**, sat întreg la Lăpuşna, pe Cogâlnic; / **Odobeştii**, la Fălciu, şi parte din **Dinţăni**; / a treia parte din

[146] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 548-550
[147] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 257-259

Mogoşăşti, tij (la fel) la Fălciu; / a patra parte de **Vărzăreşti** la Orhei, pe Bâc; / a patra parte de **Tânjăleşti**, la Eşi; / a patra parte de **Ialoveni**, la Lăpuşna, pe Işnovăţ; / sat **Băcşănii** peste Prut, la ţinutul Eşilor. // Ştefan Luca comis, Adam Luca sluger”[148].

OGHILENI

(pe Prut, lângă Scoposeni, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Oghilenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Prutului, după recensământul lui Rumeanţev[149], avea **toată suma caselor 43**. Scădere rufeturi 43: 36 scutelnici ai spătarului Râşcanu, 1 volintir, 1 popă, 2 mazili, 3 femei sărace. / **Scutelnici:** Constantin Bubuioc / Ion, bohotinianu / Trohin Stari / Ioniță Codrian / Cârste Coptu / Andronachi, butnar / Grigori Pavăl / Gheorghe Panhile / Trohin Bouroș / Andrei Gârle / Ion Marte / Trohin Mălăncuș / Ștefan Zloti / Sonstandin Sava / Ion Blagoci / Toderașco frate Cârstii / Feciorul banei Ioanei / Ioniță fiul lui Nistor / Toader Poponeț / Nechita Blagoci / Ioniță, dulgher / Neculai, cioban / Simion Jalobă / Toader Chihae / Terinte / Ștefan Cherhană / Ștefan Bubuioc / Pavel Bubuioc / Gavril Buscă / Sava, cioban / David / Dumitrașco, gângurian / Gheorghe / Pavel al popii / Frone / Tănasă. // **Rufeturi:** Simion din Ghermănești,

---

148 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 139, p. 163
149 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 440, 441

volintir / Popa Postolache / Vasile, mazil / Lupul, mazil / Marie, săracă / Catrina, săracă / Catrina, săracă.

OGLINZI şi OGLINDEŞTI

(sate întemeiate de Oglindă, pe valea Neamţului, comuna Răuceşti, Neamţ).

1437, martie 12: Întărit de Ilie voievod lui Ion Ţolici şi fratelui său Şandru, care primesc uric pentru „Văratecul lui Giurgiu, unde au fost viile saşilor, să-şi întemeieze sat… Iar hotarul acestui loc să fie până la hotarul lui Ravici şi până la hotarul lui Băloş, pe Neamţ, şi până la hotarul tătăresc al lui Manea şi până la **hotarul lui Oglindă**. Acesta este tot hotarul acestui sat”[150].

1559, martie 24: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Ion Diacu, femeii sale Odochia şi fraţilor Condrea şi Matiaş, feciorii lui Bercina, care cumpără, cu 370 zloţi tătăreşti, de la fraţii Nicoară şi Ariina, nepoţii lui Zaharia, „din privilegiile de cumpărătură, ce aveau unchiul lor Zaharia şi mătuşii Mica, sora lui Zaharia, de la bunul domniei mele Ştefan voievod, jumătate sat din **Oglinzi**, ce este lângă ţinutul Neamţului… / şi acel sus zis sat Oglinzi l-a cumpărat înainte de Nicoară, unchiul lor Zaharia de la Gliga Mihăilescul din Suceava şi cu ispisoc ce a avut Gliga Mihăilescul de cumpărătura acelei

[150] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 169, pp. 237, 238

jumătăţi de sat Oglinzi”[151].

1574, martie 31: Carte de împuternicire, dată de Ioan voievod lui Cristea Mihailescul uricar „spre aceea ca să fie tare şi puternic ca să stăpânească toată partea fratelui său Isac din **Oglinzi**, câtă i se va alege, căci a răscumpărat-o de la dânsul cu bani gata”[152].

1575, iulie 11: Ispisoc de judecată de la Petru (Şchiopul) voievod, după ce „satul Topliţa din ocolul Neamţului a pârât pe Mihailescul uricar pentru o poiană din hotarul satului **Oglinzii**, care acea poiană a plătit-o bunul lui Zaharia fost vornic pentru o deşugubină, căci în acea poiană s-a făcut o moarte de om, în zilele lui Bogdan voievod bătrânul. Deci noi am dat hotarnic pe Vitolt pârcălab de Roman ca să hotărască acolo… Astfel, dânsul, cu oameni buni şi cu megieşi dimprejur, aflat-a cum este acea poiană dreaptă ocină lui Mihailescul uricar; de acum, înainte, acel sat Topliţa, să nu aibă a mai pârî niciodată”[153].

1575, august 3: Întărit Petru (Şchiopul) voievod, lui Mihailescul uricarcare cumpără, cu 140 zloţi tătăreşti, de la unchii lui, popa Platon şi Toader diaconul, fiii Nastei, nepoţi Zahariei vornic, „toată parteace li se va alege din satul **Oglinzi**”[154].

1580, mai 29: **Hotarnica satului Oglinzi**, părţile lui Mihăilescul uricar, făcută, din porunca lui Iancul Sasul voievod, de Varic postelnic „fiului meu Mihăilescul

[151] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 130, 131
[152] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 163, 164
[153] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 164, 165
[154] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 165, 166

uricar cu oamenii din satul **Topliţa**. Înainte de această vreme, le-a hotărât lor Golăe, pârcălab de Neamţ, când n-a fost acasă Mihăilescul, ci fost-a atunci la gorştină în câmp, cu marele comis; astfel i-a fost hotărât lui cu nedreptate, căci n-a fost atunci acasă şi nici un megieş n-a chemat Golăe pârcălab la hotar, ci numai el singur a fost şi cu oamenii din Topliţa. / Deci eu, Vartic postelnic, chemat-am oameni buni şi bătrâni şi ocolaşi din megieşi, şi boieri de curte, anume Luca sulger, Simion Stroici căminar, Mereuţă aprod, Lazor fiul lui Gavril logofăt, Băseanu diac, Onciul diac şi oameni buni şi bătrâni, popa Andronie, Petrea judele, Ion, Şteful, Toader, Luca şi Gherman din satul **Brusturi**, Gorga, Ion bătrânul, Nica, Precup, Zaharia şi Andreica din satul **Drăgăneşti**, Grozav, Gherasim, Grozea, Gliga, Panteleiu, Bălaci bătrânul, Cristea, Mihăil, Gavril, Cozma, Matei, Toma, Ion, alt Toma, Macsin Isac, Gliga, Chirilă, Tomşea, Mihăil, Donie, Ion, Sava, Alexa şi Iosip din satul **Săveşti**, Dumitru, Lupul, Chirilă, Toader şi Maleş din satul **Borceşti**, Gliga, Toma, Fărtat, Florea, Marco şi Nechifor din satul **Oglindeşti**, Drăcşan Neameş, Coste şi Gavril din satul **Şoimăreşti** şi, câţi au fost martorii Mihăilescului, cu toţii aflat-am că-i hotarul Mihăilescului şi au jurat toţi pe ale sale suflete, înaintea noastră, cum este lui dreaptă ocină şi moşie, şi am pus stâlpi de piatră şi bour în stejari, pe unde le-au arătat acei oameni buni şi bătrâni, iar acei stâlpi, unde i-a pus lor Golăe pârcălab, eu i-am scos lor toţi, iarăşi cu acei oameni buni, căci aflat-am cu sufletele noastre cum i-a hotărât lui cu strâmb şi după mită”[155].

---

[155] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 166-168

1580, mai 29: Porunca dată de Iancul (Sasul) voievod pârcălabului de Neamţ Golăe, să meargă „la satul **Oglinzi**, care sat este al lui Mihăilescul uricarul, şi să lepezi acei stâlpi, pe unde au hotărât acei **ungureani** din **Topliţa**, pentru că i-a pârât pe dânşii Mihăilescul şi i-a rămas"[156].

1582, martie 31: Întărit de Iancul (Sasul) voievod uricarului Cristea Mihăilescul, după ce, în faţa Divanului, Stanca, fata Nastei, nepoata Zahariei vornic „şi-a dat a sa dreaptă ocină şi moşie, din dresele de cumpărătură ce a avut bunul ei Zaharia vornicul de la bătrânul Ştefan voievod, toată a sa parte, câtă i se va alege, din satul **Oglinzi**, ce-i sub pădure, în ţinutul Neamţului; aceea a dat-o **fiului său Cristea Mihăilescul** uricar, şi aşijderea a dat ale sale case din târgul Sucevei, şi un colier de biser (perle), şi nişte clopoţei de chinteş (contăş, surtuc cu mâneci); dar le-a dat numai fiului său Cristea Mihăilescul uricar, osebi de ai săi copii şi nepoţi, să nu aibă ei nici o treabă"[157].

1612, decembrie 26: Întărit de Ştefan (Tomşa) voievod lui Vasile, fiul Mihailescului biv (fost) uricar „satul **Oglinzii**, ce-i în ţinutul Neamţului, care i-a fost lui dreaptă ocină şi moşie"[158].

1626, iulie 3: Urmaşii Mihalescului, feciorii şi fetele, împart între ei câte o jumătate din satele moştenite. „Adică lui Mihalescul Stratul, feciorul lui Ionaşco Mihalescul, şi mătuşii sale, Tudosie, i s-au cuvenit satul **Bu-**

---

156 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 168, 169

157 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 169, 170

158 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 204

husăştii (sat, Neamţ) în ţinutul Neamţului. Nastasiei şi soţului său Hulebi (Hulubei) i s-au cuvenit jumătate sat **Botoşinţa** (Botoşăniţa, Bucovina) către Horaice… lui Vasile Mihalescul i s-au venit jumătate sat **Oglinzi** (sat, Neamţ). Iar Odochiei cu Parasca s-au învoit pentru jumătate sat Botoşiniţa cu Oglinzi, care parte li se trage de la uncheşul Grigorii şi de la feciorul său, Neculai”[159].

1634, iunie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului de poartă Tănase şi lui Simion, în urma unei pâri cu Strătoae, fata Plăcsoae, şi cu Moglan „pentru sat **Oglinzi**”[160].

1636, iunie 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Tănasie, ce-a fost vornic, şi soacrei lui Soltana, cu zapis prin care „şi-au împărţit vecinii din sat din **Oglindeşti** (Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ) cu Vădeanul. Şi s-au venit în partea lui Tănasie vornic şi a soacrei sale Soltana Ion de sus, Ionaşco, Toader a Martei, Gheorghiasa, Condrea, Andreica şi Mihuţa”[161].

1638, februarie 1: Carte de judecată de la Vasile Lupu voievod, dup ce a venit „Ghiorghi Boţul şi s-a jeluit cu mare jalobă, cum i se împresoară hotarul satului **Răuceştilor** (comuna Răuceşti, Neamţ) dinspre târg şi dinspre alte sate… Domnia mea am ales pe Marco de Neamţ, ce a fost şoimar, şi pe Toader diacul de **Stăneslăveşti** (Stănislăveşti, comuna Miroslăveşti, Iaşi) şi i-am trimis acolo, să strângă oameni buni şi bătrâni, megieş

---

[159] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 89, pp. 109, 110

[160] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 157, pp. 178, 179

[161] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 430, p. 493

de primprejur. Deci au strâns pe Ihnat, Nechifor şi Cârstea din **Sârbi** (înglobat în Ungheni, comuna Răuceşti, Neamţ), Condrea, Simion. Florea şi Calistrat din **Zmeeşti** (lângă Târgu Neamţ), Mihăilă cel bătrân, Ştefan şi Gheorghi Loghin din **Măneşti** (azi Blebea, lângă Târgu Neamţ), Dumitru cel bătrân şi Toader din **Borceşti** (lângă Târgu Neamţ), Thodor călugărul, ce a fost la **Oglindeşti** (sau Oghindeşti, azi Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ)… şi au ales tot hotarul Răuceştilor, dinspre alte hotare. / Şi se începe hotarul pe unde a fost de veac: din podul Sârbilor, drept peste câmp, în cornul dumbrăvii, de acolo în capul făgetului, unde au fost ariile Sârbilor; de acolo, prin pădure, la loziile Băloşenilor, de acolo, pe drum, prin dumbravă, până unde se adună hotarul Mănilor cu a târgului, de acolo la deal, până în drum, ce loveşte în capul Poenii Lungi; de acolo, pe lângă poiană, la deal, în Porumbul vornicului, de acolo peste pădure, în Valea Sărăţii, în vadul Corchizului; de acolo, în jos, într-un bolovan, de acolo drept peste câmp în izvorul Topoliţăi, Topoliţa în jos, până în podul lui Gherasim, unde a fost drumul cel mare, drumul în jos, unde se încheie hotarul în podul Sârbilor. Pe aicea au ales hotarul şi au pus semne”[162].

1643, februarie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod, odată cu împărţirea moşiilor moştenite de la bunici, între feciorii lui Vasile Mihăilescul, mătuşile lor Părasca, Dochiţa şi Nastasia, şi cu feciorii Todoscăi, sora lor. / „Şi s-au Parascăi jumătate de Botăşinţi (Bucovina) şi partea de Răciuleni (judeţul Suceava). / Şi s-au venit Dochiţei jumătate din **Buciucica** (Buhuceşti, satul Miron Costin,

[162] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 239, p. 222

comuna Trifeşti, Neamţ) şi jumătate din **Oglinzi** (comuna Răuceşti, Neamţ). / Şi s-au venit feciorilor lui Mihăilescul jumătate de **Negreşti** (comuna Dobreni, Neamţ) şi jumătate de **Oglindeşti** (lângă Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ). / Şi s-au venit Nastasiei jumătate de Botăşinţi şi jumătate de **Oglinzi**. / Şi lui Ionaşco s-au venit jumătate de **Buhuceşti** şi jumătate de **Oglindeşti**"[163].

1644, ianuarie 27: Moştenitorii lui Vasile Mihăilescul (copiii şi surorile) împart ocinile şi dedinele între ei, iar Vasile Lupu voievod le întăreşte. / Şi s-a venit Părascăi jumătate din satul **Buciucica** (Buhuceşti, comuna Trifeşti, Neamţ) şi o parte din Răciuleni (Suceava), care-i va plăcea. / Şi Dochiţei i s-a venit satul Botăşeni (Bucovina) şi jumătate din satul **Oglinzi** (comuna Răuceşti, Neamţ). / Iar Nastasiei, jumătate din satul Votăşeni şi jumătate din Oglinzi. / Iar lui Tănasie fost vornic, i s-a venit jumătate din satul **Negreşti** (comuna Dobreni, Neamţ) şi jumătate din **Oglindeşti** (lângă Oglinzi, comuna Răuceşti, Neamţ). / Iar lui Ionaşco, cu fraţii lui, i s-a venit jumătate din Buhuceşti şi jumătate din Oglindeşti"[164].

1645, octombrie 8: Nistor Batişte şi cneaghina lui Iliana, fata Dochiei, nepoata Mihăilescului, vând, în prezenţa marilor boieri, fostului vistiernic Gheorghe Roşca, drept 100 de stupi. Preţuiţi drept 100 lei, „jumătate de

---

163 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 33, pp. 37, 38

164 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 240, pp. 220, 221

sat de **Oglinzi**, ce este în ţinutul Neamţului, din vatra satului, din câmp, din apă, din fâneţe şi din tot venitul"[165].

1652, martie 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „călugării **de la cetate, de la Neamţ**, cu vecinii lor din **Oglindeşti** s-au jeluit pe Roşca fost vistiernic, zicând că le-a luat doi vecini, anume Ionaşco şi Unicul, feciorul său, iar Roşca a zis că vecinii i-a luat Matei… / deci domnia mea i-am judecat, dacă s-au fost mutat mai înainte de vânzarea satului, să-i lase în pace călugării"[166].

1774, iunie: Satul **Oglinzi-Ungureni**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[167], aveau **toată suma caselor 15**. Rămân birnici 15. / **Birnici**: Petre Bobric / Toader Movila / Iacob Breila / Petre Crâstian / Zaharia Tiron / Iacob Rusan / Mihăilă Rusan / Floria Pădure / Mihălachi, zugrav / Sava Pădure / Vasile Pădure / Toader Mărian / Ion Gafton / Ichim / Ioniţă Buşne.

1901: „**Oglinzi**, sat în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul, comuna Răucești, situat în apropierea Târgului Neamţ, pe vâlceaua pârâului Râşca şi în drumul șoselei judeţene Neamţ-Fălticeni, la 5 km spre târgul Neamţ. Are o suprafaţă de 736 hectare 50 ari (515 fălci), cu o populaţie de 41 familii. Locuitorii se ocupă cu agricultura, creşterea vitelor și comerţul, speculând produsele lor, mai cu deosebire vara, vizitatorilor ce vin în localitate pentru băi minerale. Originea acestui sat este

---

165 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 217, pp. 169, 170

166 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, pp. 110, 111

167 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 16

foarte veche. / **Oglinzi**, staţiune balneară, aproape de Târgul Neamţ, judeţul Neamţ. Sunt aci trei izvoare cu ape minerale sărate, cunoscute sub denumirea de Slatina, și anume: **a)** Izvorul cel mai depărtat de Târgul Neamţ este în pădure, în sus de o poiană numită Poiana Dăscălița. Locuitorii numesc apa această Apa Puturoasă; izvorul se află la o altitudine de 330 metri. Apa este turbure, cu un miros de hidrogen sulfurat, foarte pronunțat, de unde și numirea-i de apă puturoasă; la gust este foarte sărată; conţine gaze. **b)** Al doilea izvor, nu departe de cel dintâi, este în localitatea numită tot Slatina, pe Pârâul Sărat, la o înălțime de 340 m. Apa este sărată și prin evaporare dă un depozit considerabil de sare; este limpede și nu are miros de hidrogen sulfurat; **c)** Al treilea izvor este acel al apei cunoscută sub denumirea de Apa minerală de la Oglinzi. Este cunoscut de toţi localnicii și este cel mai aproape de oraş, la spatele Târgului Neamţ, pe dealul numit Curugea. Localitatea se numeşte Curugea în fața Slatinei. Apa este limpede, incoloră, cu un miros puţin pronunţat de hidrogen sulfurat; prezintă un gust foarte sărat și, prin evaporare, lasă un depozit de sare. / Izvoarele sunt proprietatea comunei Neamţul (târgul), care le și exploatează. Se află la Oglinzi un otel cu mai multe camere şi o instalație modernă pentru băi. Otelul e înconjurat de păduri frumoase. Apa e captată. Debit suficient pentru 300 băi zilnic… Băile de la Oglinzi sunt eficace contra: scrofulelor, rahitismului, în bolile uterine, bolile pielii ca eczeme, prurigo etc. În 1896, au fost vizitate de 173 bolnavi; în 1897, de 217”[168].

---

[168] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p*p. 551, 552

OHRINCEA

(lângă Oniţcani, Orhei, Moldova).

1757, noiembrie 23: Scrisoare de mărturie a lui Darie Băluţăl, fecior lui Ştefan Băluţăl din **Hârtop**, de la ţinutul Orhei, spre folosul feciorilor lui Toader, Vasile, Postolache şi Neculai şi al fiicelor Măriuţa, Ştefana, Maria şi Catrina, ca să se ştie, în absenţa dreselor arse de un turc, „precum având eu moşii de laştină la satul **Cotelnicii**, partea dinspre apus, ce merge până la apa Ivancei, pe care parte este şi o moară, pe care o stăpâneşte Vasile, feciorul lui Căpotici în tăria lui, neavând nici o treabă, fiindcă este pe hotarul Cotelnicilor şi, de-mi va da mâna, mă voi judeca cu dânsul. / Aşijderea, şi jumătate de sat din **Ohrincea**, de baştină, ce este în jumătate cu Zugrăvoaia şi din jos se hotărăşte cu Oniţacanii, şi un bătrân din jumătate de sat de **Boşcana**, cu vad de moară în Ichel, împreună cu Ioniţă Brâncă, şi în **Chetrosul** iarăşi un bătrân, cu vad de moară, unde are şi Lupul, feciorul lui Postolachi Donici. Aşijderi, în saul **Verpca**, iarăşi un bătrân de baştină, şi **Păuleşti**, pe apa Bâcului, cu vad de moară, şi în **Ciocana**, ce merge până în apa Bâcului, cu vad de moară în Bâc, care vad este vândut dintr-însul partea Mogâldioai lui Măzărachi medelnicerul, ce o stăpâneşte Constantin Râşcanul fost mare stolnic, fiul lui Toader Râşcanul pitar, şi în **Crăsteşti**, la Lăpuşna, şi în **Căzăneşti**, şi în **Găleşti**, tot pe apa Bâcului, pe ţinutul Orheiului, şi în **Focşăşti**, dimpreună cu alţi răzeşi. Pentru acestea toate am avut zapise şi alte drese şi întâmplându-

se de mi-a aprins casa un turc, mi-au ars toate scrisorile de aceste moşii şi din altele, ce am mai avut. Şi, nerămânându-mi nici un fel de scrisori, ca să poată stăpâni feciorii mei, le-am dat această scrisoare de mărturie… / Osebit că încă mai am o parte de moşie la **Oniţcani**, partea Ilenii, pe care a fost şi zapis şi l-a apucat hatmanul Ioniţă Stutza şi n-am putut să-l mai scot"[169].

1904: „**Ohrincea**, sat în judeţul Orhei, volosti Criuleni, aşezat pe Răut, între satele Cruglic şi Ustea. Are 58 case, cu o populaţie de 398 suflete"[170].

OIŞANI

(lângă Cilibiu, comuna Golăieşti, Iaşi).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bogdăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi

---

169 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 229, pp. 235, 236

170 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 156

Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amândouă cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci"[171]. Hotarul, din veac.

1642, iunie 3: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Constantin, fiul Căuei, Gavril, fiul Irimiei, şi alte seminţii ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi ai bătrânului Stoian, s-au pârât de faţă cu Blaga şi cu alte seminţii ale lui pentru jumătate de sat, ce este pe Prut, care se numeşte **Găurenii**, în ţinutul Iaşilor, zicând Constantin cum acea jumătate de sat este lor ocină şi moşie, iar Blaga, cu neamurile lui, ei se acolisesc fără nici o treabă şi le fac lor împresurare. Iar Blaga a dat seamă cum ei au dreaptă ocină şi moşie în acel sat Găurenii, la un loc cu Constantin şi cu neamurile lui, şi ne-a arătat şi un uric de întăritură de la bătrânul Ştefan voievod. / Deci domnia mea am judecat pe dânşii după legea ţării şi n-am crezut nici pe Constantin, nici pe Blafa, şi le-am făcut carte lui Vasile Buzea din **Golăeşti** şi lui Mihail din **Oişeni** (sau Oişani, selişte pe Jijia care s-a numit Săuleşti,

---

[171] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157

mai jos de Prosilnici, lângă Golăeşti, comuna Golăeşti[172], Iaşi) cum să aibă ei a merge acolo, la Găureni, şi cu mulţi oameni buni au socotit şi au aflat, cu ale lor suflete, cum acea jumătate de sat Găurenii, partea de sus, este dreaptă ocină şi moşie lui Constantin şi altor seminţii ale sale. Iar Blaga, cu neamurile lui, să nu aibă nici o treabă… ei au rămas dinaintea noastră şi din legea ţării"[173].

1647, aprilie 13: Hilip, feciorul Anei, nepotul lui Şteful de **Oişani** (pe Jijia, anterior Săuleşti, comuna Golăeşti[174], Iaşi), vinde lui Toderaşco de **Ruşi**, pentru 15 galbeni, „din jumătate de sat, a patra parte, ce se cheamă dinspre partea **Duşmanilor** (pe Dubovăţ, raionul Glodeni[175], Moldova)… în casa popii Gheorghe de Iaşi, de la biserica sveti Ioan de la Măji, dinaintea lui Gligorie Barna de **Zabulutiani**, Toader Ciurlic de **Trifeşti**, Anton cel bătrân de **Oişani** şi feciorul lui Anton, Simion"[176].

---

[172] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 179

[173] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 155-157

[174] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 179

[175] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 94

[176] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 141, 142

OIŞĂŞTI

(comuna Cetireni, raionul Ungheni, Moldova).

1502, iunie 10: Întărit de Ştefan voievod slugerului Ion, care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, de la Lupea, feciorul Giurgii Oeşanului „a sa dreaptă ocină şi cumpărătură a tătâne-său Giurgii Oeşanului… jumătate de sat din Oeşeni, jumătate ce este pe Răzina, partea din jos”[177]. Hotarul, din veci.

OIŞENI

(sau Oişteni, inclus în Cetireni, comuna Cetireni, judeţul Ungheni, Moldova).

1569: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod Suraei, fata Lucăi Creangă, nepotului Sacalăş, feciorul Dumei, neamurilor lor Dragotă, Fedca, Doda şi Dragna, fiii lui Toader, şi neamului lor Maxin, feciorul Oanei, care primesc ispisoc, din uricele „ce le-au avut moşii (bunicii) lor Luca Creangă, Duma, Toader şi Oană de la moşul nostru Bogdan voievod, jumătate de sat **Oişenii**

[177] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 281, pp. 500, 501

(sau Oeşani, inclus în Cetireni, raionul Ungheni[178], Moldova), pe pârâul Râpelor"[179].

1643, martie 8: Întărit de Vasile Lupu voievod lui marelui vistiernic Iorga, care cumpără, cu 150 taleri de argint, de la fraţii Albul, Vasile, Tănase şi Andonie şi cumnatul lor Ursul, fiii lui Gligorie, nepoţii lui Mihăilă Ciurea, şi de la Mihalcea şi fraţii săi, fiii lui Ostafie, „a patra parte din satul **Ciureşti** (înglobat în oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), care este la gura Delei, unde cade Delea în Prut, în ţinutul Iaşi… / de la Sava, Tudoriţă, Ionaşco, Tudosie şi Nacul, fiii lui Văscan, nepoţii lui Iacob, strănepoţi lui Domşa, şi de la Marica şi Năstasie, fiii lui Precop şi cu alţi veri ai lor, jumătate din satul **Ungheni** (oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), din acelaşi ţinut, cu 350 taleri de argint. / Şi de la Boros şi Tălămăşan, partea lor din acea jumătate din satul Ungheni, împreună cu aceşti vânzători. / Şi de la Ionaşco, Gavril şi Titea, fiii lui Damian, nepoţii lui Mihăilă Ciurea… a şasea parte din **Ciureşti**, pentru 150 taleri de argint… / de la toţi fiii lui Grosul din Ciureşti, a treia parte din acelaşi sat Ciureşti, pentru 250 taleri de argint… / Iar dresele care le-u avut pe aceste sate, ei le-au pierdut de la Oişte din **Oişteni** (inclus în Cetireni, comuna Cetireni, judeţul Ungheni, Moldova). Deci, dacă se vor ivi cândva, acele drese să nu se creadă"[180].

1757, iunie 6: Scrisoarea hotarnică a lui Simion

---

178 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 179

179 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IX, Iaşi 1914, pp. 34-36

180 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 40, pp. 42-44

Cheşcul, trimisul lui Ion Scarlat Ghica voievod „la satul **Dumeşti**, ce este peste Prut, la ţinutul Eşului, care acest sat Dumeşti se hotărăşte, pe din jos, cu **Teleneştii**, moşie răzăşească, la care are şi mănăstirea Golia o parte de moşie, danie de la un răzeş, din partea din sus din Teleneşti, iar pe din sus se hotărăsc **Dumeştii** cu satul **Tocsobenii**, moşia Esoviţilor leşeşti şi a răzeşilor, la care, având multe judecăţi moşenii din Dumeşti cu moşenii din Teleneşti, pentru pricina hotarelor, dară fiind aceste moşii hotărâte şi stâlpite cu pietre, din trecuţii ani, atât Tocsobenii, pe din sus, cât şi Dumeştii, la mijloc, şi Teleneştii, pe din jos… / mergând noi la aceste moşii, am strâns pe toţi răzeşii, anume Simion călugărul monah, feciorii săi Vasile şi Ion, Iacob Furnică, Grigoraş Talpă, Toma Turtă, Maria Piciormăneasa ţi alţi fraţi ai lor, moşeni din **Dumeşti**, Sanda, fata Suceveanului, femeia Sandului, fecior lui Merăiţă, şi feciorul ei Ursachi, şi alţi fraţi ai lor, moşeni din **Teleneşti**, din partea din sus, care, având pod umblător în Prut, în partea lor, în Teleneştii de sus, şi, de la o vreme, mutându-se apa Prutului pe sub deal şi rămânând luncă şi baltă de iastă parte de Prut, li s-a strcat vadul de pe partea lor, iar ei s-au sculat şi au mutat podul mai sus, pe moşia Dumeştii, peste hotarele vechi, şi făcându-le multă stricăciune şi acând ei judecată, anul trecut, la Ioan Bogdan cel (mare) logofăt, le-a orânduit întâi hotarnic pe Ioan Meleghe, vornicul de Poartă (Divan), şi, cu socoteala lui, făcând împresurare Dumeştilor şi, apoi, mai jeluind Dumeştii, a rânduit marele logofăt pe Ioniţă gramaticul, împreună cu Ion Meleghe vornic, şi au măsurat Dumeştii pe hotarul vechi, pe unde a hotărât Gligor Cucoranul, vornic de Poartă, cu Vasile Popa uricarul, şi le-au îndreptat, şi le-au pus şi pietre dinspre

Prut, şi s-au primit și Dumeștii. / Dar mai pe urmă, s-a sculat un Ursache, fecior Sandului ce ține podul, și de iznoavă a luat el hotarnic pe Ioan Meleghe vornic și au mutat hotarul, ce l-a pus el cu Ioniță gramaticul, pe hotarele vechi, și au împins pe Dumeștii și i-au băgat din sus, în Tocsobeni, luând și siliștea caselor Esoviților leșești, și pe Teleneștii i-au lățit în Dumești, numai pe Prut, de au cuprins podul, iar pietrele hotare vechi pe deal stau neclătite, și acum vel logofătul a judecat hotărâtura veche, să nu se strice și pe acea hotărâtură veche să măsurăm, cu acea măsură, care și palma este pusă pe hotarnică, și noi am mers acolo și am strâns oameni, anume preotul Toader, moșan din **Vrănești** şi Ion Picioroman, care au mărturisit că au fost ei și la hotărâtura veche, când au hotărât Dumeștii din jos, dinspre Telenești, și din sus, dinspre Tocsobeni; și Lupul Tetiul, moșan diu Tocsobeni și vechil din partea Esoviților leșești, și Alexandru Bănarul, moșan din **Iugani**, și s-au îutâmplat și Ursul, căpitan din tabără din **Oișani**, și Sandul călăraș, și Neculai Curcoiu, moșeni din **Onteni**, și cu toți acești oameni am măsurat satul Dumeștii, pe deal, pe deasupra Prutului, pe șleahul Hotinului, de piatră veche hotar, cu funie de 20 stânjeni, și stânjenul de opt palme, cu acea palmă de pe hotarnica veche, pe unde a arătat preotul Toader de **Vrănești**, și dintr-acea piatră, în sus, până în Movila găunoasă cu spini, ce este hotar vechi dinspre Tocsobeni, s-au aflat 33 funii pol (jumătate), și s-a pus acum și piatră hotar din vale de movilă, într-un pisc, și s-a mai pus și altă piatră hotar, mai de la vale, în podiș, din vale, de unde au fost casele Esoviților, și de acolo, tot la vale, în dreptul locului, de la Movila găunoasă cu spini, ce este hotar vechi dinspre Tocsobeni, și până în Prut, unde au

mărturisit Ion Picioroman și Lupul Tetiul, moșan din Tocsobeni, că a fost piatra veche hotar, din jos de o salce, ce s-a făcut dintr-un par de salce, de la o grădină, ce au dijmuit-o toți Tocsobenii, și au mărturisit și preotul Toader de Vrănești, și Ursul căpitan, că au văzut și ei acea piatra hotar, unde și Ioniță gramaticul a pus piatră, în malul Prutului, și s-a mutat acea piatră mai la deal, unde este salcia din jos, lângă un măr pădureț, unde au arătat acești oameni toți că a fost piatră hotar vechi, iar unde pusese Meleghe hotar, mai sus, nu bătea drept la Movila găunoasă cu spini, ci bătea mai sus, de lua siliștea și temelia caselor Esovițilat, pe gura unei femei, anume Maria Piciormănească, care acum a tăgăduit și a zis că n-a mărturisit, nici a zis să pună hotar acolo, cum și din jos, dinspre Telenești, s-au îndreptat Dumeștii și s-au hotărât pe hotarele vechi dinspre Prut, cum și dinspre câmp. Și li s-a dat și moșenilor de Dumești osebită mărturie hotarnică. Iar această mărturie hotarnică s-au dat Esoviților leșești și altor moșeni de Tocsobeni. Aceasta înștiințăm”[181].

OITUZ

(sat pe Oituz, numit iniţial Grozăştii sau Grozeştii,
astăzi Oituz, Bacău).

1410, martie 15: Întărit de Alexandru cel Bun lui „Domoncuş stolnic, şi fratelui său Blaj, şi Iacobu, fiul lui Gheleb Miclouş” satele de „pe Caşen şi pe Ohtuz (Oituz),

[181] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 139-144

anume Stănişoreşti, şi Laslovovţii (Laslăuţi), şi **Grozăştii**, şi Stoeneştii de la Vlicica (Vilcica), cu toate hotarele lor”[182].

1479, august 11: Întărit de Ştefan voievod fiicelor lui Camarin, Anuşca şi Maria, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele anume: Grozeştii şi Măneştii”[183]. Hotarul, din veac.

1624, ianuarie 19: Vechi proprietari, amintiţi de Radul voievod, când întăreşte lui Lupul, fost spătar, în baza unui zapis de mărturie de la Ghedeon, fiul lui Voico logofăt, care „i-a vândut dreaptă a sa ocină şi moşie, cât se va alege din satul **Fiţingheşti** (lângă Ivăneşti, Vrancea), din vatra satului şi pământul lui din ţarnă, şi cu vad de moară şi cu vii, ce au fost cumpărătură tatălui său Voico logofăt” de la Toma, Andreica, Stroie, Nechifor, Giurge, Lupe şi Toader, feciorii Popii, şi de la Petre, Ion şi Ivanu din **Vinişeni** (?), şi Ivanu din **Grozeşti** (Bacău), şi Simion din **Purceleşti** (Putna, Vrancea), „drept 80 taleri, bani gata”[184].

1632, aprilie 5: Zapisul lui Andronic de **Vităneşti**, al femeii lui Măriia, fata lui Ilie, şi al fiului lor Sava, prin care mărturisesc cum au „vândut un pământ de frunte şi peste tot sfintei mănăstiri a Bisericanilor, la sat la **Fiţingheşti**, prin din jos de moara mănăstirii, drept doi boi ciciuluiţi drept 10 galbeni. Şi în tocmeala noastră au fost Oprea pârcălabul, popa Ion şi popa Simion de **Focşeni**,

---

182 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 29, p. 40

183 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 219, pp. 333, 334

184 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 161, pp. 212, 213

Boldescul şi cumnatul său Precopie din **Cruce**, Dunea, Pavăl şi Lazor din **Grozeşti**, Popelea izbaşea, Lupul călăraşul, Istodie, Mihăilă şi Gheorghie de **Clipiceşti**, Murgină de **Cucuiaţi**"[185].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul

[185] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 15, p. 14

Totoeşti (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor

alege, din satul **Romăneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[186].

1637, aprilie 4: Moşiile întărite de Vasile Lupu voievod vistiernicului Dumitru Buhuş: „**Gândeşti** (Cândeşti, comuna Mihăileni, Botoşani) pe Siret, cu loc de moară pe Siret şi în pârâul satului, cu bălţi de peşte şi cu podul peste Siret, şi cu vii; **Crăveşti** (Criveşti, comuna Strunga, Iaşi) sub **Strunga** (comuna Strunga, Iaşi), cu iazuri şi cu mori, şi, în acelaşi hotar, **Ravacanii** (comuna Strunga, Iaşi), din jos de Petriş, şi satul **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hoţăeştii** (Hotceşti, comuna Strunga, Iaşi), şi a patra parte de sat **Vilenii** (sau Văleni, comuna Bozieni, Neamţ), şi seliştea **Dadeşti** (Dădeşti, înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sârca, cu locuri de mori pe Sârca, care sunt în ţinutul Romanului; / a treia parte de selişte **Plotuneştii** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate de sat **Chicaceştii** (sau Căcăceşti, Iaşi) şi o parte de moşie din hotarul **Târgului Crasna** (Târgu Frumos, Iaşi), cu locuri de iazuri şi mori în amândouă Baglueţele; părţi din satul **Tâlhăreşti** (azi Talpa, contopit cu Blândeşti, comuna Suliţa, Botoşani), cu iazuri şi mori pe Bahlui care sunt în ţinutul Cârligăturii; / satul **Vavatieşti** (Bârleşti, comuna Erbiceni, Iaşi),

[186] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

care se numeşte **Bârleşti**, şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, toată cumpărătura din satul **Iurghicenii** (azi Erbiceni, comuna Erbiceni, Iaşi) şi din **Totoeştii** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, ce sunt în ţinutul Hârlăului; / un loc de moară din jos de **Puricenii** (lângă Stânca, comuna Victoria, Iaşi), în Jijie, şi un loc de prisacă, ce sunt în ţinutul Eşii; / satul **Cupcici** (Cupcina, raionul Edineţ, Moldova) şi **Brataşănii** (Brătuşeni, comuna Brătuşeni, raionul Edineţ, Moldova) pe Ciuhur, cu iazuri şi mori pe Ciuhur, a patra parte a satului **Trăbăsăuţii**, ce este pe Drabişte, a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Dumitroaia, raionul Râşcani, Moldova) pe Prut, părţi din satul **Dumenii** (Dumenii de Sus, comuna Miclăuşeni, raionul Făleşti, Moldova), din sus de Costeşti, pe Prut, şi jumătate de sat **Buzoviţa** (comuna Buzoviţa, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi jumătate de sat **Risteiul** (Resteu-Atachi, azi Dnistrivca, raionul Chelmeni, Ucraina), şi toate părţile lui din **Tălmaciu** (azi Burdiug, raionul Chelmenţi, Ucraina), ce sunt pe Nistru, în ţinutul Hotinului; / satul **Măneştii** (azi Blebea, înglobat în Târgu Neamţ, Neamţ), jumătate de sat **Grozăştii** (Grozeşti, azi Oituz, comuna Oituz, Bacău) pe Oituz şi locuri de vie, livezi şi fânaţuri în şesul ce se numeşte Muncei, ce sunt în ţinutul Trotuşului; / parte din satul **Mastacanul** (Mastacan, comuna Borleşti, Neamţ) peste Bistriţa, ce se va alege partea Hriţcanului, ce este în ţinutul Bacăului; / satul **Niculeştii** (azi Trifeşti, Trifeşti, Neamţ) ce se numeşte **Trifeştii**, cu iazul şi cu moara în pârâul Cioarna şi locul de iaz şi de moară; aşijderea şi în pârâul Braniştelor, ce este în ţinutul Neamţului; / satul **Potropeştii** (Protopopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui) şi părţi de cumpărătură în satul **Bumboteştii** (înglobat în Tăcuta, comuna Tăcuta,

Vaslui), pe pârâul Cuţitna… şi o poiană, care se numeşte Mastacana, şi Lihaci, ce sunt în ţinutul Vasluiului; / jumătate de sat **Boldeştii** (comuna Todireşti, Iaşi) şi jumătate din seliştea **Sârbii** (comuna Todireşti, Iaşi), pe pârâul Todereştii, ce sunt în ţinutul Sucevii; jumătate din sat **Bujuceştii** (sau Buhuşeşti, lângă Climeşti, comuna Făurei, Neamţ) pe apa Cioarna, ce este în ţinutul Neamţului"[187].

1637, septembrie 1: Fraţii Irimia, Dumitraşco şi Tudosiia, feciorii lui Năbădaico, vând „două vaduri de moară, însă vadurile din sat din **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea)… şi jumătate de hotar, drept galbeni 30. Iar cealaltă jumătate de hotar l-am dat sfintei mănăstiri la Băsăricanii, pentru sufletele părinţilor noştri, pe nume Lazar şi Nastasiia, să ne scrie la pomelnicul cel mare şi să facă pamente la anul, să ne pomenească până va fi sfânta mănăstire. Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea lui Vasile Banul vistiernic ot Cârligărură, Vărtic, Iuraşco şi Crăciun Pătraşco ot **Sascoţ** (Sascut, comuna Sascut, Bacău), Simion sin (fiul lui) Irimia ot **Cucora** (), Vasile, feciorul Condri şi Tofan, feciorullui Buciumaş din **Drăguşeni** (comuna Şcheia, Vaslui), Mihăilă şi Buzincî ot **Buciumi** (comuna Valea Ursului, Neamţ), feciorul lui Buciumaş Gavrilă ot **Orbeni** (comuna Orbeni, Bacău), Dumbravă ot **Floreşti** (comuna Huruieşti, Bacău) vătaf şi fiul lui Sanfirici, Maftei ot **Grozeşti** (Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toder Giana ot **Sucmezeu** (înglobat în Movila, comuna Corbasca, Bacău), Dumi-

---

[187] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 52, pp. 48, 49

trașco Buga ot **Petrești** (comuna Blăgești, Bacău)”[188].

1639, aprilie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Bisericani, care cumpără, cu 120 zloți ungurești, cum o confirmă zapisul de mărturie de la Vartic, Iurașco, Crăciun și Pătrașco din **Sascut** (comuna Sascut, Bacău), Simion, fiul lui Armiia din **Cucova** (comuna Valea Seacă, Bacău), Vasile din **Drăgușeni** (comuna Parava, Bacău), Tufan Buciumaș, Buzinschi și Mihăilă din **Buciumi** (Buciumii Precistei, înglobat în Galbeni, comuna Filipești, Bacău), Gavril din **Orbeni** (lângă Focșani, înglobat în Focșani, Vrancea), Dumbravă și fiul său Sanfirici din **Florești** (comuna Valea Seacă, Bacău), Maftei din **Grozăști** (Grozești, azi Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor și Toader Din **Sucmeziu** (înglobat în Marvila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitrașco Buga din **Petrești** (comuna Vânători, Vrancea), de la Erimiia, Dumitrașco și Tudosiia, fiii lui Nădăbaico… două vaduri de moară, care sunt pe Gârla Putnei, în hotarul satului **Vâlcești** (comuna Bolotești, Vrancea), și cu jumătate de hotar din același sat loc de folosință”[189].

1774, iunie 15: Satul **Grozești**, ținutul Bacău, ocolul Trotușului, al păhărnicesei Ilinca Racoviță, avea, după recensământul lui Rumeanțev[190]**: Toată suma caselor**: 256. Scădere rufeturi, 256: 4 popi, 1 ruptaș, 16 femei sărace, 15 țigani, 220 scutiți cu salvogvardie. / **Scutiți cu salvogvardie:** Giurgiul Moeș / Ianăș Longău /

---

[188] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, București 1998, doc. 169, p. 158

[189] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, București 2003, doc. 98, pp. 105, 106

[190] ACAD. ȘT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chișinău 1975, pp. 338-341

Ianăş, ungurian / Mihaiu Ghitiu / Solomon Andrieş / Petre, ciobotariu /Dumitru, ciobotariu / Neculai Sorca / Ştefan Nistor / Petre Tălămoi / Irimie, păscar (pescar) / Oance zet (ginere) lui Ghioldum / Vasile Ghioldum / Vasile Şandru / Ghiorghi Ghioldum / Ştefan a Susăniţii / Vasile Susan / Ioniţă, cojocariu / Ion, cojocariu / Vasile, păscariu / Sandul Susan / Vasilachi, dogariu / Ion Dănăilă / Ion, ardelean / Lupul, pânzariu / Radul, pânzariu / Stoica, mocan / Mene, ungurian / Vasile Râmboiul / Ştefan, ungurian / Gheorghi, olariu / Toader, ciubotariu / One, muntean / Postolachi / Toma, muntean / Gheorghi Roşca / Ursul, păscariu / Chiriţă Lăzăroi / Toader al Roşcăi / Apostol Roşca / Vasile Săcăluţă / Grigoraş, văcariu / Ion, braşovean / Anton Săcară / Petre fratele lui / Petre Luncaş / Anton Drânca / Tomaş Ţurcan / Giurgiu Gionca / Anton, ungurian / Ion Comon / Stan Călugăru / Ion, ungurian / Ioniţă Macoveiu / Sandul fiul lui Macoveiu / Neculaiu / Mihaiu Turtă / Iacob Cozma / Ştefan, ungurian / Cozma Andrieş / Ştefan Sabău / Mişca Bolde / Mihaiu Sarca / Iuştan fiul lui Cucu /Gheorghi Sarca / Cârste, ciobotar / Lacheş, ungurian / Mihaiu, tăbăcar / Stan Pleşcan / Iuje, unguru / Ianăş, butnariu / Ianăş, ungurian / Ştefan, unguru / Martin Aslo / Andrieş Sarca / Tomaş, ungurian / Ştefan, pascariu / Petre, rotariu /Ion, cebotariu / Giurgiu, unguru / Ţimon, unguru / Ianăş Iştoc / Iuje Loeş /Ştefan Sechil / Mihaiu fiul lui Sechil / Andrieş, grădinariul / Ianoş Benedek / Anton Benedek / Tuti Ianoş / Petre fratele lui / Andrei, cheşeneoan / Mihaiu Cozma / Iştoc, dârvariu / Petre Şuteri / Martin Lupul / Ianăş Sarca / Iacob, vătăman / Andrieş Gorgău / Ştefan, unguru / Ianăş Burbe / Ion fiul lui Pavăl / Ianăş fiul lui Ilieş / Iştoc, morariu / Petre / Ştefan Iurca / Frenţe,

dascăl / Petre, argat popei / Ştefan cojocariu / Ion, morariu / Lupul Sarca / Mihaiu, dascăl / Vasile, argat lui / Toader, cârcimar / Costandin, moldovan /Ion al prescurniţii / Dumitru Cătare / Toader Merluşca / Mihaiu, cojocariu / Vasile Ignat / Ştefan Meneşterca / Neculaiu Chiţul / Gheorghi Meşter / Marcul fiul Meneştercăi / Măteiu Morturzan / Ion fiul Ilenii /Gheorghi, ungurian / Andreiu Conciul /Ion Gătinoiu / Leonti Gătinoiu / Andreiu fiul lui Tănase / Ioniţă fratele lui / Ion Fineţ / Leonti, păscariu /Mihălachi, ungurian / Ion Merluşoi / Ştefan Chindău / Dumitru fiul lui Ursu / Ion, dogariu / Ion Habău / Ion Găvan / Ştefan, vrâncean / Iftimii Benga / Petre Ursul / Gheorghi, rotariu / Gheorghi, ungurian / Mane, rotariu / Marin, rotariu / Pavăl Dumbravă / Mihaiu Părăoan / Vasile Beiu / Neculaiu Beiu / Dumitru Breţcoi (al lui Breţca) / Şimon, ungurul / Grigori al lui Simion / Niagul Breţca / Ion, vătăman, ungurian / Toader, ciobotariu / Vasile al lui ciobotariu / Gligori Siminoc / Gheorghi, cojocariu / Neculaiu Vălian / Vâlcul, mocan / Drăgan Stroe /Oancia Ghilău / Stroe, muntean / Radul, mocan / Vlad frate Vâlcului / Radul, mocan / Peşte, morariu / Mănăilă, ungurian / Mane / Ion, cărăuşu / David, braşovean / Necula Cârţan / Frenţe, ciobotariu / Ion Panţir / Ştefan, giugănariu / Dobre, ungurian / Petre, mocan / Toader, văcariu / Nistor Hurjan / Radul, vătăman / Chivul Văman / Necula, ungurian / Ion fiul lui Ursuleţ / Mihaiu Negreiu / Ion frate lui Neculaiu / Gheorghi, văcariu / Stan frate Onii / Radul Cotoroiu / Ion, ungurian / Sandul, vrâncean / Radul, oltean / Mihaiu, vrâncean / Avram, mocan / Ion fratele lui / Mihaiu Cerbul /Ştefan Mandic / Mikoş Ştefan / Ionaşcu, ungurian / Mihaiu Butul / Mărtin, ungurian / Ianăş, ungurian / Mihaiu Butul

/ Frenţă Şchiopul / Cionca Ianoş / Frenţe Odorat / Pavăl, ciobotariu / Sima Ianoş / Ioniţă Giogan / Ciutul Ianoş / Neculaiu Meşterca / Ion Dumbravă / Opre. // **Femei sărace:** Ioana / Safta / Sanda / Alecsandra / Nastasia / Ana / Stana /Giungia / Iliana / Maria /Vârvara / Iliana /Rada / Stanca / Dochiţa / Iliana. // **Rufeturi:** Chiriac Poenaru, ruptaş / Preotul Anghel / Preotul Ursul / Preotul Costandin / Preotul Ion din Hârja / Varolomeiu, ţigan / Ştefan, ţigan / Toader, lăcătuş, ţigan / Petre, ţigan / Ion fiul Stoicăi, ţigan / Sandul, ţigan / Luca, ţigan / Tănasă, ţigan /Marin, ţigan / Gheorghi, ţigan / Marie, ţigancă / Stoica, ţigan / Costandin fiul Stoicăi, ţigan / Neculaiu, ţigan / Irina, ţigancă.

1901: „**Oituzului** (Pasul), punct vamal şi trecătoare în Transilvania, în judeţul Bacău, plasa Trotuşul, comuna Hârja. Biroul vamal de aci s-a înființat la 1 ianuarie 1860. Are sucursalele Comănești și Uzul”[191].

OJEVA

(Ogojovul pe Nistru, Ojovul, azi Ojeva,
raion Secureni, Ucraina).

1447, ianuarie 14: Întărit de Ştefan voievod spătarului Şandru, care primesc uric pentru „satele, pe Nistru, anume: Coleşeuţi, şi Râşcinţi, şi Dubovaia, şi

[191] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 55*6

Neporotova, şi Vişneuţi, şi Ogojov şi, la gura Cobâlcinei, unde este moara lor"[192]. Hotarul, din veac.

1627, aprilie 5: Zapisul fraţilor Bălan, Grigore şi Nastasia, feciorii lui Udrea de **Teţicani** (Tescani, Hotin, Moldova), şi al surorilor Nastura şi Anghelina, fetele Podolenii, nepoatele Udrii, prin care mărturisesc cum au „vândut dreaptă moşia şi ocina noastră **Ojovul** (Ojeva, Ucraina), ce este pe Nistru, mai în sus de **Văsălăuţi** (în hotar cu Ojovul, Ucraina), în ţinutul Hotinului… lui Gavrilaş, pârcălab de Hotin, drept 120 taleri de argint… Şi la tocmeala noastră s-au prilejit Gheorghi Corosteanul Iuraşcovici şi Ostahiia chihaia de călăraşi de **Rădăuţi** (târgul Rădăuţi, Bucovina) Bulzul călăraş de acolo, Ionaşcu Grozăvăscul de **Zastavna** (Bucovina, Ucraina), Carp vătămanul de **Maliniţă** (Mălineşti, Ucraina), Ion vătămanul de **Vlădicina** (lângă Ojeva, Ucraina), Gheorghi Cornescu de **Halice** (azi Galeţ, ţinutul Hotin, Ucraina) Vasile Stranha puşcar din târgul **Hotin** şi mulţi alţi oameni buni"[193].

1627, august 7: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Gavrilaşcu, pârcălabul Hotinului, în baza zapisului deja menţionat, „scriind şi mărturisind acel zapis cum au venit înaintea lor fraţii Bălan, Grigorie şi Nastasăia, feciorii Undrii din **Tescani**… şi iarăşi Nastura, fiica Podolenii, nepoata Udrii şi au vândut a lor dreaptă ocină şi baştină, satul anume Ojovul pe Nistru, ce este în

---

[192] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 271, pp. 383, 384

[193] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 173, p. 226

ţinutul Hotinului… lui Gavrilaş pârcălab, drept 120 taleri de argint”[194].

1770-1772: Satul **Ojovul**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[195], **toată suma caselor: 40**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 38. / **Birnicii**: Vasile Huțul / Ștefan Gherasim / Ion Șapovan / Andrei Briazul / Vasile Puțintel / Pentelei / Iacob / Anton / Precup Covera / Ivan fiul călugărului / Alecsa Lisei / Andrei Hibici / Vasile Huțul / Vasile, vătăman / Iure, pânzarul / Mihailo Stari / Hrițco / Andrei / Casian / Mihailo Bordenic / Alecsei / Vasile Gogoda / Mihailo, cioban / Vasile Comândățăl / Ivan, cibotariul / Danila Cobâlca / Ivan Pascal / Ignat Iurcaș / Șvaba / Tănase / Fegher Storojan / Luțic / Mihalaș / Toader / Ștefan Cereșna / Mihailo Statovii / Ion, vornic / Alecsa, vătăman. // **Rufeturi:** Popa Precup / Precup, dascăl.

1904: „**Ojeva**, sat în judeţul Hotin, volosti Săcureni, aşezat pe malul drept al Nistrului, la gura pârâului Ojeva. Trecerea peste râu, cu pluta. Are 148 case, cu o populaţie de 1.082 suflete; biserică; 250 vite mari cornute; 88 cai”[196].

---

[194] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 227, pp. 315, 316

[195] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 146

[196] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 156

OLĂNEŞTI

(fost Coroteni, înglobat în Chiţcani, comuna Costeşti, Vaslui – vezi şi Olăşeşti sau Olăneşti, înglobat în Portari).

1546, aprilie 8: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Olan, Muşa şi Stana, şi unchilor lor Ionaşco, Ilie surorilor lor, fetele Stanei, şi lui Dragoş şi nepotului său Mănăilă, aşijderi lui Ion şi Simion, care cumpără, cu 300 zloţi tătărăşti, de la Toma Hrană sin (fiu) Ştefan Hrană vornicul, „jumătate de sat de **Coroteni** (pe Bârlad, apoi Olăneşti, lângă Gura Idrici[197], Vaslui), ce sunt pe Bârlad, jumătatea din sus”[198].

1630, aprilie 2: Măricuţa, fata lui Călmăţui şi a Varvarei, cu nepoţii ei Vasile, Gavril şi Anesia, fata Tudorii, cu feciorii ei Gavrul, Gheorghe şi Anghelina, cu Cerna, fata Bălei, cu feciorul ei Matei, cu Toader, nepotul Tudorei, cu feciorul ei Ionaşco, cu Gligorie şi Toader vând lui Constantin şi Apostol Cehan, drept 200 zloţi bătuţi, a lor „dreaptă moşie din satul **Chiujdiani**, ce este pe apa Vasluiului, cu loc de moară, de prisăci şi cu tot venitul, şi partea Salomiei, ce se cheamă parte bisericească, acest sat tot l-am vândut… dinaintea lui Ionaşco Cehan pitarul, Focea uricar, Gabăr pârcălab, Mierăuţă Coşescul, popa Mihai din **târgul Vaslui**, popa Damaschin de **Horjeşti**, popa Ştefan de **Gugeşti**, popa Vasilie de

---

[197] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 68

[198] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 206-208

Fereşti, Tomşa de **Şurineşti**, Bălan de **Şerboteşti** şi Istratie de **Olăneşti**”[199].

1631, aprilie 24: Întărit de Moise Moghila voievod lui Racoviţă Cehan, fiul Petrei Cehan, care a cumpărat, cu 33 taleri de argint, conform unui zapis de mărturie de la Crăciun Roşcam Gheorghe Grecul şi Trif din **Bosănceani**, de la Dodul şi Berbeace din Fereşti, „toată partea lui Echim, câtă se va alege, din satul **Fereşti**… care acea parte Echim a pierdut-o pentru dabile, căci au plătit pentru el acei oameni la dare”. / Şi, conform unui zapis de mărturie de la Petre, Gavril şi Moisea din Fereşti, a cumpărat, de la Solomia, fata lui Vreameş, drept 80 taleri de argint, „ce a cumpărat tatăl ei Vreameş de la Ion Porşea şi de la Mareş, toată partea lor din acelaşi sat Fereşti”. / Şi iarăşi, cu zapis de la Nacul aprod din **Olăneşti**, Petrea hânsărel, Parca şetrărel, popa Ştefan şi de la Gavril hânsărel din **Fereşti**, a cumpărat de la Palaghia, cu fiii ei Constandin şi Ionaşcu, nepoţii lui Bantăş vornic, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti) şi jumătate, „jumătate de bătrân (pol star) din **Vilneşti**, partea fratelui ei Dumitraşco Bantăş, câtă i se va alege din acel sat Vilneşti”[200].

1636, octombrie 15: Zapisul Ştefanei, fata lui Ionaşco David din Văleni ot volost Fălciu, prin care mărturiseşte că s-a „tocmit cu jupânul Scărlet din **Zorileni** (Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), de i-am vândut partea mea de ocină din **Văleni** (comuna Viişoara, Vaslui), drept 15 galbeni, dinaintea jupânului Chicoş şetrarul

[199] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 47, 48

[200] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 52, 53

cel mare, Ursul aprodul ot **Zmiiani** (comuna Băcani, Vaslui), Gligoraşco, Dumitraşco Gheuca fost vornic, Simion Oana din **Stoeneşti** (azi Stoileşti, comuna Vutcani, Vaslui), Pavăl aprod ot **Olăneşti** (înglobat în Chiţcani, comuna Costeşti, Vaslui) şi mulţi oameni buni"[201].

1641, septembrie **6**: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Ghervasie de **Olăneşti**, să meargă şi să serceteze pricina dintre fraţii Apostol şi Racoviţă Cehan cu Moise din Olăneşti, „zicând că au o moşie împreună la satul **Prigorceani**, iar Moise împresoară şi ia şi mai mult decât este partea lui de fânaţ"[202].

1645, august 20: Tudora, fata lui Toader de **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), femeia lui Ghervasie de **Olăneşti** (înglobat în Chiţcani, comuna Costeşti, Vaslui), şi cu feciorii ei vând Lui Racoviţă Cehan, logofătul al doilea, drept 15 galbeni, „partea noastră de moşie şi de cumpărătură, ce-am avut de la tatăl nostru, Toader de Portari, ce lui i-a fost cumpărătură de la Hilip, toată partea noastră din sat din **Ţigăneşti** (pe Sărata, Vaslui), pe valea Sărăţii, în ţinutul Vaslui… dinaintea lui Gavril Bechiia de **Tătăreni** (comuna Dăneşti, Vaslui), popa Vasile, Toma Toderici, Ursul şi alţii de primprejur"[203].

1659: Protasia, femeia lui Ciocârlie, şi feciorii lor Gavril, Toader, Ion, Aniţa şi Tofana dau postelnicului Neculai Racoviţă, care le-a plătit capul cu 20 lei, „partea noastră de moşie din satul **Fereşti**, dintr-un bătrân,

---

201 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 540, p. 590

202 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 73

203 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 171, pp. 141, 142

jumătate de bătrân, şi dintr-alt bătrân, a patra parte… dinaintea fostului sulger Farcaş, Ştefan Porca, Pântele Fleşca, Stratul sin Porca, femeia lui Vasile Liaţai, Necula şi Ion feciorii popii Ştefan, Costache şi Pandelie din **Fereşti**, Pătraşco, Ionaşco Bogonos, Piatco şi Toader Piratco iuzbăşel din **Olăneşti**, Vasile Benkişor de **Tătărani** şi mulţi oameni buni”[204].

1693, martie 1: Zapis de la Chirilă de **Baliţiani** şi Tiron de **Olăneşti**, în care mărturisesc „precum a venit Mihalcia din **Glodiani** la vornicul Ion Racoviţă şi s-a rugat să-i dea un poloboc de miere, iar el, pentru acel poloboc, să-i dea ce i se va alege din satul **Cojocari**”[205].

1774, iulie 5: Satul **Olăneştii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[206], avea următorii: **Preoţi:** Popa Grigori. // **Birnici:** Costandin Muştuc / Costandin, vrâncean. // **Ţiganii:** Grigoraş / Miron / Măcarii.

1901: „**Olăneşti**, porțiune de pământ, în întindere de 57 hectare, cumpărată de la stat de către răzeşii din satul Portari, comuna Zăpodeni, plasa Mijlocul, judeţul Vaslui, şi alipită la moşia lor. Forma din vechime, dimpreună cu satul Moara Domnească, din comuna Valea Rea, plasa Mijlocul, un singur trup de moşie, fostă proprietate a lui Mihail Racoviţă Voevod. Între anii 1716 şi 1727, Mihail Racoviţă a clădit în această localitate o biserică şi un palat, ale căror urme se văd şi până astăzi.

---

[204] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 82, 83

[205] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 324, 325

[206] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 227

Locuitorii portăreni, scoţând piatră şi cărămizi din dărâmăturile zidurilor, au zidit din nou o biserică, în satul Portarii de jos, la 1804, în zilele Domnului Alexandru Moruzzi Voevod, la care biserică s-au întrebuințat icoanele din biserica dărâmată, iar strana arhierească, de lemn ales, foarte frumos sculptat, a fost luată de protoereul pronumit Cloșcă și dusă la una din bisericile oraşului Huși. Această porțiune de pământ, dimpreună cu Moara Domnească, deveni, cu timpul, închinată mănăstirii Frumoasa din orașul Iaşi. Pe la 1856, boierul Scarlat Donici, proprietarul moșiilor Valea Rea și Ferești, vecin cu Olăneşti şi Moara Domnească, făcu proces mănăstirii Frumoasa, pretinzând că ar fi proprietarul citatelor moşii. Procesul terminându-se în favoarea sa, deveni proprietarul moşiei Moara Domnească, afară de Olăneşti ce rămase a mănăstirii, iar după secularizare, a statului, de la care au cumpărat-o răzeșii"[207].

OLĂŞEI

(lângă Găureni, azi Văleni, comuna Ţibăneşti, Iaşi).

1625, august 6: Zapisul de mărturie prin care Mihai din **Jigoreni**, fiul lui Ciul, vinde „opt delniţe de fân, în locul Poiana Mănăstire, lui Toader Grecului din **Făureşti** şi frăţâne-său, lui Dumitru ot tam, drept 25 de taleri bani buni… Şi Vasilie, feciorul lui Coste din

[207] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 5*60

Jigoreni au vândut partea sa şi partea lui Meşco şi Toader Auru din **Olăşei** şi-au vândut partea toată, şi Tomeghia şi Toader, feciorii lui Gheorghiaş din Jigoreni… pentru 16 taleri bani buni, aşijderea lui Toader Grecului şi frăţâne-său Dumitru… Şi în tocmeala noastră au fost Andruşco, Braia şi Gherasim din **Făureşti**, şi Ionaşco din **Glodeni**, şi popa Vasile din Jigoreni”[208].

1625, decembrie 16: Întărit de Radul voievod fraţilor Toader Greculeţ şi Dumitru din **Făureşti** (lângă Jigoreni, Vaslui), în baza unui „zapis de mărturie de la mulţi oameni buni”: Andruşco, Braia şi Gherasim din Făureşti, Ionaşco din **Glodeni** (lângă Cristeşti, Vaslui), preotul Vasile şi Solomon din **Jigoreni** (sat, Iaşi), „scriind în acel zapis că el şi-a cumpărat loc de fânaţ în Poiana Mănăstirii şi din pădure, a cumpărat partea lui Mihail din Jigoreni, ce se va alege partea lui din Poiana Mănăstirii şi din pădurea de acolo, şi de la Gavril de acolo, şi de la Vasile, fiul lui Costea din Jigoreni, şi de la Meşco de acolo, şi de la Tomeghia de acolo, şi de la Toader, fiul lui Gheorghiaş de acolo, şi de la Toader Auru din **Oloşei** (Olăşei, azi Văleni, comuna Ţibăneşti, Iaşi)… Şi le-a dat pentru aceste părţi 41 taleri număraţi”[209].

---

[208] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 364, p. 434

[209] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 400, p. 466

OLĂŞEI

(pe Şacovăţ, comuna Tăcuta, Vaslui).

1631, aprilie 8: Întărit de Moise Moghilă voievod vistiernicului Dumitru Buhuş, careprimeşte uric pentru „o bucată de pământ în hotarul Târgului Frumos, care este dinspre **Criveşti**, şi de începe din movila săpată, din hotarul Plotuneştilor, pe drumul cel păduros, şi de acolo peste Bahlueţ, la altă movilă săpată; şi de acolo iarăşi la altă moviliţă, peste Bahlueţ, la dealul Muncel şi pe vârful Muncelului, la hotarul Costeştilor; iar dinspre celelalte laturi, pe ale sale vechi hotare… dreaptă danie de slujire şi chiar cumpărătură, pentru că a dat acelui domn patru cai buni, preţăluiţi drept 140 ughi (ducaţi ungureşti); iar acei cai datu-i-a în treaba ţării la cinstitul han… / Şi mai întărim lui Dumitru Buhuş vistiernic, din ispisoc de cumpărătură, ce-a avut de la Alexandru voievod, fiul lui Radul voievod. din a patra parte de sat **Olăşei**, a treia parte, ce-i în ţinutul Vasluiului, cu părţi din mori şi din heleştee pe apa Şacovăţului, şi cu prisacă, cumpărătură de la Vasile Dăşovanul, fiul Nacului, drept 50 taleri de argint… / şi nişte părţi din satul **Dumeni** pe Prut, la gura Ciuhurului, în ţinutul Hotinului, cumpărătura socrului său Ilea Bucioc. / Şi iarăşi îi dăm şi întărim, din ale sale dresuri de cumpărătură, din satul **Văvătieşti**, care acum se numeşte **Bârleşti**, din jumătatea de jos, a treia parte, cumpărătură de la Ionaşco, fiul lui Toader Moga, nepot lui Moga sulger, drept 40 taleri de argint… / Şi iarăşi îi dăm şi îi întărim a patra parte din toată seliştea

Hotceştilor, sub strungă, în ţinutul Romanului, cumpărătură de la Tanasie şi femeia lui Titiana, fata lui Gligore Mustea, şi de la sora sa Nastasia, nepoata Anei, strănepoata lui Ion Gănescul, drept 40 taleri de argint”[210].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti**

[210] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 155-161

(comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Mănеştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă

Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna"[211].

1665, martie 25: Andrei vinde lui Statie călugărul, pentru 2 lei, „partea mamei sale din **Olăşei** pe Şacovăţ, ot Vaslui"[212].

1665, mai 25: Isac din **Jigoreni** şi cu Nastasia vând lui Statie, abagerul din Iaşi, pentru 6 lei bătuţi, „partea lor din **Olăşei** pe Şacovăţ, la Vaslui"[213].

1665, iunie 11: Vasile, fiul Drescăi, şi ai lui vând lui Statie abagerul, pentru 10 lei, „părţile lor din **Olăşei** pe Şacovăţ, la Vaslui"[214].

1667, iunie 8: Toader, Gheorghe şi Drăguna, feciorii Nenului din Oleşăi, nepoţii Pidii (lşui Oaidă) vând lui Statie abăgerul şi femeii lui Zotina, pentru 10 lei, „ale noastre drepte părţi de sat **Oleşăi**, a patra parte"[215].

1676, iulie 24: Pătraşco Codă sin (fiu) Ion Codă vinde lui Statie abăgerul şi femeii sale Zotina, pentru 2

---

211 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

212 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 191, 192

213 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 192, 193

214 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 193, 194

215 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 197, 198

ughi (ducaţi ungureşti), „tot locul ce se va alege din satul **Oloşei** şi din partea **Buzăştilor**… dinaintea popii Tănasie de **Grieşti** şi Simion de **Oloşei**”[216].

1676, iulie 24: Porunca dată de Antonie Ruset voievod lui Corlat uricarul, să meargă „la satul **Olăşei**, să hotărăşti şi să alegi o parte de ocină, ce este a lui Gheorghe, cumpărătură de la Statie şi de la femeia lui, pe zapise de cumpărătură… şi să ne faceţi şi o mărturie”[217].

1689: Pătraşco Coadă sin (fiu) Ion vinde lui Statie Abageriu şi femeii sale Zotina, drept 2 ughi (ducaţi ungureşti), părţile lui „din satul **Olăşei** şi din partea Buzeştilor… şi la această tocmeală au fost popa Tanasie de **Grineşti**, Simion de **Olăşei** şi pentru credinţă ne-am pis şi peceţile”[218].

OLĂŞEI

(comuna Todireşti, Vaslui).

1639, aprilie 12: Toader diaconul şi sora lui Safta, feciorii preotesei popii Daniil, nepoţii popii Fârtat, vând diaconului Ştefan din **Spineni** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), drept 15 galbeni, „moşia ce avem în sat în **Grieşti** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), dintr-a cincea parte a treia parte… dinaintea popii Iacov de **Iaşi**, popa Necula de **Grieşti**,

216 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 96
217 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 197
218 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 207

Lungul armaşul din **Ţibăneşti** (comuna Ţibăneşti, Iaşi), Pântelei şi alt Pântelei, Zaharia şi David din **Olăşei** (comuna Todireşti, Vaslui), Strătulat, Dumitraşco, Vasile feciorul lui Gligorie din **Spineni** şi mulţi oameni buni”[219].

1693, noiembrie 6: Carte de împuternicire, dată de Constantin Cantemir voievod lui Dima bacalul „spre aceea, să fie volnic a opri şi a ţine ale lui drepte ocini ce are la satul **Olăsei** şi la satul **Armeneşti**, ce sunt în ţinutul Vasluiului, 53 de pământuri ce sunt din Armeneşti şi 47 de pământuri ce sunt din Olăşei, care se fac, la amândouă seliştile, o sută de pământuri, cumpărătură lui de pe socrul său Gheorghe neguţătorul… / Aşijderi, s-a mai jeluit pe Ştefan Bâtcă, că şi-a făcut casă cu zămnic pe locul lui şi pe hotarul Dimei, fără voia Dimei, de aceea să aibă a strica toate acele ce or fi pe hotarul Dimei, la Olăşei şi la Armeneşti, şi să aibă a lua şi a zece de pe acele locuri”[220].

OLEKSIIVKA

(Mândăcăuţi, Mandikivţi, azi Oleksiivka,
raionul Secureni, Ucraina).

1624, mai 9: „Vasile Vartic şi Nastasiea, cneaghina răposatului diac din **Cerlena Mică** (lângă Pilipăuţi, raionul Hliboca, Ucraina), mărturisim prin această adevărată scrisoare a noastră precum că ne-am tocmit între

[219] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 100, p. 110
[220] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 15, 16

noi pentru un iaz, pe care l-a avut Vasile diacul din Cerlena. De asemenea, ne-am tocmit de bunăvoie ca cneaghina Nastasiia să scurgă iazul şi peştele să-l prindă, iar eu, Vasile Vartic, să am a reînnoi acel iaz pentru toate, după cum a fost înainte. / Iar la aceasta a fost Ion Ghianghea, fost mare logofăt, şi Rugină, fost pitar, şi Isac Stârcea, şi Simeon Pilipovschi, şi Nicolae din **Mândăcăuţi** (Mandikivţi, azi Oleksiivka, raionul Secureni, Ucraina) şi ne-am pus peceţile la acest zapis, ca să se ştie, şi apoi să-l ţină în jumătate”[221].

OLEŞEŞTI

(Olăşeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea).

1598, iulie 2: Mărina, fata lui Lazor, nepoata lui Negula de **Olişăşti** ot Gârla Putnei, vinde, în faţa şoltuzului şi a celor 12 pârgari de Bârlad, lui Pavăl, pârcălab de Orhei, drept 25 taleri de argint, „din satul **Olişăştii**, din a patra parte o parte, cu vad de moară în gârla Putnei”[222].

1599, iunie 24: Mărica, Gavril şi Toader, feciorii Sorcăi, nepoţii Onului din satul **Olişăşti**, vând, în faţa şoltuzului Cârstea Dănil şi a celor 12 pârgari de Bârlad, lui Pavăl, pârcălab de Orhei, drept 7 taleri de argint, „dreaptă ocină şi moşie din **Olişăşti**, un bătrân al Onu-

---

[221] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 209, pp. 280, 281

[222] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 335, p. 276

lui"[223].

1600, mai 10: Ursul sin (fiu) Păun ot **Olişeşti**, nepot Tăucoaia, vinde, în faţa şoltuzului şi a celor 12 pârgari de Bârlad, lui Pavăl pârcălab de Orhei, nepot lui Ureche vornic, drept 7 taleri, „un pământ de frunte şi cu vad de moară"[224].

1607, ianuarie 1: Constantin Ursul, nepot lui Stavăr ot **Olişeşti**, vinde lui Pavăl, nepot lui Ureche vornic, „5 pământuri şi 1 răzor în frunte, cu vad de moară şi cu pometi în satul Olişăşti"[225].

1607, iulie 8: „Zapis de la Drăguţul staroste de Putna, Batin staroste de Tecuci, Cârste Burlă, Bălteanul diac, Ionaşco vătav la hânsasi, Iani zăt (ginere) Dori ot Bârlad, Ionaşco Frăciscul ottam (de acolo), Grăjdeanu, Crăciun Nicorici, Nohit şi Cerne", în care mărturisesc cum a venit „Armanca Fântânoaia, fată Maricăi, nepoată Iugăi ot **Olişăşti**… şi a vândut a ei parte din Olişăşti, un răzor în frunte, cu vad de moară în gârlă, cu vie şi cu pometi lui Pavăl diac, nepot lui Ureche vornicul, drept 37 taleri buni"[226].

1621, iunie 12: Barnovschi sin (fiu) Călin şi Ion Dărman, vărul său, nepoţii lui Şărban din Olişăşti, vând lui Pavăl ce a fost pârcălab, nepot lui Ureche vornic, drept 12 taleri bătuţi, „a lor dreaptă ocină şi moşie din **Olişăşti**, un răzor în frunte şi într-apă în vadul morii cât

---

[223] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 336, p. 276

[224] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 337, p. 277

[225] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 338, p. 277

[226] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 339, p. 277

se vine pe acel răzor”[227].

1632, ianuarie 8: Zapisul Ciorcei, fata lui Drăgoi, nepoată Varvarei din **Olişăşti**, în care „scrie că a vândut un răzor în frunte, din partea Varvarei, partea de jos, cu tot venitul la câmp şi în vad de moară… dumnealui Pavăl vel logofăt, drept 12 taleri bătuţi”[228].

1635, iunie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod starostelui Dabija, care cumpără, cu 60 taleri de argint, de la fostul logofăt Pavel, „ce şi-a cumpărat de la Mărica, Gavril şi Toader, fiii Sorcăi, nepoţii lui Oniul, toată partea bunicului lor Oniul din satul **Oleşeşti**, pe Gârla Putnei, cu loc de moară în Gârlă, şi din câmp, cu tot venitul… / Şi de asemenea, a patra din a patra parte din acel sat Oleşeşti, cumpărătură de la Mărina, fiica lui Lazor, pentru 25 taleri de argint. / Şi din acel sat mai sus zis, Oleşeşti, partea unui bătrân, 5 ogoare în frunte, şi cu o vie, o falce, cu 140 stânjeni, şi cu vad de moară, cumpărătură de la Constantin, fiul lui Ursul, pentru 76 taleri de argint. / Şi partea altui bătrân din Oleşeşti, 5 ogoare şi un răzor, care este în frunte, şi cu o falce de vie, cu grădini şi cu 150 perji în acea vie, şi cu vad de moară, cumpărătură de la Constantin, fiul lui Ursul, nepotul lui Stavăr, pentru 76 de taleri bătuţi. / Şi de asemenea, în acel sat, din partea Varvarei, cea din jos şi cu vad de moară, cumpărătură de la Ciorcea, fiica lui Drăgoi, nepoata Varvarei, pentru 12 taleri de argint. / Şi alt răzor, care este în frunte, cu vie şi cu grădini, cumpărătură de la Armanca Fântânoae, fiica Măriicăi, nepoata lui Ion Iuga, pentru 36

[227] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 340, pp. 277, 278

[228] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 2, pp. 3, 4

taleri de argint. / Şi de asemenea un ogor de frunte din Oleşeşti, partea unui bătrân, cumpărătură de la Ursul, fiul lui Paul, pentru 60 taleri de argint”[229].

1638, iulie 12: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „a pârât popa Toader din târgul **Şchei** pe Dabija pârcălabul pentru un vad de moară, cu 6 pământuri în frunte, ce a cumpărat Dabija de la Pavăl Ureche ce-a fost logofăt, cumnatul popii Toader… şi l-a dat rămas pe popa Toader”[230].

1638: Zambroaea din Olişăşti vinde fraţilor Ioan şi Gheorghe, drept 5 taleri, „partea ei, ce se va alege, din satul **Olişăşti**, din câmp, din sălişte şi din vad de moară”[231].

1639, septembrie 22: Pietra, fata lui Ghiociu, şi cu copiii săi Nastasia şi Apostul vând pârcălabului Dabija şi jupânesei Păscălina, drept 20 de galbeni, „o ocină la satul **Olişăşti**, un pământ de frunte cu tot venitul”[232].

1639, septembrie 22: Murgină (Murgeanu) de Oleşăşti vinde părcălabului Dabija şi jupânesei sale, drept 15 galbeni, „o vie… de mâna mea făcută în sat **Oleşăşti**, pe loc de cumpărătură… vândută de soacră-mea Neacşa, lui Giurcei, lui Porumbriu de **Piroteşti** (lângă Oleşeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), însă fără moşie, că moşia am vândut-o deosebit. În tocmeală ne-au fost Petrea căpi-

---

229 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 139, pp. 173-176

230 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 343, p. 278

231 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 344, pp. 278, 279

232 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 241, p. 242

tanul, Gligoraşcu Bejan, Ştefan Bejan, Arhip ce a fost cămăraş, Bârlădean ce a fost comis”[233].

1639, septembrie 22: Murgină (Murgeanu) şi femeia sa Muşa din Olişăşti vând părcălabului Dabija şi jupânesei sale, drept 40 zloţi, „o parte de ocină, anume un răzor, în sat în **Olişăşti**, cu partea din vadul morii şi în vatra satului, şi la câmp, cât ţine hotarul… care mi-a fost mie şi femeii mele Muşa cumpărătură de la Bălan din Olişăşti. Şi am mai vândut o jumătate de răzor, însă, din acea jumătate, doar două părţi”[234].

1640, iunie 15: Protasia, fata lui Nasoe de Ţifeşti, care, împreună cu soţul ei Iftodie, nu a avut copii („Dumnezeu nu ne-a dat să avem coconi”), dăruieşte mănăstirii Soveja „două vii, una în deal, alta în vale şi toată partea mea de ocină din satul **Ţifeşti**… Şi în această tocmeală au fost Grozea, Agapie şi Ioniţă de **Băleşti**, Mădău, Simion, Ştefan, Gavril Gătin, Ostahie, popa Apostolache, Berteluş, Simioanăş, Creţul, Băca, Toader Mămaiu şi popa Murgu de **Ţifeşti**, Bărnovschi şi Pătru de **Oleşeşti**, Gheorghe de **Şendreşti** şi alţi mulţi oameni buni”[235].

1642, ianuarie 18: Constandin, feciorul Ursului, şi toţi fraţii lui mărturisesc faptul că, „pentru o datorie a Ursului, au vândut 5 pământuri şi un răzor, în frunte, din satul **Olişăşti** şi cu vad de moară lui Pavăl diac, nepot lui Ureche vornic, drept 76 taleri, dinaintea Drăguţului staroste, Cârste Burlă, Bălteanu diac, Ionaşc vătav de

---

[233] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 242, p. 242

[234] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 243, p. 243

[235] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 377, pp. 384, 385

hânsari şi Ionaşco Bârlădeanu"[236].

1645, iulie 5: Zapisul cu cumpărăturile Dabijăi pârcălabul în satul **Olişăşti** (Oleşeşti, comuna Ţifeşti, Vrancea), care cumpără: drept 300 vedre de vin şi 15 galbeni, de la Irimie, feciorul lui Cârstiian ce a fost pârcălab şi al Drăgaei, „2 pământuri şi un răzor de frunte din satul Olişăşti, cu parte din vadul de moară, şi în seliştea satului; / de la Piatra, sora Tatului, drept 3 galbeni, un răzor în frunte; / de la Cozma de la **Bodia** (Bodea, comuna Păuneşti, Vrancea), drept 3 galbeni, un pământ în frunte la Oleşăşti; / de la Ion Fition, drept 3 galbeni şi 1 leu, 14 paşi în frunte; / de la One, drept 3 pol ughi (ducaţi ungureşti), un răzor în frunte la Olăşăşti; / de la Vasile Horni, fratele lui Bălan, drept 3 pol ughi, un răzor în frunte din Olişăşti; de la Ion Filişor, drept 7 ughi, un pământ în frunte; / de la Ursul sin (fiu) Andruşcu din Olişăşti, drept 7 ughi, un pământ în frunte; / şi de la Măriian, drepr 3 ughi şi 15 potronici, un răzor şi a treia parte dintr-un pământ"[237].

1649, iulie 15: Gavril, Dolca şi Savastia, feciorii lui Gligori Gociul din **Ţâfeşti** vând pârcălabului Dabija, drept 3 galbeni, „un răzor şi jumătate, în frunte, din satul **Olişăşti**, însă numai pământul i-a vândut, fără de vad de moară, căci vadul a fost vândut de alţii. / Aşijderi, Vasile Hornă din Olişăşti a vândut pârcălabului Dabija un răzor, în frunte, dintr-această parte, drept 5 ughi (ducaţi ungu-

---

[236] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 347, p. 280

[237] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 122, pp. 100, 101

reşti) bani buni"[238].

1687, decembrie 5: Preotul Ion Ciochină de la Vrancea şi nepotul lui Necolai Murguleţ postelnicul dăruiesc mănăstirii Mera „ocina ce este din jos de Gura Răiuţului, în Poeniţă, hliza **Oleşască**"[239].

1698, februarie 25: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru moşiile „din drese domneşti şi din zapise de cumpărături ce-a cumpărat răposatul domn Dabija vodă, satul întreg **Crainicii** în Polocin, cu vecini, cu locuri de heleşteu, de moară şi de pod în apa Siretului, ce este la ţinutul Putnei, jumătate de sat ce-a fost schimbătură cu Neculai Buhuş logofăt… i-a dat Dabija vodă lui Buhuş, pentru jumătate de cat Crainici, satul **Tămăşeanii** (sau Tămăşoani, raionul Vulcăneşti[240], Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşilor, iar jumătate din satul Crainici, partea din sus, a cumpărat-o de la Gavril, popa Cornilie feciorul popii Hilohie, şi de la seminţia lor fraţii Necula, Vasile şi Loghin, drept 400 lei bătuţi. / Şi satul **Poenariul**, din jos de Crainici, ce se hotărăşte cu Crainici, cu Covrigul şi cu alte bălţi de peşte, cumpărătură Dabijei vodă de la mulţi răzeşi, drept 185 galbeni, cum arată zapisul de la Vasile vodă. / Şi satul **Sucmezăul**, cu **Rogoazăle**, iar la ţinutul Putnei, cu

---

[238] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 349, p. 281
[239] Sava, Aurel V, *Documente Putnene*, I, *Vrancea / Odobeşti-Câmpuri*, Focşani 1926, doc. 59, p. 35
[240] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 254

vecini, cu moară cu heleşteu, ce se hotărăşte cu Măţcani, cumpărat de Dabija vodă de la Irimia Nădabaico cel bătrân şi de la feciorii lui Cozmiţă şi Nastasia, drept 400 lei bătuţi… / şi satul **Măţcanii**, iarăşi în ţinutul Putnei, pe Polocin, cu vecini, cu moară cu heleşteu, care a fost danie de la Gheorghe Ştefan voievod Dabijei vodă pentru 700 taleri ce i-a fost dat Dabija, în boierie, pentru treaba ţării, care sat Măţcani l-a fost cumpărat Iorga postelnic cu jupâneasa sa, fata lui Trufandă, şi după moartea Iorgăi, neavând feciori, fiind Iorga văr primar cu Vasile vodă, a rămas acel sat domnesc şi, domnindu-se, pe urmă, Gheorghe Ştefan vodă, l-a dat danie Dajijei, pentru acei bani, iar mai pe urmă, sculându-se rudele Iorgăi, de-au tras parte, Dabija încă le-a mai dat 500 lei, ca să nu mai aibă treabă cu acel sat Măţcani… / Şi satul **Baloteştii**, la ţinutul Putnei, pe Zăbrăuţ, pentru care a fost dat Dabija vodă 600 de galbeni pentru nevoile oamenilor din Baloteşti, la domnia lui Gheorghe Ştefan, cum arată ispisocul de la Gheorghe Ghica vodă, precum le-a pus zi acelor oameni, să dea acei bani, şi nu i-au mai dat, şi neavând bani la zi, a rămas satul Dabijei vodă. / Şi părţile din **Bodia**, iarăşi la ţinutul Putnei, cu vecini, danie Dabijei de la Gheorghe Ştefan voievod. / Şi satul **Domneştii**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini, şi satul **Mihăileştii**, din jos de Domneşti, şi satul **Volovaţii**, din sus de Domneşti, şi satul **Făureştii**, din sus de Volovaţi, ce le-au cumpărat Dabija vodă şi Iordache Ruset vistiernic de la mulţi răzeşi din acele selişti, cum arată zapisele acelor vânzători, şi satul **Dănăeşti**, cumpărătura lui Ilie Catargiul comisul… / Şi jumătate de sat **Bârlădeani**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vad de moară în Sireţel, cumpărătura Dabijei vodă de la Alexandra, sora Iorgăi, şi de la feciorul ei Toderaşco,

drept 350 lei bătuţi. / Şi satul **Răcăciunul**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini şi cu vaduri de moară, cumpărat de Dabija vodă de la răposatul Ştefăniţă vodă, feciorul răposatului Vasile (Lupu) vodă, cu locuri de fânaţ în Vlamnic şi cu o poiană ce se cheamă Mărvila, drept 1.000 taleri, care sat a fost al lui Gheorghe Ştefan vodă, şi l-a luat Ştefăniţă vodă, cu alte moşii, pentru 20.000 taleri, ce-a fost dat Vasile vodă să-i ţină Gheorghe Ştefan, pe când era logofăt mare, iar el s-a ridicat cu acei bani, cu ungurii, pe domnia lui Vasile vodă… / Şi iarăşi alt sat întreg, **Lunca mare**, lângă Răcăciuni, la ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija vodă şi doamna Dafina de la Anuşca, femeia lui Dănăilă Vitolt, strănepotul lui Bucium ce-a fost vornic mare, şi de la feciorii lor Vasile şi Marica, din jumătate de sat Lunca mare, a patra parte, din partea de jos, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, partea din jos, a patra patre, cumpărată de Dabuja vodă de la Gligorie şi femeia lui Tudosca, şi de la fraţii lor Gheorghiţă, Băluţă, Nastasia şi Mărica, feciori Artemiei, fetei lui Vitolt, ce-a fost logofăt mare, drept 220 lei, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea de jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Gavrilaş şi Mărica, feciorii lui Lupaşco Vitolt, ce-au fost făcuţi cu Aviiana, fata lui Ciocârlie, şi de la Ştefanşi Tofana, iarăşi feciorii lui Lupaşco Vitolt, făcuţi cu Nastasia, nepoata Corpăcioae, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea din jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Solca, femeia lui Ilie Băicescul ce-a fost pivnicer, şi de la feciorii lor Ansiniţa şi Gavrilaş, drept 220 lei bătuţi, care fac aceste cumpărături jumătate de sat, drept 740 lei bătuţi, iar jumătate de sat **Lunca mare** a cumpărat-o Dabija vodă de

la fraţii Lupaşco şi Ionaşco de **Măneşti**, feciori Acsiniei, nepoţi lui Bucium vornicul, drept 600 lei, care s-au făcut, pentru tot satul Lunca mare, drept 1.340 lei; / aşijderi satul **Stoileşti**, la ţinutul Putnei, pe gârla Putnei din sus, cu vad de moară, ce este de moşie Dabijei vodă şi cumpărătura, ce-a cumpărat un vad de moară de două roate de la Bejan Gheuca mare pitar, drept 40 galbeni, şi 2 pământuri de frunte, cu vad de moară şi cu casă făcute, cu 3 pogoane de vie, cumpărate de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, drept 60 galbeni, şi 4 pământuri în frunte, tot în satul Stoileşti, primite danie de Dabija vodă de laToader Ciohodarul, fecior Sanfirei, nepot lui Vartic vornic, şi un vad de moară, cumpărat de la Tudora, fata lui Dragotă, nepoată lui Oţăl şi Avrămiei, fata lui Puşcă, iar nepoată lui Oţăl; / satul **Oleşeştii**, cu vecini, ce este pe gârla Putnei, din sus, în ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija voievod de la Pavăl fost logofăt şi de la alţi răzeşi, cu vad de moară şi cu vii, drept 330 lei bătuţi. / Şi satul **Sascut**, ce-a fost moşie Dabijei vodă şi cumpărătură de la răzeşi… / şi, din 7 bătrâni din satul **Conţăşti**, 5 bătrâni, cumpăraţi de Dabija vodă de la Feona arhimandritul, ce-a fost egumen la Galata şi Caşin, drept 500 lei"[241].

1742: **Hotarnica satului Olişeşti**, al marelui paharnic Constantin Balş, făcută de vornicul de poartă Constantin Pilat: „După poruncă, strâns-am răzeșii și megieșii, anume Murguleț, Lupul Dabija, Ion Lapușneanul zăt (ginere) Țâroaia, Ion Gigâtul biv (fost) vornic de Vrancea, Murguleţ sin (fiu) popii, Ștefan Cioranda și alţi oameni buni, bătrâni și tineri, și am tras locul Olișăștilor cu funie din hotar în hotar, și funia de 18 pași, și pasul de

[241] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 189-195

6 palme; și întâi am purces cu funie din jos, din hotarul Olișăștilor, ce se hotărăște cu Gligoreștii, tras-am cu funie în sus, tot hotarul Olișăștilor, până în hotarul Mămăeştilor; și s-au aflat 45 de funii și 11 pași, până în hotarul Mămăeştilor; și s-au venit dumisale vel (mare) paharnicului, pe scrisori și zapise, 34 de funii și jumătate, până într-un cireș, în gardul viei lui Ion Lăpușneanul zăt Țiroaei, și au rămas tuturor răzeșilor 10 funii dintr-acel semn, în sus, până în hotarul Mămăeştilor; dar, trecând hotarul domnului vel paharnic, peste via și casa Pavaloai, ce a ținut-o Pavăl Catargiu, ce a fost vornic de Vrancea, până în gardul viei lui Ion zăt Țiroaia, într-un cireș, făcutu-și-au dumnealui milă și i-au lăsat via și casa, trei funii și jumătate, şi s-a pus și piatră în malul gârlei. De iznoavă ne-am întors la deal, pe muchea Șușiții și, fiind locul mai strâmt, făcut-am funie mai mică, de 14 pași și 4 palme, şi iarăşi s-a tras din moviliţă, de unde s-a pus piatră hotar în malul Şuşiţii, unde ne-a arătat Lupul Dabija cu răzeşii lui"[242].

1774, iunie 26: Satul **Oleşăştii**, ţinutul Putnii, ocolul Gârlelor, după recensământul lui Rumeanţev[243], avea **toată suma caselor 25**. Scădere rufeturi 4: 2 popi, 1 nevolnic, 1 ţigan. Rămân birnici 21. / **Birnici**: Costantin Tarba, vornic / Enache, dascăl / Ion fiul lui Tărboae / Gavril, dascăl / Ion Dule / Mihai fiul lui Enache, dascăl / Toma / Lupul fiul lui Tărboae / Ilie fiul lui Istrate / Vasile Ţapor / Stoian Savin / Andrei fiul lui Ilie / Costantin fiul lui Vasilache / Cârste fiul lui Crucian / Enache fiul lui

---

[242] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 349, p. 281

[243] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 318

Bălan / Ştefan, muntean / Andrei / Vasile, vier / Pătraşco / Dobrişan / Gheorghiţă, morar. // **Rufeturi:** Popa Toader / Diaconul Pavel Tarba / Anton, chelar la Oleşăşti / Hilohie, nevolnic.

1901: „**Oleşeşti**, cătun în judeţul Putna, pl. Gârlele, comuna Țifeşti, situat pe dealul de pe malul Putnei, din jos de Vitănești. Are o populație de 259 suflete, care locuiesc în 102 case”[244].

OLEŞEŞTI

(Olăşeşti sau Olăneşti, înglobat în Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1610, mai 10: Zapisul lui Cârste voiut şi al celor 12 pârgari de **Bârlad**, prin care mărturisesc cum a vândut Ursul, feciorul lui Paul din **Olişeşti**, nepotul Tăucoaei, pentru 60 taleri buni, pârcălabului Pavăl Ureche din Orhei, „din satul Olişeşti, partea unui bătrân, o ţarină în frunte şi cu vad de moară de sus… / După aceea, s-a sculat, cu aceşti bani, Ursul, feciorul lui Paul, şi şi-a plătit capul său de năpaste, cu aceşti 60 de taleri, pentru că el a mers, cu femeia lui, la Simion, feciorul lui Grama din **Băleşti**, şi i-a luat de faţă. Şi întru aceasta este mărturie de la (bârlădenii) pan Nofit, Iani, Crăciun, Grăjdean, Ionaşco Frâncescul, Ion Corapotona, Cernea şi Necula Bărbosul. Şi a scris Pătraşco diacul şi a pus pecetea

---

[244] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 5*61

oraşului Bârlad”[245].

1635, ianuarie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Racoviţă Cehan şi fratelui său Apostol, care „au arătat un zapis de mărturie de la popa Vasilie, Petrea păhărnicel şi Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Văleni, Vaslui), Vasile diac din **Zlătari** (comuna Văleni, Vaslui), Leahul diac din **Olăşeşti** (înglobat în Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui)… cum a venit înaintea lor Toader diac din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), şi a vândut… o parte de ocină din satul **Prigorceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui),, care i-a fost cumpărătură de la Zaharia, fiul lui Toader, nepot Ignătoae, sora lui Berdilă cel bătrân… lui Cehan logofăt şi fratelui său Apostol, pentru 10 taleri buni”[246].

1635, iulie 18: Scrisoarea vornicului de gloată Neaniul, în care mărturiseşte că, după ce s-au pârât Apostol Cehan şi Racoviţă logofătul cu Moisea din **Olăneşti** (sau Olăşeşti, înglobat în Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui) „pentru nişte părţi de pcină din sat din **Prigorceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), din partea dinspre apus, partea lui Berdilă, și partea Alexei Măniiacul, și partea altui Alecsăi… şi Giurgioae, și parte lui Toader de **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui), și partea Petrei și a surorii lui, a Teclei, feciorii Bâcăi, zicând Apostol că acele părți de ocină au fost cumpărătură socru-său, Bolei, ce a fost vornic, de la acei oameni ce mai sus scriem. Iar Moisea a zis, cu seminția lui, că acele părți de ocină, ce a fost cumpărat Bolea, i-au

---

[245] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 26, pp. 47, 48

[246] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 19, pp. 20, 21

întors banii înnapoi și are mărturii, oameni dinaintea cui a întors banii Bolei. / Deci, Măriia Sa Vodă m-a trimis pe mine acolo, să strângem oameni buni și să socotim; de se va afla că a cumpărat Bolea acele părți de ocină și nu va fi întors Moisea, cu ruda sa, acei bani Bolei, ca să aibă a le ține Apostol și cu frații săi acele părți de ocină, iar de va avea Moisea mărturii cum a întors banii Bolei înapoi, el să le ție, Moisea și cu seminția lui. / Deci, noi am strâns oameni buni, megieși, preoți și slugi domnești, și au mărturisit cum a întors Moisea și cu oamenii săi bani Bolei. Deci, eu nici așa nu i-am crezut, cei le-am dat lege, să jure Moisa, cu 24 de oameni, pe Sfânta Evanghelie. Și au jurat cu toții, cu acei jurători, cum a întors Bolei banii înapoi, câți a fost dat pe acele părți de ocină. / După aceea, s-au sculat Apostol și cu logofătul Racoviță, au adus martori pe Alexa și pe Banul, și mulți oameni și au mărturisit cum acei bani nu i-a întors Moisea Bolei, ce au jurat pe strâmbul. Deci, Moisca, văzând că a greșit, venit-a înaintea noastră și a căzut și s-a rugat dumisale logofătului Racoviță și frățâne-său Apostol pentru acel jurământ, ce au greșit cum nu se cade. Deci, logofătul și cu Apostol… n-au vrut să-l mai pârască pe Moisea într-alt chip, ci l-au lăsat și s-au împăcat dinnaintea noastră, ca să aibă a ține logofătul Racoviță și cu Apostol, și alți frați ai lor, toate acele părți de ocini din Prigorceni”[247].

1635, septembrie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Moise din **Olăneşti**, după judecarea pârei împotriva fraţilor Racoviţă şi Apostol Cehan „pentru o parte de ocină din satul **Prigorceni**, care este în ţinutul Vaslui şi se cheamă partea lui Berdilă, zicând Moise că le împre-

---

[247] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 173, pp. 207-208

soară Apostol şi Racoviţă acea parte de ocină. Iar Apostol şi Racoviţă cu zis că au cumpărat această parte de la Bolea vornic, socrul lui Apostol… şi le-am dat lege dreaptă, după legea ţării, ca să jure Moise cu 24 de oamine buni pe Sfânta Evanghelie… şi toţi jurătorii cu jurat că nu a cumpărat Bolea acea parte de ocină”[248].

1636, septembrie 5: Zapisul Todorei Silioie, fata lui Vasile din Florinteşti, în care mărturiseşte cum a dat „moşia mea din sat din **Florinteşti** (lângă Hârsova, comuna Deleşti, Vaslui), ce este a patra parte din bătrâni, a lui Vasile, tătâne-meu… nepotului meu Toader, feciorul lui Raicu, drept sufletul părinţilor… dinaintea Moisei căpitanul, Istratie, Nacul Poşchină, Irimiia, Iocaş Moga, Meleştan, Ignat şi Ionaşco din **Olăneşti** (sat înglobat în Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui – vezi şi Olăneşti) şi mulţi oameni buni”[249].

OLEŞTI

(Lăpuşna, Moldova).

1654, mai 9: Chirilă, feciorul lui Mihail Colivă din **Oleşti**, vinde vistiernicului Gheorghe Roşca, căruia îi era „dator cu 200 galbeni bani buni şi neavând eu prilej să mă plătesc… un sat, anume **Manuleştii** pe apa Cogâlnicului, care sat l-a cumpărat tatăl meu Mihail Colivă de

---

[248] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 230, pp. 271, 272
[249] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 503, p. 559

la Gheorghe, feciorul lui Nicoară”[250].

OLIŞCANI

(satul lui Oleşco, sub Caragine,
raionul Rezina, Moldova).

1437, decembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, satul Pecialăuţi (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee

---

[250] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 52, pp. 71, 72

(Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Briceni, Moldova), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Cusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine,

Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă **satul lui Oleşco, sub Caragine** (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei, unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova)), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Ohei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac"[251].

1652, martie 20: Maftei sin (fiu) Tofora, femeia lui Safta, Andei Bădicul, femeia lui Nastasia şi feciorii lor Iordachi, Tudosca şi Istrate, cu femeia lui Tudosca şi cu

---

[251] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

fiii lor Vasile, Ştefan, Maria şi David, şi cu rudeniile lor Iordache, Gafia, Timuş, Vărvara, cu fratele lor Gavril, Aniţa, Petre, Tudosia, Antimia, Ion, Cozma şi Arpintie, cu toţii nepoţi Pistrugii şi strănepoţi lui Dragoş, vând lui Vasile Mârzacul, mare căpitan de Soroca, „pentru 450 taleri de argint, 3 perechi de boi buni, 3 vaci cu viţei şi 2 cai buni… trei moşii ce avem în pustii, pe apa Cobolta, anume **Petroasa, Grăpenii** şi **Şochinii**, care sunt în ţinutul Sorocăi, cu iazuri şi cu mori… şi a treia parte din tot satul **Pistruenii**, ce este pe apa Răutului, iarăşi în ţinutul Sorocăi… şi din jumătate de sat din **Olişcani**, ce este în ţinutul Orheiului, pe valea Cernii cu apă, partea din sus, jumătate, din jumătate de sat, jumătate, ce se va alege a patra parte din satul Olişcanii"[252].

1668, august 8: Scrisoarea hotarnicilor Apostolachi fost pârcălab, Usercova, Istrati Beişor, popa Aftene ot Pereni, Marcu, Maucu, Saula, Ilote şi Tănase Boul, care au mers la satul **Sârcova**, ca să aleagă şi să hotărnicească moşia lui Ilie Sturza, stolnicul cel mare, „dinspre partea Irimeştilor şi a altor răzeşi", în prezenţa martorilor Simion Răuleţ, Dinţah Năuţ, Zlota din **Prepeceni**, Marcu, Vasile Rot din **Buşăuca**, Săule din **Cuizăuca**, Maucu, Koreschi, Ştefan din **Ulişcani**, popa Aftene ot Pereni şi Horodişte, Hilohi din **Sămăşcani**, Solomon şi Enaşco Boul din **Hornineşti**, Isaico şi Ionaşc din **Chinişăuţ** şi alţi oameni buni. „Întâi am pus un stâlp din sus, unde se împreună hotarul **Sămășcanilor** și cu al **Olișcanilor**, și cu al **Sârcovei**, din capul hotarului de sus, de acolo la vale, peste valea Albului, în capul unui pârlog dinspre răsărit, stâlp de piatră; de acolo, în jos, pe costișă, într-alt

252 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 88, pp. 95, 96

stâlp de piatră, lângă drumul Olișcanilor. peste valea Albului; de acolo, în jos, la alt stâlp de piatră, sub zarea dealului dinspre răsărit, stâlp de piatră, al treilea; de acolo, în jos, la alt stâlp de piatră, al patrulea; de la acel stâlp, la vale, pe podiș, în muchia dealului, deasupra Rezăniei, stâlp de piatră; de acolo, la vale, peste matca Rezăniei, în capul piscului, stâlp de piatră; de acolo, la deal, peste drumul Sămășcanilor, ce merge la Sârcova, într-un stejar, s-a tăiat bour; de acolo, la deal, în marginea unei poieniţe din sus, stâlp de piatră: de acolo, peste poieniță, în jos, la teișor, într-un stâlp de piatră, unde se împreună hotarul Horbineștilor, stâlp de piatră; de acolo, la deal, într-alt stâlp de piatră, al Horbineştilor, unde se împreună hotarul Horbineștilor și cu al **Vâtlubenei**, dintru acel stâlp, în sus, lângă drumul cel mare, din jos de drum, stâlp de piatră; de acolo, în sus, pe marginea dumbrăvii, sub un ciritei tăiat, stâlp de piatră; de acolo, la vale, peste dumbravă, în capul Rădiului de sus, într-un copac mare, s-a tăiat bour și piatră; de acolo, în valea Rezănii, lângă drum, în stâlpul Vâtlubenii; de acolo, drept la deal, pe buza piscului, într-o movilă, stâlp de piatră; de acolo, muchia în sus, la deal, la niște ulmușori, în stâlpul Vătlubenii dinspre Sămășcani, unde se înfundă Vătlubenii, stâlp de piatră; de acolo, în sus, muchia dealului, printre niște movile, de unde s-a început a se pune stâlpii dintâi, partea Irimiceștilor și cu a răzeșilor lor, dinspre satul Vătlubenei, ce este al lui Ilie Sturza, stolnicul cel mare, și dinspre hotarul Sârcovei, iarăși ce este al Sturzei, dinspre răsărit. / Această parte s-au ales din Simion de Sămășcani și a fraților și a răzeșilor lor; iar Ilie Sturza stolnicul să țină din stâlpii Irimiceștilor și ai răzeșilor lor, în jos, locul Sârcovei, până în locul **Pișcăreştilor**, care sat

iarăși este a dumisale, a lui Ilie Sturza; iar din stâlpii Irimiceștilor și ai răzeşilor lor, din sus, dinspre apus, este satul Vătlubeni, iarăși al lui Ilie Sturza, şi să ţină până la hotarul Sămăşcanilor şi până în hotarul Piripicenilor, şi de acolo să ţină până unde se împreună cu hotarul Vorbineştilor"[253].

1692: „Izvod de moșii ce avem de pe moșii (bunicii) noștri, și anume de pe tatăl nostru Istrate Caroian și de pe mama noastră Soltana de Pistrueni, de pe Răut, ce avem de pe strămoșul nostru de Pistrueni, ce a fost vistiernic mare, a opta parte din sat din **Pistrueni**, sat întreg, cu amândouă fețele Răutului, partea Rusoii, a fetei Pistruiului, și a opta parte din **Ciolănești**, cu a patra parte din jumătate de sat din **Coșniță**, de pe Ciorna, și a opta parte din jumătate de sat, din sat, partea din jos, din **Crimenciuc**, ce-i în țărmurile Nistrului, și a opta parte din **Olișcani**, ce este în olatul Ciornii, iară partea din jos, și a opta parte din a patra parte din sat din **Suruceni**, de pe Ișnovăți, din parte din jos, și a opta parte din jumătate din sat **Divice** pe Bâc, și a opta parte; aceste sate îmblă în opt părți și ne sunt ocină, moșii, de pe strămoșul nostru Pistruiul vistiernicul. / Și strămoșul nostru Rusul are a patra parte din **Mihălașa**, partea lui Istrate Caroean cu frații săi, cine va fi din Iurculeasă și din Săvușcesă și din Derenoi, și a patra parte de sat din **Piscani**, și a patra parte din sat din **Sămășcani**, partea din jos și iazul din mijloc, cu sălci multe. Aceste părți și ocine sunt de pe strămoșul nostru, de pe Rusul. / Moșie și ocină ce mai avem de pe strămoșul nostru, de pe Ioan Caroeanu, și satul **Crăciuneștii**, sat întreg, ce sunt pe Ciulucu cel mare. Așijderi, un sat întreg, ce se cheamă **Scârnăvii**, ce

[253] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVI, Iassi 1891, pp. 211-214

sunt alăture cu **Crăciuneştii din sus**, cu frații săi, cine va fi din popa Ciui, din Tribăș, din Niță, din popa Taos și din Istrate Caroean, ce ne sunt părți și ocini, ne sunt de pe Ioan Caroianu, strămoșul nostru, și din jumătate de sat din **Năpădeni**, a cincea parte, partea lui Istrate Caroian, fără de alți frați, din partea din sus, iară din partea din jos tij (la fel) din Năpădeni, parte lui Cotârlă, ce-i cumpărată din Andrieș și de mătușa noastră Lupa, fata Prăbăș, 300 ughi (ducaţi ungureşti) a dat când prada lui Vasile vodă, de a răscumpărat cumpărăturile, a patra parte a lui Istrate Caroian și din jumătate de sat din **Fântâne** a patra parte a lui Istrate Caroian. Aceste părți și ocini sunt de pe strămoșul nostru Ioan Caroian moșii. / Și ocina ce avem de pe strămoșul nostru Coromă Lașcul, jumătate de sat de **Drujăni**, ce să cheamă **Cobolta** de Drujinca, și se împarte cu Hășdienii în două și din țărmurile Drujălii, ce se împart în două la Roșestii și cu Scutăreștii, și din jumătate de sat din **Titieană** de pe Dele, a şasea parte, parte Andrăchii, fără de alți frați, frații Andrăchii după Geantaonul”[254].

1774, iunie 5: Satul **Oleşcani**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Nistrului, după recensământul lui Rumeanţev[255], avea **toată suma caselor 63**. Scădere rufeturi 18: 6 mazili, 2 popi, 9 femei sărace, 1 ţigan. Rămân birnici 45. 15 case pustii. / **Birnici:** Grigoraş, cioban / Ion fiul lui Sâlion / Ioniţă Gonţa / Toader fiul lui Gonţa / Gavril fiul lui Iurcu / Sâlion Ţarină / Andrei Stângaci / Tudosii al lui Pahomi / Vasili Jora / Pahomi Jora / Panaiti Bunăcale /

[254] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 115, pp. 136, 137
[255] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 465, 466

Nichita, rotar / Ifrim Poiu / Alecsandru Banca / Leonte Fărnache / Neculai Chihae / Vidraşco Ghidim / Sandul Hlistov / Ocsenti Roşcovan / Antohi Hurguş / Vasile, rus, vătăman / Ion Oală / Ioniţă fiul lui Ţarină / Antohi fiul lui Hriţco / Grigoraş, dascăl / Vasile, rus / Grigoraş fiul lui morar / Vasile Iurcu / Grigoraş Timofte / Panhile fiul lui Timofte / Ion Bărcar / Alecsandru Bălănuţă / Crăciun Irimie / Irimie Dabijă / Constandin a lui Andrieş / Toader Gonţa / Vasile Dodul / Gavril, cobzar / Nane fiul lui Radul / Dămian fiul lui Timofti / Ion Ciolmac / Ioniţă Jora / Simion Timofti / Naculai Dărăban / Dănilă, jidov. // **Rufeturi:** Năstasă Ioncul, mazil / Ioniţă Ioncul, mazil / Andronachi Ioncul, mazil / Grigoraş Protopopul, mazil / Luca fiul lui Crâste, mazil / Chirică Ionaşco, mazil / Popa Simion / Popa Vasile / Gafiţă, săracă / Ştefana, săracă / Sănica, săracă / Vasilca, săracă / Frăsina, săracă / Dochiţa, săracă / Aniţă, săracă / Ioana, babă / Ioana, săracă / Antohi, ţigan.

1904: „**Olişcani**, sat mare în judeţul Orhei, volosti Samaşcani, la sud de linia căii ferate Bălţi-Ocniţa. Are 408 case, cu o populaţie de 2.720 suflete de ţărani români; biserică, şcoală elementară; 520 vite mari. Şoseaua care trece pe aici merge în Tăzina, prin Chinişăuţi, spre Orhei”[256].

[256] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 156

OLOBOTCA

(comuna Cotnari, Iaşi).

1646, ianuarie 12: Zapisul lui Dondea din **Giuleşti** (comuna Cotnari, Iaşi), prin care mărturiseşte că a „avut multă gâlceavă cu Petrea Chiceră, Constantin Macri şi cu alţi oameni ai lor, care au moşie la seliştea **Olobotcei** (Olobotca, comuna Cotnari, Iaşi), ce-i lângă Giuleşti, pentru un cal, ce mi-au luat de acolo, din fâneţe, şi mi-au stricat calul. Deci ei mi l-au lepădat; eu n-am vrut să-l iau şi a pierit calul, lăsat în lume. Deci ne-am pârât la vodă… ţi ne-am luat zi în două rânduri, şi ei tot n-au venit la zi… şi i-am rămas dinaintea legii. / După aceea, Constantin Macri mi-a plătit calul şi mi-a dat un bou şi 3 lei gata… De acum, înainte, să nu mai aibă pâră”[257].

OLOVĂŢ

(azi Manoleasa, comuna Manoleasa, Botoşani).

1646, iunie 15: Zapisul lui Lupul de **Cuzlău** (comuna Păltiniş, Botoşani), în care mărturiseşte cum a „vândut o parte de ocină ce am avut în **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani) şi am avut pâră pentru dânsa, şi m-a rămas şi o a luat o fată a lui Nechifor, pentru că s-a

[257] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 272, p. 216

aflat că este a ei. / Deci acum m-am tocmit cu Nastasie din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), să-i dau partea mea de **Vivorăni** (?, Botoşani), şi moşie, şi cumpărătură ce am, pentru că am fost vândut lui Năstasie acea parte de Dumeni, ce a luat-o fata lui Nechifor, şi m-au prins să i-o aleg, câtă parte va fi. / Şi în tocmeala noastră cu fost Andronic Saca din **Hăneşti** (comuna Hăneşti, Botoşani), Pătraşco Albotă din **Corlăteni** (comuna Corlăteni, Botoşani), Coste Săcescul din **Olovăţ** (azi Manoleasa, comuna Manoleasa, Botoşani) şi mulţi oameni buni"[258].

OLTENEŞTI

(pe Lohan, Vaslui).

1651, iulie 4: Avrămia, femeia lui Gabăr, şi fiul lor Iliiaşa vând jitnicerului Caracaş, drept 12 galbeni, „un loc de prisacă la satul **Olteneşti**, ce este pe Lohan, în ţinutul Fălciului, cumpărătură de la Dumitraşco şi de la Golăi"[259].

1746, mai 1: Scrisoarea fostului mare jitnicer Negrea Oatul, trimisul domnesc pentru cercetări la Olteneşti, după ce marele paharnic Vasile Costache rugase Domnia să i se aleagă părţile „de prin nişte sate pe Crasna" şi s-a jeluit, „arătând şi un zapis de la Avrămia, femeia lui Gabăr, cu fiul ei Iliaş c-ar fi cumpărat cel loc

---

[258] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 403, pp. 346, 347

[259] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 169, 170

de prisacă strămoşul jicnicertlui Caracaş din satul **Olteneşti**, de pe Lohan, iar acelor vânzători încă le-au fost cumpărptură de la Dumitraşco şi de la Golăi, şi moşul (bunicul) său Vasile Costache, ce a fost vornic mare, aflând acel loc, a pus şi dumnealui stupi şi prisăcarii dumisale au hultuit câţiva pomi împrejurul prisăcii, iar acum răzeşii din Olteneşti, anume Grigoraş Agărici vornic de poartă (divan), Ion armaşul, frate-său Ştefan călăraş, văzând acel loc de prisacă că s-a întemeiat cu pomet, pune pricini că nu-i locul acela, ce l-a cumpărat jitnicerul Caracaş, încă arată că de la acel loc de prisacă ar fi dijmuit pe Ghenghioae, dar alţi răzeşi de acolo, anume Miron şi Gligorie de Olteneşti, au dovedit înaintea noastră pe Gligoraş Agarici şi pe fraţii săi, precum Ghenghioae într-acel loc de prisacă nu a ţinut stupi, ci a ţinut mai la vale şi de acolo i-au luat dijmă, iar acel loc aşa l-au apucat din părinţii lor, precum este boieresc”[260].

1763: Fostul mare ban Vasile Costache dăruieşte lui Alexandru, fiul stolnicului Gheorghe Beldiman, „un loc de prisacă cu pomi, cu locul ei cât cuprinde, care loc de prisacă este pe apa Lohanului, în valea merilor, loc pe care l-a stăpânit şi părintele meu tot cu pace, fiind cumpărătură, precum spun scrisorile vechi”[261].

1901: „**Olteneşti**, comună rurală în partea de sud-vest a plăşii Crasna, judeţul Fălciu, formată din satele: Oltenești şi Zgura, cu o populaţie de 226 familii sau 829 suflete, din care 289 contribuabili. Locuitorii sunt răzeși vechi. Are o şcoală; o biserică şi un schit. Via se cultivă

---

[260] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 170

[261] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 171

pe 29 hectare. Are o pădure de 205 hectare. Vite mari cornute 478, cai 77, oi 232 şi porci 246. / **Olteneşti**, sat în comuna Oltenești, situat pe o vale şi înconjurat de dealul Olteneşti, care are forma unui arc, deschis în partea de nord. Are, împreună cu satul Zgura, o populaţie de 226 familii sau 820 suflete, din care 289 contribuabili; o şcoală, înființată la 1868, frecventată de 28 copii; o biserică, făcută la 1832, în locul alteia vechi şi deservită de 1 preot. Locuitorii sunt răzeși”[262].

OLTENI

(sau Olteneşti, între Cuca şi Folteşti,
comuna Folteşti, Galaţi).

1638, iunie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Mărica, fata Saftei, şi cu Ştefan s-au tras în judecată, în faţa noastră, cu neamurile sale, cu Dingana, fata lui Gligorie, cu Solonca, femeia lui Ionaşco, cu Neculai, feciorul lui Vasile Grumaz, toţi nepoţi şi strănepoţi Dingăi hatmanului, pentru moşiile ce le-a avut moşul lor Dinga, zicând că ar fi având strâmbătate unii de către alţii. / Deci Mărica, fata Saftei, şi cu Ştefan ne-au arătat un ispisoc de la Constantin Movila voievod, scriind precum că părinţii lor toate dreptele moşiile lor, ce le-a avut Dinga hatmanul, şi le-au împărţit între dânşii. Şi în partea Saftei, maicii Măricăi şi a lui Ştefan, s-au venit

[262] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 5*62

satul anume **Oltenii** (sau Olteneşti, între Cuca şi Folteşti, comuna Folteşti, Galaţi), pe Prut, şi a tria parte din jumătate de sat **Fârloeşti** (înglobat în Stăneşti, comuna Măgireşti, Bacău), şi a patra parte din sat **Târgovişte** (Târgoveţi, lângă satul Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi cu mori pe Putna. Şi în partea lui Vasile Grumaz s-au venit satul **Feriianii** (Ferăiani, lângă Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova) şi jumătate de sat din **Carapuşceni** (Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova) şi cu o o pivniţă de piatră în târgul Iaşului. Şi în partea Irinei, fetei lui Ionaşco, şi a Soloncăi s-a venit satul **Vlăşineştii** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi jumătate de sat din **Carapuşceni** şi cu mori, şi a treia parte din **Mirceni** (Mirceşti, comuna Boghenii Noi, raionul Ungheni, Moldova), şi a treia parte din **Cârsteşti** (azi Kerstenţi, raionul Hotin, Ucraina). Cum şi Dinganii, fetei lui Gligorie, i s-au venit satul **Dângenii** (alt nume al satului Dingani), cu iaz şi cu moară, şi jumătate de sat din **Goşmani** (comuna Români, Neamţ), cu iaz şi cu moară, şi a treia parte din satul **Dinganii** (lângă Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova). / Deci domnia mea… i-am lăsat să-şi stăpânească moşiile după cum şi le-au împărţit părinţii lor împreună”[263].

---

[263] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 390, pp. 378, 379

ONCANI

(lângă Băiceni, comuna Todireşti, Iaşi).

1632, iulie 12: Zapisul vornicului de gloată Vasile Roşca, în care mărturiseşte că „a vândut jumătate de sat ce se cheamă **Oncanii**, în ţinutul Hârlăului, cu eleşteu şi cu moară, şi cu case gata, frăţâne-meu Gheorghe Roşca vistiernicul, drept 130 de galbeni bani gata şi 13 poloboace de miere”[264].

1632, septembrie 14: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vistiernicului Gheorghe Roşca, care cumpără, cu 130 ughi buni şi 13 poloboace cu miere, de la fratele său, vornicul de gloată Vasile Roşca, „jumătate din satul **Oncani**, partea de sus, ce este în ţinutul Hârlău, cu iaz şi cu moară şi cu case gata, ce-a fost cumpărătură şi bunicului lui, popa Cozma, de la fraţii Gavril şi Isac, fiii lui Maxin Udrea”[265].

---

[264] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 153, p. 197

[265] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 210, pp. 266-268

ONCANI

(înglobat în Orăşeni-Deal,
comuna suburbană Curteşti, Botoşani).

1636, aprilie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Gheorghe Roşca, în baza uricelor şi ispisoacelor sale, adică **Volnăeştii** (Vulcăneşti, comuna Cioreşti, raionul Nisporeni, Moldova) pe Işnovăţ, care este în ţinutul Lăpuşnei, jumătate din satul **Negreşti** (comuna Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), tot pe Işnoveţ, şi satul **Cozmeştii** (raionul Nisporeşti, Moldova), pe râul Prut, de asemenea în ţinutul Lăpuşnei, a şaptea parte din **Izbişte** (comuna Izbişte, raionul Criuleni, Moldova) şi a şaptea parte din **Pietrosul** (Chetrosu, comuna Chetrosu, raionul Arenii Noi, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei, două părţi din **Cotelova** (comuna Koteleve, raionul Novoseliţa, Ucraina), în ţinutul Hotinului… / Şi jumătate din a patra parte din **Balomireşti** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi din **Hoiseşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), la pârâul Bahlui… / Şi satul **Scobenţenii** (Scobilţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în Cârligătură… o selişte, anume **Vălişenii** (Văleşeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… jumătate din satul **Mateuţi** (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova) pe Nistru, în ţinutul Orheiului… şi satul **Stărpenii** (Sterpeni, comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului… jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna suburbană Curteşti, Botoşani) şi din **Turbureni** (sat înglobat în Botoşani) şi a treia parte din satul **Băiceni** (comuna

suburbană Curteşti, Botoşani), în ţinutul Hârlăului… satul Tâmpeştii (Fălticeni, Suceava) în ţinutul Sucevwei şi jumătate din satul **Mihalcăuţii** (înglobat în Lukacivka, comuna Nelipovţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în ţinutul Hotinului, pe Viliia Seacă… / Şi a cincea parte din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi) din ţinutul Cârligăturii… nişte părţi de ocină din **Ţibăneşti** (comuna Băceşti, Vaslui), pe pârâul Gârboveţ, în ţinutul Vasluiului… a patra parte din satul **Hlăpeşti** (înglobat în Nemţeni, comuna Nemţeni, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei… nişte părţi de ocină din satul **Copujani** (ţinutul Lăpuşnei, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei”[266].

1639, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan, fratele mitropolitului Varlaam, şi nepotului său Nechifor, care cumpără, cu 650 lei bătuţi, de la fostul vistier Gheorghe Roşca, „jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura fratelui său Constantin Roşca de la Drăgan, fiul lui Dumitru uricar, şi din **Tulbureni** (înglobat în Botoşani) şi a patra parte din satul **Băiceni** (comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura lui Constantin Roşca de la Pătraşco Udrea, ce sunt în ţinutul Hârlău”[267].

1774, iunie: Satul **Oncanii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Coşulii, avea, după recensământul lui Rumeanţev[268], **toată suma caselor: 26**. Scădere rufeturi 4: 1

[266] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 389, pp. 435-445
[267] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 201, pp. 207, 208
[268] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 255

popă, 1 diacon, 2 scutelnici ai vistiernicului Sturzii. Rămân birnici 22. / **Birnici:** Miron, puşcaş / Luca, rotar / Sandu sin (fiu) lui Pătraşcu / Ioniță Hurghiş / Iosip fiul lui Postolachi / Ion fiul lui Filip / Sandu Crețu / Neculai fiul lui Chiruță / Ion nepot Lucăi / Manoli fiul lui Mihai / Ștefan Chirilă / Ion fiul lui Mihai / Chiriac Bărărescu / Ion fiul lui dulgheriu / Condre / Ursu brat (frate) Condrii / Simion fiul lui Mihai / Simion, cârciumar / Arseni Chircu / Acsinti Chircu / Lupu Hornos / Ion, vornic. // **Rufeturi:** Diacolul Savin / Popa Gheorghi / Tudose, pas la dumisale vistiernicul Sturza / Chiriță, pas, la fel.

ONCANI

(comuna Corni, Galaţi).

1632: Grigore Buţurca din satul **Crămeteşti** şi cu baba lui Cozmina, nepoata Troscăi, strănepoata lui Vasile Orbăscul din satul **Răspopi**, se dau „pe mâna nepotului meu Sava, feciorul Oancăi din **Oncani**, şi femeii sale Ioana, nepoata Orbăscului şi fata Zahariei din Crămeteşti, să ne grijească cu toate slujbele câte trebuie mortului ţi cu paminte cât or socoti cu sufletele lor… şi le-am dat părţile noastre de moşie din satul Răspopi, cu Cucuta, a patra parte din bătrânul Orbăscul şi-a lui Gligore Răul, ce am ales cu bătrânii noştri din Oncani, şi cu Neniuga, Vasile Baiul şi Mihăilă Soare, şi din partea babei mele le-am dat a treia parte din satul Crămeteşti şi din Răcăileşti, şi cu trei săpături de 90 de paşi, şi cu râmnicul ce am făcut noi dinantea casei, şi cu jumătate loc cu pomeţi în

satul Răcăileşti, ce am ales cu bătrânii noştri, cu Boncul, cu Zaharia, cu Popăscul şi cu Ivul”[269].

1637, octombrie 15: Simion şi Istratie, feciorii lui Toader Podolean din **Răspopi** (apoi Livezile, înglobat în Căuia, comuna Dealul Morii, Bacău), vând unchiului lor Sava diacul, feciorul Oancăi din **Oncani** (comuna Corni, Galaţi), „drept doi boi biciuluiţi drept 22 taleri, şi drept două vaci cu viţei, drept 19 taleri, şi 4 galbeni gata… toată partea noastră din sat din Răspopi, din bătrânul lui Gligore Răului, a moşului nostru, jumătate de bătrân… Şi această tocmeală s-a făcut dinaintea Bangăi, Mihăilă Soare şi Gligorie Neniugăi din **Oncani**, Căzacului vătămanul din **Chicoşea** (comuna Corni, Galaţi), Popăscului din **Cărmeteşti** (comuna Corni, Galaţi) şi dinaintea a mulţi megieşi, să se ştie”[270].

1638, octombrie 15: Simion, Istratie şi Arsinia, feciorii lui Toader Podolian din Răspopi, nepoţii lui Zatic căpitanul, vând „unchiului nostru, Savei diacul, feciorul Oancăi din **Oncani**, drept 22 taleri bani buni şi două vaci cu viţei, drept 19 taleri… toată partea noastră din satul **Răspopi** din bătrânul Gligore Răul… dinaintea Bugăi, Mihăilă Soare şi Neniuga din Oncani”[271].

1639, iulie 17: Întărit Vasile Lupu voievod lui Gabăr, fost pârcălab, cneaghinei lui Arsenia şi fratelui ei Constantin, fiii lui Prebici fost logofăt, care primesc ispisoc de întăritură pentru „a treia parte de sat din **Oncani** (comuna Corni, Galaţi), cumpărat de Prebici de la Onca, fiul Mărinei, strănepotul lui Onca Teleagă,

---

[269] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 179

[270] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 199, p. 182

[271] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 180

pentru 1.000 de aspri, doi boi şi o iapă. / Şi, de asemenea, altă parte din satul **Răspopi** (comuna Drăguşeni, Galaţi), partea lui Prebici… a treia parte de sat din **Ilieşti** (comuna Drăguşeni, Galaţi), cumpărată de Prebici de la Neacşa şi Solomia, fiicele lui Vlad pârcălab, şi de la nepoata lor de soră Grozava, fiica Abghelinei, şi de la verele lor Sandală şi Drăguţa, fiicele Mariţei, toţi nepoţii lui Vlad pârcălab, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea o prisacă, ce este la **Fântâna Turcului** (Fântâna lui Onca, satul Oncani, comuna Corni, Galaţi), cumpărată de Prebici Eremia, fiul lui Radul, nepotul lui Ion Micăonim, şi de la fraţii Eremia vătah, Ileana şi Spiridon, fiii lui Nicoară Zupco, toţinepoţi lui Eremia Zupco, pentru 95 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, a patra parte din satul **Brăeşti** (lângă Bursuceni, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), cu loc de grădini de varză şi cu vie, cu două curături, una spre răsărit, alta spre apus, care a fost dată lui Prebici de Maruşca, pentru sufletul ei; iar după moartea ei a pomenit-o. / Şi de asemenea, o vie şi o casă din satul Brăeşti, pe care le-a cumpărat Prebici de la Nicoară, fiul Maruşcăi, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, nişte vii de la **Nicoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), cumpărate de Prebici de la Tâlhar şi femeia sa Anghelina, pentru 150 zloţi tătăreşti, şi o vie de la **Bivolari** (comuna Cavadineşti, Galaţi), care este danie lui Prebici, zestre de la socrul său Ciurcan, şi i-a fost cumpărătură lui Ciurcan de la Vărvara şi Mărena, fiicele lui Danciul, pentru 150 zloţi tătăreşti. / Şi de asemenea, nişte vii şi case în **Oncani**, pe care le-a cumpărat fratele său Onca, pentru 250 zloţi tătăreşti… / Şi de asemenea, alte părţi de ocini din satul **Hulubeşti** (sau Holubeşti, comuna Tudor Vladimirescu, Galaţi), cumpărătura lui

Prebici de la Grozav şi Mihol, fiii Magdei, nepoţii lui Orbescul, pentru 60 zloţi tătăreşti… şi altă parte, cumpărată de la Grozav, iar lui i-a fost cumpărătură de la Neaga, fiica lui Drăgan Orbăscul, din Holubeşti, pentrz 60 zloţi tătăreşti… şi altă parte din acelaşi sat Holubeşti, cumpărată de la Sima, fiul Măriiţei, fiica lui Ţigancea Orbăscul, pentru un cal bun, 12 boi şi patru vaci vu viţei”[272].

1642, iulie 7: Măricuţa, fata lui Ţuţurman, nepoata Bălţatului, strănepoata lui Călin, fratele lui Neagoe Orbăscul, femeia Focei uricarul vinde seminţiei sale Dumbravă, fratele lui Mihul, pentru doi boi, drept 14 ughi, „moşia din bătrânul Călin, fratele lui Neagoe Orbăscul, a treia parte de loc, partea mea din **Răspopi** cu loc de casă, de livadă, de grădină şi de la câmp, şi aşijderi din **Ileşti**, iar pe atâta parte… dinaintea iuzbaşei Savin de **Crăeşti**, Mihăilă de **Uncani**, Constantin sin Baico şi Spicul de **Găgeşti** şi alţi oameni buni”[273].

1786, ianuarie 24: Preotul Dumitrachi, feciorul lui Constantin Bălăban din satul **Bălăbăneşti**, împreună cu preoteasa Sanda şi cu fiul lor Costache, „pentru mult binele ce ni l-a făcut”, dau marelui paharnic Iancul Grecianu „partea mea de danie din satul **Oncanii**, pe apa Sohuluiului, la ţinutul Covurluiului, care mi se trage de pe tatăl meu Constantin Bălăban”[274].

---

[272] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 178, pp. 189-191
[273] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 180, 181
[274] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 135, pp. 220, 221

ONCANI

(lângă Crăieşti, comuna Vârlezi, Galaţi).

1643, mai 5: Jerian, feciorul Petrii, nepot tâmpii ot Cătănaşi, vinde paharnicului Pană, „drept 13 galbeni, pentru că am fost furat eu o cinci vaci popii Coste din **Oncani** (lângă Crăieşti, comuna Vârlezi, Galaţi) şi popa m-a prins pe mine de faţă şi m-a dat pe mâna pârcălabilor din ţinutul Covurluiului. Deci eu cu aceşti bani m-am plătit de către popa şi de la pârcălabi… dintr-un moş, jumătate de bătrân, a patra parte din tot satul, şi cu vie de moşie părăsită, iară din satul **Cătănaşi** (lângă Zărneşti, comuna Jorăşti, Galaţi), din ţinutul Covurluiului, pe Covurluiul Sec… / Şi vânzând eu această moşie, mi-am chemat pe fraţii mei şi pe surorile mele Dahina, Angheliţa, Arsăniia, Nastasiia, Zlata şi Odohia şi s-au învoit cu mine şi şi-au dat şi ele părţile din Cătănaşi, iar eu, din alte moşii ce aveam pe aiurea, să nu am treabă, să-mi ţină ele părţile mele. Aşijderea, şi fraţii… / Şi în tocmeala noastră se prileji Ghervasie, Teleagă şi Constantin din **Dzirneşti** (Zărneşti, comuna Jorăşti, Galaţi), Dumitraşcu, cumnatul lui Jerian, Hulpe şi Moţoc din **Chicoşea** (sat pe Sohului, Galaţi). Şi pentru credinţă ne-am pus degetele”[275].

[275] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 88, p. 93

ONCĂUŢI

(pe Racovăţul Sec, fost Sătiţaa, Hotin, Ucraina)

1670, decembrie 20: Ispisoc de judecată de la Duca voievod, după ce „Grigoraş Cărlig şi fraţii lui, feciorii Todosiei Măteeşoai, nepoţii Cucorii stolnicul, şi Ţilinca cu fraţii lui, feciorii lui Ştefa, nepoţi Cucorii stolnicul, s-au jeluit cu mare jalobă cum au un sat, anume **Oncăuţii** la Hotin, pe Racovăţul sec, şi au împresurare dinspre **Lişăuţi**, ce este al lui Toderaşco Iordachi spătar, şi au cerşut de la noi hotarnic, să le hotărască satul dinspre Lişăuţi… deci le-am dat pe Irimice, vornicul de gloată, ca să meargă acolo, să strângă oameni buni şi să socotească cu dreptate mare, să aleagă hotarul satului Oncăuţilor dinspre Leşăuţi şi dinspre hotarele altor sate. / Deci Gligoraş Cărlig adus-au scrisoare de mărturie de la Irimicea, vornic de gloată, şi de la mulţi oameni buni, anume Marcul, Vorbiniscul, Vasile Banga, Neculai, vătămanul, preotul, Văsian, Gligorie, Ion şi Fădor de **Cepeleuţi**, Ionaşco de **Rujinţi**, Marco şi Luca de **Mihălăşeni**, Toder Ciudinco şi Ionaşco din **Hlinaia**, scriind cum **hotarul satului Oncăuţilor** s-a început din valea Racovăţului, de la un iaz vechi, drept la deal, în pisc, ce se cheamă Derjălele, şi acolo a fost un stâlp bătrân, şi de acolo la alt stâlp, în ţarina cea de dinapoi, dinspre Hlinaia, şi de la cel stâlp, în capul unei râpe, şi de acolo au mers în dreptul locului, pe unde a fost hotarul cel bătrân, şi s-a pus un stâlp lângă drumul ce vine dinspre Hlinae la Oncăuţi, şi de acolo, pe matca văii, la un

pisc ce se cheamă Ţapovişa, şi acolo a fost un coopac cu bour şi numai ce s-a găsit rădăcina copacului, şi acolo, în locul copacului, au pus stâlp, şi de acolo, drept în deal, s-a mai pus încă un stâlp, lângă drumul ce merge de la Oncăuţi la Parcova, şi de acolo, la o movilă săpată în mijloc, şi de acolo la altă movilă, şi de la cealaltă movilă drept drumul ce vine de la Hlinoaia la Hrinăuţi s-a pus un stâlp, lângă drum, şi de acolo drept la o moviliţă, deasupra unei văi ce se cheamă Verbcaia, şi s-a pus şi în moviliţă un stâlp, şi de acolo, peste valea ce se cheamă Besătcile. / Însă de acea vale, ce se cheamă Besătca, aşa scrie mărturia, cum să fi ţinând Stamatie marele postelnic, cu hotarul satului lui… şi să fi ţinând Grigoraş din vale, până în zarea dealului”[276].

1670, decembrie 22: Întătit de Duca voievod lui Grigoraş Cârlig şi fraţilor săi, feciorii Tudosiei Mătieşoaia, nepoţi lui Grigorie Cucoară stolnic, şi verilor lui primari Ţălinca şi fraţii lui, feciorii Ştefaniei Ţălincoaiei, iar nepoţi Cucorei, care obţin ispisoc pentru „satul **Sătiţaa**, ce se cheamă acum **Oncăuţi**, ce sunt la Hotin, cu heleşteu şi moară pe Racovăţul uscat, cumpărătura moşului (bunicului) lor Grigore Cucoară stolnic de la Sinata, Călina, Teta, Gligorie, Ana, Tudora, Nicula, Ioan, Olina, de la Tiron, Fădoraşcul, Ionaşcul, Alexandra, Tiron, de la Ştefan cu fraţii lui, de la Dima cu fraţii lui, de la Buhaci cu fraţii lui, de la Crâstea cu fraţii lui, de la Marco cu fraţii lui, de la Miron cu fraţii lui, de la Lupşa cu ai săi fraţi, de la Maxim vătaful, feciorul lui Vlaicul, şi de la seminţiile lor Slavna, Grozava, Uida, Nastasia, Cozma vatavul, Toma, Şeptelici, Lazea, Gheorghe, Toader dia-

[276] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 60-62

cul, alt Toma, Ionaşcul, Romaşco, Roman diacul şi fratele lui Ivanco, de la seminţiile lor Ioan, Dragotă, Petre, Catrina, Mărica, Vasco Bore vatav, şi de la Ioan, Grozav, Roman şi Olina, feciorii Magdei, şi de la seminţiile lor Ghinda, Nastea şi Mărica, fetele Tudoscăi, şi de la seminţiile lor Pava, Hapca, Lazăr, Gafa, Ghervasie, Drăgan, Frăsina, Matei, Drăghici, Liciul, Văscan, Marcul, Toader, Nicoară, Costin, Magda sora Măriei, fata lui Ion vatavul, şi de la seminţiile Grozei şi fratelui său Grigorie, feciorii Magdei, şi de la seminţiile lor Oanţă, Mica, Zoica, Nastasca, toţi nepoţii lui Hucto Dolbnici, şi de la Dumitru, Vasile, Olina, Maruşca, Coste, Dimki, Săcuia, şi de la Mândrul, Hapca Armanca, Iuraşcul, Vasutca, Luchiia, Petraş, Ivanco, Andriaş, Iancul, Fetca şi Ana, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Hutco Coste, ce a fost postelnic, drept 1.800 taleri”[277].

ONCENI

(lângă Băltăreţi, comuna Cosmeşti, Galaţi).

1636, octombrie 24: Hotarnica stolnicului Dumitraşcu Cârnu, făcută împreună cu doi boieri, care a „stâlpit jumătate de sat de **Mărceşti** (lângă Furcenii Noi, comuna Cosmeşti, Galaţi), ţinutul Tecuci, partea cea din sus, a lui Iorga cămăraşul, din apa Siretului, până în hotarul târgului **Tecuci**, şi în sus până în hotarul **Oncenilor** (lângă Băltăreţi, comuna Cosmeşti, Galaţi), cu vatră de

---

[277] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 206-208

sat, cu ţarină şi câmp, iar lunca a rămas neîmpărţită; când se va împărţi, să fie jumătate a cămăraşului şi jumătate a satului”[278].

1637, iulie 11: Stolnicul Dumitraşcu face hotarnica satului **Mărceşti** al marelui cămăraş Iorga, din porunca lui Vasile Lupu voievod, „din apa Siretului, până în hotarul târgului Tecuciului, spre răsărit, şi în sus, până la hotarul **Oncenilor**. Prin câmp şi prin ţarine s-a tras cu funia: aflatu-s-au 14 funii şi jumătate, funie măsurată cu stânjenul de 30 de stânjeni şi stânjenul de om mijloc. Iar de lângă biserică se mai strâmtează locul, s-au aflat 13 funii şi a patra parte de funie, şi iarăşi funie de 30 de stânjeni. Iar prin selişte satului s-a aflat parte dumisale Iorgăi cămăraşului 7 funii şi jumătate. Până în marginea luncii s-au socotit vatră de sat, iar în sus, lunca a rămas neîmpărţită; când se va împărţi, să fie pădurea jumătate a cămăraşului, iar jumătate a satului Mărceşti, de prin seliştea satului, prin sat, pe unde locuiesc Mărceşti. Satul s-a venit cămăraşului celui mare, Iorgăi, 7 funii şi jumătate, cu vii, cu pomăt, cu tot venitul. Şi s-a stâlpit şi s-au pus pietre din hotar în hotar. Şi când s-a hotărât au fost de faţă hânsarii şi pârcălabii de **Tecuci**, anume Ghine pârcălabul, Radul pârcălabul, Andrei Hudumance zis Costis, Neagoe izbaşa de **Pârliţi** (lângă Mărceşti şi Tecuci, Galaţi), Ionaşco Buz, Dima şi Avram din **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Lazer, Isac ginerele Goei, Puia, Zahanu şi Constandin din **Furceni** (comuna Cosmeşti, Galaţi), Vâlcu, Ionaşcu Robul, Găiceanu, Ţugurlan, Pădure, Lupul, Vâlcul Oprei, Pătraşcu, Duluman, Zboghez şi Damaschin din **Mărceşti** (comuna Cozmeşti,

278 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 545, p. 595

Galaţi), Irimie şi Gligorce din **Onceni** (comuna Cozmeşti, Galaţi), Nicoară din **Tălăbeşti** (comuna Fundeni, Galaţi)”[279].

1640, noiembrie 10: Neniţă de **Onceni** (comuna Cosmeşti, Galaţi), feciorul lui Ion Piialeş de acolo, vinde lui Iorga cămăraşul, drept 25 galbeni de aur, „moşia ce am avut în satul **Onceni**, din jumătate de sat, partea din sus, din a cincea parte, a treia parte şi cu o vie gata… Şi în această tocmeală au fost Trifan, Catargiu, Vâscul, Mărcescul, Mitrofan şi Toader de **Mărceşti** (comuna Cosmeşti, Galaţi), Dumitru, Necula şi Arion de **Onceni**, Toader staroste de neguţători, Vasile neguţător, Gheorghe Hanul neguţător şi Anduca zlătar de **Iaşi**”[280].

ONCEŞTI

(sat „la gura Dunavăţului”, aproape de Tecuci, Bacău).

1438, iulie 6: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi pisarului Mihai Oţăl, care primeşte uric pentru „sate, pe Berheci, unde este Loluş şi, mai din jos, unde este Stan judele, de pe amândouă părţile, şi la gura Dunavăţului, şi Dobrana, unde este Zlătariu, şi, mai din sus, unde este Coste călugărul. Asemene, pe Prut, mai din jos de gura pârâului Oancii, unde este Stanislav Ravasă, şi seliştea cea veche, Stoeneştii, şi, la Corod, unde a fost Dragoşă,

---

[279] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 148, p. 139

[280] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 485, p. 475

şi, din jos, sălıştea lui Stan Sârbul, şi la Movila Corodului, Săliştea Sârbilor, şi, de la Movila cea Mare, până la gura Corăzăului, pe amândouă părţile, încât ar putea să-şi aşeze sate cu cotunurile lor şi să aibă şi fâneţe… Iar hotarul acestor sate, cu toate hotarele sale, pe unde s-au hrănit din veac, cum şi hotarul pustietăţilor acelora să fie încât se vor putea hrăni din destul”[281].

1774, iunie 26: Satele **Onceşti** şi **Rogojeni**, ţinutul Tecuciului, ocolul Berheciului, după recensământul lui Rumeanţev[282], aveau **toată suma caselor 76**. Scădere rufeturi 50: 7 mazili şi ruptaşi, 7 popi şi diaconi, 6 văduve, 4 slugi, 2 copii din casă, 10 scutelnici, 2 nevolnici, 1 vornic, 1 vătăman, 10 ţigani. Rămân birnici 26. / **Birnici:** Crăciun, jugar / Mihălachi Hâncul / Timofti Gâtul / Lupul Nechita / Vasili zet (ginere) lui Perjul / Neculai Săcară, ciubotar / Neculai Dobroslav, morar / Neculai Surdul, ce a fost scutelnic al dumisale spătarului Conachi / Grigoraş, cioban, la fel / Gheorghi Movila, la fel / Gheorghi, săpunar, ce a fost al dumisale slugeroaei Mariei Sturzoai / Crâste, morar, ce a fost al lui Ioniţă Luchian / Ştefan, apar, ce a fost al spătarului Gheorghi Constandachi / Pavăl Dobraniş, la fel / Constantin Carciga, ce a fost al dumisale stolnicului Iamandi / Andronachi Ciută, la fel / Andronachi Arhip, la fel / Arhirii Clata, ce a fost al dumisale paharnicului Ştefan Costandachi / Vasile Cârneci, ce a fost birnic la Rădăcineşti / Ştefan Roşculeţ, ce a fost cu darea la Frunteşti / Andronachi Lozâncă, la fel / Ion, muntean, la fel / Stan, muntean, la fel / Samoil,

---

281 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 185, p. 262

282 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 587, 588

muntean, la fel / Agachi Perjul, ce a fost birnic la Oţăleşti / Vasili Ariton, ce a fost cu darea la Mărăşti. // **Rufeturi:** Gavril Tomuzei, ruptaş / Constantin Strătilă, mazil / Toderaşcu Tomuzei, ruptaş / Savin Râpă, ruptaş / Ioniţă Ţarălungă, ruptaş / Constantin Ţarălungă, ruptaş / Lupul Huştiul, ruptaş / Popa Ion / Popa Apostol / Diaconul Ichim / Diaconul Ion / Diaconul Gâte / Diaconul Ilii / Diaconul Toader / Irina, văduvă / Safta, diaconiţă, văduvă / Gafiţa, văduvă / Vasilca Bărcăniasă, văduvă / Iftinca, văduvă / Marica, babă / Lupul Lehăcian, sluga dumisale spătarului Conachi / Neculai Lehăcian, la fel / Alecsandru, slugă a ispravnicului Neculai Nedelcu / Constantin Hâncul, slugă a lui Gavril Conachi / Ştefan Chiriac, copil din casă / Mihăilă Perjul, la fel / Opria, muntean, nevolnic / Gheorghi Ţarălungă, scutelnic al ispravnicului Neculai Nedelcu / Obrejă Tatul, la fel / Antohi Bugan, la fel / Ion, cârciumar, la fel / Vasili Tatul, la fel / Ioniţă Perjul, la fel / Iacomi, la fel / Vasile Ţarălungă, scutelnic al şetrăroaiei Voicăi / Neculai Năstasă, la fel / Alecsandru Perjul, la fel / Ioniţă Hâncu, vornic / Ştefan, croitor, vătăman / Constantin, ţigan al mănăstirii Răchitoasei / Neculai, ţigan, la fel / Vasili Pălaga, la fel / Chiriac, ţigan, la fel / Constantin Băcan, ţigan, la fel / Gheorghi Băcan, ţigan, la fel / Neculai, ţigan, la fel / Gheorghi, ţigan, la fel / Postolachi, jude, la fel / Vasile, ţigan, la fel.

1901: „**Onceşti**, comună rurală în judeţul Tecuci, plasa Stănişeşti, situată la nordul județului, la 75 km de Tecuci. Este formată din 10 cătune: Bărboasa, Dealul Perjului, Gorghești, Lozinca, Taula, Tarniţa, Tomozei, Onceştii Noi, Onceștii Vechi și Valea Boului. Are o populaţie de 663 familii sau 1.470 suflete, din care 648

contribuabili, locuind în 624 case; 4 biserici: în Bărboasa, Tomozei, Onceștii Noi şi Tarniţa, deservite de 3 preoţi și 6 cântăreţi; 3 școli mixte: una în Onceştii Vechi, a doua în Onceştio Noi şi a treia în Tarniţa, frecventate de 132 copii. Teritoriul comunei este de 7.955 hectare și 21 ari. Vite: 69 boi, 562 vaci, 7 tauri, 56 cai, 56 iepe, 15 armăsari, 3 bivoli, 1.385 oi şi 16 capre. Întinderea terenului cultivabil e de 7.258 hectare 90 ari. Vatra satelor ocupă 1.005 hectare. Răzeşii au o suprafaţă de 3.736 hectare 85 ari; clăcaşii, 382 hectare; iar statul şi proprietarii, 2.840 hectare 11 ari. Locuitorii posedă: 46 pluguri de fier, 206 de lemn; 1 mașină de treierat, 1 de bătut porumb, 4 de vânturat, 12 cazane de făcut rachiu, 8 mori de apă şi 15 de vânt. Comerţul se face de 6 cârciumari. E brăzdată de dealurile: Perjul, Oncești, Lazul și Gorgheşti şi străbătută de râul Berheciul şi de mai multe pârâiașe, care se varsă în Berheci. Șoseaua județeană o uneşte cu comuna Godinești și merge până în Dealul Perjului, de unde se desparte în mai multe drumuri naturale, ducând la satele dimprejur şi la nord. Se mărginește, la nord, cu judeţul Bacău; la sud, cu comuna Neguleşti; la est, cu comuna Godineşti, şi la vest, cu comuna Stănișești. **Onceştii Noi** sau Lazul, sat situat în partea de nord a comunei cu același nume. Are o populaţie de 115 familii sau 493 suflete; o școală, frecventată de 57 copii; o biserică, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, făcută la 1792, pe locul unei alteia, care se construise la 1772, biserică care s-a rezidit la 1834. Comerţul se face de 6 cârciumari. / **Onceştii Vechi**, sat făcând parte din comuna Oncești, plasa Stănişești, situat pe coasta de est a Dealului Medelenilor, pe malul drept al Berheciului, Are o populaţie de 58 familii sau 190 suflete, din cari 42 contribuabili,

locuind în 48 case; o şcoală, înfiinţată la 1872 şi frecventată de 62 copii. Locuitorii sunt vechi răzeşi. Teritoriul satului este de 1.129 hectare. Comerţul se face de 2 cârciumari”[283].

ONCEŞTI

(ţinutul Romanului, comuna Secuieni, Neamţ).

1609, ianuarie 22: Întărit de Constantin Moghila voievod lui Nicoară Prăjescul şi, respectiv, Toader Calapod mare hânsar, fiul lui Pătraşco Calapod nepot lui Petru fost stolnic, şi copiii săi Gheorghe şi Elinca, după un schimb de sate, prin care Nicoară Prăjescul primeşte „jumătate de sat **Stolniceni** la Siret, cu vad de moară în Siret şi cu vad de moară în apa Purceleştilor, unde se numeşte la Piscu, cu bălţi de peşte la ţărmurile Siretului şi cu jumătate din râtul cu fâneţe ce este şi cu livezi, cu curături şi cu râmnice”, dând, la schimb, lui Toader Calapod „satul **Boldeştii**, cu toţi vecinii şi cu baltă şi cu mori, şi seliştea **Sârbii**, ce este lângă acel hotar, şi cu heleştee, ce-s în ţinutul Sucevei; şi iarăşi, loc de 5 case în satul **Onceşti**, ce îi este lui cumpărătură pentru 100 ughi (ducaţi ungureşti), în ţinutul Romanului”[284].

1632, decembrie 7: Zapis de mărturie de la popa Simion şi Grigorie paharnic din **Drăgoteani**, popa Anton

---

283 *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901,* pp. 586, 587

284 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 169-172

şi Gheorghe Năvrăpăscul diac din **Oboroceni**, popa Ionaşco din **Buţurcani**, Ionaşco diac din **Puceleşti**, Lazor Moţoc din **Movileni**, Vasilie şi Costin din **Pietriş**, Baciul pitar din **Văscani**, Ionaşco Calapod din **Costeşti**, Boul şi Focşea visternicel din **Ruginoasa**, în care scriu „cum Măriica, fata Nastasiei, nepoata Nechitei, strănepoata Bunei, feciorii ei Andrei şi Irina, precum şi nepotul Ionaşco, feciorul Anei, au vândut, din jumătate de sat **Onceşti**, ce sunt lângă Văscani, în ţinutul Romanului, din partea din jos, a treia parte, cu vad de moară în Bahlueţ, cu loc de heleşteu şi cu jumătate de heleşteu ce-i în sat, şi cu loc de râmnic… Lupului Prăjescul”[285].

1637, septembrie 12: Zapisul fostului mare vornic Savin, în care mărturiseşte „cum au venit la noi Cozma Mazâlu şi cu fraţii lui Toader şi Pătraşcu din **Gileşti** (Giuleşti, comuna Secuieni, Neamţ), cu seminţia lor jupâneasa Sora comisoae, feciorii ei Gavrilaş şi Ştefan… ca să mergem la sat la Gileşti şi să împărţim locul în două. / Deci noi am strâns oameni buni şi megieşi, anume Ursul din **Buhuşeşti** (lângă Climeşti, comuna Făurei, Neamţ), Cozma din **Bârjăveni** (Bârjoveni, în Siliştea, comuna Români, Neamţ), Gligorcea, Gheorghe şi Ştefan din **Tatămireşti** (Tatomireşti, contopit cu Budeşti şi Făurei, comuna Făurei, Neamţ), Strătilă din **Onceşti** (comuna Secuieni, Neamţ), Ghilasie din **Secueni** (comuna Secuieni, Neamţ), Mihăiaş Beldiman din **Plupeşti** (Plopeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), Simeon Cârcu din **Brănişteni** (de Sus şi de Jos, incluse în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ)… şi am socotit, am ales şi am împărţit tot locul în două: deci s-a

---

[285] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 287

venit în partea Sorei comisoaia jumătate de sat dinspre **Climeşti** (comuna Făurei, Neamţ), de hotarul Onceştilor, valea în sus, până în capul satului de sus, în piatră, din piatră în sus, până în ogoare, până în hotarul **Sârbilor** (comuna Secuieni, Neamţ) şi Climeştilor; iar pe partea Cozmei şi fraţilor lui s-a venit partea dinspre Brănişteni, din hotarul Onceştilor, valea de sus, până în capul satului de sus şi iar până în jumătate de ogoare, iarăşi dinspre Brănişteni”[286].

1659, iunie 17: Ion, ginerele lui Gavrilaş, fiul lui Iacob Moţoc, vinde marelui vistiernic Ion Prăjescul, drept 120 lei, „partea lui din **Văscani**, 5 case, şi 3 case în **Onceşti**”[287].

1774, iunie: Satul **Onceştii lui Isar**, ocolul Siretului, după recensământul lui Rumeanţev[288], avea **toată suma caselor 3**. Rămân birnici 3. / **Birnici:** Alecsandru, văcar / Toader Stahii / Stanciu Bune.

---

[286] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 190, p. 174

[287] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 163, 164

[288] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 64

ONCEŞTI

(Coada Stâncii, comuna Bosia, Iaşi).

1643, ianuarie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gligorie din **Tabără** (Tabăra, comuna Bivolari, Iaşi), care cumpără, cu 20 lei de argint, de la Gheorghieş şi Aftenie, fiii lui Prodan din **Mihăilaşea** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), din ţinutul Orhei, „din a treia parte, a patra parte din satul **Seliştioară** (ţinutul Iaşi), pe Prut, în ţinutul Iaşilor, şi a treia parte din a patra parte din satul **Onceşti** (Coada Stâncii, comuna Bosia, Iaşi)”[289].

ONCEŞTI

(azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1635, martie 12: Zapisul vornicului de gloată Neniul, în care mărturiseşte că, după pâra dintre Constandin şi Nicoară, pentru a patra parte din **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), a venit în sat şi a adunat oameni pentru mărturie, printre care Pătraşcu de **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constandin din **Onceşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Ţiul de

[289] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 15, pp. 18, 19

Vultureşti (comuna Vultureşti, Vaslui), Nicoară Sfeclă de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Nechifor de **Bolaţi** (comuna Rebricea, Vaslui), popa Coste de **Deleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Samson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), cu care a „împărţit vatra satului în 4 părţi şi am stâlpit, ca să ţină Nicoară 3 părţi în vatra satului, dinspre apus, din vale până la marginea pădurii, iar lui Constandin i s-a ales a patra parte din vatra satului, spre răsărit, unde i-s casele. Aşijderea din heleşteie, din ţarină şi din tot locul”[290].

1636, august 12: Zapisul lui Neamiul vornic şi al boierilor „prilejiţi la acest hotar”, Gheorghe Roşca şi Strătulat vornic de gloată, trimisul lui Vasile Lupu voievod să stâlpească, după semnele din uric, moşia lui Dumitru Buhuş, de la **Bohotin**. „Şi oameni care au fost, anume Toma prisăcarul Hăbăşascăi, Toader Păşco de **Coropceni** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Rusul, Pavăl şi Bălan de **Cozmeşti** (comuna Cozmeşti, Iaşi), Ifrim de la prisaca căminarului, Gligorie Budzea vânătorul, Macovei, Blaca şi Simon – vânători, Pătraşco Mândzul, Tărnovschi, Ionaşci Vlădiceanul, Ion şi Vicol de **Oneşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Vicol şi Râşco de **Băneşti** (Buneşti, comuna Buneşti-Avereşti, Vaslui), Andonie, Gavril, Necoară, Gligorie şi Andronic de **Grozeşti** (comuna Grozeşti, Iaşi), Hilip de **Poponeţi** (sat în braniştea Bohotin, Iaşi), Ştefan Faurul şi Trofin de **Trăisteni** (?), Simion de **Ţoţorea** (Ţuţora, comuna Ţuţora, Iaşi), Ursul, Zbiroae, Toader şi Ipatie de **Slobodzia** (Slobozia Zberoaei sau Zberoaia, comuna Bălăureşti, raionul Nisporeni, Moldova), au arătat pe unde au fost semnele

---

[290] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 56, pp. 59, 60

uricului… şi dintr-acele semne, mai este loc de branişte de hotarul Măriei Domniei Tale, până la hotarul **Podolenilor** (de Sus şi de Jos, comuna Cozmeşti, Iaşi) şi până unde le spune hotarul Bohotin… Şi s-au ales dinte aceşti oameni Toma cel bătrân de la prisaca Hăbăşascăi, Toader Paşco cel bătrân de Coropceni, Rusul din Cozmeşti, Ifrim cel bătrân de la prisaca căăminarului, Gligorie Budzea şi Macovei – vânătorii, care au zis, cu sufletele lor, că ajunge hotarul Podolenilor până în zarea Dealului Bohotinului; mai jos nu se coboară… Iar cum s-au jeluit Podolenii înaintea Domniei Tale, n-a fost luat vistiernicul Buhuş nimic din hotarul Podolenilor, numai cât au scris în uric”[291].

1637, martie 15: Scrisoarea trimişilor domneşti Gligore de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui) şi Mihăilă şi Ştefan de **Munteneşti** (comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), care au cercetat pâra lui Oţel Andronachi împotriva lui Spinul de **Comăneşti** (comuna Cavadineşti, Galaţi) „pentru o moară ce a făcut Oţel Andronache pe locul **Turceştilor** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) şi un ţărmure este pe hotarul Comăneştilor, iar Spinul a zis, înaintea măriei dumitale, că-i îneacă fânaţul şi oarece arie bătrână”. Cercetând, împreună cu „toţi răzeşii din Comăneşti”, trimişii constată că moara „nu strică nimic pe locul Comîneştilor, ce a grăit Spinul, un om fără de ispravă, pe chizmă, şi a fost moară şi mai de înainte vreme pe acel loc, la Capul Luncii, şi au venit cu toţi răzeşii Spinului şi l-au primit şi pe ţărumurile Comăneştilor, iar dintre aceşti răzeşi, cui va trebui să-şi facă moară, să le găsească mai sus loc de moară, să-şi facă… şi-i va primi şi Androna-

[291] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 476, pp. 535, 536

che, ca să-i întoarcă, de pe acel ţărmure. / Şi s-a făcut această scrisoare dinaintea lui Nicoară de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Andrei nepotul Spinului, Vasile Motăş, Costancea, Dumitran, Gligorcea sin Păloga de **Glodeni** (comuna Codăeşti, Vaslui), feciorii lui Oţel toţi; aceştia suntem toţi răzeşi şi l-am primit noi, cu toţii, pe acel loc şi, acum, cu nimic nu ne amestecăm. Şi au mai fost şi alţi megieşi între noi, anume Albotă din **Negrileşti** (comuna Zăpodeni, Vaslui), Hilip din **Hilimoneşti** (lângă Măcreşti, comuna Rebricea, Vaslui), Apostol de Răşcani, Andreian de **Ciofeni** (comuna Zăpodeni, Vaslui), Sârbul şi Roman de **Hultureşti** (Vultureşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Gligorcea de Glodeni, Mihăilă de **Munteneşti**, Pătraşco de **Băleşti** (comuna Piscu, Galaţi) şi mulţi oameni buni şi bătrâni"[292].

1638, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Constantin din **Tărăceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui) „drept ocină şi zălog", după ce Toader din **Portari** (comuna Zăpodeni, Vaslui) „a pus zălog toată partea de ocină, cât se va alege, din satul **Turceşti** (azi Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), ce este în ţinutul Vaslui, partea Draghinei Huhuloaie şi Antemiei Bosiiocoaie, fiica Măndăoaie… la Constantin din Tărăceni, pentru 44 galbeni ungureşti bani buni"[293].

1774, iulie 5: Satul **Onceştii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[294], avea următorii:

---

[292] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 39, pp. 39, 40
[293] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 253, pp. 236, 237
[294] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 227, 228

Poştaşii: Andrei Tiron / Toader Tiron / Ion sin (fiu) lui Zaharia / Ursul Tiron / Vasile zet (ginere) lui Băltian / Ştefan al lui Băltian / Dumitru fiul lui Gavril / Iordachi brat (frate) lui / Trohin fiul Sandii / Ioniţă Fărâmă / Toader Danciul / Solomon fiul lui Iordachi / Pavăl fiul lui Ion / Luca Bejenăriţii / Gheorghe Mertic / Toader Căldare / Sirghii fiul lui Gavril Danciul / Ion Toderescul / Vasile Căldare / Panaite Tăbuşcă / Cozma Chirascu / Cozma Buhuş / Bucur, chihae / Gheorghi, baciul / Toader fiul lui Mihălache, baciul / Mihălache Căldare / Tănasă, ciobotar / Sava, baciul / Ştefan Drăghici / Costandin fiul lui Ion / Sandul Grosul / Neculai, sârbul / Sava, porcişanul / Vasile Bucă / Ioniţă fiul lui / Sava Brânză / Costandin Romăşcan / Ioniţă Molan / Zaharia, baciul / Ioniţă, baciul / Trifan fiul lui / Vasile fiul lui Mihalachi, baciul / Mihalachi, baciul / Neculai Broatic / Grigori, cioban, fiul lui Strati / Gheorghe al lui Broatic / Neculai Molan / Gheorghi Bârdan / Ion Tânjală / Ioniţă Malcoci / Constandin văr lui / Andronachi Tiron / Constandin fiul lui / Mihalachi Şchiopul / Andronachi Tili / Gheorghi fiul lui Trohin / Gheorghe Merlă / Neculai Coruiu / Neculai, blănar / Ştefan, nepot lui Malcoci / Vasile fratele lui.

ONCIOAE

(Striza, Stridza, apoi Oncioae pe Sărata, lângă Horjeşti, raionul Kotovsk sau Leova[295], Moldova).

1598, aprilie 15: Ispisoc de judecată şi de întăritură de la Eremia Moghilă voievod, după ce vin „cu mare jalobă şi cu mare mărturie” Cehan vătah, surorilor Muşa şi Măgdălina, seminţiilor lor Eremia, Horja şi Ana, seminţiilor Cozma şi Mihăilă, lui Nechifor, Bosanciu şi Avram, toţi nepoţii Măruşcăi, şi seminţiilor lor Todosica, Nastea, Antemia, Anuşca şi Mărica, fetele Dochiei, Frăţian, Ansia şi Marina, toţi nepoţii Albei, şi seminţiilor lor Anuşca, Armanca, Muşa şi Mariica, fetele Cernei, Drăgan, Zbiiarea, Hârlău, Sora, Anisiia şi Măriica Cornoae, toţi nepoţii Micăi, „zicând cum uricele ce le-a avut moaşa (bunica) lor Măruşca şi surorile ei Alba şi Mica, fetele Groazei, nepoatele lui Coman Märgilat, de moşie şi de întăritură de la Iliaş voievod şi de la bătrânul Petru voievod, pe satul **Comăneşti** (lângă Bolţun, raionul Nisporeni[296], Moldova), în gura Lăpuşniţei, cu loc de heleşteu şi de mori în Lăpuşna, şi pe jumătate de sat, anume **Striza** (Stridza, pe Sărata, lângă Horjeşti, raionul Kotovsk sau Leova[297], Moldova) care se numeşte la **Oncioae**, şi pe

---

[295] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 242
[296] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 66
[297] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 242

jumătate din acelaşi sat, care a fost deosebit cumpărătură Albei şi Maruşcăi, drept 120 zloţi tătăreşti de la Negrita, fata Docicăi, nepoatele lui Coman Mărgilat, din uric de la bătrânul Ştefan voievod, şi pe alte sate la Sărata, anume **Bosâncenii** (pe Sărata, ţinutul Chigheci, raionul Leova[298], Moldova), mai sus de Furca, în a doua vale, unde se cheamă fântâna Peperigului, şi pe altă jumătate se selişte, care este în gura Cogălnicului, unde a fost Vasile Vatamanul, şi altă selişte, unde a fost Toader Ologul, unde a fost făcut Gureş singur slobozie, cu loc de heleşteu şi de mori; / acele urice s-au stricat şi au putrezit în pământ, precum şi însumi le-am văzut stricate şi putrezite, numai peceţile lor întregi au rămas, atunci când s-a fost sculat Hanul, cu toată puterea sa, asupra ţării Moldovei şi vrut-a să pună paşă în ţara Moldovei, atunci când am venit domnia mea cu puterea Craiului Lehiei şi apărat-am ţara şi o am scos-o din cea nevoie şi din robie. / Deci, văzând atâta jalobă şi mărturie, crezut-am şi astfel dat-am şi am întărit acestor oameni moşiile lor”[299].

---

[298] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 40

[299] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 233-238

ONEŞTI

(sat la Cârligătură, lângă Brătuleni,
comuna Miroslava, Iaşi).

1456, februarie 18: Întărit de Petru voievod protopopului Ioil şi fiului său Giurgea, gramatic, care primesc uric, pentru „satele anume: **Oneşti** la Cârligătură, pe amândouă părţile pârâului, şi prisaca pe care a întemeiat-o Giurgiu Negru, şi mănăstirea lor, şi loc de prisacă în acelaşi hotar, şi, mai sus, Voroveşti, şi poiana de la Ştefan Roşul, pe care le-a dat-o Ştefan de bunăvoia lui, şi, mai jos, pe acelaşi pârâu, la lazul lui Simion, loc de moară, şi prisaca lor din dreptul Podobitului, în pădure, şi Arpăşeştii lui Arpaş, şi, peste Bahlui, la Glodurile de la Movila Mare şi la fântâna lui Berbeniţă un loc din pustie, să-şi întemeieze sat şi fânaţ, şi, pe Şacovăţ, un loc de moară, unde vor putea să-şi facă, şi pe Stavnic, asemenea, şi, deasupra Nistrului, Cunicea, amândouă cuturile, şi Cobâlia, şi Armeni, lângă Suceava, şi seliştea lui Scandal, lângă Roşiori, şi Todereşti ”[300]. Hotarul, din veac, iar pentru pustii, îndestul.

1456, iunie 30: Întărit de Petru voievod, lui „Giurgea al lui Ioil, pisarul nostru”, care primeşte uric, pentru „satele, ocina lui, anume: **Oneşti,** la Cârligătură, şi cu mănăstirea; iar Scurtul şi Cozma să nu aibă a câştiga împotriva lui Ioil cu privilegiul pe care ei şi l-au făcut,

---

[300] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 56, pp. 81-83

fără vreme, de la Alexandru voievod, pe lângă cel al lui Ioil; şi Voroveşti, şi, pe Bahlui, între Bodicica şi Drângeşti, un loc din pustie ca să-şi întemeieze sat, pe care l-a hotărnicit Oanţa, pe care l-a cumpărat Ioil de la Cupcea şi de la Filip pentru 40 de zloţi, şi, pe Crasna, Ştiubeieni, ocina lui, pe care i-a dat-o Butaş, de bună voia sa, lui Ioilel, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri”[301]. Hotarele vechi.

1625, martie 15: Porunca lui Radul voievod ca vistierul Giurgiu Roşca şi diacul Ştefan din **Podobiţi** să meargă să cerceteze plângerea lui Neaniul pârcălab, Drăguşan diac şi Gheorghiţă Dămian, care „au o selişte de sat, anume **Gemenii**, şi au împresurătură într-acel hotar dinspre **Oneşti** şi dinspre **Scobinţeni**”[302].

1627, decembrie 20: Zapisul lui Grigore Ureche, prin care mărturiseşte că a făcut schimb cu Gheorghi Roşca, dând „cât se va alege din sat din **Oneşti**, în ţinutul Cârligăturii, cu prisăci”, pentru „moşia ce a avut dumnealui, satul **Drăculeştii**, cu vad de moară în gârla ce iese din Prut”[303].

1628, decembrie 11: Întărit de Miron Barnovschi voievod, după un schimb de moşii între Grigore Ureche logofăt şi Gheorghiţă Roşca vistiernic, schimb prin care „Grigore Ureche a dat lui Gheorghiţă Roşca partea lui ce i se va alege din satul **Oneşti**, ce este în Cârligătură… cu loc de moară şi de iaz, şi cu prisacă şi cu grădini”, pri-

---

[301] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 61, pp. 91, 92

[302] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 290, p. 360

[303] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 279, p. 376

mind de la Roşca „partea lui din satul **Drăculeşti**, ce este în ţinutul Lăpuşnei, cu vad de moară şi cu bălţi de peşte la Prut”[304].

1632, mai 31: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vistierului Gheorghe Roşca, care primeşte uric pentru „o selişte, anume **Văleşenii** (în Cârligătura, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii”, cumpărătură de la mănăstirea Sfântul Ilie, pentru 200 ughi galbeni (ducaţi ungureşti); / „satul anume **Roşcanii**, care se numeşte **Docinţii Scobenţeni** (comuna Podul Iloaei, Iaşi), ce şi-a cumpărat de la Pavel, Măteiu şi Tudora, femeia lui Gligorie, ce le este moştenire, şi de la Ştefana, fiica lui Pătraşco, nepoţi lui Ion Scobenţeanul, şi de la Cornea, fiul Agahiei Şuverdeneasă… pentru 1.150 taleri de argint”; / Drept moştenire, „toate părţile lui Grigore Ureche din satul **Oneşti** (lângă Dumeşti, Iaşi); de la Condrea Malici, care cumpărase de la Costachi şi Rusul, „a şasea parte din acel sat Oneşti… Şi iarăşi i-a mai vândut Condrea Malici altă parte dintr-a şaptea parte din acel sat Oneşti, trei părţi pe care le răscumpărase de la Neniul pârcălab şi Drăguşan, ce le-au fost cumpărătură de la Drăghici Potângu, iar acestuia de la Brahăş, pentru 80 taleri de argint”; „Dreapta lui danie, toată partea lui Ionaşco Peicul fost sulger, din acel sat Oneşti”; „Şi de asemenea jumătate dintr-a şaptea parte a satului Oneşti, cu loc de iaz pe pârâul satului şi cu prisacă şi cu tot venitul”[305].

1774, iunie: Satul **Oneştii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumean-

---

[304] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 447, pp. 613, 614

[305] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 101, pp. 124-128

ţev[306]**, toată suma caselor: 40**. Scădere rufeturi 8: 1 popă, 1 dascăl, 6 liuzi ai dumisale spătarului Canta. Rămân birnici 32. / **Birnici:** Nichita, vornic / Timofti Opincă / Andrunachi Năforniţă / Bursucan / Pavăl, harabagiu / Ioniţă Leucă / Toader Alcazi / Gavril Bazgu / Roman Bazgu / Ion Şipotian / Tănasă, cârciumar / Gavril Dănilă / Ichim Gage / Ion Cănilă / Gheorghi Păsat / Toader, vătăman / Ilie Tânsan / Gheorghe sin (fiu) lui Muste / Sandu Ghelbere / Anton fiul lui murariu / Ion Tătaru / Mihălachi, cioban / Toader Gurdună / Tănasă Curlat / Ioniţă, cioban / Ioniţă Ciocan / Andronic fiul Ursii / Lefter Huşan / Toader, rus / Ion Dărăban / Costandin Dărăban / Andrii Cotruţă. // **Rufeturi:** Popa Timofti / Vasili, dascăl / Dumitru, plugar la dumisale spătarul Iordachi Canta / Mihălachi, plugar, tij (la fel) / Toader, herghelegiu, la fel / Toader, cioban, la fel / Vasili, murar, la fel / Pavăl Ţupa, la fel.

1901: „**Oneşti**, sat în partea de nord-vest a comunei Șipotele, plasa Bahluiul, judeţul Iași, situat pe valea pârâului Miletinul, având o populaţie de 143 familii sau 647 suflete, între care se numără şi locuitorii din satul Plugari, ce este peste pârâul Miletinul, în faţa Oneştilor, și cu care formează aproape un trup. Are o biserică veche, reparată în 1878, deservită de 1 preot, 1 cântăreț şi 1 eclesiarh; 1 moară de apă şi 1 de aburi, precum și casele proprietăţii. Vite: 938 vite mari cornute, 46 cai, 2.630 oi, 3 capre și 215 râmători"[307].

---

306 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 238, 239

307 *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 588

ONEŞTI

(pe Trotuş, acum oraş, Bacău).

1458, decembrie 14: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Bistriţa, danie de la „Măruşca, fata lui Andrieş Slujăscul, jupâneasa lui Negrilă” şi de la fraţii ei, mănăstirea primind uric pentru „jumătate din Slujeşti, unde au fost curţile tatălui ei, şi jumătate de moară, şi, la Maluri, amândouă coturi, **Oneştii i Lăbăşeştii**, şi, la fântâna Horgului, unde au fost mănăstirea tătâne-său, ca să-şi facă pe locul acela prisacă; şi s-o pomenească scriind-o la pomelnic”[308]. Hotarul, din vechi.

1462, octombrie 6: Întărit, prin componentă, de Ştefan voievod, lui Petru Negrea, care primeşte uric pentru „ocina lui dreaptă, satele anume: Dzemeştii la gura Tazlăului, pe care el l-a cumpărat de la Trişor, pentru 100 de zloţi, şi a patra parte din Filipeşti pe Oituz, şi Săcălişeşti („care i-au zis Edomireşti”, lângă Slobozia, în componenţa oraşului Oneşti, Bacău), chiar la gura Tazlăului”[309]. Hotarele, din veac.

1466, februarie 18: Întărit de Ştefan voievod, lui Ioaniş Izvareţ, care cumpărase cu 90 de zloţi, de la Ivanco Ungureanu, cu paniţa sa, fiica lui Furău, şi care primeşte uric pentru „anume satul Munte, în ţinutul Trotuşului (an-

---

[308] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 79, pp. 115, 116

[309] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 111, pp. 159, 160

terior Izvereni, Jevreni, Munte, azi Viişoara, în Oneşti, Bacău)"[310]. Hotarul, din veac.

1487, ianuarie 11: Întărit de Ştefan voievod lui Radu Pătrăşcan, care cumpăraseră, cu 300 zloţi, de la Ivan, fecior Tomii Fulovii, „satul anume Beneştii pe pârâul Beneştilor, şi alt sat, anume Buciumii (parte din Oneşti)… şi o bucată de loc din hotarul Mihneştilor (tot Oneşti)… Iar hotarul acestor două sate, Beneştii şi Buciumii, ca să fie pe hotarul cel vechi, pe unde au trăit din veci. Iar hotarul acelei bucăţi de loc din hotarul Mihneştilor ca să fie din marginea pădurii, dintr-un fag însemnat drept peste pârâu până în ceea margine de pădure, într-un măr"[311].

1488, aprilie 5: Întărit de Ştefan voievod pârcălabului Duma, care primeşte uric pentru „un sat dintre satele noastre, anume unde a fost Fete (Bogdana, inclusă în Oneşti), pe Bogdana, şi o selişte, în acelaşi hotar, pe Trotuş, anume unde a fost Oana din Moişa (Oneşti), care sate ne-au rămas de la Vâlcea şi de la cneaghina lui Olga, din privilegiul bunicului nostru Alexandru voievod"[312]. Hotarul, din veac.

1502, martie 10: Întărit de Ştefan voievod, în cadrul unui schimb de sate între Ştefan cel Mare, care dă „satul Rădeni, care este între Dragomirna de la Pârâul Sec şi între Bogdana, unde a fost Miclăuş Faur" (Rădeana, comuna Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti), şi primeşte,

---

[310] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 133, pp. 188, 189

[311] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 2, p. 2

[312] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 37, pp. 65-67

de la cneaghina Marga, nepoata Antalaloasei, „satul anume Pleşeşti pe Catlovea”[313] stolnicul Toader Toc. Hotarul, din veac.

1502, aprilie 17: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod fraţilor Tăbuci Mititelul şi Frece, care „au adus dresuri ce au de la moşul (bunicul) domniei mele Ştefan voievod, pe satul **Disculţii** (pe Trotuş, inclus în Borzeşti[314], inclus în Oneşti, Bacău), ce este în ţinutul Trotuşului, pe jumătate din **Găureana** pe pârâul Turbata, pe satul **Ciorşeceşti** ce se cheamă acum **Arămeşti**, unde a fost Avram jude, ce este în ţinutul Neamţului, pe satul **Hărmăneştii** (Hrăneşti pe Siret, aprpape de Roman[315], Bacău), **Rusciorii** pe Siret, dinspre amiază-noapte, peste Cobâla, în ţinutul Romanului, unde a fost Stan jude, dinspre amiază peste Cobâla, valea pe Siret, satul **Dumbrăviţa** (pe Siret, la Cobâle[316], Bacău), unde a fost Giurge jude, satul **Petreştii** (pe Siret, lângă Adjud[317], Bacău) pe pârâul Diineţului, unde a fost Gavrilă diacu jude, din capul pârâului Diineţului, valea pe amndouă părţile ape Diineţului, până la pârâul Zmeului, ce este în ţinutul Ajudii”[318].

---

[313] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 269, p. 484

[314] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 82

[315] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 118

[316] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93

[317] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 189

[318] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 105-107

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „De sat din **Mihneşti** (lângă Borzeşti, inclus în oraşul Oneşti, Bacău) avem cumpărătură de la Gherman, feciorul Gheanghii călugărul, din tot satul a noua parte, drept 50 de taleri bani buni, şi iarăşi, din a noua parte, jumătate, de la Maruşca şi Gligorie, feciorii lui Vartic, nepoţi lui Dragotă. Şi dintr-altă a noua parte, trei părţi, drept 30 de taleri bătuţi, şi altă parte din a noua parte, jumătate, de la Ghervasie, feciorul Clăcii, nepot Radului, şi dintr-altă a noua parte, jumătate drept 50 de taleri, şi altă parte a noua, parte întreagă, de la popa Ionaşco şi de la Andonie, feciorii popii Silion, drept 50 de taleri. Aceste părţi ne-au vândut din drese de moşie, ce au avut de la Iancul vodă, şi ne-au făcut drese domneşti”[319].

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Jumătate de sat de **Găureanca** (lângă Borzeşti, sat inclus în oraşul Oneşti, Bacău) pe Trotuş, partea din jos, este-ne cumpărătură de la Toader şi de la fratele lui Zaharia, şi sora lor anume Sora, feciorii Armancăi, nepoţi Mircii, şi de la rudenia lor Nedelea şi fratele ei Ion, feciorii lui Ionaşco, şi iarăşi de la rudele lor Căzacul, fecior lui Lazor, şi Erimiia, fecior Chelsii, toţi nepoţi şi strănepoţi Mircii, drept 160 taleri de argint. Şi iarăşi, din cealaltă jumătate de sat, am cumpărat toată partea lui Ion Poiană, ce se va alege de la Costantin, iar

[319] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 246

lui i-a fost cumpărătură de la Huhuloae, fata lui Ion Poiană”[320].

1628, aprilie 2: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui logofăt Dumitraşco Ştefan, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi baştină, din uricul ce-l are moaşa (bunica – n. n.) lui, Martha, nepoata Atoleasăi, din bătrânul şi bunul Ştefan voievod, un sat **Rădenii** (ulterior, Rădeana), între Dragomiri de la **Valea Sacă**, la Bogdana, unde a şezut Miclăuş Faur; care acest sat a fost schimbătură Margăi, nepoata Atoleasăi, cu bătrânul Ştefan vodă pentru satul **Pleşăştii** pe Carazlov”[321].

1633, iulie 29: Zapisul staroştilor de **Trotuş**, Gheorghe şi Petrea, în care mărturisesc cum au venit în faţa lor Unguraşul, Marcul Julfă şi cu Dănăilă, de au pârât pe Verdiş şi pe femeia lui Mărica pentru o ocină din **Chirişomu** (apoi Chiricel, înglobat în oraşul Comăneşti, Bacău). Deci Vediş şi cu Maria şi-au adus drese şi s-a găsit în drese cum au cumpărat Petre Puiul şi cu femeia lui Safta acea ocină de la Burlă şi de la tată-său Nicoară, şi de la Avram, feciorul Magdei. / Deci noi i-am judecat, cu Foloş Martin şoltuzul şi cu 12 pârgari, şi cu alţi oameni buni, orăşeni şi cu slugi domneşti din ţinut, anume Bodiiocu, Ursul şi Sava ot **Bordzeşti** (Borzeşti, înglobat în Oneşti, Bacău), Dumitru Puia de **Negoeşti** (înglobat în Oneşti, Bacău), Constantin Puia de **Hilipeşti** (Filipeşti, comuna Bogdăneşti, Bacău), Ursul de **Verşeşti** (sau Verişeşti, vomuna Sănduleni, Bacău) şi Iliseiu de **Poiană** (Poiana lui Coman, comuna Livezi, Bacău)… şi

---

[320] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 247

[321] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 332, p. 453

au rămas Unguraşul, Dănăilă şi Marcul Julfă să nu mai aibă nici o treabă, nici o pâră pentru această pâră”[322].

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Călimăneşti** (comuna Siretu, înglobat în oraşul Mărăşeşti, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori şi au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ţinutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm şi să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină şi cumpărătură de la Ileana comisoaia şi de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, şi din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăşi de la Vasile Boboc şi cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), Ţuţuian de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), Piialeş de **Jevreni** (azi Viişoara, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în Oneşti, Bacău), Iosip şi Constantin, Simion, Vasile şi Acsinte de **Dănăeşti** (sau Däneşti, în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău), Andrei Ţiţul de Ionăşeşti, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăguşeşti, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion şi Sava de **Măreşeşti** (oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Rugineşti, Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul şi Ionaşco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Rugineşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de

---

322 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 339, pp. 432, 433

sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri"[323].

1635, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului sulger Gheorghe Arapu, care primeşte urice pentru „un sat anume **Sacalâşăşti** (lângă Slobozia, înglobat în Oneşti, Bacău), de pe pârâul Topoliţa, ce este în ţinutul Neamţ şi îi este lui danie şi miluire de la cei dintâi domni". / „Şi jumătatea din sus din satul din **Căcăceni** (lângă Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), pe apa Cracovii, danie şi miluire de la Barnovschi voievod". / „Şi nişte părţi de moşii din satul **Mărişăştii** (Mărăşeşti, lângă Certieni, comuna Bârgăoani, Neamţ), partea din sus, dinspre casa popii Haraga, cumpărătură de la Dediul din târgul **Iaşi**, ce a fost pârcălab de Neamţ, drept 190 taleri de argint, iar lui i-a fost cumpărătură de la fraţii Grigorie, Orăşăl, Pavel şi Hăcimunda". / Şi altă parte din Mărăşăşti, cumpărătură de la Nestor din Mărăşăşti, drept un cal". / „Şi îi întărim o parte din satul **Dumeştii** (?), cumpărătură de la Barnovschi voievod, pe care el a cumpărat-o de la Ioana, fata Cozmii, nepoata Durnii, drept 25 taleri de argint". „Şi iarăşi, din Dumeşti, un loc de casă şi de arături şi din fânaţ şi cu livezi în sat şi în **Craeşti** (lângă Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ), cumpărat de la Maxim şi Larion, feciorii lui Vasile, drept 16 taleri, dar lor le-a fost cumpărătură de la Toader sin Ştefan Cârlig". / „Şi iarăşi, din Dumeşti partea cumpărată de la Maria, Marta, Romaşco şi Iacov, feciorii lui Ştiful, şi frate-său

---

[323] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121

Ionaşco Buzea, drept 10 zloţi bătuţi”. / „Şi, din Dumeşti, cu patru curături, cu loc de prisacă, cumpărată de la Vlasie, drept 12 galbeni, iar lui i-a fost cumpărătură de la Varvara, fata lui Drăgan, şi altă parte de la Robul Bobotă sin Drăgan”. / „Şi o arătură de la Lupul Vărzariu şi feciorii lui, drept un galbeni bun”. / Şi iarăşi îi întărim nişte moşii din satul **Mănăileşti** (Mănoaia, comuna Costişa, Neamţ), două părţi din partea Drăghinii, cumpărate de la Lupul Vărzariu vornic şi femeia lui Gaftona, drept 10 galbeni buni”. / „Şi o arătură din Mănăileşti, cumpărată de la Lupul Vărzariu vornic, drept un galben”. / Şi două arături dintr-acelaşi sat şi-a cumpărat de la Gligori şi Florica, fiii Lupului vornic, drept 2 lei bătuţi”. / Şi altă parte dintr-acelaşi sat şi-a cumpărat de la Nastasia, Antimia şi Ioana, fetele Irinii, nepoatele Nechitii, drept 12 galbeni buni”. / „Şi altă parte din Mănăileşti şi-a cumpărat-o de la Lupul sin Ilie şi ai lui, drept 25 taleri bani buni”. / „Şi altă parte din acel sat, jumătate din partea lui Parel visternicelul, cumpărată de la Iacob diaconul din popa Savii, drept 50 taleri de argint” . / Şi tij (la fel) întărim lui jumătate din satul **Petreştii** (comuna Blăgeşti, Bacău), cumpărătură de la Toader Moţoc şi de la fratele său Nechita, feciorii lui Moţoc vornic, drept 12 galbeni, ce au preţăluit drept 40 taleri de argint”. / „Şi mai întărim a treia parte din satul **Costeni** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), cumpărătura lui Dumitraşco Ştefan logofăt de la Gligorce, Martam Larion şi Maxim, feciorii lui Vasile, nepoţii Nastasiei, şi de la vărul lor Constandin şi soru-sa Dochiţa, fiii lui Ion, drept 200 taleri. Şi după aceea a schimbat Gheorghe Arapul şi a dat lui, schimb pentru schimb, altă parte de moşie a lui din satul **Bucileştii** (Buciuleşti, comuna Podoleni, Neamţ),,

care i-a fost cumpărătură de la Condre şi fraţii lui, fiii lui Borce visternicel". / „Şi mai întărim lui nişte părţi din **Mogoşăştii** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), ce a fost cumpărătură jupânesei lui Vista, o parte de moşie de la Zaharie şi de la fraţii săi Irimie, Simion, Condre şi Tudora, toţi nepoţi Danciului, din jumătate e sat a patra parte, ce se numeşte partea Mânzăştilor (parte din Mogoşăşti), şi o moară pe gârla Bistriţei, ce a fost cumpărătura lui Toader, fiul lui Beldeman logofăt, şi după aceea au vândut jupânului Vista". / „Şi altă parte de moşie ce a cumpărat jupânul Vista din satul **Mogoşeşti**, de la Creţul, Gavril, Ştefan şi Bejan, fiii Măriuţei". / „Şi iarăşi nişte părţi de moşii din satul **Mărăşăştii** şi din satul **Sârbii** (lângă Costişa, comuna Costişa, Neamţ), două locuri de casă, un loc de casă din Mogoşăşti, iar alt loc în Sârbi, cu loc de prisacă la Mărăşăşti şi cu livadă şi arături arate, o săpătură lângă Leciul, o săpătură în sus, o săpătură dinspre Făurei, două botăi în Funduri, la Mără-şăşti, un botăi în fânaţ, un botăi în rândul Ţulţoae, ce au dat lui acele părţi de sus scrise Grigorie sin Toader Buga, Ioana şi muma ei Ioana, a ei dreaptă cumpărătură de la Toader Buga, Vasile Ţiganul sin Ion Ţiganul: un loc de casă din Mărăşăşti şi un botăi în fânaţ, un botăi în rândul Ţulţoae, o arătură pentru casa lui Galer, o arătură la Glod şi altă parte pe drumul Făurei, fiindcă a dat numitul de sus Gheorghe sulgerul un cal bun şi l-au plătit pe Grigorie de la pârcălabii de Neamţ". / „Şi iarăşi, o prisacă din Mogoşăştii, cumpărată de la călugării de la mănăstirea Pangrani, drept 40 taleri, iar lor le-a fost cumpărătură de la Maxim Creţul din Mogoşăşti". / „Şi iarăşi întărim lui două fălci de vie la **Cotnari**, din Dealul Mândru, cu pivniţă de piatră, cumpărătură Simion birariu sin Bietii

birariu, drept 500 zloţi bătuţi". / „Şi alte două fălci de vie de la Cotnari, din Dealul Pescop, ce şi-a cumpărat de la Ilie, fratele lui Hasan Cilibi, ce vinde coberţii fără preţ în Ţarigrad, drept 200 zloţi bătuţi, care vii au fost ale lui Simion sin Betii arman, şi a fost dator cu 1.000 lei bătuţi lui Hasan Cilibi, şi pentru acea datorie i-a vândut acele vii"[324].

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad

[324] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 77, pp. 96-98

de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[325].

---

[325] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

1636, decembrie 18: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco, după ce i s-au jeluit fraţii Mihalcea şi Cozmiţă „pe Arhip de **Dănăeşti** (lângă Oneşti, înglobat în Oneşti, Bacău), zicând că le ţine ocina şi moşia lor dreaptă, ce au la **Sacalişeşti** (sat înglobat în Oneşti, Bacău) şi la **Dzemeşeşti** (Zemeş, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), în cura Tazlăului… iar tu să ai a opri pe Arhip din acele moşii ale lor, şi să-i dai zi, să vină să stea de faţă înaintea Domniei mele; şi să aibă a-şi aduce şi dresele”[326].

1664, septembrie 24: Porunca dată de Evstratie Dabija voievod staroştilor de Trotuş, „să meargă la sat la **Oneşti**, ce este pe apa Trotuşului, şi să socotească cum va fi mai cu dreptul, să aleagă toată partea de ocină şi de moşie ce va avea Ioraşco vătavul, nepotul lui Băloş cel bătrân”[327].

1774, iunie 15: Satul **Oneşti**, ţinutul Bacău, ocolul Trotuşului, satul şetrarului Gheorghi Aslan, avea, după recensământul lui Rumeanţev[328]**: Toată suma caselor**: 31. Scădere rufeturi, însă: 20: 2 popi, 3 țigani, 15 scutelnici ai şetrarului Aslan. Rămân birnici 11. / **Birnici:** Ion, văcariu / Apostol, văcariu / Stan, pas / Ion Iladii / Toader, vrâncean / Ion, dogariu / Ursul, holtei cu mamă / Mane / Mihălache Belican / Andrieş, cioban / Ioniţă Costache / Ştefan Frecia / Iorga, slugă / Dumitru, cârşmar / Anghel, văcariu / Ilii Şchiopul / Ianăş, vezeteu / Miron, slugă / Stanciul, bârsan /Costandin sin (fiu) Ioniţă / Ion

---

[326] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 570, p. 618

[327] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, pp. 211, 212

[328] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 343

Nedobagi / Agapii / Ion Ţiţiriga / Stan, muntean / Radu, dulgheriul / Ion, morariu. // **Rufeturi:** Popa Costandin / Vârlan, monah / Andreiu, ţigan / Ion, ţigan / Toader, ţigan.

1901: „**Oneşti**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Trotușul, aşezată în valea de pe dreapta Trotușului și în valea celor doi afluenți ai săi, Oituzul și Cașinul, în cursul lor inferior. Se compune din 4 cătune: Onești, reședința, aşezată pe dreapta Trotuşului, în apropiere de confluența celorlalte două râuri; Filipești, pe apa Oituzului; Răcăuțul și Buciumi, pe pârâuri tributare râului Cașinul. În Condica Liuzilor găsim Oneşti a căminarului Constantin Aslan; iar Filipeni și Răcăuţul sunt răzășești. / Locuitorii de aci sunt răzeși din timpul lui Ştefan cel Mare. Aci se găsesc niște ziduri, pe un șes, în partea pe est a comunei, numit Siliștea Malului. E înconjurată de dealurile Perchiul, spre nord-est; Buciumi şi Ciuciurul, spre sud, şi de trei ape. Are o poziţiune strategică pentru operațiuni militare. Aci generalul Moller s-a ciocnit cu ruşii, la 1848. Poziţiunea sa bună, la locul de întâlnire a 4 râuri și a 3 căi naționale, a făcut pe locuitori de au ales această comună pentru târguri, care se ţin de 6 ori pe an: la Sf. Paraschiva, Ziua Crucii, Sf. Mihail și Gavril, Duminica Tomii, Duminica Mare și la Sf. Petru și Pavel. / Se mărginește, la nord, cu comunele Râpele și Brătila; la vest, cu comuna Bogdănești și Târgul Trotuşul; la sud, cu comuna Bogdana, şi la est, cu comuna Râpele. Are o populaţie de 893 familii sau 3.468 suflete, din care 749 contribuabili, locuind în 809 case; 3 şcoale, 2 de băieți, una în satul Oneşti, funcţionând de la 1866; a doua, în satul Buciumi, funcţionând de la 1870, și a treia, de fete, în satul Onești, funcţionând de la 1870, tustrele

frecventate de 43 copii; 6 biserici, din care 5 ortodoxe, 2 în cătunul Buciumi şi câte una în celelalte cătune, deservite de 4 preoți şi 8 cântăreţi, şi a şasea catolică, în satul Onești, deservită de un preot. Sunt 14 cârciumi. / După legea rurală din 1864, s-au împroprietărit 233 locuitori cu 765 fălci și 40 prăjini pământ în țarină. Teritoriul comunei are o întindere de 5.000 hectare. Pădurile Cuciurul, Buciumi etc. ocupă aproape 450 hectare. Proprietari mari sunt: Al. Iuraşcu și moștenitorii lui D. Iurașcu, a căror moşie, cu păduri, cu tot, ocupă aproape 700 hectare. Totalul pământurilor de cultură e de 1.830 hectare. Pe apa Cașinului se găseşte o moară în bune condițiuni. Viile sunt pe o întindere de 51,56 hectare. După controalele diviziei filoxerice (1891), via lucrătoare are 107,75 hectare. Vite sunt: 135 cai, 1.555 vite mari cornute, 25 capre, 1.044 oi și 665 porci. Stupi cu albine sunt 134. / **Oneşti**, sat şi reședința comunei cu acelaşi nume, situat pe malul drept al Trotușului, pe un loc şes, înconjurat, din trei părți, cu ape. La marginea de est a satului curge Cașinul, iar la cea de vest, Oituzul, ambele vărsându-se în Trotuș în acest loc. Dincolo de Trotuș, Valea Tazlăului Mare se împreună cu văile râurilor mai sus menţionate, în fața Oneştilor. Are o populaţie de 349 familii sau 1.560 suflete; 2 şcoli: una de băieţi şi una de fete, frecventate de 16 băieți şi 11 fete; 2 biserici: una ortodoxă, cu 1 preot şi 1 cântăreţ, clădită de fostul proprietar al moşiei Oneşti, Al. Ceaur-Aslan, la 1843; alta catolică, cu 1 preot, clădită de locuitori, la 1854; 8 cârciumi. / Vite: 56 cai, 655 vite mari cornute și 277 porci. Aici se țin 6 bâlciuri, în timpul anului. Pe teritoriul acestui sat, dincolo de apa Cașinului, se află

staţia de drum de fier Oneşti, la care duce șoseaua naţională, trecând podul peste Cașin”[329].

ONEŞTI

(„unde a fost casa bunicului lor Oană Giuratul”,
comuna Poienari, Neamţ).

1469, februarie 9: Întărit de Ştefan voievod lui Petrea şi fraţilor săi, Oană şi Duma, care primesc uric pentru „ocinile lor drepte şi proprii, satele anume: Brudureştii, unde le este casa, şi Săcălâşeştii pe Bârlădzel, şi jumătate din Tonguzeni şi loc de moară pe Şacovăţ, şi Poiana de Sus pe Şacovăţ, şi Andrieştii pe Bârlad, şi mănăstirea, şi unde a fost moara pe Bârlad, şi, pe Racovăţ, o selişte unde a fost casa bunicului lor Oană Giuratul, şi Bereştii mai jos de Soholeţi, şi seliştea anume Căşcioarele pe Pârâul Fânaţelor”[330]. Hotarul, din veacul veacului.

---

329 *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901,* pp. 587, 588

330 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 156, pp. 230, 231

ONEŞTI

(fost Uneaşti, Porceleni, Pociuleanca, comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova).

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Işnovăţ, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Işnovăţ, dinspre amiazăzi; se hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ţinutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pitușcii**, până la Voloate și se suie drept pin

voloate, la deal, este moviliță și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este moviliță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neșcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăștilor, până deasupra **Răcătăului** și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căzăneştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Vălcinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă, în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul

codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**"[331].

1628, iunie 30: Zapisul lui Isac, feciorul Ciorcei, nepotul Pinţii, care mărturiseşte că a vândut, drept 100 taleri bătuţi, părcălabului Gheorghiţă Jora, în faţa **vameşilor de Hotin** Gheorghie, alt Gheorghie, popa Samson, Malic puşcarul, Dima puşcarul, Foti puşcarul, ţârcovnicul domnesc Nicoară Focenco, Lupul Tăutul, Căzacul feciorul vornicului Gheorghie, Lupul feciorul Zaharchei, şi Pătraşco feciorul Manciului din **Voloconteşti** (lângă Terebna, Hotin, Moldova), „din jumătate de sat din **Brădzeni** (azi Brândzeni, Hotin, Moldova), a treia parte, şi din **Vorobivca** (satul Gheredeuca, Hotin, Moldova), aşijderea aşa, şi din **Handzouţi** (satul Hancăuţi, Hotin, Moldova), aşijderea aşa, şi din **Oneşti** (pe Ciuhur, Hotin, Moldova) aşijderea aşa, ce sunt pe Ciuhru, ce au fost drepte ocine şi moşii a mâne-mea, Ciorcei, şi a mătuşă-mea, Pinţii, şi altor fraţi ai noştri"[332].

1632, martie 1: Zapisul fiilor lui Simion Jorea, Ionaşco, Gheorghe şi Grăpina, şi al nepoatei lor Safta,

---

331 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12

332 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 374, pp. 519, 520

care îşi împart moşiile moştenite după „părinţii noştri Simion Jorea şi maica noastră Anna Joroae”. „Deci s-au venit în partea lui Ionaşco Jorea jumătate de **Ruptură** (azi Izvoare, comuna Bahna, Neamţ) în ţinutul Neamţului, a patra parte de **Seliştea** (azi Slobozia-Silişcani, comuna Mihălăşeni, Botoşani), în ţinutul Hotinului, jumătate din a patra parte de **Măndăcăuţi** (Mendicăuţi, comună în raionul Hotin, Ucraina) de acolo şi a patra parte de Onut (scris „Unotu”) în ţinutul Cernăuţilor”; / „Iar lui Gheorghie Jora s-au venit jumătate de **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova) în ţinutul Hotinului şi jumătate din a patra parte de Măndăcăuţi de acolo şi a patra parte din Onut, în ţinutul Cernăuţilor, şi a patra parte din **Creceşti** (azi Chirceşti, comuna Micleşti, Vaslui) şi jumătate e **Ruseni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vasluiului”; / „Iar surorii noastre, Grăpinei, s-au venit jumătate de sat **Zubriceni** (azi Zăbriceni, comună în raionul Ediniţa, Moldova), în ţinutul Hotinului, şi jumătate de **Părceleni**, de acolo, şi a patra parte de **Zăvădeni** (sat, raionul Hotin, Ucraina) şi o falce şi un fărtai de vie în **Cotnar**; / Iar nepoatei noastre, Saftei, fetei Nastasiei, surorii noastre, s-au venit jumătate de sat **Porceleni** (Oneşti, fost Porciuleanca, comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), în ţinutul Hotinului, jumătate de Zăvodeni de acolo şi a patra parte de Zăvedeni, iarăşi de acolo, şi două fălci de vie la Cotnar. Însă cea moară din jos de **Pojogeni** (raionul Ediniţa, Moldova) să fie în două Grăpina cu Safta. Şi dintr-acele heleşteie să le fie după părţi”[333].

---

[333] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 10, pp. 9, 10

1633, noiembrie 25: Întărit de Moise Moghila voievod diacului Sturza, care primeşte în dar, de la mătuşa lui Nastasia Pinţa, fiica lui Vlad vameşul, sora Odochiei Pepeloae, „toată partea ei ce a avut-o din satul **Tâlhăreşti** (sat pe Hârlău, lângă Târgu Frumos, Iaşi), pe Ursoae, şi toată partea nepotului ei Isac, fiul lui Gorcea, fiindcă Isac a vândut alte părţi de ocină, din satul **Brânzeni** (comuna Brânzeni, raionul Ediniţa, Moldova), şi din satul **Hancăuţi** (Hincăuţi, comuna Hincăuţi, raionul Ediniţa, Moldova), şi din **Oneşti** (sat pe Ciuhur, Moldova), din ţinutul Hotin”[334].

1646, iulie: Macri, fost căpitan, şi femeia lui Grăpina dăruiesc nepoţilor lor Constantin, fecioril lui Nicoară de-a fost logofăt, şi Todoscăi, fetei lui Ionaşco Jorea, moşiile lor, adică „satul **Giumătăţenii** (Jumătăţeni, comuna Albeşti, Botoşani), cu curţi gata şi cu heleşteu în Jijia, şi cu alt heleşteu în ţarină, şi cu toţi vecinii; / jumătate din satul **Iurieşti** (Iureşti, comuna Todireni, Botoşani), ce sunt în ţinutul Hârlăului; / jumătate din satul **Holovcinţi** (Holoşniţa, comuna Şeptelici, raionul Soroca, Moldova), cu vecini şi cu vad de moară în Nistru şi cu heleşteu în ţarină, ce este în ţinutul Sorocii; / jumătate de sat **Purciuliani** (azi Oneşti, comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova), cu 12 vecini din **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Edineţ, Moldova), care au fost de loc, unii vecini, de moşia Purciuleni, cu vad de moară în Ciuhur şi cu heleşteu în sat, ce este în ţinutul

---

[334] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 415, pp. 520, 521

Hotinului… / şi două fălci de vie în **Feteşti** (comuna Scobinţi, Iaşi), în Dealul Ciocârliei”[335].

1774, iunie 5: Satul **Oneşti**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Ichelului, după recensământul lui Rumeanţev[336], avea **toată suma caselor 11**. Scădere rufeturi 11: 6 călăraşi sărdăreşti, 1 mazil, 4 ruptaşi. / **Călăraşi:** Postolache, chihae / Petre, văcar / Toader al lui Cotele / Pahomi Cotele / Toader frate Lupului / State fiul lui Apostol. // **Rufeturi:** Darie Cobâlian, mazil / Lupul Curnegru, ruptaş / Ion Ursachi, ruptaş / Ermurachi, ruptaş / Apostul, ruptaş.

1904: „**Oneşti**, sat în judeţul Orhei, volosti Cobâlca, aşezat pe malul drept al râului Ichel, între satul Grebleşti şi gura văii Buda. Are 190 case, cu o populaţie de 1.157 suflete de ţărani români; o biserică, cu hramul Sf. Mihail; 2 mori de vânt şi una de apă. Împrejurul satului sunt vii şi grădini cu pomi”[337].

ONEŞTI

(înglobat în Păuşeşti, comuna Dumeşti, Iaşi).

1635, iunie 12: Zapisul fostului jitnicer Vasile Roşca şi al lui Eremiia Murguleţ, prin care mărturisesc cum au ales pe „Pătraşco Dragotă, ce a fost spătar, şi pe

[335] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 433, pp. 372, 373

[336] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 438

[337] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 156, 157

frate-său Dumitru Dragotă, şi pe Ionaşco, Marco, Cârstea şi Andrei, feciorii Ilei, Ştefan cel bătrân şi pe Maxim feciorul Turcului din **Bereşti** (lângă Dumeşti, comuna Dumeşti, Iaşi) ca să ne aleagă hotarele, cum au ţinut mai dinainte vreme moşii noştri şi cum au hotărât şi Cârstea vornicul, împreună cu Dragotă. / Deci ne-au socotit să ne fie hotarul din hotarul **Oneştilor** (înglobat în Păuşeşti, comuna Dumeşti, Iaşi) în jos, alături cu heleşteul, însă într-apa heleşteului să nu aibă Eremiia treabă; şi de la iaz, pe sub deal, până deasupra puţului cu un pas; şi de la puţ, pe sub deal, pe drumuşor, până în drum; şi pe drum în sus, până capul piscului; şi din capul piscului, într-o scursură ce dă în capul iazului Vrânceanului, ca să-şi facă iaz, unde a fost Iazul Vrânceanului; pe acel loc să-şi facă şi Eremiia iaz. Însă din capul Iazului Vrânceanului în sus să nu aibă Ieremia treabă şi satul **Păuşeştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) nimic, numai să aibă treabă cu heleşteul lor"[338].

1636, ianuarie 23: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Gheorghe Roşca, în baza unui zapis de la Silion, Iordache, David şi popa din **Hoişeşti**, scriind că a venit înaintea lor Sofiica şi a vândut partea ei din satul **Oneşti**, în ţinutul Cârligătura,,, lui gheorghe Roşca visti-ernic, pentru 20 taleri de argint"[339].

---

[338] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 135, p. 170

[339] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 314, pp. 349, 350

ONEŞTI

(comuna Puieşti, Vaslui).

1640, septembrie 1: Toma şi cumnaţii lui Apostol şi Andonie, feciorii Pintelui **Cucioba** (lângă Gherghești, comuna Gherghești, Vaslui) vând lui Toader, ginerele Focei, şi femeii lui Iftinca, drept nouă galbeni („am luat doi boi"), „jumătate de bătrân din **Stănigeştii** (lângă Gâlţeşti, comuna Puieşti, Vaslui), ce am avut cumpărătură de la feciorii Focei… Şi la tocmeală au fost Lazar şi Iusip din **Oneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), popa din **Cuciuba**, Ursul şi Dăbăilă din **Găleştii** (Gâlţeşti, comuna Puieşti, Vaslui), Micul şi Ivan din **Ruşi** (comuna Puieşti, Vaslui). Iar Grigoraş a scris"[340].

1676, octombrie 6: Sofiica, fata Zahariei din Gherghești, dăruieşte „nepoţilor mei, feciorii Acsiniei, lui Gavril şi Mălancăi… partea mea de moşie din satul **Gherghești**, şi din satul **Zmianie**, şi din **Români**, de pe apa Smilei, şi din satul **Strâmba** şi din **Coţmăneşti**, de pe apa Tutovei, şi din satul **Donceşti**, de pe apa Covurluiului… dinaintea preotului Ştefan, Dionisie călugărul, Gheorghe feciorul lui Maftei Biniei şi Petre feciorul lui Andrei de **Gherghești**, Irimia feciorul lui Constantin Giuncu de **Tătăreni**, Iosip de **Oneşti**, şi alţi mulţi"[341].

---

[340] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 447, p. 443

[341] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 71, pp. 117, 118

1901: „**Oneşti**, sat în judeţul Tutova, plasa Tutova, comuna Lăleşti, spre nord de satul Lăleşti. Are 41 locuitori și 10 case”[342].

ONEŢCANI

(sau Oniţcani, Orhei, Moldova).

1666, august 10: Porunca dată de Iliaş Alexandru voievod pârcălabilor de **Orhei** Gheorghe Catargiul şi Postolache să meargă la satul **Oneţcanilor**, „să strângeţi oameni buni şi să socotiţi foarte cu dreptate, să alegeţi tot hotarul satului Oneţcanilor, dinspre toate hotarele altor sate şi să-l stâlpiţi”[343].

1671, iunie 28: Berghe, fecior Ţochii sin (fiu) Grăjdănesăi, fata lui Durac, vinde medelnicerului Apostol Durac „a sa dreaptă ocină şi moşie din satul **Oniţcani**, din partea maicii sale Ţochii (Ţoca sau Ţona) a treia parte”[344].

1677, mai 2: Zapisul lui Dumitraşcu Murguleţ, vornic de poartă, şi al femeii sale Bota, fata lui Durac, în care mărturisesc că au împrumutat „16 lei şi un zlot de la Loghin pârcălabul şi i-au mai ridicat şi alte nevoi şi, cerându-i banii după moartea femeii sale Bota, i-a pus

[342] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901, p.* 588

[343] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 111, pp. 119, 120

[344] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 129, p. 132

zălog partea lor din **Oniţcani**… iar care se vor afla dintre rudele lor, să-i dea lui Loghin acei bani, să aibă a lua acolo moşie, pe seama lui”[345].

1678, decembrie 15: Maria, fata Ţonii, nepoată lui Durac, vinde pârcălabului Loghin, drept 55 lei, „a sa dreaptă ocină şi moşie din **Oniţcani**, partea ei, ce se va alege”[346].

1678, decembrie 15: Chilia, femeia lui Salmaş, fecior lui Mihalce Durac, şi cu fiii lor vând pârcălabului Loghin, drept 40 lei, „a sa dreaptă ocină şi moşie din **Oniţcani**, partea tatălui lor, a lui Salmaş din 7 bătrâni, dintr-un bătrân a cincea parte”[347].

1681, aprilie 15: Zapisul lui Andrei Murguleţ, în care mărturiseşte că a „luat în datorie de la Loghin pârcălab 100 lei bătuţi, spunând că îi va da banii în 8 luni ori într-un an şi, pentru binele ce i-a făcut i-a dat părţile sale din satul **Oniţcani**, şi de moşie, şi de cumpărătură, şi de zălogiri, până când îi va da acea sută de lei, venitul pe acele părţi ca să-l ia el. Şi osebit, pentru facere de bine, i-a dăruit şi o parte din Oniţcani, pe care a avut-o el de la vărul său Ţigoe, fecior Marulei, îndatorându-se să-i dea şi zapisul lui Ţigoe, cum şi alt zapis, al lui Dămian zet (ginere) Constandin Durac”[348].

1757, noiembrie 23: Scrisoare de mărturie a lui Darie Băluţăl, fecior lui Ştefan Băluţăl din **Hârtop**, de la

---

[345] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 141, p. 142

[346] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 143, p. 144

[347] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 144, p. 144

[348] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 150, p. 150

ţinutul Orhei, spre folosul feciorilor lui Toader, Vasile, Postolache şi Neculai şi al fiicelor Măriuţa, Ştefana, Maria şi Catrina, ca să se ştie, în absenţa dreselor arse de un turc, „precum având eu moşii de laştină la satul **Cotelnicii**, partea dinspre apus, ce merge până la apa Ivancei, pe care parte este şi o moară, pe care o stăpâneşte Vasile, feciorul lui Căpotici în tăria lui, neavând nici o treabă, fiindcă este pe hotarul Cotelnicilor şi, de-mi va da mâna, mă voi judeca cu dânsul. / Aşijderea, şi jumătate de sat din **Ohrincea**, de baştină, ce este în jumătate cu Zugrăvoaia şi din jos se hotărăşte cu Oniţacanii, şi un bătrân din jumătate de sat de **Boşcana**, cu vad de moară în Ichel, împreună cu Ioniţă Brâncă, şi în **Chetrosul** iarăşi un bătrân, cu vad de moară, unde are şi Lupul, feciorul lui Postolachi Donici. Aşijderi, în saul **Verpca**, iarăşi un bătrân de baştină, şi **Păuleşti**, pe apa Bâcului, cu vad de moară, şi în **Ciocana**, ce merge până în apa Bâcului, cu vad de moară în Bâc, care vad este vândut dintr-însul partea Mogâldioai lui Măzărachi medelnicerul, ce o stăpâneşte Constantin Râşcanul fost mare stolnic, fiul lui Toader Râşcanul pitar, şi în **Crăsteşti**, la Lăpuşna, şi în **Căzăneşti**, şi în **Găleşti**, tot pe apa Bâcului, pe ţinutul Orheiului, şi în **Focşăşti**, dimpreună cu alţi răzeşi. Pentru acestea toate am avut zapise şi alte drese şi întâmplându-se de mi-a aprins casa un turc, mi-au ars toate scrisorile de aceste moşii şi din altele, ce am mai avut. Şi, nerămânându-mi nici un fel de scrisori, ca să poată stăpâni feciorii mei, le-am dat această scrisoare de mărturie… / Osebit că încă mai am o parte de moşie la **Oniţcani**, partea Ilenii, pe care a fost şi zapis şi l-a apucat hatmanul Ioniţă Stutza şi n-am putut să-l mai scot”[349].

[349] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul*

1774, iunie 5: Satul **Oniţcanii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Satele de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[350], avea **toată suma caselor 30**. Scădere rufeturi 9: 5 volintiri, 1 popă, 3 femei sărace. Rămân birnici 21. 4 case pustii. / **Birnici:** Gheorghi, vornic / Ipati fiul lui Deliu / Iosip fiul lui Iacob / Decusară fiul Zahariei / Solomon Burcă / Năstasie fiul lui Burcă / Stănilă nepot lui Filip / Sandul Şendre / Arseni fiul lui Filip / Postică fiul lui Cazacul / Aftemi, croitor / Dumitraşcu Lica / Dumitraşco Cosemon / Grigoraş Băţu / Ion fiul Tomii / Toader, trăistar / Tincul, vătăman / Toma Monul / Bercu, jidov / Iuţco, jidov / Vasile fiul lui Iacob, dascăl. // **Rufeturi:** Nane Hâjdăiasă, volintir / Costandin Gonţilă, volintir /Andrei Gaiu, volintir / Ene, croitor, volintir / Simion Gore, volintir / Popa Iacob / Nasta, săracă / Iliana, săracă / Tasia, săracă.

1904: „**Oniţcani**, sat în judeţul Orhei, volosti Criuleni, în valea Nistrului, pe şoseaua dintre Dubasari şi Chişinău, la vreo 3 km de malul Nistrului. Are 181 case, cu o populaţie de 1.096 suflete de ţărani români; o biserică, cu hramul Sf. Mihail; şcoală elementară rusească; 294 vite mari; 67 cai"[351].

Orheiului, Bucureşti 1944, doc. 229, pp. 235, 236

[350] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 456, 457

[351] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 157

ONGHENI

(sat pe Trotuş, Bacău).

1634, noiembrie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului căminar Tofan Sechil, după ce se pârâse „cu Ionaşco Văleşte, feciorul Micului, pentru a treia parte de sat din **Forloeşti** (sat pe Tazlău, Bacău) şi a treia parte de **Ongheni** (sat pe Tazlău, Bacău), unde cade Pârâul Sărat în poiana Tazlăului, şi a treia parte din **Poiana cu Păcurile** (satul Scorţeni, comuna Scorţeni, Bacău), şi a treia parte din păcuri, şi a treia parte din dealul Tazlăului, din **Poiana Preluncilor** (Preluci, comuna Agăş, Bacău), şi a treia parte din **Poiana Săcăturilor** (Ruseni, contopit cu Cernu, comuna Poduri, Bacău), şi a treia parte din poiana a chiliei şi a treia parte pe vârful Tazlăului, în deal la Geamăna, şi a treia parte din **Frumoasa** (comuna Balcani, Bacău), unde este poiana Costovei”[352].

---

[352] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 278, pp. 311, 312

ONICENI

(sat pe Jijia, lângă Iacobeni, comuna Dângeni, Botoşani).

1429, iunie 1: Întărit de Alexandru cel Bun lui Onică, prin uricul pentru „un sat pe Jijia, **unde este casa lui**… Iar hotarul acestui sat să-i fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[353].

1432, ianuarie 13: Confirmat, de Ilie voievod, lui Oanica, care primeşte uric pentru „două sate la Jijia, **unde este casa lui**, iar alt sat, anume Vicolenii… Iar hotarul acelor sate să fie după vechiul hotar, pe unde din veac au îmblat”[354].

1458, iunie 8: Întărit de Ştefan voievod, mănăstirii Probota, dania lui Onica de la Jijia, care primeşte uric pentru „sus zisul sat, unde este casa Onicăi, pe Jijia, şi cu moară şi cu tot venitul şi hotarul ce se cuvine acelui sat”[355].

---

[353] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 89, pp. 132, 133

[354] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 109, pp. 160, 161

[355] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 73, pp. 106, 107

ONICENI

(Onceni pe Bârzărel, comuna Oniceni, Neamţ).

1467, ianuarie 10: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte fiilor lui Marmure de la Bârlădzel, Toma şi Giurgea, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, anume Mărmurenii, pe Bârdzărel, unde sunt casele lor… Iar hotarul acestui sat să fie după toate hotarele vechi, şi dinspre Oniceani, şi dinspre Boziani, şi dinspre Băceşti”[356].

1635, iulie 20: Zapis de mărturie despre „cum a vândut Drăgan de Onceni o parte de ocină, patru pământuri şi cu tot venitul, până într-apa Siretului, parte de sus, Gramei de **Onceni** (Oniceni, comuna Oniceni, Neamţ)… dinaintea lui Dracsin, Guzei, Bălan, Gogăi, Drăgoi, Avram, Felegos şi Măcăriţă tij Onceani. Şi aşijderea, a avut Drăgan două părţi în pădure, deci o parte a vândut-o Gramei şi Irimiei, şi lui Ion”[357].

1635, iulie 20: Zapisul lui Felegos, în care mărturiseşte „cum a vândut fratelui nostru, lui Vasile Croitorul ot **Onceni**, trei răzoare, drept 35 potronici, dintre oameni buni şi bătrâni, anume Pătraşco, Andoni, Arimiia şi Apostolachi”[358].

---

[356] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 145, pp. 210, 211
[357] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 174, p. 209
[358] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 175, p. 210

1639, aprilie 8: Nepoţii lui Ion Mogâlde vornic, împarte între ei moşiile ce li se cuvin. Deci s-au venit Soltanei jumătate de sat de Drăguşeni (Suceava) şi cu viile din **Dealul Comisului** (comuna Cotnari, Iaşi), un fârtai în **Horodişte** (comuna Cotnari, Iaşi) drept un sat, şi jumătate de Zăvoeni (Suceava), partea de jos, şi a treia parte din **Iurceşti** (comuna Hălăuceşti, Iaşi). / Şi s-au venit lui Neculau Mogâlde şi cumnaţilor lui (Ionaşco Rusul, Cărăiman pitarul, Pavel şi Gheorghe Ştefan postelnic) satul **Onicenii** (comuna Oniceni, Neamţ) şi jumătate de Zăvoeni, partea de sus, şi a treia parte de **Iurceşti**, şi o falce de vie în **Horodişte**. / Şi s-au venit lui Gheorghe postelnicul satul Mitcăul (Bucovina) şi jumătate din **Pogăneşti** (comuna Hălăuceşti, Iaşi), şi a treia parte de **Iurceşti**, şi o falce de vie în **Horodişte**… / Aşijdere, s-au mai găsit trei părţi la ţinutul Bacăului şi s-au venit jupânesei Soltanei parte din **Mădzănăeşti** (Măzănăeşti, înglobat în Valea Şoşii, comuna Podurile, Bacău) şi lui Neculai Mogâlde **Pertrimăneştii** (comuna Podurile, Bacău) şi lui Gheorghe postelnic **Alboteştii** (înglobat în Siretu, comuna Săuceşti, Bacău)”[359].

1674, iunie 12: Grigorie Romăşcel, care a împrumutat de la Dumitraşco pitarul 30 lei, pe care acesta, la rândul lui, îi împrumtase de la un negustor, cu camătă, „fiind eu la nevoie şi la închisoare în turn… şi am pus zălog a mea dreaptă ocină şi moşie, partea mea din **Oniceni**, cu vecini, şi altă parte, din **Roşiori**, cât se va

---

[359] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 93, p. 93

alege. În două luni, de n-oi da banii, 30 lei, să fie moşiile pieitoare”[360].

1676, mai 2: Anghelina, fata lui Vasile Romăşcel, şi Mărcuţa, sora lui Neculai Mogâlde fost mare paharniv, dăruiesc „frăţâne-meu Gheorghe fost vornic… moşia din satul **Oniceni**, din jumătate de sat, a şaptea parte, şi din acea a şaptea parte, jumătate, care parte mi-a fost împărţitoare cu fratele meu Grigore Romăşcel, şi cu vecini”[361].

1680, decembrie 16: Ilie, feciorul Saulii vameşul, mărturiseşte „precum a fost pus unchiul meu Grigoraşco Romăşcel partea dumisale din **Oniceni** şi din **Roşiori**, cu vecini, cu tot, zălog la Dumitraşco pitarul, drept 30 lei; însă acei bani i-a fost luat cu camătă şi a fost ziua în două luni, de nu a da banii la zi, să fie acele părţi de moşie, dintr-acele sate, peritoare. / Deci eu, Ilie Saule, şi cu frate-meu Grigoraşco Botez, dacă am văzut că a zălogit unchiul nostru Romăşcel acele moşii, noi am întors pitarului, pentru că am socotit că mai încăpem noi, şi i-am dat 35 stoguri de fân şi ne-am luat moşia înapoi; / deci, dacă a venit unchiul nostru Gheorghe mare armaş din pribegie, dumnealui a ieşit cu noi la judeţ şi ne-a rămas să ne întoarcă banii ce am dat, şi să-i fie moşiile pe veci, căci i-a fost Romăşcel frate, şi noi nepoţi… / deci ne-am tocmit şi mi-au dat 30 lei bătuţi şi 10 stoguri de fân, ca să-i fie dreaptă ocină, neclătită în veci”[362].

1694, iunie 14: Carte de împuternicire, dată de

---

[360] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 86, 87

[361] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 30

[362] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 43, 44

Duca voievod Mitrului şi fraţilor săi, nepoţii lui Mitrul Vicol, fiul lui Vasile Vicol din **Mărgineni**, „ca să fie volnic a lua de a zecea dintr-ale lor drepte ocini şi moşii din **Oniceni**, ce-s pe apa Bârlăzelului, în ţinutul Vasluiului”[363].

1901: „**Oniceni**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Fundul, spre sud-est de oraşul Roman, la 28 km de el şi la 20 km de reşedinţa plășii. Este așezată pe un teren accidentat, pe ambele maluri ale râului Bârladul. Se compune din satele: Ciorneiul (Cotul lui Ciornei), Fundul Occi, Linseşti, Lunca, Mărmureni (Saca), Naiman (Onicenii lui Naiman), Oniceni, Pietrosul, Pustieta, Săcătura, Solca şi Valea lui Ene, cu reședința comunei în satul Oniceni. Arc o populație de 391 familii sau 1.621 suflete, din care 394 contribuabili, locuind în 409 case; 3 biserici: una de zid și două de lemn. Sunt 2.047 vite mari cornute. / **Oniceni**, sat în comuna Oniceni, spre sud-est de orașul Roman, la 28 km de el şi la 20 de reședința plăşii, pe pârâul Valea lui Ene. Are o populaţie de 51 familii sau 189 suflete, din care 67 contribuabili, locuind în 50 case; o biserică de lemn. Este reședința comunei Oniceni. Sunt 312 vite mari cornute. Se lucrează căruţe şi roate. Se mai numeşte şi Oniceni-Răzăși sau Dodiţeşti”[364].

---

[363] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 1

[364] *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901,* pp. 588, 589

ONICENI

(unde a fost Onica, la Fântâna Onicenilor,
inclus în Hărmăneşti, Iaşi).

1603, decembrie 21: Întărit de Eremia Moghilă voievod logofătului Nicoară, care cumpără, cu 200 ughi (dicaţi ungureşti), de la Dumitru, fiul Bahluianului, nepot Marcăi, strănepot Agafiei, fata lui Ivan pitar „a sa dreaptă ocină şi moşie din satul **Ruginoasa**, din a treia parte de sat, jumătate şi cu loc de heleşteu şi de moară”, iar cu 28 taleri de argint, de la Dumitru Rugină, fiul lui popa Vasile, nepot Onicenului, „a sa dreaptă ocină şi moşie, o casă din satul **Oniceani** (unde a fost Onica, la Fântâna Onicenilor, inclus în Hărmăneşti[365], Iaşi)”[366].

[365] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 180
[366] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 123, 124

ONICICANI

(sat la Cârligătură, acum Sineşti, jud. Iaşi).

1427, septembrie: Întărit de Alexandru cel Bun lui Onicică, prin uricul pentru „un sat la Cârligătură, unde este casa lui… Iar hotarul acestui sat să fie cât poate folosi destul un sat”[367].

1493, martie 3: Menţionat într-un ispisov de Ştefan voievod printr-un „loc de moară pe Bahlueţ, unde a fost moara lui Onicică”[368].

1501, decembrie 14: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Putna, Ştefan cel Mare cumpărând, pentru daniile sale domneşti, de la fraţii Giurgiu Sinescul, Mănăilă şi Isaiu, fiii lui Stanciul, nepoţii lui Ion Sinescul, cu 200 zloţi tătăreşti, „un sat la Cârligătură, anume **Sineştii**, unde a fost casa bunicului lor Ion Sinescul şi a tatălui lor Stanciul”; de la Giurgiu Palmeş, fiul lui Iliaş, nepotul lui Onicică de la Cârligătură, tot cu 200 zloţi tătăreşti, „un sat tot la Cârligătură, anume **Onicicani**, lângă Sineşti… Iar hotarul satelor mai sus scrise, anume al Sineştilor şi al Onicicanilor, începe din vârful dintre Onicicani şi Goeşti, din făget, pe drumul ce coboară pe Chicera lui Onicică până în câmp, şi pe câmp pe acelaşi drum şi pe vârful dealului şi tot pe acelaşi drum şi prin dumbravă până la Rediul lui Neagu şi prin acel rediu, pe acelaşi drum, până

---

[367] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 66, p. 96, 97

[368] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 2

la movila săpată şi teiul însemnat lângă ea, de aici, prin rediu, până la marginea rediului la ulmul însemnat, şi, peste drum şi peste vale, prin câmp, pe costişă, până la marginea rediului ce este deasupra Şepteşanilor, la frasinul însemnat, şi, prin acel rediu, la sărătură, şi, pe deal deasupra Şepteşanilor, la movila săpată, şi pe deasupra Văii lui Talpalai, la două movile vechi printre care trece drumul, şi pe acel drum până la răspântie şi întorcându-se pe celălalt drum, peste deal până la alte răspântii la movila săpată, şi iarăşi pe câmp, peste valea cea mică, pe coastă, la movila săpată, lângă vârtoape şi peste vârtoape, până la pârâul Batâreştilor, şi pe acel pârâu la vale până în drum, apoi pe drum în sus, pe lângă pârâul ce se cheamă Ezereaoa, la movila săpată, lângă drum, de acolo peste zăpodie, şi pe vârful dealului, şi pe deal, la movila săpată, unde a fost un stejar, apoi pe vârful dealului, pe Dealul Mare, în făget. Acesta este tot hotarul acestor două sate mai sus scrise, anume al Sineştilor şi al Onicicanilor. Şi satele şi prisăcile pe care le vor întemeia pe acest hotar egumenul şi cu călugării de la Putna şi acelea să fie uric acestei sfinte mănăstiri”[369].

1503, februarie 2: Printre satele întărite mănăstirii Putna sunt şi, „la Cârligătură, satul **Sineşti** şi satul **Onişcani**”[370].

1625, iulie 2: Menţionat de Radul voievod, în cartea de împuternicire, dată lui Lupul Prăjescul, „să fie volnic ca să stăpânească un loc de prisacă, ce este pe apa Şacovăţului şi cu vad de moară pe Şacovăţ, ce-i în linutul Cârligăturii, între prisaca popii Nicoară şi între prisaca

---

[369] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 261, pp. 466-470

[370] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 3

Oniceştilor"[371].

1643, noiembrie 26: Este menţionat Oiţă din **Onişcani**, care ar fi avut „uricul cel bătrân al satului… şi de uric a dat seama că l-a pierdut"[372].

1644, decembrie 20: Dumitru Bătrânul, fiul lui Ciochină vătav, nepot Micăi din **Onişcani**, şi surorile sale Dorda, Todosia şi Nastasia vând marelui vistiernic Iorga „a şasea parte din jumătate din satul **Ciureşti**, pe Prut, în ţinutul Iaşilor; asemenea, Iorga, fiul lui Gavril, nepotul Stancăi, şi cu nepoţii lui de frate, cu Ştefan, fiul Anei, nepot Stancăi, iarăşi din Onişcani, îi vând, dintr-un bătrân ce se împarte în trei părţi, două părţi din satul Ciureşti"[373].

1668, mai 12: Tocmeala dintre Solomon Bârlădeanu cu Tofan, fost episcop de Rădăuţi, şi cu Ghervasie, egumenul Putnei, pentru „siliştea de la Cârligătură **Sineştii**. Această silişte, cu tot hotarul cât este împrejur, ales dinspre **Oneşcani**, datu-mi-au părintele şi egumenul… să-mi fie de grană, împreună cu soţia mea Aniţa", dar, după moarte, să rămână iaşi mănăstirii, deşi Solomon Bârlădeanul „le face un iaz, la **Stăuceni**, pe apa Sâtnii, cu mori, cu tot" şi le mai dăruieşte călugărilor şi „40 de matce la **Stânceni** şi 300 merţe de pâine"[374].

1679, ianuarie 11: Egumenul Ioan şi întreg soborul de la mănăstirea Putna, având „o moşie zălogită la vornicul Gheorghiţă Fâsâitul, **Onicicanii**, din ţinutul Cârligăturii, ne-am rugat dumisale Ioan Stroescul vtori (al doilea) armaş, şi ne-a dat 50 lei bătuţi, de ne-am răscum-

[371] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 3
[372] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 3
[373] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 3, 4
[374] Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 9

părat moşia de la vornicul Gheorghiţă, şi am pus-o zălog la Ioan Stroescul pentru acei 50 lei bătuţi, până când vom da acei bani”[375].

1741, iulie 25: Mihalache Sturza fost mare clucer, „stăpânul **Goeştilor**, se învoieşte cu călugării de **Sineşti** să-şi ţină călugării de Sineşti pe unde au ţinut şi până acum”[376].

1743, martie 17: Mihalache Sturzea, stăpânul **Goeştilor**, are pricini cu „călugării de la Putna, ce stăpâneau **Onişcanii** şi **Sâneştii**… şi care împresurau **Vrâştaţii** (de la Goeşti)”, pricina determinând hotarnica făcută de vornicul Ion Neculce „pe seliştea Vârstaţii, ce este alături cu alt sat al dumisale (Mihalache Sturzea), Goeştii, şi cu Lacul Negru, care selişte se împresoară de călugării de la Putna”[377].

1744, august 25: Scrisoare hotarnică, făcută de Ion Neculce şi Simion uricar, după ce se jeluise lui vodă Mihalache Sturzea pe călugării de la Putna, care „împresoară o moşie a dumisale, **Vârstaţii**, ce se hotărăşte cu **Oneţcanii**, moşie a Putnei ce se ţine de Sâneşti… osebit s-au jeluit Năculeştii, cum le împresoară şi lor călugării o moşie, **Şepteşenii**, ce se hotărăsc iarăşi cu Oneţcanii Putnei. Aşijderi s-au mai jeluit şi călugării de Bogdana, precum le-ar împresura şi lor o bucată de loc în hotarul **Batireştii**, ce se hotărăsc iarăşi cu Oneţcanii Putnei… / şi am aflat că călugării de Putna îmblă rău… ţin hotarnica ascunsă şi numai cu gurile lor împresoară aceste moşii cu lăcomia lor… strâmbează hotarul şi se lăţesc, de iau Vârstaţii lui Mihalachi Sturzea şi mai îm-

[375] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 4
[376] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 4
[377] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 40

presoară loc şi din Şepteşenii Năculeştilor, şi din Batireştii Bogdanei şi a altor răzeşi”[378].

1745, noiembrie 20: Marele vornic Racoviţă dă mărturie, la mâna egumenului Putnei „în pricina hotarului dintre **Onicicanii** Putnei şi **Goeşti** (adică **Vârstaţi**)”, după ce Mihalache Sturza „se jăluieşte că nu este acea Chicera Onicicăi, ce o arată călugării”[379].

1759, februarie 10: „În urma unui schimb de moşii, **Onicicanii** trec, împreună cu **Sineştii** şi **Podobiţii**, în stăpânirea Mitropoliei Moldovei”[380].

1803, decembrie 14: Veniamin, Mitropolitul Moldovei, se jeluieşte că „Iordache Canta pretinde o mare bucată de loc din moşia **Onicicanii** a sfintei Mitropolii, să o lipească către moşia dumisale **Goeştii**”. Vodă amână, pentru primăvară „o nouă pătrunzătoare cercetare la faţa locului”[381].

1804, aprilie 15: Logofătul Mihai Sturza şi vornicii Constantin şi Lupul Balş, cu marele vornic Gavril Conachi şi spătarul Grigore, fiul logofătului Canta, reprezentanţi, au urmat semnele vechi „cu ispisocul lui Ştefan vodă în mână”[382].

---

[378] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 41, 42
[379] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 4
[380] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 4
[381] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 5, 6
[382] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, pp. 5, 6

ONIŞCANI

(comuna Onişcani, judeţul Ungheni, Moldova).

1558, aprilie 14: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod fraţilor Nistor, Ghinda şi Bisurca, copiii Anuşcăi, şi seminţiilor lor Oană, Mihul Averescul şi Vasile, feciorii Muşei, toţi nepoţi ai lui Petre Tudora, care primesc ispisoc pentru „satul **Drăgeştii** pe Cobâle, ce este pe Cobâlea, ca să le fie în două: jumătate să fie lui Nistor şi surorilor lui, partea de sus, iar partea de jos să fie Oanei şi fraţilor lui… / şi am dat Oană, Mihul Averescul şi Vasile, feciorii Muşei, a treia parte din sat din **Lăscani** (desfiinţat, în Ştirbeşti, Suceava), partea din jos, pe apa Sucevei, şi jumătate din jumătate de sat **Ţuzora**, ce este pe Bâc, cu loc de moară pe Bâc, dintr-un dres ce au avut de schimb de la răposatul părintele domniei mele Ştefan voievod şi dintr-un dres de danie de la răposat părintele nostru Alexandru voievod şi de la fiii săi Ştefan şi Ilie voievozi. / Aşijderi, au venit Simeon, feciorul Petrei, nepotul lui Tudora, şi a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie dintr-un uric ce au avut părinţii lui de la Ştefan voievod, lui Mihul Averescul, din a treia parte de sat **Onişcani**, a patra parte din sus, drept 60 zloţi tătăreşti”[383].

1643, decembrie 20: Zapis de mărturie de la boierii veliţi, în care scriu cum au vândut Dumitru cel bătrân, feciorul lui Ciochină vătavul, nepotul Micăi din **Onăş-**

---

383 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 40, 41

cani (Onişcani, comuna Onişcani, judeţul Ungheni, Moldova) şi surorile lui Dorda, Todosia şi Nastasia marelui vistiernic Iorga „din jumătate de sat, a şasea parte, toată partea Micăi, din satul **Ciureşti** (înglobat în oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova) pe Prut, în gura Delei, la ţinutul Iaşilor. / Aşijderea, a venit Iorga, feciorul lui Gavril, nepotul Stancăi, şi cu vărul său Ştefan, feciorul Annei, nepotul Stancăi, iarăşi din Onăşcani… şi au vândut dintr-un bătrân, ce se împarte în trei părţi, două părţi din acelaşi sat Ciureşti pe Prut, lui Iorga vistiernic, drept 100 lei bătuţi”[384].

1712: Pintilie, feciorul Ştefancei, nepotul Ilenii Dămienesei de Onişvani, dau pârcălabului Constantin Carpuz „pentru o pagubă ce i-am mâncat nişte stupi, pentru 24 de stupi şi 10 lei bani ce-a cheltuit… moşia Ilenei, Anei şi Antimiei de **Onişcani** din bătrânul Condrii, ce s-a alege parte acestor surori din partea de sus… Aşijderi şi eu, Gheorghiţă, ginerele Ciornuşcăi, fetei lui Dămian, încă am dat partea femeii mele Mărica, nepoata lui Dămian, ce s-a alege din bătrânul Drăguţoai, din jumătate de bătrân, ce s-a veni partea ei… / Şi acest zapis s-a făcut dinaintea lui Postolache, Gheorghe Bârcă, Pavel Bălăban, Simion Dascălu şi-a lui Andrii”[385].

1715, aprilie 8: Nicolae Alexandru voievod rânduieşte pe Toader Clucerescul, Pavel Chirica pârcălabul şi pe Enache a Savii să cerceteze pricina dintre „Constantin Carpuz pârcălabul cu Pintelei şi Toader Şuba, fecior Cernuşcăi, pentru o parte din satul **Oneşcani**,

[384] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 217, pp. 196, 107

[385] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 177, pp. 169, 170

partea Ilenei şi a surorilor ei Ana şi Antimia, ce-a dat-o Pântelei, feciorul Ştefanei, nepotul Ilenei, lui Carpuz pentru o pagubă ce zice că au făcut de nişte stupi şi 10 lei cheltuială. Şi arată Carpuz pârcălabul şi zapis de la mâna lui Pântelei şi cu altul cu Gheorghe, şi mergând pârcălabul de şi-a pus nişte oameni să-i cosească fân pe acea moşie, unde i-au arătat răzeşii cât face partea lui Pânteleii, Năstasie şi Toader Şuba au mers de au scos cosaşii de pe acel loc, nu i-au lăsat să cosească şi au luat şi a zecea din fânul cât a fost cosit, şi-a scuturat şi pomii de pe acel loc. / Deci să chemaţi oameni buni şi să le luaţi seama cu dreptate, şi să chemaţi şi pe Ileana, s-o întrebaţi de este cu voia lor, a ei şi a surorilor, să-şi dea părţile lor pentru acea pagubă ce a făcut Pântelei"[386].

1774, iunie 5: Satul **Oneşcani**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[387], avea **toată suma caselor 30**. Scădere rufeturi 21: 6 volintiri, 3 mazili, 1 ruptaş, 1 popă, 2 diaconi, 6 femei sărace, 2 ţigani. Rămân birnici 9. / **Birnici:** Ioniţă Ciochină / Tănasă Ionescu / Sava Crăciun / Grigoraş Crăciun / Dănilă Cârtac / Ioniţă fiul lui Gavril / Nicolai Cocârţă / Vasili Gavril / Andrei Săul. // **Rufeturi:** Ioniţă Cocârţă, volintir / Toader Vuluţă, volintir / Dumitru Vuluţă, volintir / Ioniţă Vuluţă, volintir / Afteni Vuluţă, volintir / Ioniţă frate lui Vasile, volintir / Ion nepot lui Vuluţă, mazil / Maftei Mârzenco, mazil / Irimie Durnescu, mazil / Ioniţă Cortac, ruptaş / Popa Dumitru / Simion, diacon / Savin, diacon / Aniţa Chiriţoai, săracă /

---

[386] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 179, pp. 171, 172
[387] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 403

Andriana, săracă / Vasilca, săracă / Vârvara, săracă / Dochiţa, săracă / Panaghie, săracă / Grigore, ţigan a lui baron / Loghin, ţigan a Dobrovăţului.

1904: „**Oniţcani**, ruseşte Onişcani, sat mare în judeţul Orhei, aşezat pe anticlinatul dintre bazinul Culei şi Ichel. Face parte din volosi Teleneşti. Are 390 case, cu o populaţie de 1.950 suflete; o biserică cu hramul Sf. Mihail; şcoală elementară rusă; 380 vite mari; 5 mori de vânt. Împrejurul satului sunt vii şi livezi”[388].

ONŢENI

(sau Onţăni, azi Unţeni, comuna Unţeni, Botoşani).

1587, septembrie 25: Întărit de Petru voievod mănăstirii Moldoviţa, care primeşte, drept danie şi miluire domnească, „un sat, anume **Onţănii** (sau Unţeni[389], Botoşani), care a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Botoşănilor”[390].

1633, aprilie 22: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dumitru Botoşanul, în baza unui zapis de mărturie de la Udrea fost vornic, Onciul Iuraşcovici, Gorciul din **Dorohoi**, Iasac Stârce, Tiron vătămanul din **Necşăni** (Nicşeni, comuna Nicşeni, Botoşani), Grigorce

---

388 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 157

389 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 180

390 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, p. 183

din **Gorbăneşti** (comuna Gorbăneşti, Botoşani), Gavril uriadnic din **Onţăni** (Unţeni, comuna Unţeni, Botoşani), „mărturisind în acel zapis precum că el şi-a cumpărat lui o parte de ocină din satul **Băicenii** (comuna Todireşti, Iaşi), ţinutul Hârlăului, de la Rugină diacul din **Şilişău** (Silişeu, azi Hilişeu, comuna Horia, Botoşani), drept 64 zloţi bătuţi”[391].

1901: „**Onţeni**, sat aşezat pe Valea Grajdului, în partea de sud-est a comunei Mănăstireni, plasa Târgul, judeţul Botoşani, cu o suprafaţă de 2.727 hectare şi o populaţie de 170 familii sau 338 suflete, din care 187 contribuabili. Are o biserică, deservită de 1 preot și 2 cântăreţi; o școală, condusă de un învățător și frecventată de 24 școlari; un iaz, format de pârâul Puturosul. Vite: 428 boi și vaci, 113 cai, 1.830 oi, 6 capre, 4 bivoli și 270 porci. Locuitorii posedă 20 stupi cu albine. Sunt 4 cârciurmi, 4 comercianţi şi 4 meseriași”[392].

ONŢEŞTI

(lângă Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova).

1624, martie 25: Întărit de Radul Mihnea voievod postelnicului Ianache, care obţine uric pentru „satul **Stolniceni** (pe Gârla Scumpia, comuna Stolniceni, Iaşi) pe Gârla şi satul **Scumpia** (la gura Săratei, comuna Scumpia, Iaşi), care este în ţinutul Iaşi, cumpărătură de la Păs-

---

391 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 324, p. 417

392 *Lahovari, George Ioan, Marele Dicţionar Geografic al României, volumul IV, Bucureşti 1901,* p. 589

călina, cneaghina lui Lupul Stroici logofăt, şi de la fiul ei Ionaşco Stroici, pentru 850 ughi ungureşti"; / „satul **Gligenii** (Glingeni, judeţul Bălţi, Moldova) în ţinutul Soroca, cumpărat de la Prohor, Eftimie, Simion, Nicanor, Daniil şi de la tot soborul sfintei mănăstiri Pantocrator, pentru 200 taleri bătuţi, cu mori la apa Neagra"; / „satul **Medelenii** (comuna Golăeşti, Iaşi), pe amândouă părţile Prutului, cumpărat de la Busca şi fiii ei Zabulic, Erina şi Elena, şi Vasile, fiul lui Maxin, şi de la Ionaşco Căcărează, fiul Mariei, şi Dămian şi fratele lui Toader, şi Necoară fiii Mariei, şi de la Iosip, fiul lui Ganea, şi sora lIui, Agafia, şi Larion, fiul lui Dănilă, şi sora lui Agafia, şi de la Anna, fiica lui Fedor, şi surorile lui Tudosiia şi Ţiganca, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Medelean, şi de la Hilip şi Neniul, fiul Maricăi Budoaie, şi Nuor şi Alixandru, nepoţii Budoaiei, pentru 162 de taleri bătuţi"; / „două părţi din tot satul **Onţeşti** (lângă Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), în ţinutul Iaşi, pe care şi le-a cumpărat de la Gherman, fiul lui Bâzdâg, şi de la toţi părinţii şi fraţii şi verii lor, pentru 150 de taleri bătuţi şi zece boi… a treia parte, ce se va alege partea lui Barnovschi hatman şi a cneaghinei sale, cumpărată de la milostivirile lor, pentru 100 taleri bătuţi". / „satul **Cucuiaţii** (raionul Râşcani, Moldova), în ţinutul Iaşi, pe care şi l-a cumpărat de la Coste şi de la sora lui Ticea, copiii Agafiei şi ai lui Nasture, nepoţii lui Cirţiu, şi Necoriţă, fiul Magdalinei, nepotul lui Ivan, şi Isac şi sora lui Coschiţa, copiii Stancăi, nepoţii lui Stan cel bătrân, şi Mărica, fiica Erinei, nepoata lui Văsiu, pentru 95 de ughi buni"; / „satul **Fântânelile** (inclus în Matca, Galaţi) în ţinutul Tecuci, pe care şi l-a cumpărat de la Stavăr, fost pârcălab, fiul lui Crăciun, nepotul lui Zbiarea, şi de la Nicoară, fiul lui

Moşul, nepotul lui Căldăruşe, şi Iurga, fiul lui Dinga, şi Spiridon, fiul lui Mârzea, şi Neniul, fiul Stancăi, şi Simion, fiul lui Stan, şi Bălan şi Lepădat, fiii lui Fătul, şi Stan, fiul lui Ţigui, toţi nepoţii Coţuşei, şi Mihăilă, fiul lui Burlă, şi Şerban, fiul lui Iepure, nepotul lui Iepure cel bătrân, pentru 340 de taleri bătuţi"; / „satul **Ciocârlianii** (sat pe Gerul, Galaţi), în ţinutul Tecuci, pe Gerul, pe care şi l-a cumpărat de la Dumitraşco Ciutacul, fiul Dobrei, şi fratele lui, Stancul, nepotul lui Smârcea, şi Miron, fiul lui Păcurar, şi sora lui, Stanca, şi Ion, nepotul lui Păcurar, şi Simion, şi Puţachi, şi Frăţilă, toţi nepoţii lui Smârcea, pentru 100 de ughi roşii"; / „satul **Gurbăneştii** (lângă Hănăşenii Noi, judeţul Cahul, Moldova), în ţinutul Chigheciu, pe care şi l-a cumpărat de la Sofronia, cneaghina lui Ursu Udrea vornic, şi de la fiicele lui, Nastasiia şi Anghelina, pentru 350 de taleri bătuţi"; / „satul **Poienile Sasului** (satul Sasu, Vrancea), cutul de sus, care este în ţinutul Tecuci, pe care l-a luat pentru datoria pe care a avut-o la Iurco logofăt, 300 de ughi galbeni, pe care îi dăduse lui cu împrumut în zilele lui Costandin voievod. Şi hotarul acestui sat fusese cotropit de alţi oameni care erau împrejurul lui, iar după aceea, în zilele lui Ştefan voievod, s-au dus Ionaşco vornic şi Cujbă vornic cu carte domnească şi au ales hotarul acestui sat, cu oameni buni, şi au pus stâlpi, pe unde a fost vechiul lor hotar de demult"; / „jumătate din satul **Chicoşea** (lângă Corni, Galaţi) pe Sohului, în ţinutul Covurlui, pe care şi l-a cumpărat de la Maxin şi fratele lui Măteiu, şi Trifan, copiii lui Lupul, şi Ignat şi fratele lui, Istratie, şi sora lui Măgdălina, copiii lui Cornea, şi verii lor Gligor, fiul lui Simion, şi Spiridon, fiul lui Bogdan, pentru 80 de taleri bătuţi"; / „jumătate de sat din **Şuşmăneşti, care acum se**

numeşte Drăguşănii (Drăguşeni, Galaţi), în ţinutul Covurlui, pe care şi l-a cumpărat de la Fodor, şi Mihăilă, şi Mica, şi Nichita, şi Eremiia, şi Maxenia, toţi nepoţii şi strănepoţii Marinei, pentru 80 de taleri bătuţi"; / „satul **Şotropenii** (lângă Perieni, Iaşi) pe Turiia, în ţinutul Iaşi, pe care şi l-a cumpărat de la Cazaca, cneaghina lui Trifan postelnic, şi de la Rusca, sora lui Trifan postelnic, pentru 100 de taleri bătuţi"; / „satul **Furteşti** (lângă Vertişoaia, comuna Furteşti, Vaslui), în ţinutul Fălciu, pe Prut, pe care şi l-a cumpărat de la Movilă şi de la fratele lui, Nicoară fost spătar, fiii lui Lazăr pitar, pentru 180 de taleri bătuţi"; / „satul **Mărişeni** (comuna Mereşeni, judeţul Lăpuşna, Moldova), în ţinutul Lăpuşna, şi iarăşi jumătate din jumătate, pe care şi le-a cumpărat de la Ionaşco Negruţ cel bătrân, pentru 90 de taleri bătuţi. Iar dresele pe care le-au avut pentru acest sat, ei au spus că le-au pierdut din pricina tătarilor, când a venit în domnie Ştefan Tomşa voievod"; / „siliştea **Ghermăneştii** (comuna Drânceni, Vaslui), în ţinutul Fălciu, pe râul Bârlad, pe care şi-a cumpărat-o de la Movilită fost pârcălab şi de la fiul lui, Lazor, şi de la Toader nepotul lui, fiul lui Nicoară, pentru 120 de ughi galbeni"; / „satul **Punteşenii** (Puntişeni, Vaslui), în ţinutul Tutova, pe care şi l-a cumpărat de la Simion, fiul lui Nicoară Barza, nepotul lui Costin, strănepotul lui Trifa şi al lui Toma, şi de la Dumitru, fiul lui Ionaşco Barzica, nepotul lui Costin, şi de la Sirbul, fiul lui Ghiorghe, nepotul lui Nistor, şi Nicoară, fiul lui Petrea, şi Toader, fiul lui Filip Păţea, şi toţi nepoţii şi strănepoţii lui Trif şi ai lui Toma, toate părţile lor de moştenire şi de cumpărătură, pentru 100 de ughi galbeni. Şi a rămas nevândută, din tot satul

Punteşeni, dintr-un bătrân, partea lui Costantin şi a lui Nistor, ce se va alege partea lor din şase ogoare”[393].

1644, mai 3: Ispisoc de la Vasile Leu voievod, după ce „Iorga mare postelnic a cerut de la noi hotarnici, ca să-i hotărască și să-i aleagă hotarul satelor sale **Ciureștii** (îngloba în orașul Ungheni, județul Ungheni, Moldova) și **Unghenii** (orașul Ungheni, județul Ungheni, Moldova), ce sunt în ținutul Iașilor. / Iar domnia mea am ales pe Racoviță Cehan fost logofăt și pe Matiaș Sturdzea jitnicer și i-am trimis acolo... cu mulți oameni buni, megieși, anume: Toader Mironcea, Danail și Vasile din **Onțăști** (lângă Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), Toma, Leca și Drădan Pelin din **Cetereni** (lângă Hoișești, comuna Dumești, Iași), Simion și Strătilă din **Mănăilești** (Mănoilești, comuna Mănoilești, judeţul Ungheni, Moldova), Ionașco Gotar, Danail, Grozea, Șigan fratele lui Grozea din **Gângurești** (lângă orașul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), Nechifor, Simion fiul lui Crețul, Vasile Ciurea, Bilțu, Ștefan Bilava și Toader Horceag din **Mânzăști** (Mârzănești, comuna Ardeoani, Bacău) și alți mulți oameni buni. / Iar hotarul satului Ungheni începe de la po piatră dinspre **Găureni** (comuna Boldurești, judeţul Ungheni, Moldova), locul drept până la Movila Mănei, iar din alte părți să fie după hotarul cel vechi”[394].

1648, martie 21: Întărit de Vasile (Lupu) voievod fostului mare vornic Ionaşco Cujbă, care primeşte ispisoc, „din ispisocul de cumpărătură ce a avut de la Alexandru Iliaţ vodă, din tot satul **Vladomira** (pe Prut, fosta parte de

---

[393] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 182, pp. 243-248

[394] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 311, pp. 301-303

sus din Tatomira, raionul Făleşti, Moldova), din jumătate de sat, a parea parte pe Prut, ce este în ţinutul Iaşilor, din sus de Cornul lui Sas, ce şi-a cumpărat de la Ambrochia, feciorul Tirii, nepotul Micului Mititelu şi strănepot lui Tatomir; / şi iarăşi, cât se va alege partea lui din siliştea lui Ţiplică, drept 60 de taleri, ce i-a plătit capul de la un turc, Ali ceauş de la Diio, căzând într-o noapte năpaste dinspre acel turc, în zilele Radului vodă, şi l-a dat la închisoare, de a şezut până în zilele lui Gaşpar vodă tot închis, şi negăsindu-se nimeni dintre fraţi, dintre surorile sau din rudeniile lui să-l plătească din acea năpastă, Cujbă vornicul a dat aceo bani; deci să-i fie lui şi de la noi… / şi iarăşi îi dăm şi îi întărim, din uricul ce a avut moşul (bunicul) său Dragomir de la Bogdan vodă, din jumătate sat **Tatomira** (pe Prut, raionul Făleşti, Moldova), partea din sus, care acum se cheamă **Vladomira**, într-acelaşi ţinut, cumpărată de la Mărica, fata Antemiei, nepoata lui Dragomir Tatu, din uricul bunicului său Dragomir de la Bogdan vodă, drept 30 taleri bătuţi… / Aşijderea, Ruja, femeia lui Simion Holceag, i-a vândut, dintr-acelaşi sat Vladomira, din partea de sus, a opta parte, din uricul de cumpărătură ce a avut de la Eremia vodă, drept 30 taleri bătuţi… / Drăgan, Micotici şi Sofiica, feciorii lui Simion, nepoţi lui Dimitru, i-au vândut, din jumătate de sat Vladomira, a treia parte, drept 35 talei, / Aşijderea, Vărvara, fata Măricăi, nepoata Tomei Faur, şi Ghervasia, fata Catrinei, nepoata lui Faur, i-au vândut, din acelaşi sat Vladomira, din jumătate de sat, a treia parte, drept 30 lei bătuţi. / Aşijderi, Ursu, Nastasia, Ileana şi Antemia, feciorii Frăsinei, fraţii Gavrilaş, Andrei şi Ştefana, feciorii Nastei, toţi nepoţi lui Simion Horceag, i-au vândut, din satul **Onţeanii** (lângă

Ungheni, Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşilor, a patra parte, drept 50 galbeni… / David şi Aniţa, feciorii lui Ionaşco Ţâţul, nepoţii lui Nicoară Liciul, i-au vândut, din satul **Rusăneşti** (lângă Călineşti, raionul Făleşti[395], Moldova), partea din sus, ce este pe Prut, în ţinutul Iaşilor, care acea jumătate de sat a fost, demult, zălogită de tatăl lor Ionaşco Ţâţul vornicului Cujbă, drept 45 galbeni, şi au pus şi zi ca să întoarcă acei bani, şi n-au avut să-i dea, ci s-au tocmit şi i-au vândut acea jumătate de sat drept 95 galbeni"[396].

1744, august 29: Carte de împuternicire, dată de Ioan Nicolae voievod lui Vasile Blanariu zet (ginere) lui Iordachi Cujbă, „să fie volnic a opri şi a dijmui a lui dreaptă ocină şi moşie ce are la satul **Onteani**, ce sunt pe Prut, a patra parte de sat, ce o are de pe socrul său Iordachi Cujbă. Aşijderi şi altă a patra parte, ce a dat-o în seama lui, să o dijmuiască el, precum ne-a arătat scrisoare de la neamul său Lupul Cujbă, feciorul lui Postolachi Cujbă, tot dintr-acelaşi sat Onteanii, ce sunt pe Prut, în ţinutul Iaşului. Deci să aibă a-şi lua venitul locului de a zecea pe obiceiul pământului"[397].

---

395 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 218

396 Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 224-226

397 Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 227, 228

ONUT

(pe Nistru, Bucovina, Ucraina).

Într-un hrisov de la Ştefan cel Mare, din **12 aprilie 1457**, este menţionat „Onutul de Gios, ce-i zic acum şi Balamutiţa".

1626: Aşezat pe malul drept al Nistrului, în apropiere de Ocna, satul Onut de Sus (partea de jos), a fost întărit, în 30 martie 1626, lui Isac Stârcea. Într-un document din vremea lui Ştefan cel Mare, Onutul e Jos se numea „şi Balamutiţa". Partea de jos a satului Onutul de Sus şi întreg Onutul de Jos aparţinea, în 16 iunie 1664, lui Toderaşco Jora.

1652: În 4 martie 1652, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoaia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Alexandra visterniceasa a fost… satul Onutul de Sus, Onutul de jos cu jumătate de moară".

1665: Conform unei hotarnice, făcută de Ştefan Rugină, Eustratie Dabija Vodă stabileşte, în 3 iulie 1665, ca „Onutul din sus, giumătate de sat, să fie boiarinului nostru Jora, iar giumătate de Onut să fie spătăroaea lui Iordachi, şi Onutul de gios iarăşi să ţie Jora giumătate de Onut şi spătăroaea giumătate".

1772: Recensământul lui Rumeanţev[398], din 1772-1773, înregistrează la Onut, **moşie a comisului Iordache**

[398] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 425

CANTA, „16 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Irimie, 2 dascăli, Precop şi Dumitru, 1 jidov, Avram, şi 12 birnici, adică: Neculai COTIC, Ivan sin COTIC, Ivan velnicerul, Iure rusul, Toader COTICU, Vasile bejenar, Vasilii scripcar, Anton VOJIC, Hrihor VOJIC, Toader olar, Ştefan cojocar şi Ivan morar. Recensământul lui Rumeanţev[399], din 1772-1773, înregistrează **la Onut** „24 – toată suma caselor”, însemnând tot atâtea familii de birnici, adică: Vasile morar, Fodor pânzar, PRIVINCĂ vătăman, Vasile DUCIAC, Mihail TUMCIUK, Simion KOMÂNDAT, Ilaş, Ştefan HÂNCULIANĂ, Iacob morar, Ştefan vornic, Alecsa BĂRZICIAC, Roman, Hrihor MOHOMOR, Iacob LIASĂ, Iacob LAPCIUK, Tănasă, Ion LAPCIUK, Hrihor rus, Petre LAPCIUK, Andrei, alt Andrei rus, Ivan BURMAC, Ştefan GAVRILINIC şi Ion COMÂNDĂCIUK. În **cătunul Pârâul Negru**, moşie a vel comisului Iordachi CANTA, „toată suma caselor” era 8, însemnând 3 jidovi, David, Iancul şi Moşko, şi 5 familii de birnici, adică: Toader morar, Andrei morar, Andrei PALIBORADA, Macsin PALIBORADA şi Ştefan morar.

1773: Biserica Sfântului Nicolai din Onut fusese ctitorită, în 1773, de presviterul Iacov IVANOVICI şi de Ioan PAULIUC. În 1843, patron bisericesc era Alexandru CANTACUZINO, postul de paroh fiind vacant, biserica având doar 407 enoriaşi. În 1876, patron bisericesc era Otto de PETRINO, cei 1.512 enoriaşi fiind păstoriţi de parohul Grigorie HOSTIUC. În 1907, paroh era Eudoxie NOSIEVICI, născut în 1878, preot din 1906, cantori fiind, din 1899 şi, respectiv, din 1900, Victor WOLANS-

---

[399] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 132

KI, născut în 1865, şi Zazontie IVANIŢCHI, născut în 1900.

1774: În 1774, Onutul avea 74 familii, iar în 1775, Onutul, Samuşenul şi Pârâul Negru aveau, împreună, 2 popi şi 43 familii de ţărani, populaţia satului ajungând, în 1784, la 60 familii.

1776: „Pe 13 septembrie, comisarii de frontieră s-au întâlnit la Baia (în Moldova). Demarcația în curs de desfășurare avea, acum, un curs atât de favorabil, încât întreaga frontieră sudică și, de asemenea, granița de est, până la Cernăuţi, putea fi corectată până la începutul lunii noiembrie. Austria şi-a fost adjudecat, în sud, Candreni (de lângă Dorna-Watra) și Stulpicani (de lângă Câmpulung), precum și întinderi considerabile de pământ, între râurile Siret și Suceava. Dar acum astfel de dispute au izbucnit între comisari, motiv pentru care nu numai că demarcația ulterioară a stagnat, dar Tahir Aga a declarat că o parte din frontierele deja corectate (de exemplu, între râurile Siret și Suceava) sunt îndoielnice. Comisia, tocmai datorită comportamentului inteligent al lui Thugut, în ianuarie 1776, a plecat, din Cernauca, iarăşi la muncă. Dar nici acum comisarul turc nu voia să audă nimic despre Prevorodok sau de hotarul de la Rohatin; el a insistat ca această întindere, de la Cernauca, de-a lungul pârâului Onut, până la confluența sa cu Nistrul, graniţa să fie trasată de pârâul Onut. În aceste condiții, numai acordul autorităţii vieneze putea duce la finalizarea activității de demarcație[400]. În consecință, în „Convenția

[400] Polek, *Erwerbung der Bukowina durch Oessterreich* (Bucovina achiziționată de Austria), pp. 43 şi următoarele; Werenka, *Ueber die Grenzregulierung der Bukowina zur Zeit der Vereinigung mit Oesterreich* (Despre reglementarea frontierei Bucovinei, în

explicată ”, din 12 mai 1776, Austria a renunțat la dorința unei părți din zona fortăreței Hotin, în timp ce Turcia recunoaște aceste afirmații , pentru a înlocui nu numai că a renunțat la teritoriile satelor dintre pâraiele Hukău și Răchitna, cedate Turciei de către Austria, ci și că, deși cu reticență, conform primului articol, Turcia a fost obligată să restituie zona dintre Onut și pârâul Rohatin, în schimbul acestor sate, dacă locuitorii din Hotin au persistat în revoltele lor[401]. Granița din sud-est a fost reglementată doar printr-un contract, semnat la Palamutka, la 2 iulie 1776, în conformitate cu dorințele Turciei, cu graniţa reglementată în așa fel încât enclava dintre Siret şi Suceava a revenit Principatului Moldovei”[402].

1788: Contele Feodor Karacsay de Valyesaka, participant, în 1788-1791, la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, nota că „la Boian şi Bosancea sunt carantine, în Onut, Sinăuţi şi Brăieşti, oficii de carantină”[403].

1802, Rohrer: „În general, comerţul bucovinenilor cu Moldova este încă neînsemnat, dar, din păcate, comerţul Moldovei, în special cu vite cornute, este cu atât mai mare, trecând prin Bucovina, spre Galiţia, Moravia ş.

---

momentul unificării cu Austria), Jahrbuch der Bukowin. Landesmuseums. III, pp. 1 şi următoarele.

401 Neumann, *Recueil des Traites et Conventions*, I, p. 39 și Documentele lui Hurmuzaki, T. VII, Nr CLVIII.

402 Werenka, *Bukowinas Enstehen und Aufblühen* (Archiv für österr. Geschichte, Bd. 78, Wien 1892, Beilage III - *Apariția și înflorirea Bucovinei* (Arhiva pentru Istoria Austriei, Vol. 78, Viena 1892, Suplimentul III

403 *Călători*, XIX, I, pp. 779-783

a. Punctele vamale, înfiinţate la graniţă de la luarea în stăpânire a Bucovinei, se află la Boian, Onut, Ţureni, Sinăuţi, Bosanci, Brigeşti şi Vatra Dornei”[404].

1866: Din 1866, funcţiona la Onut o şcoală cu 2 clase[405].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, Boianciuc, Borăuţi, Brodok, Czarnypotok, Cincău, Doroşăuţi, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciur-mic, Culeuţi, Mitcău, Mosoriuca, Ocna, **Onut**, Pohorlăuţi, Prilipce cu Luca, Repujineţ, Samuşin, Teutri, Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetriszöwka”[406].

1876: „Înainte de a intra în discuția condițiilor geologice din țară, mă simt obligat să le mulţumesc tuturor acelor prieteni dragi, care m-au sprijinit în activitatea mea, dar mai ales colegilor noștri merituoși, domnul Otto Frhr. von Petrino, k. k. consilier de domeniu și proprietarul moşiei Onut, și Bruno Walter, k. k. montanolog, specialist în plante montane, și director al domeniului Fondului religios greco-oriental din Pojorâta, căruia îi exprim cele mai recunoscătoare mulțumiri; nu numai pentru că oamenii numiți mi-au sprijinit eforturile cu cea mai amabilă amabilitate, ci şi pentru că mi-au împărtășit

---

[404] *Călători,* XIX, I, pp. 156-159

[405] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 28, 1876 p. 87, 1907 p. 89

[406] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

bogatele comori ale cunoștințelor și experienței lor, în cel mai liberal mod posibil și au dobândit, astfel, merite importante în colectarea rezultatelor, analizate în cele ce urmează… / Alte studii referitoare la geologia Bucovinei (cu excluderea celor pur geografice), de care m-am folosit, au fost: U. Schloenbach, „Polipticodon de la malul Nistrului, lângă Onut“, (Polyptychodon vom Dniester-Ufer bei Onuth), Jahrb. d. k. k. geol. Reichsanstalt, volumul XVIII, 1869, p. 462”[407].

1890: În 1890, satul Onut avea 988 locuitori, învăţător fiind Cassian Pauliuc, paroh – Mihail Andriciuc, iar cantor bisericesc – Victor Wolanski.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Onut**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, pe malul drept al Nistrului, la locul unde el părăseşte ţara, la confluenţa sa cu pârâul ce poartă acelaşi nume cu comuna. Suprafaţa: 7,35 kmp; populaţia: 964 locuitori, ruteni, gr. or. şi câţiva izraeliţi. Cuprinde, pe lângă vatra satului, cu 956 locuitori, şi cătunul Fusteica. Prin drumuri de ţară, comunică atât cu comunele vecine, Samuşin şi Pârâul Negru, cum şi cu drumul principal Noua Suliţă – Cernăuţi – Uscie Biskupie (Galiţia). Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sf. Nicolae”, ce are ca atenenţă filiala din Samuşin. La 1776, era în posesia Marelui Stolnic Iordache Paşcanu. În această localitate s-a găsit, în a doua jumătate a secolului trecut, o secure de piatră, precum şi mai multe monede vechi polone, puse într-un vas de aramă. Cam la 2 km depărtare, la Nord, se află un

---

[407] Paul, K. M., *Grundzüge der Geologie der Bukowina*, în *Jahrbuch der k. k. Geologischen Reichsanstalt*, volumul XXVI, Viena 1876, pp. 263-270

castel foarte frumos, aşezat într-o pădurice, proprietate particulară. De asemenea, se văd, în apropiere, vechi şanţuri, şi se crede că ar fi de pe timpul războaielor tătăreşti. În ţărmul Nistrului se găsesc stânci de gips şi alabastru, ne-exploatate încă. Populaţia se ocupă cu agricultura. Comuna posedă 656 hectare pământ arabil, 4 hectare 50 ari fânaţuri, 20 hectare grădini, 70 hectare imaşuri, 87 hectare păduri. Se găsesc 96 cai, 126 vite cornute, 313 oi, 150 porci şi 52 stupi de albine. **Onut, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 2,73 kmp; populaţia: 80 locuitori izraeliţi şi ruteni; rutenii sunt parte gr. cat., parte gr. or. Se compune: 1). din moşia Onut propriu-zisă, care, împreună cu târlele Ciovnic şi Dibina, numără 41 locuitori; 2). din cătunul Mânăstirea, în care se găsesc 5 case şi 39 locuitori”[408].

1915: „**Grigori a lui Parftemi Covaliuc**, născut în **Onut**, la 4 aprilie 1891, să fi murit, la 15 august 1915, în Mitcău, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează procedura pentru declararea morţii celui dispărut, la cererea lui Partfemi Covaliuc şi Anilei Covaliuc a lui Partfemi”[409].

1920: „**Deciziune de expropriere No. Ag. 44 Onut / 9**. Deciziunea comisiunii agrare de ocol Zastavna, cu care s-a decis exproprierea moşiei **Onut**, în suprafaţă de 201 ha 97 a 01 mp, proprietatea dlui Dr. Stanislaus Kwiatkowski şi a dnei Iulia Cagleckich Kwiatkowska, în

[408] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 154, 155

[409] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 15, Cernăuţi în 29 Aprilie nou 1921, pp. 189-192

folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[410].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[411], următorii învăţători şi învăţătoare: **Barbu Suzana**, comuna **Onut**, jud. Cernăuţi, media 7,21”.

1943: „Tribunalul Cernăuţi, Secţia I: Prin petiţiunea înregistrată la Nr. 17.041 din 10 Noeinvrie 1942, rectamanta Domnica Elendiuc din comuna Onut, judeţul Cernăuţi, a chemat în judecata acestui tribunal, pe pârâtul Ştefan Elendiuc, cu domiciliu necunoscut, pentru desfacerea căsătoriei, din motive determinate. / Prin petiţia înregistrată la acest tribunal sub Nr. 10.139 din 1943, reclamanta Maria Zorean, născută Lucec, din comuna Onut, jud. Cernăuţi, cheamă în judecată pe soţul său Vasile Zorean, cu domiciliu necunoscut, pentru desfacerea căsătoriei din motive determinate”[412].

ONUT

(ţinutul Hotinului, Ucraina).

1632, martie 1: Zapisul fiilor lui Simion Jorea, Ionaşco, Gheorghe şi Grăpina, şi al nepoatei lor Safta, care îşi împart moşiile moştenite după „părinţii noştri Simion Jorea şi maica noastră Anna Joroae”. „Deci s-au venit în partea lui Ionaşco Jorea jumătate de **Ruptură**

[410] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi, 21 iulie nou 1921, pp. 69, 70

[411] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

[412] *Monitorul Oficial*, Nr. 230, 1 octombrie 1943, p. 6610

(azi Izvoare, comuna Bahna, Neamţ) în ţinutul Neamţului, a patra parte de **Selіştea** (azi Slobozia-Silişcani, comuna Mihălăşeni, Botoşani), în ţinutul Hotinului, jumătate din a patra parte de **Măndăcăuţi** (Mendicăuţi, comună în raionul Hotin, Ucraina) de acolo şi a patra parte de Onut (scris „Unotu”) în ţinutul Cernăuţilor”; / „Iar lui Gheorghie Jora s-au venit jumătate de **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova) în ţinutul Hotinului şi jumătate din a patra parte de Măndăcăuţi de acolo şi a patra parte din Onut, în ţinutul Cernăuţilor, şi a patra parte din **Creceşti** (azi Chirceşti, comuna Micleşti, Vaslui) şi jumătate e **Ruseni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vasluiului”; / „Iar surorii noastre, Grăpinei, s-au venit jumătate de sat **Zubriceni** (azi Zăbriceni, comună în raionul Ediniţa, Moldova), în ţinutul Hotinului, şi jumătate de **Părceleni**, de acolo, şi a patra parte de **Zăvădeni** (sat, raionul Hotin, Ucraina) şi o falce şi un fărtai de vie în **Cotnar**; / Iar nepoatei noastre, Saftei, fetei Nastasiei, surorii noastre, s-au venit jumătate de sat **Porceleni** (Oneşti, fost Porciuleanca, comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), în ţinutul Hotinului, jumătate de Zăvodeni de acolo şi a patra parte de Zăvedeni, iarăşi de acolo, şi două fălci de vie la Cotnar. Însă cea moară din jos de **Pojogeni** (raionul Ediniţa, Moldova) să fie în două Grăpina cu Safta. Şi dintr-acele heleşteie să le fie după părţi”[413].

1770-1772: Satul **Onutul**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumean-

[413] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 10, pp. 9, 10

ţev[414], **toată suma caselor: 24**. Rămân birnici 24. / **Birnicii**: Vasile, morar / Fodor, pânzar / Privincă, vătăman / Vasile Duciac / Mihail Tumciuc / Simion Comândat / Ilaş / Ştefan Hânculiană / Iacob, morar / Ştefan, vornic / Alecsa Berziciac / Roman / Hrior / Mohomor / Iacob Liasă / Iacob Lapciuc / Tănase / Ion Lapciuc / Hrior, rus / Petre Lapciuc / Andrei / Alt Andrei, rus / Ivan Burmac / Ştefan Gavrilinic / Ion Comândăciuc.

1904: „**Onutul de Sus**, sat în judeţul Hotin, pe malul drept al Nistrului, la hotarele Austriei, aproape de gura râuleţului Onuta. Face parte din volosti Grozinţa. Are 78 case, cu o populaţie de 690 suflete de ţărani români şi ruteni”[415].

OPRIŞENI

(fost Gârcina, în comuna Oprişeni, Neamţ).

1415, iulie 12: Întărit de Alexandrul cel Bun mănăstirii Bistriţa, care primea uric pentru „un sat pe Chivejdi (Chiejdi sau Cuejdiu, afluent al Bistriţei, în Neamţ – n. n.), anume satul lui Opriş şi al lui Oană, nepotul său… Şi încă, pe lângă aceasta, şi-au făcut pomană boierii noştri credincioşi… Şi a dat pan Ion vornic (de Suceava) satul său, unde au fost Maxim şi Voinea vătămani (**Bălăneşti** – n. n.). Şi pan Ion Jumătate de asemenea a dat satul ce l-a

[414] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 132

[415] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 157

avut pe Cracău, unde a fost… cneaz şi de asemenea satul Cauceleşti… Şi pan Negru a dat satul său, unde este curtea lui, şi anume Gâdinţi, şi de asemenea satele pe Racova (**Cărstoi** pe Racova, unde au fost Pătru, feciorul Cărstei, **Bilcarii**, tot pe Racova, unde au fost Oană, fratele lui Pătru, **Curteşti**, tot pe Racova, unde au fost ficiorul lui Naneş – v. I. Bogdan, *Doc. Ştefan*, I, p. 477)… care îi sunt lui… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor atât cât au folosit din veac”[416].

1625, martie 15: Zapisul de mărturie al lui Miron de **Grăcina,** întocmit în casa lui Iuraşco de **Hodorăni,** prin care vinde ocina lui „de la sal de la **Armăşăni**, şi am vândut până la Rediul lui Ţigan şi Rândoaia, vale în sus”, pentru 180 lei bătuţi, martori fiind Ţigan din **Ţâbăneşti**, Diaconul de **Crăieşti**, Iuraşco de Hodorăni, Rango de **Marmoceni**, Neniul de **Soholeţ,** Done de **Mormorăni**”[417].

1774, iunie: Satul **Gârcina**, ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[418], avea **toată suma caselor 53**. Scădere rufeturi 26: 11 popi, 1 ruptaş, 3 văduve, 11 ţigani. Rămân birnici 27. / **Birnici:** Ştefan, chetrar / Moiseiu Oţet / Ifrim Istrate / Simeon Trifan / Miron a popii / Andrei a lui Gheorghe / Costantin Trifan / Vasile Oţet / Vasile Istrate / Grigoraş, păscar / Toader Fodor / Iordache, vătăjel / Ion Chiticar / Ştefan sin (fiu) Vasile / Ilie a lui Iftimi / Opre Sărmachi / Lupul Sărmachi /

---

[416] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 41, p. 59-61
[417] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 292, p. 362
[418] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 61

Vasile, puşcaş / Toader Gabăr / Ion a lui Ştefan / Ştefan a popii / Lupul Roşu / Neculai / Paşco / Toma / Gheorghe, rotar / Ion, rotar. // **Rufeturi:** Popa Lupul / Diaconul Miron / Diaconul Toader / Popa Ion / Diaconul Vasile / Popa Vasile / Popa Ion / Popa Vasile / Popa Andrei / Popa Neculai / Diaconul Ioniţă / Ion Schindir, ruptaş / Ana, văduvă / Safta / Iliana / Simeon, ţigan / Ion, ţigan / Lupul, tij (la fel) / Ion, la fel / Gheorghe, la fel / Dumitru, la fel / Toader, la fel / Grigori, la fel / Gabăr, la fel / Ion, la fel / Alt Ion, la fel.

OPRIŞENI

(Oprişiani sau Oprişeni, sat înglobat în Dărmăneşti, ambele înglobate în Piatra Neamţ).

1637, iulie 5: Scriu lui Vasile Lupu voievod „smeritul egumen popa Partenie şi toţi stareţii şi bătrânii din sfânta mănăstire din Bistriţa”, precum că „rândul unei bucăţi de hotar din munte, ce pârăsc străjerii **Dărmăneştii** (înglobat în Piatra Neamţ) pe Bisericani, zicând Dărmăneştii că este acel loc de munte al lor; iar noi ştim… că acea strajă, până în zilele Erimiei vodă, am ţinut-o noi, cu vecinii (iobagii) noştri, cu **Oprişianii** (Oprişeni, înglobat în Dărmăneşti, înglobate în Piatra Neamţ) şi cu jumătate de sat de Dărmăneşti, ce numai ce au ţinut straja atunci acei vecini (iobagi) ai noştri şi Dărmăneştii, şi au avut scuteală. Iar cu acel loc de branişte nici au avut treabă Dărmăneştii, nici Oprişianii, ce a fost un loc domnesc. Iar

după aceea s-au milostivit Eremia vodă şi Radul vodă şi au miluit Bisericanii cu acel loc de branişte în munte”[419].

OPRIŞEŞTI

(pe Zeletin, comuna Răchitoasa, Bacău).

1452, decembrie 21: Întărit de Alexandru voievod lui Trişor, fiul lui Şandru de la Iucaş, şi fratelui său Tador, care primesc uric pentru „ocinele lui, satele anume: **Oprişeşti** pe Zeletin, şi Cârna, şi Răchitiş pe Dobrotvor, unde este popa Duma, şi, la Iucaş, unde este casa tatălui său, şi Mărgineni”[420]. Hotare, din veac.

1495, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod seminţiei lui „Toader Iucaş şi nepotul lui de frate, Farco aprod, şi surorile lui, Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, şi vara lor, Anuşca, fiica Stanei, şi vărul lor, Isaiu, fiul lui Oană Muste, şi verii lor, Andreico şi fraţii lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărul lor Giurgiu Vulpe, fiul Maruşcăi, toţi nepoţi ai lui Laslău globnic”, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele care au fost ale bunicului lor Laslău globnic, anume: Lăslăoani pe Cracau, şi Şerbeştii sub Piatra Cracăului, şi Mohorâţii mai jos de gura Pojorâtei, şi, mai jos, Drăgoeşti pe Dobrotvor, şi, pe Zeletin, Petreştii, şi, în acelaşi hotar, satul Plăcintenii, şi **Oprişeştii**, şi Cârna şi Răchitişul…

---

[419] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 139, p. 129

[420] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 23, pp. 27-29

Însă să le fie acele sate în trei părţi: o parte din acele sate să fie slugilor noastre Toader Iucaş şi nepoţilor lui de frate, Farco aprod, şi surorilor lui Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, iar o altă parte din acele sate să fie Anuşcăi, fiica Stanei, singură, iar a treia parte din acele sate să fie lui Isaiu, fiul lui Oană Mustea, şi verilor lui, Andreico şi fraţilor lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărului lor, Giurgiu Vulpe, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci”[421]. Hotarul, din veac.

1555, mai 12: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Mihail Motăş, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Odochia, fata Mogăi, şi de la Tudora şi Cozma, copiii lui Hasan, „din dresele de întăritură ce le-a avut bunul lor Toader Iucaş de la bunul domniei mele Ştefan voievod, o bucată de pământ din hotarul **Oprişeş-tilor**, din partea de jos, la vârsul Sohodolului, anume Fântâna Belceroasă, şi cu loc în vârful dealului dinspre răsărit şi, de acolo, valea, la vârful dealului, la hotarul Burdisăci, şi, dinspre apus, asemenea, la vârful dealu-lui”[422].

1645, iulie 5: Fraţii Mitodie şi Nazaria, feciorii Gaftonii din Oprişeşti, dau lui Lazor, feciorul lui Todor, aşijderi din Oprişeşti, „pentru un cal ce-a fost furat fratele nostru Dumitru lui Lazăr şi l-au prins cu calul de faţă… moşia noastră, câtă se va alege din sat din **Oprişeşti** (comuna Răchitoasa, Bacău), însă moşia mamei noastre

[421] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 172, pp. 314-316
[422] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 210-214

Gaftona, din hotar în hotar… / Şi pentru mai mare credinţă am pus mai mare mărturie, pe Nica negustor, Roman, Constantin, Ştefan Voicul, Gheorghe, Vasile Mălai, Melinte ot tam (de aici) şi alţi oameni buni”[423].

1645, iulie 5: Fraţii Lazarie şi Tofie dau lui Lazăr sin (fiu) Tudor, moşia lor din satul **Mohoreni** (?, Bacău), „pentru că l-a prins Lazăr cu un calul de furat. Iar pentru că i-a iertat capul, i-au dat moşia din **Oprişeşti** (comuna Răchitoasa, Bacău), partea mamei lui Gaftona, câtă se va alege din tot hotarul”[424].

1774, iunie 26: Satul **Oprişeştii**, ţinutul Tecuciului, ocolul Zeletinului, după recensământul lui Rumeanţev[425], avea **toată suma caselor 65**. Scădere rufeturi 44: 1 vornic, 3 nevolnici, 5 văduve, 7 slugi, 3 străini, 5 bejenari de la Tutova, 11 mazili şi ruptaşi, 8 popi şi diaconi, 1 dascăl. Rămân birnici 21. / **Birnici:** Ioniţă Ştiubei / Vasile Ştiubei / Ion Ştiubei / Gheorghi Ştiubei / Neculai Ştiubei / Vasile Ştiubei / In (alt) Ion Ştiubei / Filip Onică din Cârna / Chirică din Deleni / Antohi Porunbul, văduvoi / Ursul Şopalcă / Iacomi Sturzul, ce a fost birnic la Brăhăşeşti / Vasili, cioban, ce a fost birnic la Ionăşăşti / Savin Tăşcuţă, ce a fost birnic la Motăşeşti / Carpu Ştiubei, ce a fost birnic la Şândreşti, la Tutova / Iftimii zet (ginere) lui, la fel / Iordachi Păducel, ce a fost birnic la Boţăşti / Toader Cenuşă din Valea lui Coajă / Sandul, pas / Ion Lungul, ce a fost al dumisale spătarului Sturzei /

---

[423] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 120, pp. 99

[424] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 121, p. 100

[425] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 595, 596

Ioniţă, ce a fost pânzar, la fel. // **Rufeturi:** Toader Ştiubei, vornic / Ion Mititel, nevolnic / Grigorii, nevolnic / Mihălachi Hurjui din Fălciu, nevolnic / Baba Vasâlca / Maria, săracă, văduvă / Ioana, văduvă / Constantin, blănar, sluga dumisale spătarului Sturzei / Neculai Prangatii, la fel / Sandul Zota, holtei, la fel / Iordachi Brăilă, la fel / Mihălachi Hăolici, la fel / Stanciul, sârbul, om străin / Ivan, cioban, tij (la fel) străin / Dima fiul Colii, birnic la Tutova, la târgul Bârladului / Vasili fiul lui Mihălachi, la fel / Iordachi Beldiman şi fratele lui Dumitraşcu, mazili din Tutova / Costantin Zota, ruptaş (cel mai mic rang boieresc) / Andrei fiul diaconului Hurjui, ruptaş / Vasili Calul al lui Buran, mazil la Tutova / Popa Ştefan / Diaconul Eni Hurjui / Diaconul Ion Hurjui / Diaconul Ştefan Groza / Catrina, preoteasă, văduvă / Gheorghi Bărbace, birnic la Ceucani, la Tutova / Ştefăniţă Carpu, la fel / Vârlan Roşca, la fel / Apostol fiul lui Tudosi, dascăl / Mihăilă fiul lui Toader din Plopi, birnic la Ceucani / Ion, crav, slugă dumisale Mariei Sturzoai / Dumitru Vârlan, la fel mazil / Mihălachi Ţârul, mazil / Ioniţă fiul popii Petriman, slugă lui Manolachi Conachi / Ilinca Ciochinoai, maziliţă, văduvă / Popa Strati / Diaconul Ilii / Popa Miron / Savin Vârlan, mazil / Popa Costantin.

1901: „**Oprişeşti**, sat făcând parte din comuna Burdusaci, plasa Stănișești, judeţul Tecuci. Situat în partea de vest a comunei, pe coasta dealului cu același nume, la 2 km de reședința comunei, care e în Burdusaci. Are o populaţie de 110 familii sau 393 suflete; 3 biserici: una cu hramul Sfinţii Apostoli, situată pe un loc înalt, la vest, zidită de Episcopul Romanului Ionichie, la 1759, după cum se vede din inscripția ce se găsește deasupra ușii

bisericii şi care s-a reparat de locuitori, la 1839; a doua, cu hramul Sf. Gheorghe, zidită, la 1874. de Iancu şi Petrache Zota, proprietari în sat; a treia, situată pe Dealul Mare, la est, făcută de locuitori, în 1872, în locul unde au mai fost alte 2 biserici, una făcută la 1680 şi alta mai înainte. Această biserică este cea mai veche biserică din sat. Aci se aflǎ şi cimitirul. Satul e străbătut de pârâul Gunoaia, ce se unește cu Oprișeşti; şi de un drum ce vine din șoseaua naţională. Satul este vechi. De aci s-au trimis Muzeului din București câteva zapise din anul 1660, ce s-au găsit la locuitori. Locuitorii sunt vechi răzeși și stăpâ-nesc tot teritoriul cătunului, care e de 1.129 hec-tare"[426].

ORĂŞENI

(în Coţmani, Bucovina, Ucraina).

Aflat în graniţă cu Polonia, pe malul stâng al Prutului, satul lui Fădor Orăş avea să-i fie întărit ctito-rului, de către Ştefan cel Mare, în **8 ianuarie 1487**. Stră-nepotul lui Fădor Orăş, Vascan Orăş, avea să vândă o bucată de sat, între anii 1584-1587.

1579: Localitate de graniţă, veşnic animată de negustori, satul Orăşeni este menţionat, de-a lungul tim-pului, în tot felul de pricini comerciale, cum este cea din 8 ianuarie 1579, sancţionată de Petru Şchiopu Vodă, în dauna comercianţilor evrei din Orăşeni, care aduceau vite

---

[426] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 593

din Moldova şi le treceau în Polonia, „lăsând pe negustorii noştri de la hotar cu buzele umflate”.

1638: În 25 februarie 1638, Grama stolnic şi Ionaşco, nepoţii lui Orăş hatmanul, obţin uric pentru jumătate din satul Orăşeni.

1642: În 30 noiembrie 1642, Apostol Cehan cumpăra a opta parte a satului Orăşeni, cu 15 galbeni, de la nepoţii lui Stratulat paharnic.

1662: O răscumpărare de cap, aidoma celei descrise de Homer în „Iliada” s-a petrecut şi la Orăşeni, în 3 ianuarie 1662. Un oarecare Teodosie, om liber, ucisese un om din Orăşeni şi, cum nu avea bani să-şi răscumpere vinovăţia crimei, „precum este adetul morţii de om de veacu”, răscumpărarea a fost plătită de Pătraşcan, Teodosie devenind, astfel, iobagul lui Pătraşcan, care dobândise, deci, dreptul „să fie volnic cu dănsul spre a nu fi învăluit”.

1671: În 16 iulie 1671, Ileana, fata lui Lupul cuparul, nepoata lui Vasilie Orăş hatman dăruia jumătate din satul Orăşeni lui Toader Paladi şi jupânesei Aspra, în regim viager.

1704: Până în 25 mai 1704, o parte din Orăşeni aparţinea lui Velicico Costin, dar este dată, de văduva lui, Aniţa, în contul unei datorii neplătite, lui Ion Paladi.

1708: Taxele de iarmaroc, care se plăteau la Orăşeni, „la marginea ţării, sub Sniatin”, sunt menţionate, drept venituri ale lui Ion Paladi, de către Racoviţă Vodă, în 10 mai 1708: „De fiecare poloboc de vin, adus la iarmaroc, un leu, aşijderea camăna nu se va plăti nimănuia din vinul ce să va vinde în decursul anului, nici din vinul stăpânului, nici din cel al oamenilor săi… iar de la negustorii ce vin la iarmaroc, el va avea să ia darea

obişnuită… de fiecare dughiană 15 bani, iar negustorii străini, anume cei din ţara leşească, din ţara ungurească, din ţara turcească şi din alte părţi, vor da câte 30 bani de dughiană”.

1722: În 20 februarie 1722, la împărţirea moşiilor lui Teodor Paladi, moştenite de la socrul său, Tăutul, lui Ion Paladi îi revenea „întreg satul Oroşini, supt Sniatin, unde se fac otaci pe Prut”, sat care avea să-i fie întărit şi în 1733.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[427], din 1772-1773, înregistrează la Orăşeni, moşia lui Costandin PALADI, „78 – toată suma caselor”, însemnând 2 popi, Nechifor şi Georgii, 1 dascăl, Toader, 1 jidov, Iosip, şi 74 birnici, adică: Vasile CARALAŞCIUK, Iacob MAŢINTKO, Toader MIHOVAN, Ion LUPULIAC, Toader LUPULIAC, Onofrei LUPULIAC, Vasile ŞAPCIUK, Vasile BRIŢCHEI, Ştefan CHIŞCAN, Ion COTERLUC, Toader MIHARIA, Ivan ŞPAROPAGA, Andrei COTERLIUK, Grigoraş GAFTINUC, Neculai TRACIUK, Vasile ŞCOROPAPA, Toma ANTONUC, Costandin ŞCOROPAPA, Andrieş ŞIPCIUK, Vasile VOLOCAN, Dumitro HOHUL, Alecsa CIOBUC, Hrihor HOHOLEK, Mihail CHIBICIA, Dumitro CHIBICIA, Iacob CHIBICIA, Iurii rusul, Vasile BOIKO, Petraş BOICIUK, Vasile DULCIAK, Neculai zet BURLII, Petre SIMENUK, Ion MÂNDRIŞORUL, Tănasă MAZURIK, Vasile HLEŢKI, Hrihor HALEŢSKI, Vasile HALEŢCIUK, Vasile văcar, APOSTOLUK, Neculai FRUPTUL, Neculai CRIUŞAPCA, Ştefan CRIUŞAPCA, Ion RUSĂSCHII, Hrihor RUSVISKI, Miron RUSVEŢSKI, Ion ŢIBULCIAK, Iacob

---

427 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 413

ciobotar, Simion CHIBICIA, Ştefan ŞANCIUK, Onofrei brat popii, Vasile nepot POPII, Gavril VIRTEPOROK, Oleksa butnar, Neculai PETRIC, Mihail sin NECULAI, Vasile ŞCOROPATA, Vasile sin IVAN, Toader CERNICIANII, Toma CERNICIANII, Mihail RÂBCHII, Dumitro MAŢINKO, Larion CURILIAC, Iacob GORDII, Vasile CEPEDARIC, Mihail CEPEDARIC, Toader NECULAICIUK, Vasile BELŢIC, Georgiţă BELŢIC, Georgii ROBUL, Iacob GURUK, Vasile ŞAPCA, Ostafi ŞAPCA, Dumitraşco MOISUC şi Toader PLEŞCA vătăman.

1774: În 1774, satul Orăşeni avea 47 familii, iar în 1784, 103 familii.

1780: În 30 aprilie 1780, Constantin Paladi vindea fraţilor Bogdan şi Ioan Ştefanovici, negustori armeni din Stanislav, moşia pe care o avea în Orăşeni pentru 12.500 lei, care îşi vor exprima dorinţa, în 7 iulie 1781, de a coloniza moşia cu 50 familii germane, originare din Silezia.

1781: În Orăşeni se aşează 100 de familii rutene, în urma campaniei de colonizare dusă de guvernatorul Enzenberg[428].

1786: Biserica Adormirea Maicii Domnului din Orăşeni, construită în 1786, aflată, în 1843, când avea 1.556 enoriaşi, sub patronatul familiei armeneşti BOGDANOVICI, îl avea paroh pe Vasilie DRABIC. O biserică nouă, pe vatra celei vechi, a fost construită în 1850. În 1876, patron bisericesc era armeanul Michael von WARTARASIEWICZ, paroh fiind Isidor MARTINOVICI, iar preot cooperator, Ignatie CARAGE, numărul enoriaşilor ajungând la 2.302. În 1907, paroh era Dimitrie COZARISCIUC, născut în 1853, preot din 1880,

---

[428] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina*, Innsbruck 1902, p. 408

paroh din 1885, iar cantor, din 1902, Theofil AVRAM, născut în 1875.

1859: Din 1859, funcţiona la Orăşeni o şcoală cu 6 clase[429].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Coţman** (judecătorie de district), Berhomet pe Prut, Bordei sau Burdigeu, Davideşti, Dubăuţi, Havrileşti, Iujeniţa, Ivancăuţi, Clivodin, Laszkowka, Lujeni, Malatineţ, Mămăieştii Vechi, Mămăieştii Noi cu Cutul Strileţchi, Nepolocăuţi, **Orăşeni**, Oşehlib, Piedecăuţi cu Ţopeni, Revacăuţi, Revna, Şipeniţ, Şişcăuţi, Stăuceni, Suhoverca, Valeva, Viteleuca”[430].

1887: Joi, 7 iulie 1887, trenul regal al Prinţului de Coroană Rudolf a sosit, din Zalucea, la Orăşeni. „La Oroşeni, erau ridicate, de ambele părţi ale căii ferate, obeliscuri înalte, împodobite cu iniţialele numelui Alteţei Sale c.r., cu flamuri ale imperiului şi ţării şi cu o mulţime de lămpi de sticlă ce sclipeau în mii de culori. Aici se adunase tot poporul din districtul Cozman, cu preoţimea, reprezentanţii comunelor şi şcolarii în frunte, şi primiră pe Alteţa Sa c.r. cu „Să trăiască!” ieşit din toată inima. / De la Oroşeni şi până la Cernăuţi, de o parte şi de alta a căii ferate, preoţimea de prin satele apropiate, îmbrăcată în ornate, forma un spalier lung cu poporul, care ţinea în mâini prapuri, icoane şi făclii, iar pe malul drept şi stâng

---

[429] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 25, 1876 p. 78, 1907 p. 108

[430] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

al Prutului, până la Cernăuţi, ardeau pe colnice focuri, care făceau primirea întreagă şi mai impozantă”[431].

1890: În 1890, târguşorul Orăşeni avea 2.773 locuitori, primar fiind Vasile Goriuc. Onisim Popovici era învăţător, paroh era Isidor Martinovici, iar cantor bisericesc – Petru Dlujanschi.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Orăşeni** (**Oroszeny**), comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în lungime, pe malul stâng al Prutului, la confluenţa lui cu pârâul Tureţchi şi la hotarul districtului cu Galiţia. Suprafaţa: 12,77 kmp; populaţia: 2.454 ruteni gr. or. Cuprinde, pe lângă vatra satului, cu 2.440 locuitori şi ferma Chasura. Este străbătută de drumul Sniatin-Cernăuţi; are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Aceasta comună este menţionată ca existentă în anul 1691. La 1776, era în posesia Marelui Spătar Constantin Palade. Numele său provine de la cuvîntul românesc orăşan, plural Orăşeni, sau, mai bine, de la numele unui posesor al său de pe vremuri, boierul Orăşanu (toate acestea sunt doar fabulaţii; satul organiza, prin menire, câteva târguri de graniţă, iar numele satului lui Orăş devine sinonim pentru târg; numele provine de la întemeietorul satului, Fădor Orăş, recunoscut ca atare în **8 ianuarie 1487** – n.n.). Populaţia se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 1.936 hectare pământ arabil, 46 hectare fânaţuri, 9 hectare grădini, 62 hectare imaşuri, 325 hectare păduri, 50 ari heleştee. Se găsesc 70 cai, 413 vite cornute, 777 oi, 324 porci şi 60 stupi de albine. **Orăşeni, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 13,64 kmp; populaţia: 120 locuitori,

[431] REVISTA POLITICĂ, Anul II, nr. 5, 15 iulie 1887, p. 6

în majoritate ruteni, restul germani şi poloni, de diferite confesiuni. Cuprinde, pe lângă moşia Orăşeni proprriuzisă, şi ferma Chasura”[432].

1920: „**Deciziune de expropriere No. Ag. 44 Iurcăuţi / 6**. Deciziunea comisiunii agrare de ocol Zastavna, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical No. 344, **Iurcăuţi**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene şi corpul rustical fasc. No. 727 din registrele fonciare pentru comuna cadastrală **Iurcăuţi** şi corpul dominical fasc. No. 151, **Orăşeni**, şi corpul rustical fasc. No. 1025 din registrele fonciare pentru comuna cadastrală, în suprafaţă de 898 ha 37 a 03 mp, proprietatea dlui Ştefan de Varteresievici, în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[433].

1941: „Prin Decizia Nr. 573.320 din 11 Noemvrie 1941, se deschid, în fiecare an, în sezonul muncilor agricole şi a plutăritului pe Nistru, Prut şi Ceremuş, următoarele puncte vamale: Văscăuţi, pendinte de vama Orăşeni; Orăşeni-Bariera, pendinte de vama Orăşeni”.[434]

1941: Învăţătorul „**Benone Chelu**, seria 1937, media 7,63, este numit în comuna Orăşeni, jud Cernăuţi”[435].

---

[432] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 155

[433] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi, 21 iulie nou 1921, pp. 69, 70

[434] *Monitorul Oficial*, Nr. 273, 17 noiembrie 1941, p. 7163

[435] *Monitorul Oficial*, Nr, 249, 20 octombrie 1941, pp. 6452 şi următoarele

ORĂŞENI

(Orăşeni Deal şi Orăşeni Vale,
comuna Curteşti, Botoşani).

1624, ianuarie 26: Întărit de Radul voievod fostului pitar Pătraşco Udrea şi cneaghinei lui Marica, care primesc uric pentru „a patra parte din tot satul **Orăşeni** şi cu o baltă de peşte, cu numele Strâmba, şi cu poiene, şi cu fânaţ, şi cu iaz în sat, ce este în ţinutul Hârlău, care aceasta le este dreaptă cumpărătură de la Rusul şi de la surorile lui, Annesiia şi Mărica, fiii lui Gavril Nemiş, nepoţii lui Crăciun… pentru 300 taleri de argint”[436].

1635, martie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod aprodului Toader, care primeşte urice pentru „o parte de ocină din satul **Stânceşti** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), a patra parte din jumătate de sat, sub Codru, care este în ţinutul Hârlăului, cu părţi de iazuri şi de mori… cumpărată de la Păntelei Haruţul şi de la fratele său Ionaşco, fiii lui Petru, nepoţii lui Buzdugan, pentru 100 de taleri de argint, iar lor le-a fost cumpărătură de la unii oameni de ai lor, ce se numesc **Ruşi** (sau Ruseni, sat înglobat în oraşul Botoşani). / Şi de asemenea, altă parte din Stâneşti, a patra parte din jumătate de sat, cu loc de iaz şi cu parte de mori şi de grădini… cumpărată de la însuşi Păntelei Haruţul, fiul lui Petru, nepotul lui Buzdugan, pentru 80 taleri de argint, iar lui i-a fost dreaptă moş-

[436] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 164, pp. 214, 215

tenire. / Şi întru aceea îi dăm şi îi întărim o bucată de pământ, care acea bucată de hotar fusese cotropită de satul **Ruşii** şi de **Popouţi** (Popăuţi, sat înglobat în oraşul Botoşani), până în hotarul lor din ocolul Botăşenilor", bucată hotărnicită, sub Moise voievod de Cotârlă paharnic şi Dumitraşco diac din **Epoteşti** (Ipoteşti, comuna Mihai Eminescu, Botoşani), Ionaşco păhărnicel din **Orăşeni** (Deal şi Vale, comuna Curteşti, Botoşani), şi cu alţi megieşi din **Ruseni** (Ruşi)"[437].

1636, aprilie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului vistiernic Gheorghe Roşca, în baza uricelor şi ispisoacelor sale, adică **Volnăeştii** (Vulcăneşti, comuna Cioreşti, raionul Nisporeni, Moldova) pe Işnovăţ, care este în ţinutul Lăpuşnei, jumătate din satul **Negreşti** (comuna Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), tot pe Işnoveţ, şi satul **Cozmeştii** (raionul Nisporeşti, Moldova), pe râul Prut, de asemenea în ţinutul Lăpuşnei, a şaptea parte din **Izbişte** (comuna Izbişte, raionul Criuleni, Moldova) şi a şaptea parte din **Pietrosul** (Chetrosu, comuna Chetrosu, raionul Arenii Noi, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei, două părţi din **Cotelova** (comuna Koteleve, raionul Novoseliţa, Ucraina), în ţinutul Hotinului… / Şi jumătate din a patra parte din **Balomireşti** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi din **Hoiseşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), la pârâul Bahlui… / Şi satul **Scobenţenii** (Scobilţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în Cârligătură… o selişte, anume **Vălişenii** (Văleşeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… jumătate din satul **Mateuţi** (comuna Mateuţi, raionul Rezina, Moldova) pe Nistru, în ţinutul Orheiului… şi satul **Stărpenii** (Sterpeni, comuna Stănileşti,

---

[437] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 65, pp. 72, 73

Vaslui), care este în ţinutul Fălciului… jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna suburbană Curteşti, Botoşani) şi din **Turbureni** (sat înglobat în Botoşani) şi a treia parte din satul **Băiceni** (comuna suburbană Curteşti, Botoşani), în ţinutul Hârlăului… satul Tâmpeştii (Fălticeni, Suceava) în ţinutul Sucevwei şi jumătate din satul **Mihalcăuţii** (înglobat în Lukacivka, comuna Nelipovţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), în ţinutul Hotinului, pe Viliia Seacă… / Şi a cincea parte din satul **Ivoeşti** (comuna Podu Iloaei, Iaşi) din ţinutul Cârligăturii… nişte părţi de ocină din **Ţibăneşti** (comuna Băceşti, Vaslui), pe pârâul Gârboveţ, în ţinutul Vasluiului… a patra parte din satul **Hlăpeşti** (înglobat în Nemţeni, comuna Nemţeni, raionul Hânceşti, Moldova) pe Prut, în ţinutul Lăpuşnei… nişte părţi de ocină din satul **Copujani** (ţinutul Lăpuşnei, Moldova), din ţinutul Lăpuşnei”[438].

1638, decembrie 1: Schimb de sate între marele jitnicer Grama şi Apostol Cehan, Grama dând „jumătate din satul **Roşiaci** (Roşieşti, comuna Roşieşti, Vaslui), ce se împarte în trei părţi; şi i-am dat şi loc din moară şi din heleşteu, în două să ne fie; şi i-am dat şi doi vecini să asculte de dânsul, iar cu alţi vecini treabă să n-aibă Apostol” şi primind „jumătate din satul **Orăşeani** (Orăşeni Deal şi Vale, comuna Curteşti, Botoşani), ce se împarte în patru părţi, trei părţi mi-a dat... Şi în tocmeală au fost Ivaşco Crăjeu, Sava diac, Vasile Crăjeu, Stamate şi Vasile Boldişor şi Orăş”[439].

---

[438] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 389, pp. 435-445

[439] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 514, pp. 477, 478

1639, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan, fratele mitropolitului Varlaam, şi nepotului său Nechifor, care cumpără, cu 650 lei bătuţi, de la fostul vistier Gheorghe Roşca, „jumătate din satul **Oncani** (înglobat în Orăşeni-Deal, comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura fratelui său Constantin Roşca de la Drăgan, fiul lui Dumitru uricar, şi din **Tulbureni** (înglobat în Botoşani) şi a patra parte din satul **Băiceni** (comuna Curteşti, Botoşani) – cumpărătura lui Constantin Roşca de la Pătraşco Udrea, ce sunt în ţinutul Hârlău"[440].

1643, ianuarie 24: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Onigaş din **Orăşeni** (Orăşeni Vale, comuna Curteşti, Botoşani), după ce „s-au jeluit Lupul de **Tocileni** (azi Stânceşti, comuna Mihai Eminescu, Botoşani) şi cu Meica pe călugării de **Coşuleni** (Coşula, comuna Copălău, Botoşani), zicând că le împresoară o moşie, unde se cheamă hotarul Tocilenii. / Drept aceea, tu să strângi oameni buni şi s-aveţi a îmbla şi a socoti cum veţi şti mai bine şi mai cu dreptul"[441].

1643, august 22: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât de faţă Isac Căşoteanul aprod cu Costin, fiul lui Buţurca, şi cu Ionaşco Onigaş şi fiul lui Simion din **Orăşeni** (comuna Curteşti, Botoşani) pentru jumătate din satul **Bezeràceni** (Buzeni, comuna Băluşeni, Botoşani), ce se numeşte acum **Buzeni**, spunând Ionaşco Căşoteanul că are el cu fraţii lui jumătate din satul Buzeni, cumpărătură de la străbunul său Ivanco pisar, şi a arătat un uric de cumpărătură de la

---

440 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 201, pp. 207, 208

441 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 19, p. 23

Ştefan voievod şi alte drese de întărire de la alţi domni, pentru jumătate de sat, partea de jos, din Berezeni sub bucovină. Iar Costin şi Ionaşco Onogaş şi Simion au zis că acel sat le este dreaptă ocină şi dedină. / Deci domnia mea le-am cercetat dresele şi am aflat că acea jumătate de sat Buzeni este dreaptă ocină lui Isac Căşoteanul şi altor fraţi ai lui"[442].

1644, iulie 1: Întărit de Vasile Lupu voievod vistiernicului Iurga, care cumpără, cu 150 lei bătuți, de la frații Vasile Coșutanu, Iac aprod, Pavel, Ileana și Odochița, fiii lui Toader Coșuteanul, nepoții lui Ivanco pisar, strănepoții lui Matiaș vameș, „dreapta lor ocină și dedină din uric ce a avut străbunul lor Matiaș vameș de la bătrânul Ștefan voievod, și drese de întărire de la Eremia Mighilă voievod, Ștefan Tomșevici voievod, Radu voievod și din ispisoc de pâră și de ferâie de la însăși domnia mea, când s-au pârât cu Costin, fiul lui Buțurco și cu Ionașco Onigaș din **Orășeni** (comuna suburbană Curtești, Botoșani) pentru jumătate din satul **Bezeräceni** (Buzeni, comuna Bălușeni, Botoșani), care acum se cheamă **Budzenii**, mai jos de Coșuteni, cu iaz pe pârâul satului, ce este în ținutul Hârlău, sub bucovină, din vatra satului, din câmp și cu tot venitul"[443].

1901: „**Orăşeni**, sat pe valea pârâului Miletinul, în partea de sud-vest a comunei Curteşti, plasa Târgul, judeţul Botoşani. Moşia, proprietatea Epitropiei Spitalului Sf. Spiridon din Iaşi, are o suprafaţă de 1.437 hectare şi o populaţie de 264 familii sau 1.014 suflete, din care 233

[442] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 147, pp. 143-145
[443] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 363, pp. 351-353

contribuabili. Pământul este productiv şi mai mult deluros. Se aflä: 593 hectare arătură, 343 hectare fâneţe, 1.209 hectare imaș și 571 hectare pădure de stejar. / Are 1 biserică, deservită de 1 preot şi 2 cântăreți; o şcoală mixtă, condusă de un învățător şi frecventată de 30 copii; 4 cârciumi, 4 comercianţi şi 6 meseriași. / Vite: 410 boi şi vaci, 20 cai, 86 oi şi 25 porci. Sunt 50 stupi cu albine. / Despre întemeierea acestui sat, legenda spune că cci dintâi locuitori au venit aci din Transilvania şi se numeau Conegi, care nume a rămas numai dealului ce se ridică între cele două părţi ale satului, iar satul a luat numirea de Orăşeni, din pricină că, împrăștiindu-se oamenii din Seliștea, comuna Cristești, din cauza jafurilor, au venit şi s-au așezat aci cu mai mulți târgoveţi sau orăşeni (1754) şi astfel satul primi numele de Orășeni, Astăzi satul se compune din două părţi: Orăşenii din Deal și Orăşenii din Vale”[444].

ORBENI

(comuna Orbeni, Bacău).

1637, septembrie 1: Fraţii Irimia, Dumitraşco şi Tudosiia, feciorii lui Năbădaico, vând „două vaduri de moară, însă vadurile din sat din **Vâlceşti** (comuna Bolo-teşti, Vrancea)… şi jumătate de hotar, drept galbeni 30. Iar cealaltă jumătate de hotar l-am dat sfintei mănăstiri la Băsăricanii, pentru sufletele părinţilor noştri, pe nume

[444] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 596

Lazar şi Nastasiia, să ne scrie la pomelnicul cel mare şi să facă pamente la anul, să ne pomenească până va fi sfânta mănăstire. Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea lui Vasile Banul vistiernic ot Cârligărură, Vărtic, Iuraşco şi Crăciun Pătraşco ot **Sascoţ** (Sascut, comuna Sascut, Bacău), Simion sin (fiul lui) Irimia ot **Cucora**, Vasile, feciorul Condri şi Tofan, feciorullui Buciumaş din **Drăguşeni** (comuna Şcheia, Vaslui), Mihăilă şi Buzincî ot **Buciumi** (comuna Valea Ursului, Neamţ), feciorul lui Buciumaş Gavrilă ot **Orbeni** (comuna Orbeni, Bacău), Dumbravă ot **Floreşti** (comuna Huruieşti, Bacău) vătaf şi fiul lui Sanfirici, Maftei ot **Grozeşti** (Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toder Giana ot **Sucmezeu** (înglobat în Movila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitraşco Buga ot **Petreşti** (comuna Blăgeşti, Bacău)"[445].

1774, iunie 26: Satul **Orbenii**, ţinutul Putnii, ocolul Răcăciunului, după recensământul lui Rumeanţev[446], avea **toată suma caselor 107**. Scădere rufeturi 34: 1 scutelnic boieresc, 3 mazili și ruptași, 12 preoţi, diaconi și monahi, 9 nevolnici și babe, 1 slujitor, 2 slugi boierești, 6 mazili și ruptași de la alte ținuturi. Rămân birnici 73. / **Birnici**: Mihăilă, mătăsar / Ioniță, mătăsar / Stahie fiul lui Ioniță / Apostol Buga / Vasile Țățul / Mihăilă Cârstian / Ion fiul popii / Tudorachi, ciobotar / Ioniță Gane / Vicol Mateiu, vornic / Leon Preghici / Toader Mihalachi / Ștefan, tăbăcar / Sandul Teleț / Toader fiul lui Teleț / Vasile Andronache / Ștefan / Ion Brebenel / Druță Tacul / Costantin, cojocar / Vasile fiul lui Merăuță / Toader

---

[445] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 169, p. 158

[446] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 274, 275

Lupul / Toader Mățcan / Guduță, mătăsar / Vasile Coțofană / Neculai Gheorghieș / Vasile Chiriac / Alicsandru / Toader, muntean / Irofte Mica / Mihăilă Drăgoiu / Cristofor / Ioniță Gole / Toader fiul lui Filip / Ion, tăbăcar / Vasile Țâcul / Vasile Chiriac / Vasile Coțofană / Alicsandru Chiriac / Ion Irofte / Marin Hăștiul / Toader fiul diaconului Țățul / Simion Tănasă / Ion Soloman / Năstasă Prodaeș / Vasile Tănasă / Ștefan Mutul / Vasile, pușcaș / Neculai Drăgoiu / Ștefan Belde / Ștefan Tiron / Ioniță Măcăuță / Ștefan Dobrotă / Grigoraș Mateiu / Iacob fiul lui Mateiu / Costantin Andronic / Ștefan Mateiu / Neculai Căldare / Ursul Mâțcan / Vasile Gliga / Ioniță Sava / Grigoraș Sava / Ion Slujan / Ion Mirăuță / Vasile Prepeliță / Vasile Codiță / Ion Codiță / Toader Porav / Simion Lupul / Trohin Gherghintu / Vasile Dămian / Ioniță Guriță, vornic / Chiriac, vătăman. // **Rufeturi:** Panait Gora, ruptaș de cămară (fisc – n. n.) / Toader Gora, ruptaș /Andrieș Gora, ruptaș / Sava Flore, ruptaș cu dajdea la Bacău / Ioniță fiul lui, ruptaș de acolo / Vasile Flore, ruptaș de acolo / Ion fiul lui Vasile Flore, la fel / Nicolai Gora, ruptaș la fel / Postolache , ruptaș la fel / Dimofti Țățul, sluga dumnealui banului Neculai Ruset, staroste / Toader Dobrotă, vier dumnealui spătarului Ion Canta / Mirăuță, slugă la fel dumnealui / Simion Patrichi, călăraș de Adjud / Popa Ștefan / Popa Pavăl, monah / Vârlan, monah / Diaconul Neculaiu / Diaconul Toader / Diaconul Tiron / Diaconul Vasile / Diaconul Vasile fiul lui Postolache / Postolache, monah / Tofan, monah / Vasile Roman, monah / Ștefan, mătăsar, nevolnic / Filip, sărac, nevolnic / Neculai, nevolnic / Pelaghia, văduvă / Rocsanda, văduvă / Sofronie, văduvă /

Baba Tudora / Baba Oproae / Irina, săracă / Diaconul Ștefan.

1774, iunie 26: Satul **Scurta**, în Orbeni, ţinutul Putnii, ocolul Răcăciunului, după recensământul lui Rumeanţev[447], avea **toată suma caselor 35**. Scădere rufeturi 35: 11 preoţi şi diaconi, 3 nevolnici, 21 poștași. / **Poștașii**: Timofte Dabija / Păladi Pașco / Gheorghi Misăilă / Ion Misăilă / Costantin, rus / Ioniță Ionașco / Ion Cucul / Ilie, rus / Ion Pașco / Costantin Carenici / Ion Băncilă / Ion Chiriac / Toader Belde / Timofti Prighiț / Neculai Gane / Grigori Prighiț / Ilie Bândac / Ilie Belde / Miron Leuștian / Toader Pitic / Chirvasă Bândac. // **Rufeturi:** Ifteni Orbul, nevolnic / Filip Craiu, nevolnic / Ioana, văduvă / Pahomie, iromonah, stareț la schitu Cincau / Viniamin, monah / Varfolomeiu, monah / Paisie, monah / Ionichie, monah / Diaconul Neculaiu / Popa Ştefan / Pavel, muntean, monah / Tofan, monah / Viniamin, monah / Ionichie, monah.

1774, iunie 26: Satul **Liuzii** (oamenii străini) **căpitanului Vasile Stavăr**, ţinutul Putnii, ocolul Răcăciunului, după recensământul lui Rumeanţev[448], avea **toată suma caselor 9**. Scădere rufeturi 9: 1 mazil, 1 nevolnic, 1 țigan, 6 argași ai lui Stavăr. / **Argații**: Lefter fiul lui Toader, crav / Ioniță, blănar / Opre, argat / Radul Dragomir, vier / Donie, holtei, argat / Lupul, argat. // **Rufeturi:** Ursul Graur, nevolnic / Ursache, țigan / Vasile Stavăr, mazil.

---

[447] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 275, 276

[448] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 276

1901: „**Orbeni**, comună rurală în judeţul Putna, plasa Răcăciuni, aşezată pe pârâul cu acelaşi nume, Orbenii de Jos la gura lui, iar Orbenii de Sus, în vale. E situată la 24 km de subprefectura plăşii, și la 68 km de capitala judeţului. Mai înainte formau două comune deosebite, care au fost întrunite în 1886. Solul, pe mal, e năsipos, iar pe vale, argilo-năsipos. Se compune din cătunele Orbenii de Jos și Orbenii de Sus, unde e şi primăria comunei. Are o populaţie de 410 familii sau 1.560 suflete, din care 472 agricultori, 7 meseriași, 8 comercianți, având 10 profesiuni libere, 6 muncitori și 47 servitori, locuind în 375 casc. / Are o biserică parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi, şi 2 filiale, ambele cu hramul Sf. Nicolae, situate una în Orbenii de Jos şi alta în Orbenii de Sus; o şcoală mixtă, construită de comună şi frecventată de 18 copii. Sunt 355 contribuabili. Întinderea semănăturilor: aproape 700 hectare. Întinderea viilor. 252 hectare. Locuitorii posedă : 60 pluguri de lemn, 14 de fier, 1 trior, 8 mori de apă; 380 boi, 347 vaci, 38 cai, 301 oi, 34 capre şi 281 porci; 54 stupi de albine. În comună sunt: 4 comercianţi de băuturi spirtoase şi coloniale, 6 fierari, 2 zidari, 2 cizmari, 1 boiangiu şi 8 fabricanți de rachiu. / **Orbenii de Jos**, cătun în comuna cu acelaşi nume, situat la gura pârâului cu acelaşi nume. Are o populaţiune de 513 suflete, care locuiesc în 87 case; 1 biserică filială, cu hramul Sf. Nicolae. / **Orbenii de Sus**, cătun de reşedință a comunei cu același nume, situat pe valea pârâului, în susul cătunului Orbenii de jos. Are o populațiune de 1.060 suflete, care locuiesc în 228 case; 1 biserică parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi, şi 1 filială,

cu hramul Sf. Nicolae; 1 şcoală mixtă, construită de comună și frecventată de 15 copii”[449].

ORBIC

(contopit cu Buhuşi, Neamţ).

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod Mănăstirii de la Tazlău, dania lui Vodă, care cumpărase, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Greaca, fiica lui Tatul Herlic, „jumătate din satul de la gura Oarbicului, partea de sus, de la pârâu în sus… Iar hotarul acelei jumătăţi mai sus scrise din satul de la gura Oarbicului, partea de sus, de la pârâu în sus, să fie începând din partea ei de jos, de la gura Oarbicului curmeziş la Bistriţa şi în sus la făget, iar din partea de sus, de la Comoara lui Urlat, curmeziş la Bistriţa şi de aici curmeziş la făget. Acesta este tot hotarul. / Şi încă am dat şi am întărit acelei sfinte mănăstiri a noastre de la Tazlău şi braniştea care este în jurul mănăstirii, începând de la obârşia Nichidului, de la poiana ce se cheamă Poiana Pintenului şi în jos pe Nichid, până la glod, şi de la glod drept la deal, la vârful dealului de la Racila, şi, pe deal în jos, până la bouri, unde au fost lozniţele, iar de aici iarăşi pe acelaşi deal în jos până la Runcul lui Bozie, iar de aici drept peste pârâul Tazlăului şi la gura Frumoasei Mare şi pe Frumoasa Mare în sus până la Runc, care este la obârşia Frumoasei Mari, de aici

[449] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 598

drept la vârful dealului, care se cheamă Sihla Geamirei, de aici în sus pe deal până la răchitiş, iar de la răchitiş de asemenea în sus, pe acelaşi deal, până la obârşia Lichidului, la poiana ce se cheamă Poiana Pintenului, de unde au început întâi. Acesta este tot hotarul acelei branişti mai sus scrise”[450].

1626, mai 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod, în baza unei cărţi de mărturie de la Gheorghie, vornicul de **Costeni** (parte a satului Prăjeşti, Neamţ) şi de la sulgerul Savin, mănăstirii Bisericani, care primeşte uric pentru „jumătate din jumătate de sat **Orbic** (parte a oraşului Buhuşi), ce are sfânta mănăstire de la Cârstina şi de la Dumitra, jupâneasa lui Ciolpam călugărul”[451].

1632, mai 25: Întărit de Alexandru Iliaş voievod călugărilor mănăstirii Bisericani, care primesc uric pentru moşia „din satul **Orbic**, ce se va alege partea lor de ocină care este în ţinutul Neamţ, cu iaz şi cu mori pe pârâul Orbic şi cu moară în apa Bistriţei, şi cu nişte vii la **Bacău**, şi cu schitul monahului Ciolpan, care este danie de la Dumitra, cneaghina răposatului Ciolpan monah, şi de la fiica ei Cârstina, cneaghina lui Simion păhărnicel”[452].

1634, aprilie 25: Zapisul popii Ionaşco şi al fratelui său Gheorghe din **Ruşciori** (lângă Jideşti, contopit cu Dochia, comuna Girov, Neamţ), prin care mărturisesc că au vândut a lor „dreaptă moşie din sat din **Aldeşti** (înglobat în Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău), din jumătate de

---

[450] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 100, pp. 199, 200

[451] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 65, pp. 83, 84

[452] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 84, pp. 90, 91

sat jumătate, adică din tot satul Aldeşti, a patra parte de sat… jupânesei Nastasia slugeroaei, jupâneasa lui Gheorghe Arapul ce-a fost sulger mare şi cuconilor dumisale, drept 120 lei… Şi în tocmeala noastră au fost preotul Trifan şi Albul ot **Costiani** (Costeni, lângă Podoleni, Neamţ), Ionaşco vătămanul ot **Podoliani** (comuna Podoleni, Neamţ), Păntelei şi Dumitraşco sinovi Păntelei ot **Hărliceşti** (înglobat în Orbic, contopit cu oraşul Buhuşi, Bacău), Constantin Bantăş, ot **Fauri** (contopit cu Zăneşti, comuna Zăneşti, Neamţ) şi mulţi oameni buni s-au prilejit"[453].

1635, iunie 29: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Zaharia, care primeşte uric pentru „din jumătate de sat **Orbic**, a cincea parte, ce a cumpărat de la fata lui Mihăilă Moinescul – iar lui Mihăilă Moinescul i-a fost cumpărătură de la Greaca – drept 106 florinţi tătăreşti, ce a cumpărat fetei sale, Anisiei"[454].

1640, mai 14: Fraţii Maftei şi Login vând lui Gheorghe Buţul, drept 14 taleri bătuţi, „în sat, în **Bucureşti** (înglobat în Buhuşi, Neamţ), în ţinutul Neamţului, lângă Bistriţă, 14 pământuri şi un loc de prisacă unde se sfârşeşte lunca, la apa Orbicului. Şi în tocmeala noastră s-au prilejit Petrichie de **Orbic** (înglobat în Buhuşi, Neamţ), Pentelei de **Horlăceşti** (Hârliceşti, înglobat în Orbic, apoi în Buhuşi, Neamţ), Onciul ot **Stăneşti** (în Frunzeni, comuna Costişa, Neamţ), Ion de **Plăgeşti** (Blă-

[453] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 104, p. 116
[454] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 147, pp. 185, 186

geşti, comuna Blăgeşti, Bacău) şi ginerele nostru Petrea”[455].

1645, mai 4: Scrisoarea lui Constantin Bantăş, Păntelei şi Alexa din **Hărliceşti** (Hârliceşti, lângă Buhuşi, Neamţ), care primiseră poruncă de la Vasile Lupu voievod să aleagă „hotarul **Blăgeştilor** (comuna Blăgeşti, Bacău) dinspre al **Petreştilor** (comuna Bâra, Neamţ) şi al Petreştilor dinspre al Blăgeştilor” şi care au adunat martori, pe Avram de **Grozeşti** (înglobat în Rediu, comuna Cândeşti, Neamţ), Patrichie. Gligorie şi Petrea Geferi de **Orbic** (înglobat în oraşul Buhuşi, Neamţ), Ionaşco de **Cândeşti** (comuna Cândeşti, Neamţ), Pătraşco de **Zberăşti** (Zbiereşti, comuna Costişa, Neamţ), Gligorie brăhariul de **Bociuleşti** (inclus în Podoleni, Neamţ), Toader de **Blăgeşti**, Gligorie Vărzar de **Durneşti** (Dorneşti, comuna Costişa, Neamţ) şi alţi oameni buni, stabilind împreună hotarul. / „Hotarul este la câmpul din sus, din Fântâna lui Parce, puţinel mai sus, am pus bolovan, şi în dreptul locului la un hâns mare de spini şi din spini, în jos, până în lacul cu pipirig, din lac în jos, în dreptul lacului, în Blăgeasca, unde a fost prisaca, iar de acolo, în jos, pe marginea poienii celei mari, în jos, până în Lespezdi. Aşijderi, din sus de Fântâna lui Parce, în dreptul locului, până în groapa lui Gheţe (Gheaţă), iar din groapa lui Ghiiaţe, în dreptul locului, în codru, până în dealul Tazlăului”[456].

---

[455] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 356, p. 371

[456] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 71, pp. 66, 67

ORBUŞCANI

(sat lângă Jora, raionul Orhei, Moldova).

1609, martie 26: Ispisoc de judecată de la Constantin Moghila voievod, după ce „Ionaşcu Jorea paharnic a pârât de faţă pe Maftei, Maxim, Condre, Lazor sedlar din **Orbuşcani** (sat lângă Jora, raionul Orhei[457], Moldova) şi pe alte alte seminţii ale sale pentru satul Orbuşcani şi a arătat uric de va Alexandru voievod de cumpărătură al lui Dumitru Lucoci, marele logofăt pentru 130 zloţi tătăreşti, iar Moschici, Danciul, Macsin, Condrea, Ion, Lazor, Naco, Nicoarp sedlar şi toate seminţiile lor au arătat cum dresele ce ei le-au fost avut pe satul Orbuşcani le-au fost prădate de cazaci; iar noi datu-le-am să jure. Iar ei singuri au spus că ştiu cum satul Orbuşcani este dreaptă moşie lui Dumitru Lucoci, marelui logofăt. Deci Moschici, Danciul, Macsin, Condrea, Ion, Lazor, Naco, Nicoarp sedlar şi toate seminţiile lor, ei au rămas din lege”[458].

---

457 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 181

458 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 173-175

ORGOEŞTI

(Orgoieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui).

1480, septembrie 17: Întărit de Ştefan voievod lui Mircea, fiul lui Micul Orgoaie, nepotul lui Ştefan Orgoaie, care primeşte uric pentru „satele **Orgoeşti** şi **Neagomireşti** la obârşia Hovrăiatei”[459]. Hotarul, din veac.

1499, noiembrie 26: Menţionat de Ştefan voievod, când întărea moşiile mănăstirii Dobrovăţ, danie domnească, Ştefan cel Mare primind, la schimb, de la Crâstina, fiica lui Voislav şi de la nepoata ei de soră Nastasia, fiica Anuşcăi, nepoatele lui Ivan Damianovici, „trei sate pe Dobrovăţ, anul anume **Ruşii** (Dobrovăţ-Ruşii, contopit cu comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost curtea lui Stan al lui Popa, alt sat **Călugărenii** (comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost Giurgiu Călugărul, al treilea sat **Dumeştii** (Dumasca, comuna Tăcuta, Iaşi), unde a fost Dadul, care sate au căzut în partea lor, din satele bunicului lor Ivan Damianovici – Vodă oferind „patru sate în schimb pentru acele sate: două sunt pe Bujor, unul **Dumbrăveni** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Belici, altul **Radoteşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Borta… căci schimbase acele două sate bunicul nostru Alexandru voievod cu mănăstirea Bistriţa”, care dăduse „trei sate pe Bistriţa, mai sus de Bacău, anume **Birăeştii** (Gherăieşti, înglobat în Bacău), unde a fost

---

[459] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 230, pp. 351, 352

Birai, şi **Vlăcsăneşti** (înglobat în Bacău) şi **Manoileşti** (Manuileşti, înglobat în Bacău)", „al treilea sat li l-am dat pe Berheci, anume **Davideştii** (nelocalizat, Bacău), unde a fost David", cumpărat cu 240 zloţi de la Gheorghe, fiul lui Negrilă ploscar… „al patrulea sat li l-am dat pe Hovrăleata, anume **Neagomireşti** (lângă Orgoieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), mai jos de **Orgoieşti** (comuna Bogdăneşti, Vaslui)"**,** cumpărat cu 150 zloţi de la Filip, Tudoran şi sora lor, fiii lui Mircea, nepoţii lui Micul Orgoae"[460]. Hotarul, din veac.

1528, mai 18: Întărit de Petru (Rareş) voievod paharnicului Felea, care primeşte, drept danie domnească, satele confiscate, pentru „hainie" de la fostul vornic Petru Cărăbăţ, „când s-a ridicat, cu alţi necredincioşi (Coste pârcălab, Ivaşco logofăt, Sima vistiernic, ucişi la Roman, Trotuşan logofăt, Maxim Udrea, Secuian paharnic, Ioan Păstrăv şi fraţii lui din Huşi – nota traducătorului), un tâlhar asupra nepotului de frate Ştefan voievod şi asupra pământului nostru. Acestea toate… anume **Orgoeştii** şi **Negomireştii**, deasupra Hovriletii, şi jumătate de selişte, care acum se numeşte **Vlădeştii**, tij (la fel) la Hovrileta, şi parte din **Bogdăneşti**… după vechile hotare, pe unde din veac au umblat"[461].

1624, august 31: Zapisul de mărturie al Hilinnei, fata popii Grigorie, care zălogeşte, pentru 10 lei, vărului său Dumitraşco Cămârzan partea ei din **Orgoieşti** (sat la obârşia Hovârletei, Vaslui), martori fiind „popa Simion ot **Târdzie** (Târzia, Vaslui), şi Crăciun Popovici şi Ionaşco

---

[460] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 247, p. 444-446
[461] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 10, pp. 18-20

croitorul ot **Docolina** (comuna Albeşti, Vaslui) şi mulţi oameni buni şi bătrâni"[462].

1628, septembrie: Scrisoarea fostului sulger Lupan, în care mărturiseşte cum a ales partea de ocină a popii Gligorie şi a nepoţilor săi. Bălăban şi fata Grădincei, „din sat din **Orgoeşti** (ţinutul Tutova, Vaslui). Deci am strâns oameni buni şi bătrâni, şi din sus, şi din jos, anume Ionaşco Giureneacul şi cu frate-său Ursul şi cu Costachie de **Folteşti** (comuna Bogdăneşti, Vaslui), şi cu Gheorghiţă din **Deleni** (ţinutul Fălciu, Vaslui), şi cu popa Danul, şi cu mulţi oameni buni, megieşi. Deci am făcut cinci părţi, după cinci bătrâni şi am hotărât cum a fost mai cu dreptul; deci a vândut Floarea partea ei popii lui Toader şi Grădincei, surorii popii lui Gligorie din sat din Orgoieşti, a cincea parte şi a mărturisit Cătălina, fata Floarei… cum a vândut mumă-sa partea ei de Orgoieşti, şi şi-a adus şi dresele înaintea noastră"[463].

1636, mai 6: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Cămârzan diacul, după pâra fraţilor Isarie şi Cătălina, feciorii Floarei, cu Bălăban, ginerele popii Toader din **Teişori** (raionul Leova, Moldova), de la Chigheci, „pentru o parte de ocină din **Orgoeşti** (Orgoieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), de la ţinutul Tutovei, zicând Isarie şi Cătălina că şi-a fost pus zălog muma lor acea parte de ocină, din tot satul, a cincea parte, la popa Toader, socrul lui Bălan, drept 11.000 de aspri şi 8 boi de negoţ. Iar Bălăban aşa a zis, că n-a fost pusă zălog, ci a fost vândută, şi a arătat un zapis făcut de muma lor Floarea, cum

---

[462] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 231, p. 300

[463] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 403, p. 551

ea şi-a vândut toată partea de sat Orgoeşti popii Toader, încă în zilele lui Petru Vodă. Şi, aşijdere, a arătat şi alt zapis de mărturie, făcut de hotarnici, când au mers de au hotărât acea parte de ocină a Floarei, dinspre alţi răzeşi, şi a fost şi Cătălina de faţă, de a mărturisit înaintea acelor hotarnici cum şi-a vândut muma lor ocina din acel sat, de bunăvoia ei… Deci, de acum, înainte, să aibă a ţine acea ocină Cămârzan diacul, pentru că el o au cumpărat, de lă Bălăban şi de la femeia lui Vărvara, fata popii Toader, drept 40 de galbeni"[464].

1671, iulie 16: Brăzdei şi Hristodor, nepoţi lui Leondari vameş, cer lui Duca voievod un „hotarnic să le aleagă o moşie în **Orgoeşti**, în ţinutul Tutovei, pe care a cumpărat-o unchiul lor Leondari de la Paza, sora lui Iurco logofătul, şi, la moartea lui, le-a dat-o danie lor… deci domnia mea am trimis pe Vrăncian căpitanul, de a mers şi a strâns oameni buni, pe Toader Sitarul de **Bogdana**, Ţugulea din **Deleni**, Cermilie şi Neculai de **Zmiani**, Ulea, feciorul lui Costachi, şi Gligoraş, feciorul lui Toader ce-a fost vornic la **Docolina**, Eftimie, Axintie, Gagul, şi fratele lui Vrăncean de **Folteşti**, şi Ignat de **Mânzaţi**, şi aşa au mărturisit eu cu toţii, cum acea ocină o au cumpărat Leondari vameşul, în zilele lui Vasile vodă, de la Paza, sora lui Iurco logofătul, şi a ţinut-o până a fost viu, iar la moatea lui a dat-o nepoţilor Brăzdei şi Hristodor, şi, de atunci, până acum, au ţinut-o nepoţii, iar răzeşii, ştiind cum le-au pierit zapisele, când cu primeneala lui Vasile vodă, atunci au mers cu Dumitraşcu Cârnul, postelnicul cel mare, la mănăstirea Golia, de au jăcuit negustorii şi au

[464] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 411, p. 473

luat zapisele lor… Deci domnia mea am crezul mărturia lor şi le-am întărit acea ocină”[465].

1901: „**Orgoeşti**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Simila, la 34 km spre nord-nord-est de Bârlad, pe pârâul Horoeta. Satul formează comuna Orgoeşti, cu cătunele Buda, Dinga și Fundul Văii, având o populaţie de 575 locuitori. Se cultivă via pe o suprafață de 29,25 hectare, și livezile cu pruni, pe o întindere de 3 hectare. Comerţul se face de 10 persoane. În toată comuna sunt: o şcoală primară de băieţi și 3 biserici”[466].

ORHEI

(inclusiv Orheiul Vechi, târg, Moldova).

1574, mai 10: Ispisoc de întărire, dat de Ioan voievod marelui logofăt Ion Golăi (Golia), pârcălabului Eremia şi soţiei sale Tudora, pentru „două locuri în pustiu, unul pe Nistru, care se numeşte **Ocsintia**, între Molovata şi între Mocşia, şi un loc pentru patru mori, de ceea parte a Nistrului, pe pârâu, la gura Iahurlicului, unde se varsă în Nistru, şi alt los, la capătul **Peşterei**, din sus de **vechiul Orhei**, unde cade drumul vechiului Orhei în Răut, în vad, din sus de **Chişinău**, sub stâncă, de cealaltă parte a Răutului, spre Nistru, şi cu două mori pe Răut, ca să-şi aşeze acolo două sate, pentru că ei şi le-au cumpărat

---

[465] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 123, 124

[466] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 601

de la însăşi Doamna mea, şi ne-a dat 8 cai buni şi 400 zloţi tătăreşti în visteria noastră”[467].

1602, februarie 27 : Carte de împuternicire, dată de Ieremia Movilă voievod lui Dancu din **Orhei**, „ca să fie tare şi puternic a stăpâni şi a apăra a sa dreaptă ocină, un loc ce are pe râul Vatici, cu mori şi un fânaţ”[468].

1607, aprilie 15: Nicoară Donici, pârcălab Orheiului, dăruieşte mănăstirii Săcul „nişte case şi cu tot locul lor, şi cu dughene, care sunt în mijlocul târgului **Orheiului**, care sunt făcute pe ai noştri drepţi bani şi cumpărătură şi după acest al nostru de binevoie”[469].

1609, aprilie 25: Întărit de Constantin Moghila voievod mănăstirilor Dragomirna şi Secul, care primesc uric pentru dania domnească „un iaz cu iezătura pustie, lângă **Tâthul Orhei**, pe apa Răutului, pe care să-şi păzească şi să-şi facă şi mori, care iaz mai înainte era iezit încă de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod şi, din vremea aceea, sunt trecuţi 55 ani şi nimeni dintre domni nu l-a fost înnoit, după ce s-a rupt şi a stat părăsit şi pustiu, fără folosul nimărui”[470].

1617, aprilie 15: Întărit de Radul Mihnea voievod Antemiei, femeia lui Lupul logofăt, fata lui Simeon Ciucul, şi seminţiilor ei Borcea şi Mărica, fiii Stancăi, şi Mirăuţă, fiul Neagăi, toţi nepoţi lui Poroceah fost stolnic, care s-au jeluit că uricul bunicului lor Poroseaci pe un

[467] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 10, pp. 18-20
[468] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 18, pp. 29, 30
[469] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 27, pp. 38, 39
[470] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 31, pp. 42, 43

vad de moară în Răut, mai jos de **bătrânul Orhei**, unde iese Răutul din stâncă… fiind îngropat în pământ a putrezit şi n-a adus decât numai pecetea înaintea noastră”[471].

1617, iulie 25: Scrisoarea lui Aslan, pârcălab de **Orhei**, în care mărturiseşte lui Radul Voievod că a fost, însoţit de „călugăraşii de la sfânta mănăstire ce se cheamă a lui Golăi… să le socotesc locul şi ocinile a două sate, ce se cheamă **Tărbujanii** pe Răut şi **Ocsintiia** pe Nistru. Într-aceea am strâns oameni buni (anume Măn de **Susleni**, Iachim cel bătrân, Bălaş cel bătrân şi Moş de **Marcăuţi**, Ion de **Ocsăntiia**, Horceag de **Movilova**) şi am socotit împreună, şi am scos bătrânii înainte, care au ştiut locul bine şi hotarele, pe urma unui hotarnic anume Bălţatul, ce a fost logofăt… Când a fost dinspre Molovata, aflat-am mult loc luat al sfintei mănăstiri, câteva rânduri de pământuri dinspre Marcăuţi. Aşijderi s-au aflat hotarele clătite şi mutate din locul lor dinspre Băluşeşti… şi aflat-am cu sufletul meu că oamenii din cele trei sate sunt toţi vinovaţi de hatalm sfintei mănăstiri”[472].

1626, septembrie 10: Zapisul voitului Bălan şi al celor 12 pârgari din **târgul Orhei**, în care scriu cum a venit înaintea lor „Ileana Lelicoia, fata Budzii din **Furceni**, şi a vândut un vad de moară în Răut, din jos de Piatră, popii celui domnesc Gligorie din târg de Orhii… Şi i-a dat două ruhatince de miere, şi stupi, şi vacă cu viţel, şi postav, până a împlut 80 lei preţ, căp atâta a cerut”. Martori din târgul Orhei: Gligorie Drăghinici şi

---

[471] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 91-94

[472] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 44, p. 56

feciorul lui Vasile, vătaful de sineţari, Radul cupeţ, Mihuleţ, Vasilie îmblător, Şahăn, Viasilie Sorocean „şi mulţi oameni buni de oraş”[473].

1627, septembrie 1: Zapisul lui Grăjdan şi al femeii lui Mărica din târgul **Orhei**, prin care zălogesc „ocina şi via ce ni se alege din sat de **Telenişti** (Ţeleneşti, Orhei, Moldova)), din văile cu fânul şi ţarini şi din pădure şi de unde-i hrana… la Istrăţel de **Verejeni** (sat în raionul Orhei, Moldova), de-am luat o bute de vin de 90 de vedre, drept 27 taleri bani gata, şi 5 berbeci de mesărniţi, drept 5 galbeni… dinaintea lui Iani cel bătrân de târgul Orhei, Zaharia de Verejeni, Miron de **Zăhăcani** (sat în raionul Orhei, Moldova), Romaşco mesergeul, Orhăiu, Onaşco Bulmedzea, Precom şelar din târgul Orhei şi dinaintea a mulţi oameni buni”[474].

1628, aprilie 16: Scrisoarea vornicului de gloată Ionaşco Jora, adresată voievodului Miron Barnovschi, în care prezintă rezultatele cercetării hotarului târgului Orhei, la Peştera, unde exista „un iaz cu moară şi cu eleşteu: „Deci noi am mers de am socotit cu târgoveţii din Orhei şi alţi oameni buni. Deci Andrea şi cu Bratăş au cumpărat acel iaz cu moară de la Luca, feciorul popii lui Ion din târgul Orhei, şi au dat 50 de taleri şi 2 iepe, şi 3 vaci, şi o copcă de argint ca de 6 taleri, 5 coţi de… Deci a fost căzut acel om, anume Luca, dator unui turc. Deci boi am întrebat de oameni buni şi bătrâni. Deci s-a strâns şi târgul şi cu popa cel domnesc, cu şoltuz, cu pârgari, de au mărturisit toţi cum au cumpărat Andrea şi cu Bratăş de la

---

[473] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 118, pp. 141, 142

[474] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 235, pp. 320, 321

Luca, şi au dat cât îi mai sus scris. Iar de rândul hotarului, el tot s-a ţinut hotar, căci a fost domnesc”[475].

1628, aprilie 28: Porunca lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Dănilă, dregătorul din Peştere, să întoarcă banii fraţilor Andrea şi Bantăş din Piatră, care „au cumpărat o moară ce este la Ivancea, de la Luca, feciorul popii din Orhei. Acum acea moară se află în hotarul Peşterii şi tu o ai luat”[476].

1632, aprilie 19: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dănilă, care primeşte uric pentru „un loc, anume **Peştera**, ce este din jos de târg de **Orhei**, ce se cheamă Orheiul cel Vechi, cu tot locul cât ascultă de Peştere, pe unde au fost de veac… pentru că-i este dreaptă ocină, şi dare, şi miluire de la Miron Barnovschi voievod”[477].

1632, mai 4: Zapisul marelui logofăt Gheanghea şi al marelui vornic Cujbă, în care mărturisesc că au venit înaintea lor „Măria, femeia Glogorcei croitorul, şi feciorul său Ionaşco, de **târg de Iaş**, din Uliţa Strâmbă… şi au vândut o falce şi un fârtai de vie din dealul Copoului Petrei lui Băltag, ce-a fost **pârcălab de Orhei**, şi jupânesei Anghelinei şi feciorilor săi, drept 50 de zloţi bătuţi”[478].

1632, august 9: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dănilă din **Varniţa** (comuna Varniţa, raionul Arenii Noi, Moldova), care primeşte uric pentru „un loc, anume

---

475 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 344, p. 479

476 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 353, p. 493

477 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 28, pp. 25, 26

478 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 58, p. 61

Peştera, mai jos de **târgul Orhei**… ce se numeşte Orheiul Vechi… / Iar hotarul să le fie: din iazul lui Brateşco, dinspre coadă, şi de acolo în sus, la deal, până în cornul pădurii şi, alături cu pădurea, până la drumul cel mare al târgului Orhei şi pe drum până la pod, la Ivancea şi prin mijlocul mătcii până în Răut, şi cu vad de moară în Răut, mai sus de Mihăilaşea, şi malul dinspre Peştera, până în hotarul Macicăuţilor şi dintr-acel hotar până în hotarul lui Donici, iar de acolo iarăşi în iazul lui Brateşco, dinspre coadă, pe unde au folosit din veac”[479].

1633, martie 8: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui logofăt Ionaşco Ghianghea, care primeşte urice pentru cumpărăturile sale, „cât se va alege din tot satul **Bogdăneşti** (comuna Fălciu, Vaslui), pe Prut, ce este în ţinutul Fălciu”, cumpărat, cu 30 taleri de argint, de la Necuţă, fiul lui Ion Puiuleţ aprod din Bogdăneşti, şi „a cincea parte de sat din **Mocşie**, ce se numeşte acum **Văşcăuţii** (Vâşcăuţi, comuna Susieni, raionul Orhei, Moldova), în ţinutul Orhei şi cu parte din vadul de moară la Nistru”, cumpărată cu 60 taleri bătuţi, de la Todosia, fiica lui Simenaşco şi a Măliţei, nepoata lui Miron, conform zapisului de mărturie al lui Mirăuţă fost vornic, Stoica vătag de sineţari , Chiriac vameş, Gligorie Drăghinici, Andrei fost vameş, Chiricel namestic de Tohatin, Condrea fost căminar, ginerele lui Drăghici, Vlad negustor, Marco voiut şi cei 12 pârgari din târgul **Orhei**, întărit „cu pecetea târgului”[480].

1635, septembrie 15: Ispisoc de judecată de la

[479] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 169, pp. 213-216

[480] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 309, pp. 397, 398

Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât Gligorie din **Orhei** cu Leloae din **Furceni** şi cu ginere-său Gligorcea „pentru un vad de moară, pentru că a fost vândut Lelcoae lui Gligorie şi acum a vrut să întoarcă şi a zist că a vândut numai jumătate de vad. Deci Domnia Mea am socotit, cu Divanul Domniei Mele, dacă-au vândut întâi, acum nu încape să întoarcă”[481].

1636, aprilie 4: Zapisul orheienilor, în frunte cu pârcălabul Petre Trufaşul, Chiriac vameşul, şoltuzul cu cei 12 pârgari, Chirecel vătaful de sineţari, Gligorie şi Vasile Drăghinici, Iane neguţătorul, Bosii, Biha, Turceac, Milaş, Hilip, Buulmezea, Nistor şi alţi „orăşeni din **târg din Orhei**, prin care mărturisesc cum a venit în faţa lor Badiul, feciorul lui Miron din **Morozeni**, nepotul Gatonei, şi a vândut Gligorcei lui Durac, pârcălabul, partea sa de ocină din sat din Morozeni, drept 11 mascuri de jir, preţuluiţi câte 4 zloţi bătuţi, un bou de negoţ, drept zloţi”[482].

1639, iulie 13: Drăgan, Blehan, Nastasia Dăhnoaie, Nicoară şi Vasile Hârcescu, toţi feciorii Hârcescului şi nepoţii lui, vând lui Mătiaş Sturdze, drept 60 de taleri, moşia lor „din **Sămăşcani** (comuna Sămăşcani, judeţul Orhei, Moldova), a patra parte din partea lui Stan… Şi în tocmeala noastră au fost Andreica din **Prisecani** (comuna Sămăşcani, judeţul Orhei, Moldova), Draga din **Biliceni** (Ghiliceni, comuna Ghiliceni, judeţul Bălţi, Moldova), Strahoe din **Mihăilaş** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, jude-

---

[481] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 236, p. 282

[482] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 388, p. 435

ţul Orhei, Moldova) Hilip vătavul din **târgul Orhei** şi alţi oameni buni"[483].

1639, august 19: Un zapis de la Mihalce Durac, pârcălabul de **Orhei**, în care sunt menţionaţi „Căzac căpitanul de călăraşi de **Orhei**, Cociorvei hotnog din satul **Ialoveni** (comuna Ialoveni, judeţul Chişinău, Moldova), de ţinutul Lăpuşnii, Moldovan ce a fost hotnog din sat din **Buecani** (azi cartier în Chişinău, Moldova), Nicoară Nistre din **Martineşti**, Ţogoe de Buhuşouca, Păpare din **Mihăilaşe** (Mihăilaşa, comuna Teleneşti, judeţul Orhei, Moldova), Bosiu de Gârbeşti"[484].

1645, mai: Scrisoarea lui Gheorghe Ştefan sulger şi a lui Apostol pârcălab de **Orhei**, trimişi de Vasile Lupu voievod „să socotim şi să alegem locul satului **Isacova** (raionul Orhei, Moldova), dinspre hotarul târgului. / Deci am socotit cu oameni buni din târg, anume Gligori ce-a fost şoltuz, Sămion Mihuleţi, Vasile Drăghinici, Tănase Drăghinici, Enachi Ştefulenca şi mulţi oameni buni că se vine hotarul satului Isacovii din drumul târgului la deal, pe Rublinca, până la muchia dealului, în Hârtop; şi aşa merge tot înainte până intră drumul în pădure, şi au şi stâlpit"[485].

1645, mai 14: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „au pârât înaintea noastră şoltuzul şi toţi orăşenii de **Orhei** pe Gheorghe Catargiu ce-a fost paharnic pentru patru oameni, care au zis târgoveţii că i-a

---

[483] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 171, p. 180

[484] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 199, p. 206

[485] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 69, p. 65

luat din târg, căci au fost acei oameni de moşie din Orhei, şi i-a dus în satul său, în **Piiatră** (comuna Piatra, raionul Orhei, Moldova), anume: Fratea, Ostafie, Grigorie şi Ifrim; şi au zis că le împresoară hotarul târgului cu acel sat, cu Piiatra, şi a pus pietre dinspre hotarul târgului. / Într-aceea am trimis pe Gheorghe Ştefan sulgerul cel mare să socotească, cu oameni buni, ce strâmbătate au târgoveţii… / Ci am aflat că l-au pârât cu pizmă… iar acei patru oameni, care au fost de târg de Orhei, domnia mea m-am milostivit şi am miluit pe Gheorghe Catargiul, ca să-i fie vecini”[486].

1659, februarie 18: Carte de împuternicire, dată de Gheorghe Ghica voievod părcălabilor de Orhei, să judece pricina dintre Erena, fata lui Ioniţă, nepoată lui Nedelco (pe teritoriul satului Mitoc, între Mitoc şi Cişmea) şi „un anume Corban”, după ce s-a jeluit Erena „că are o baltă acolo, la **Orhei**, ce se cheamă Balta lui Nedelco, a moşului (bunicului) său şi şi-a făcut un om de acolo moară, pe balta ei, anume Corban, neavând el nici o treabă cu moşia ei, nici nu a întrebat de dânsa”[487].

1660, martie 26: „O mărturie de la un preot domnesc şi alţi târgoveţi din **Târgul Orheiului**, prin care arată că înaintea lor a vândut Mihăilă, feciorul lui Bălan, a patra parte din satul **Drăguşăni**, partea de sus, lui Constandin pârcălabul”[488].

1665: Ispisoc de judecată de la Vârlan, pârcălabul

---

[486] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 75, p. 69

[487] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 99, pp. 108, 109

[488] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 101, p. 109

Orheiului, „pentru o pâră de-au avut înaintea noastră Mircea şi egumenul de la sfânta mănăstire Golăe pentru o cumpărătură de ocină, ce o are egumenul de la femeia lui Vreme, unchiul Mircei, din satul **Trebujeani**, zicând Mircea că acea parte n-a fost plătită, ce-a fost mai rămas cu 7 lei şi un zlot, care bani a zis Mircea că i-a fost datoare. Deci egumenul s-a sculat şi-a dat acei bani, 7 lei şi un zlot, în mâna Mircei, dinaintea noastră. Şi într-această tocmeală fost-au Vasile ce-a fost vornic, Mârza, sluga logofătului celui mare, preotul de Marcăuţi, Andrei, Ion. Ihnat şi alţi oameni buni”[489].

1666, martie 26: Gligoraş, feciorul Duduţei, nepotul Gorei din Piscani de pe Răut, vinde lui Ilie Sturdzea, drept 20 lei, „toată partea mamei mele Duduţa din satul **Piscani**… dinaintea lui Nacul stolnicul, Apostol Postelnul fecior Catargiului, Toader Beişor, Leca ce-a fost pârcălab, Ermulai preotul cel domnesc din **Orhei**, Vasile vătahul de sineţari”[490].

1666, august 10: Porunca dată de Iliaş Alexandru voievod pârcălabilor de **Orhei** Gheorghe Catargiul şi Postolache să meargă la satul **Oneţcanilor**, „să strângeţi oameni buni şi să socotiţi foarte cu dreptate, să alegeţi tot hotarul satului Oneţcanilor, dinspre toate hotarele altor sate şi să-l stâlpiţi”[491].

1667, aprilie 23: Întărit de Iliaş Alexandru voievod lui „Apostolachi biv (fost) vel (mare) pârcălab de Orhei pe a lui dreaptă ocină și danie, anume satul **Ivance**,

---

[489] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 110, p. 119

[490] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 181

[491] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 111, pp. 119, 120

care este din hotarul târgului nostru **Orhei**, din ispisoc de danie și de miluire și de cumpărătură ce ni-a arătat nouă de la însuși Gheorghe Ștefan voievod și ispisoc de întăritură de la răposatul Gheorghe Ghica voievod, care acel sat a fost drept domnesc, supt ascultarea ocolului târgului Orhei și cu hotar precât se arată, căruia hotar se începe din drumul cel mare al Orheiului și de la Carvasara, în sus, până la hotarul Peresăcina, cu locuri de iazuri, cu mori pe pârâul Ivance și cu locuri de prisăci și grădini, livezi și cu câmp și fânațuri, în fundul Ivancei, și cu tot venitul, care acel sat este lui danie, pentru care a dat el patru cai suri buni telegari și doi cai buni de călărie, care cai s-au dat în treaba pământului nostru, când au cerut de la pământul nostru Împăratul nostru othomanicesc, Sultan Mahmet, o seamă de cai pentru trebuința oștinească"[492].

1669, august 17: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod pârcălabilor de Orhei, să cerceteze pricina dintre Gheorghe, feciorul popii din Târgul din **Orhei** cu feciorii Bosnii, care s-au pârât de faţă, zicând că are el moşie în **Corotceni**, unde a ţinut şi vornicul Toma sat, partea care o au ţinut Chiriţă câtăva vreme şi o au cumpărat de la Dochiţa, mătuşa lui Gheorghe, şi de la alţi oameni ai lor. Apoi Chiriţă a pribegit în Ţara leşască şi a şezut opt ani acolo. Deci a venit Chiriţoae aici, în ţară, şi ne-a arătat şi nişte zapise, care le-a fost adus Chiriţoae din Ţara Leşască. Şi dacă veni aici, iarăşi o au vândut-o Bosnii, pentru că i-a fost slugă şi l-a slujit cu dreptate şi ea a fost sărăcit, şi după vânzare i-a şi dăruit dintr-însa, ca să fie pomană, şi i-a dat şi aceste zapise ce mai sus scriem. / Deci domnia mea nici pe unul n-am crezut…,

[492] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 114, p. 121

iar voi să socotiţi cu oameni buni, dar foarte pe dreptate, care vor fi ţinut de când a adus Chiriţoae acele zapise, aceia să ţie şi de acum înainte şi precum veţi afla mai drept"[493].

1677, martie **20**: Donosie, feciorul lui Dumitraşcu Portărescul din **Trebujeni**, nepotul Irimiei medelnicer, strănepot lui Golăi logofătul, dăruieşte o moşie naşului său Andrei Mihuleţ, pârcălab de Orhei, „mie părinte, de-au cununat părinţii dumnealui pe părinţii mei şi dumnealui m-a botezat şi m-a cununat… Şi fiind eu rămas de fraţii mei, care au fost şi dumnealui ca nişte fraţi, şi având eu o parte de ocină în Trebujeni, cumpărată de la fratele meu Crăciun, care parte a fost a lui zestre de la neanea al nostru Dumitraşcu, şi o parte de ocină ce a fost cumpărată de Crăciun, cu mine împreună, şi cu surorile mele Arsenia şi Gherghina de la Antemia, fata lui Constantin, unchiul, am socotit cu toţi fraţii şi cumnaţii, cu surorile ce sunt, şi l-am luat pe dumnealui frate în locul lui Crăciun, frăţâne-meu, şi i-am dat dumnealui partea lui Crăciun… Şi când am făcut acest zapis fost-au toţi cumnaţii mei, şi veri primari, şi nepoţi, anume Guruţă cumnatu-meu şi soru-mea Arsenia, Gherghina, nepoţii mei Gheorghe, Gligore, Caidac şi Nechifor, feciorii Mircei… şi mărturii anume Neculai Donici clucerul cel mare, Constantin ce-a fost clucer mare, Gavril Donici pârcălab de **Orhei**, Loghin ce-a fost pârcălab, Ştefan spătarul, Neculai postelnicul, feciorii lui Constantin clucerul, Doroftei preotul de **Peştera**, Tănase şoltuzul de târgul **Orhei**, Ursul, vornicul de **Peştera**, Sema ce-a fost vornic, Gligoraş feciorul lui Artenie de Fălciu**,** Albul Maremance, Gligoraş Sauca şi

[493] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 119, p. 125

Luchian de **Peştera**, Maftei Pârţă de **Zamcioci**, Vasile Hodoroge ce-a fost vătav de hânsari, Lupul Ciupag ce-a fost vătav, Iordachi, Savin şi Arsenie de **Pocrişăni**, Bobeică şi Vlasie de **Cotelneci**, Ştefan Ciurlenco de **Peştera** şi mulţi oameni buni s-au prilejit”[494].

1679, august 30: Măria, fata lui Ion, cumnata Alexandrei, şi feciorii ei vând diaconului Negruţă şi femeii lui, drept 30 de lei, „un vad de moară ce este în locul **târgului Orheiului**, în gura Vatâciului, ce am avut cumpărătură de părinţii noştri… dinaintea lui Tănasie şoltuzul cu 12 pârgari, Nechifor ot târg, Doder Hrebincă, Măreuţ Cojoce, Moiseiu Ber, Enachie Murguleţ, Ursul sin (fiu) popii Istratie şi alţi oameni care s-au întâmplat”[495].

1689, iulie 18: Preotul Loghin de **Orhei** se învoieşte cu călugării mănăstirii Golăi pentru „un vad de moară al mănăstirii, să fac o moară de isnoavă, unde voi găsi la **Peşteră**…şi să dau sfintei mănăstiri, în toţi anii, câte 50 merţe de făină, dar 25 merţe făină de grâu şi 25 merţe făină de secară, să am a aduce eu, în toţi anii, la Sfântul Gheorghe, aici la mănăstire”[496].

1691, mai 13: Marula diacul vinde lui Stratul din **Cucioaia**, drept 30 lei, „un vad de moară, ce este în locul **târgului Orheiului**, în gura Vaticiului, care l-a avut cumpărat de la Măria, fata lui Ion, şi de la cumnata ei

---

494 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 139, pp. 138, 139

495 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 147, p. 148

496 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 154, pp. 152, 153

Alexandra”[497].

1691, iulie 16: Zapisul lui Grigori şi Leca, fiii lui Leca, întărit de protoereul Constandin şi ereul Moisăi sin **Orhei**, căpitanul Toader şi Vasile Bosie din **Rădeni**, în care mărturisesc cum că „pârcălabul Loghin i-ar fi plătit la vistierie de banii ce rau datori la Duca vodă, şi i-au dat o cumpărătută din **Isacova**, care a fost a tatălui lor Leca de la Măria şi de la Nica, fetele Anei Păşcăniţei, şi jumătate vad de moară din Poiana Morozănilor, ce s-a alege partea Lecăi în **Morozăni**”[498].

1709, decembrie 7: Mărturii despre felul în care a trecut satul **Ivancea** din stăpânirea Doniceştilor, în cea a Ionăşcuţeştilor, pe vremea răzvrătirii lui Gheorghe Ştefan, când Andrei Donici a pribegit, moşia rămânând fără stăpân: „Adică eu, Gavriliţă de **Lucaceuca**, scriu şi mărturisesc cu sufletul, pentru Ivance, fiind eu slugă la Vasile vodă şi ieşin eu cu o slujbă pe ţărani, a plătit, pentru oamenii de Ivance, Moise Donici la mine şi eu aşa ştiu şi mărturisesc”. / „Aşijderi şi eu, Dumitraşcu Harghel, mărturisesc ci sufletul meu cum am apucat pe tată-meu zicând că Ivancea a fost a lui Donici Nicoară şi a stăpânit-o Nicoară Donici vel (mare) vistiernic până a murit, după aceea a stăpânit Andrei Donici, feciorul lui, până i s-a întâmplat de a pribegit şi a rămas locul pustiu de Donici şi l-au stăpânit târgoveţii. Şi au avut şi părinţii noştri pomete în Ivancea şi au tras oamenii de Ivance, cu târgul, şi au stăpânit târgoveţii până în zilele lui Ştefan Gheorghe vodă şi, fiind Ionăşcuţeştii boieri de curte, s-au rugat

---

[497] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 156, p. 154

[498] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 157, pp. 154, 155

Măriei Sale şi le-a dăruit Ştefan Gheorghe Vodă Ivancea”[499].

1722, septembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod lui Tănase, feciorul lui Postolachi, nepot lui Ionaşcu, strănepot lui Danco din **Orhei**, care primeşte ispisoc pentru „nişte heleştee ce are pe apa Vaticului, la ţinutul Orhei, şi locuri de fânaţ ce sunt pe acele heleştee şi moară gata, ce este pe acel loc, tot locul, cu toate heleşteele, cât au ţinut părinţii săi, din ispisocul ce ni l-a arătat de la Irimia vodă, care scrie precum Danco a dat un cal Domniei pentru acel loc şi cu heleştee. Şi ne-a mai arătat Tănase şi o mărturie de la pârcălabii de Orhei, de la preoţi şi oameni buni, scriind că a avut pâră şi gâlceavă Postolache, tatăl lui Tănase, cu Leahul din **Bucişica**, pentru aceste trei heleştee din Vatici, fiindu-le lor împreună de la moşii lor, iar mai pe urmă s-au învoit şi s-au tocmit, ca să ţină Postolache un heleşteu şi umătate şi Leahul iarăşi un heleşteu şi jumătae, cu fraţii lui, precum au ţinut bătrânii lor, şi moara lui Postolachi să nu aibă treabă Leahul, iar la moara Leahului să nu aibă treabă Postolachi, iar la un iaz, ce este al treilea, mai jos, iarăşi să ţină Leahul cu fraţii săi”[500].

1723, decembrie 18: Porunca dată de Mihai Racoviţă voievod pârcălabului Leca şi pârcălabilor de **Orhei** să cerceteze pricina dintre „Toader Loghin postelnic, cu ai lui răzeşi din satul **Isacova**, asupra **târgoveţilor de Orhei** şi slobozieni de acolo pentru o parte de loc, pe care, când era iazul iezit de la Orhei, le îneca apa acel loc,

[499] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 174, pp. 167, 168

[500] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 189, pp. 181, 182

rămânând păgubaş de tot venitul lui, iar în urmă, nefiind apă pe acel loc, acei târgoveţi şi slobozienii ar fi lucrând ei acel loc şi l-ar fi numind, pe unde a ajuns apa iazului, domnesc, nevrând să le dea jeluitorilor din a zecea… / Tu să cercetezi… / osebit s-ar mai fi jeluit şi asupra neamului Cociorvăsc şi Alecsăndresc, că având ei moşie în **Morozăni**, care ar fi împărţită şi că oamenii din partea de jos ar fi lucrând în partea din mijloc, şi nu vor să dea zeciuiala; iarăşi să cercetezi şi, dovedindu-se că lucrează pe partea jeluitorilor, să li se împlinească toată dijma şi din anul trecut, şi din anul curgător"[501].

1724, iunie 26: Porunca dată de Mihai Racoviţă voievod serdarului Lupul Gheuca şi pârcălabilor Gligoraş Leca şi Pavel Chirica să cerceteze pricina dintre **târgoveţii din Orhei** şi megieşii lor, pentru că se jeluiră târgoveţii „că s-a împresurat locul cel gospod (domnesc) al târgului dinspre toate părțile, de unii și de alții, și ales un Pantazi a împresurat o parte de loc, cu un ispisoc de la Irimie Movila vodă, cu care ispisoc nici moșii, părinții lui n-au mai stăpânit și nici el, cu care, văzând că nu poate stăpâni, s-au sculat și-au dat ispisocul danie la mănăstirea Tri Sfetitele. / Deosebit, și din jos îi îngustează logofătul cel mare și dinspre alte părți, dinspre toate. Și acum au rămas de n-au unde se hrăni. / Deci, pentru acest lucru, să vă sculați și să mergeți acolo, la acel târg, și să strângeți oameni buni și târgoveți bătrâni din sus și din jos, care or fi știind hotarul târgului pe unde a îmblat și, pe cum veți adeveri cu bună dreptate să alegeți hotarul târgului dinspre toate părțile pe hotarele cele bătrâne. Și să aflați să adeveriți și pentru acel ispisoc, ce l-a închinat Pantazi

[501] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 191, pp. 184, 185

călugărilor”[502].

1745, iulie 1: Mărturia lui Enache aga, serdar de Orhei, după „jaloba ce-a avut Leondar Iordăchelii pentru balta lui Nedelco, ce este pe Răut, precum este a lui, fiind el nepot lui Nedelco”, deşi **târgoveţii de Orhei** au arătat că balta aceasta este pe locul domnesc, ce cuprinde hotarul târgului Orhei, şi s-a numărat al lui Nedelco… cum au apucat de la părinţii lor… scoţând Leondar şi câteva cărţi domneşti din trecute vremi, cum şi mărturii de la târgoveţi de Orhei care au fost la vremile acelea, arată cum este ea dreaptă ocină şi moşie a lui Nedelco Sârbul, şi în urma lui Nedelco a stăpânit şi Alexa neguţătorul din Iaşi, fiind ginerele lui Nedelco… şi în urmă a stăpânit neamul lui, şi nici târgoveţii de Orhei n-au pus nici o pricină, fără cât au arătat că balta aceasta este pe locul domnesc”[503].

1758, august 1: Întărit de Scarlat Grigore Ghica voievod fostului mare stolnic Constantin Râşcanul, care, pentru o „casă cu loc, dreaptă a domniei sale, pe care am luat-o domnia mea de s-a cuprins în locul ogrăzii caselor de Beilic, ce s-au făcut aici, în **Eş**”, primeşte „o bucată de loc domnesc a **târgului Orheiului**, cât a rămas nedat de alţi luminaţi Domni… la care loc am trimis de s-a şi hotărât cu pietre de către alte hotare, pe slugile noastre Neculai Botezatul şi Stamatie, pârcălabi de Orhei, cu mărturie hotarnică de la Grigoraş Hodoroge, Simion Boţneţu, Iftodi Cojuşnian, Alexandru Strătan, Toader Ţira, Nanii Strătan… care au mers de au ales locul, cât a

---

[502] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 194, pp. 188, 189

[503] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 221, pp. 222, 223

rămas domnesc, din olatul târgului Orhei, pe care l-au măsurat cu funia de 60 stânjeni, cu stânjen de om de mijloc, şi măsura dintâi s-a început din hotarul lui Vasile Rusăt vel (mare) vornic, până în hotarul lui Filip Catargiu vel spătar, şi s-a aflat curmezişul 32 de funii, adică până la matca Sârbenicăi. Aşijderi, măsurând şi în lungul hotarului, din hotarul dumisale vel spătar, până în hotarul Chipircenilor, unde se cheamă „la curmătură", s-au aflat 75 de funii lungul, iar partea dinspre apus, măsurându-se câmpul în curmeziş, s-au găsit 5 funii. Aşijderi, şi în lung la câmp, măsurându-l din hotarul vornicului Vasile Rusăt şi până în hotarul Isacovii, s-au aflat 52 de funii"[504].

1760, noiembrie 30: Carte de judecată de la marele logofăt Ion Bogdan, după ce, din porunca lui Ioan Theodor voievod, cercetase pricina dintre fostul mare stolnic Constantin Râşcanul cu Neofit, egumenul mănăstirii Trei Sfetitele din Iaşi „pentru o bucată de loc din hotarul **târgului Orheiului**, şi pricina într-acest chip este: stolnicul ne-a arătat că acea bucată de loc este danie de la Scarlat vodă şi, după ispisocul ce-l are, va să stăpânească. Părintele Neofit, egumenul, ne-a arătat un ispisoc de la Mihai Racoviţă voievod, din let 7231 (1723), iulie 25, în care ispisoc arată, pentru acea bucată de loc, că este danie sfintei mănăstiri de la un Vasile Pantazi, feciorul Cazacului, nepot de fată Milii şi frate-său Sorie, cu zapis îndredinţat şi cu iscălituri de mai mulţi boieri, scriind şi mărturisind precum au dat danie sfintei mănăstiri a lor dreaptă ocină şi moşie ce se numeşte **Vatâciul** şi **Pacicina** şi **Blajiea**, precum arată şi semnele hotarului, care moşie este în hotarul târgului Orheiului, de danie strămo-

---

[504] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 232, p. 238

şilor lui Burlan pitar, ginerele Milii, şi feciorul său Vlasie din **Lucaceuca**, arătând că acest Vasile Pantazi această moşie a dat-o danie la mâna lui Ezechiil, ce-a fost egumen la acea vreme, şi acum acea bucată de loc se împresoară de de biv vel stolnicul, însă părintele Neofit zapisul lui Vasile Pantazi ori ispisocul cel vechi n-a arătat, fără numai un ispisoc de întăritură al răposatului Mihai vodă, iar bic vel stolnic ne-a arătat alt ispisoc, iarăşi de la răposatul Mihai Racoviţă voievod, din let 7232 (1724), iulie 28, adică cu un an mai pe urma ispisocului celuilalt, în care scrie că s-ar fi dovedit cu multe dovezi a unor boieri şi oameni bătrâni, care au luat cu sufletul lor că n-au apucat nici de la moşii lor, nici de la părinţi pe acest Vasile Pantazi, nici pe neamul lui stăpânind aceste bucăţi de loc… / Şi, de vreme ce s-a cunoscut că acel Vasile Pantazi a fost dat rău acea danie la sfânta mănăstire, neavând nici o treabă, egumenul de la Trei Sfetitele s-a dat rămas, să nu mai aibă nici o treabă a se amesteca la acea moşie”[505].

1774, iunie 5: Satul **Sălişte** (lângă Orhei), ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Răutului, după recensământul lui Rumeanţev[506], avea **toată suma caselor 65**. Scădere rufeturi 14: 6 scutelnici ai spătarului Râșcanu, 4 volintiri, 1 mazil, 1 popă, 2 femei sărace. Rămân birnici 51. 9 case pustii. / **Birnici:** Ioniță Negru / Grigoraș Ploae / Postolache Băhliță / Simion Marolă / Ioniță Leonte / Vârlan Leonte / Gheorghe Ștefănel / Vasilachi, casapu / Andrei, rotar / Gheorghe, rotar / Stahi / Pavel Bogonos /

505 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 234, pp. 241, 242
506 ACAD. ȘT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 414, 415

Gheorghe, croitor / Apostul Samoilă / Ilie Petcu / Simion Giosanu / Tănase Cantemir / Savin Crucianul / Gavril Crucianul / Grigoraș Marco / Nicolai Tătăroiul / Nastas Duca / Toader Racoviță / Miron, cojocar / Afteni Tudosâi / Sandul Giosanu / Vasile Costandin / Ioniță Bâlbâie / Iosip Pascal / Carp, cojocar / Stahi Scârce / Ștefan, harabagiu / Ion, prisăcar / Vlase, vornic / Marin, cojocar / Nedelco, bejenar / Antohi a Tomii / Ioniță Negru / Ion Făcăleț / Onofreiu / Ștefan Samoilă / Vasile Chirița / Simion, olar / Gheorghe Cupce / Trohin nepot lui Darie / Ivan, olar / Andrei, olar / Chiriac, vătăman / Andrei, bejenar / Antohi Giosanu / Damaschin Giosanu / Opre Giosanu / Grigoraș Giosanu / Gheorghe, ciobanu, ce i-a fugit omul de la oaste / Condre / Malcocianul / Afteni fiul lui Boblicioiul. // **Rufeturi:** Vasile Prale, volintir / Andrei Pomătariul, volintir / Costantin Dijmaru, volintir / Loghin Buhulici, volintir / Vlase Stăvilă, mazil / Popa Ion / Gafița, femeie săracă / Aftenie, femeie săracă.

1774, iunie 5: **Târgul Orheiului**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Răutului, după recensământul lui Rumeanţev[507], avea **toată suma caselor 112**. Scădere rufeturi 15: 3 mazili, 1 ruptaș, 3 popi, 8 femei sărace. Rămân birnici 97. / **Birnici:** Neculai Botezat / Leonti, bejenar / Antohi Samoilă / Nicolai Midoni / Andrei, dulgheriul / Toader Capalbu / Macoveiu / Istrate Drăgușanul / Timofti Caisâm / Dumitru / Timofti Midoni / Constandin Climenti / Andrei Postârnac / Nicolai, hămurar / Dumitru Boțan / Andrei Botezatu / Constandin Gerebii / Gheorghi, cibotar / Dumitrașco, bejenar / Nastas fiul lui Darii / Dămian Dominte / Vasile Chirtoacă / Nichifor, cupeț /

[507] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 415, 416

Vasile Lăpușnianu / Gavril fiul lui Timofti / Darii, bejenar / Condre / Dumitru Lare / Gheorghi Leșanu / Dănilă fiul lui Ivan / Gheorghi, croitor / Ichim Burghele / Dumitrașco Plăcintă / Toader, ciobanu / Sandul Crețanu / Toader Zară / Nicolai fiul cojocarului / Afteni fiul lui Nichita / Miron, cojocar / Macsin Luță / Nicolai, solonar / Pavel Hatmanu / Grigori, cibotar / Costantin Săcu / Simion Catăvini / Dămian Catăvini / Tudose Bordeiu / Ocsănti, olariul / Andrii Chișorcă / Stoica Corbul / Toader, vătăjelu / Vasile Chirtoacă / Vasile, căsapu / Ilieș / Afteni Săhăidacă, // **Jidovii:** Smuciul / Avram / Ilie / Șmil / Moșcul / Lupu / Lupu, tij (la fel) / Șmil / Leiba / Marco / Berco / Iosâp / Isdriul, // **Rufeturi:** Ioniță Ciorbă, mazil / Toader Țâra, ruptaș / Grigoraș fiul lui Botezat, mazil / Ion Boțan, mazil / Popa Toader / Popa Ursul / Popa Filip / Marie, săracă / Andriana, săracă / Anisâe, săracă / Tudora, săracă / Ioana, săracă / Anița, prescurniță / Lupa, săracă / Luchița, săracă. // **Birnici acolo:** Timofti Negru / Nicolai Midoni / Agapi, cojocar / Vasile Bernevic / Andrei Caisâm / Nastas Cadartin / Ion Bârnă / Ivan, rusul / Strătulat Rapce / Ion Bârnă, la fel / Afteni Cenușă / Savin, dulgheriu / Petru, dascălu / Ivan, rusul / Ștefan Brânză / Pintilii Brânză / Pavel a diaconului / Andrii Leșanu / Toader Andoni / Vasili Toderiță /Mihălachi a Cergușoaii / Vasili Crivăț / Ioniță cumnat lui Agachi / Dumitru Conițchi / Gavril, ciobotar / Ioniță Băltagu / Corne / Vlase fiul lui Băltagu / Vasile, bejenar.

1774, iunie 5: Satul **Piatra**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Răutului, după recensământul lui Rumeanţev[508], avea **toată suma caselor 8**. Scădere rufeturi 7: 5

---

[508] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 416, 417

volintiri, 1 popă, 1 femeie săracă. Rămân birnici 1. / **Rufeturi:** Darie Cârcâș, volintir / Ioniță Cârcâș, volintir / Ursul Cârcâș, volintir / Sandul fiul lui Popa, volintir / Tudose Crastavăț, volintir / Popa Costandin / Ilinca, femeie săracă.

1782, februarie 25: Ilieş diacon, fecior lui Ioniţă Ghinescul Cernitul ot **Soroca**, vinde căpitanului Ştefan Roşca ot **Crăsnăşeni** ot ţinutul Orheiului, drept 31 lei, „un vad de moară ce este pe apa Vaticelului, care este a noastră dreaptă moşie”[509].

1782, martie 3: Miron, stegarul de copii, fecior lui Enache pârcălabul de **Orhei**, nepot de fată lui Apostol Mihuleţ biv vel căpitan ot **Eş**, strănepot lui Andrei Mihuleţ, vinde lui Vasile Cumpănă, neguţător din Eş, „cu tocmeală stânjenul câte 25 de parale… în **Măgireşti**, o jumătate de bătrân, de pe Apostol Mihuleţ, moşul (bunicul) meu, care mi se trage de pe Andrei Mihuleţ uricar, căci moşia Măgireştii, fiind împărţitoare dintru început pe trei bătrâni, anume un bătrân Găşpăreştii, un bătrân Lăşculeştii şi un bătrân Mihuliţescul, şi bătrânul Mihuliţescul în doi şi jumătate a fost al lui Aposto Mihuleţ şi jumătate a surorii sale Maria, ce-a ţinut-o Vârlan Uşirelul, această jumătate din a treia parte am vândut-o”[510].

1904: „**Orhei**, oraş de reşedinţă al judeţului cu acelaşi nume, aşezat pe malul stâng al râului Răutul, pe şoseaua principală, care sdtrăbate, de-a lungul, întreaga Basarabie, la 40 verste de Chişinău, capitala provinciei… Populaţia oraşului, în anul 1902, a fost de 14.800 locui-

---

[509] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 267, pp. 292, 293

[510] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului,* Bucureşti 1944, doc. 268, pp. 294, 295

tori, din care 7.000 evrei, 2.800 ruşi, ruteni şi alţii, şi 5.000 moldoveni. / Suprafaţa pământului care aparţine oraşului este de 1.282 deseatini, din care 400 cu selişte. Pe pământul oraşului se află dealul Ivanos, din care se extrage cel mai bun var, cu care se face comerţ întins. Oraşul Orhei mai posedă fabrici mici de lumânări şi mai multe tăbăcării. / Legenda istorică aşrază, pe locul actualului oraş, vechea cetate dacă Petridava. Astăzi, la Brăneşti, de lângă Orhei, se mai văd ruinele unor construcţii vechi (ruinele cetăţuii Şehr al-cehid a banului Kutlubuga – n. n.), pe care locuitorii le numesc Orheiul Vechi. Între stânci se văd temelii vaste, sub care există o mulţime de subterane, cu coridoare, trecătoare etc. Toate aceste rămăşiţe sunt înconjurate cu nişte şanţuri de pământ, care nu s-au nivelat până acum. Pe aceste locuri s-au găsit monede antice romane, care se află în păstrarea familiei Donici, proprietari ai moşiei. În secolul al XIII-lea şi începutul secolului al XIV-lea, Orheiul era cunoscut slavonilor sub numele Origa. Se ştie că în acele timpuri el a fost reşedinţa serdarilor. Sub Alexandru cel Bun, Orheiul a fost o pârcălăbie; iar pe harta lui Grodetsky, din secolul al XVI-lea, este numit Origov; la începutul secolului trecut, el a devenit un orăşel neînsemnat, înconjurat cu păduri seculare, bogat în var şi vii. Împreună cu armatele ruse au năvălit evreii, care s-au aşezat şi au sărăcit laborioasa populaţie română. La 1836, guvernul rus l-a decretat de reşedinţa judeţului. Cu tot privilegiul căpătat, Orheiul a rămas un târguşor noroios şi insalubru. Mişcarea sa comercială şi industrială e nimicită. Ca martor al frumosului său trecut există, până acum, vechea

biserică română a Sf. Dumitru, zidită, la 1634-1654, de Vasile Lupu, Domnul Moldovei”[511].

OROFTIANA

(Rohtineştii, adică Oroftiana, comuna Suharău, Botoşani).

1438, iunie 20: Întărit de Ilie voievod vornicului Hudici, care primeşte uric pentru „Rohtineţii, cu toate poienile… unde a fost Giurgiu Ungureanu”, primit, la schimb cu pan Stroe. „De asemenea, îi mai dăm o pustie la Holmul Negru, anume Hluboca, şi un sat la drum, la gura pârâului Borodac, unde a fost cneaz Mihail… Iar hotarul acestei jumătăţi de sat să fie dinspre toate părţile pe unde din veac a existat. Iar hotarul acelei pustii să fie cât îi va fi îndeajuns pentru un sat. Iar hotarul satului de la drum, cu toate hotarele sale vechi, pe unde din veac a existat”[512].

1632, august 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului pârcălab Simion Pilipovschi şi surorilor lui Greaca, Nastasica, Olena, Solomiia şi Maruşca, copiii lui Mănăilă Pilipovschi, nepoţii lui Ivancu Pilipovschi, care primesc urice pentru „jumătate de sat **Mihalcăuţii** (Mihăileanca, comuna Belousovca, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu moară în pârâul Vilii, şi jumătate sat **Volcăuţii** (Văscăuţi, comuna Văscăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina),

[511] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 158, 159
[512] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 184, pp. 260, 261

şi cu eleşteu şi cu moară despre izvorul Vilii, şi jumătate sat **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), sub Terebna, cu locul de moară în Ciuhur, şi satul **Blişcinăuţi** (comuna Bleşteni, raionul Ediniţa, Moldova), tij sub Terebna, şi satul **Înşâneţul** (Iujineţ, Bucovina), pe Nistru, şi satul **Diiacăuţii, ce se numeşte Briceni** (oraş, Moldova), cu locul de eleşteu şi moară în Vilnia, şi satul **Vişineva** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, şi a patra parte de satul **Siliştea** (comuna Seliştea, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu loc de moară pe acelaşi pârâu, şi a treia parte de satul **Pilipăuţii** (comuna Suharău, Botoşani) şi a şasea parte din satul **Orăşăni** (Bucovina), ce sunt pe Prut, şi a şasea parte din satul **Nipolcăuţii** (Nepolocăuţi, Bucovina)şi a şasea parte din satul **Bârnova** (raionul Donduşani, Moldova), şi a şasea parte din satul **Şăndreni** (Şendriceni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi a şasea parte din satul **Negreştii** (Negreni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina)”[513].

1637, mai 25: Măruşca Tăbăneasa şi fiul ei Darie vând marelui logofăt Gavrilaş „toate părţile lor ce li se vor alege din satul **Pilipăuţi** (în Oroftiana din 1824, comuna Suharău, Botoşani), în preţ drept 40 galbeni ungureşti”[514].

1637, iunie: Carte de împuternicire şi hotarnică, dată de Vasile Lupu voievod logofătului Gavrilaş (Mătiaş) şi „dregătorului său”, „ca să fie tari şi puternici a ţine şi ara hotarul **Pilipăuţilor**, pe unde şi-au hotărât Pili-

---

513 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 166, pp. 209, 210

514 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 109, pp. 105, 106

povschi cu Simionel din Pilipovschii: Ruda, din obârşia pârâului, în curmeziş, drept la deal, pe din jos de dealul ce se cheamă Beuzu, pânî într-un pârâu ce merge prin mijlocul Lăpuşnei. Şi-a pus şi brazde, chip de semne, Pilipovschi, cu voia lui Simionel de acolo, şi aşijderea din obârşia Rudei, pe o vale ce cade într-altă vale, ce se cheamă Ciornoloze, unde a fost un pod, iar de acolo Ciornolozel în jos, până unde cade în Prut, unde se adună hotarul Pilipăuâilor cu al Molniţei"[515].

1774, iunie 22: Satul **Oroftianca**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[516]**, toată suma caselor: 50**. Scădere rufeturi, însă 50: 5 femei sărace, 1 preot, 41 poștași dați ajutor la poșta Iubănești, 1 jidov, 2 ruptași: / **Dați ajutor de slujesc la poșta Iubănești**: Gheorghi Nagâț / Macovei Căldare / Dumitrașcu Botici /Melinti Laiu / Andrei Barne / Tănasi Bordian / Lupul Ițău / Ion Bordeian, neputincios /Grigoraș Cozma /Costandin Brehuță / Grigoraș Nagâț / Ilie Nagâț / Axinti Nagâț / Vasile sin (fiu) lui Colțișor / Mihălachi, vătăman / Ștefan Zaharie / Grigoraș Zaharie / Ioniță Zaharie / Ion Baghici / Gheorghi Cepoiu / Apostol Cepoiu / Ștefan, covătar / Vasile, velniceriul / Miron fiu velniceriului / Pavîl fiul văcarului / Dumitrașco, vătăman / Ioniță, vier / Ion Ivul / Toader nepot Iunciului / Toader Roșca / Costandin Roșca / Istrate Stare / Gheorghi, herghelegiu / Grigoraș Știrbăț / Mihaiu fiu lui Onciului, holtei cu mamă /Gheorghi Bostan, bejenar / Vasile / In (alt) Vasile / Nichita zet (ginere) Strătulat / Dominte fiu

---

515 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 111, p. 107

516 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 495, 496

Andriaș / Grigore. // **Femei sărace**, fără de ajutor: Paraschiva, velnicerița / Ioana Știrbățoai / Vasilca Mucoliasă / Aftimia Căldăroai / Alecsandra Căldăroai. // **Rufeturi** (Preoți): Preotul Vasile, // **Jidovi:** Iancul, jidov. // **Ruptași:** Andronachi Cojdrii, ruptaș / Toderașcu Cojdrii, ruptaș.

1901: „**Orofteana**, comună rurală în judeţul Dorohoi, plasa Herța, formată din satele: Orofteana de Jos (Popovici), Orofteana de Sus (Şuţu) și Osebiţi de Orofteana (Frunzete), cu reședința primăriei în satul Orofteana de Sus (Şuţu), situat la 28 km de capitala județului. Are o populaţie de 283 familii sau 1.259 suflete; 3 biserici, cu 1 preot, 2 cântăreți și 1 pălămar; o școală primară, condusă de 1 învățător și frecventată de 55 elevi; 585 hectare 77 ari pământ sătesc; 823 hectare 51 ari câmp și 1.663 hectare 49 ari pădure, ale proprietarilor, precum şi 30 pogoane vie. Locuitorii posedă: 332 vite mari cornute, 96 oi, 81 cai, 149 porci; 119 stupi cu albine, / **Orofteana de Jos** (Popovici), sat pe moșia cu acelaşi nume, comuna Orofteana, cu 117 familii sau 546 suflete. Proprietatea este a Epitropiei Spitalului Sf. Spiridon din Iași, dăruită, în 1873, de către defunctul Iordache Popovici. Are o biserică, cu hramul Sf. Nicolae, făcută, la 1830, de Constantin Frunzete, ruinată. Sătenii împroprietăriți au 201 hectare 22 ari pământ, iar proprietatea, 412 hectare 47 ari câmp, 601 hectare 95 ari pădure şi 20 pogoane de vie. Pârâul ce trece pe moșie este Duruitoarea. Drumuri principale sunt: acel de la Herţa-Mamorniţa, ce duce la Darabani, şi acel ce duce, de la Comănești, la Suharău. Moşia se învecinează cu Comănești, Hudeşti, Orofteana de Sus (Şuţu) și râul Prutul. Prin testamentul din 2 ianuarie și 20 octombrie 1873 al de-

functului Iordache Ștefan Popovici, acesta face danie moșia sa Epitropiei Spitalelor Sf. Spiridon din Iași. / **Orofteana de Sus** (Şuţu), sat pe moșia cu același nume, cu I4I familii sau 615 suflete, aşezat pe costișa înclinată către Prut, cu vedere întinsă asupra Basarabiei. Are o biserică, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, de zid, făcută, la 1700, de către un maior rus; deservită de 1 preot, 2 cântăreți și 1 pălămar; o şcoală primară, condusă de 1 învăţător și frecventată de 55 şcolari. Sătenii împroprietăriți au 321 hectare 17 ari pământ, iar proprietatea 325 hectare 11 ari câmp, 917 hectare 31 ari pădure şi 2 pogoane de vie. Pârâul principal ce trece pe moşie este Pelihaciul. Drum este acel de la Herța-Mamorniţa, la Darabani. Hotarele moșiei sunt cu Pilipăuţi, Cristinești, Dămileni, Suharăul, Orofteana de Jos, Orofteana-Frunzete, râul Prutul şi Baranca Herţei. De însemnat aici sunt localităţile Piscul Pleșuv şi Seliştea Vechie. / **Osebiţi din Orofteana** sau Orofteana-Frunzete, sat pe moşia cu același nume, comuna Orofteana. Are o populaţie de 25 familii sau 98 suflete; o biserică, cu hramul Pogorârea Duhului Sfânt, acum ruinată, făcută din cărămidă, la 1837, de fostul proprietar. Moșia, care a fost proprietatea defunctului D. C. Frunzete, astăzi este a dlui I. C. Ciolac. Sătenii împroprietăriţi au 53 hectare 35 ari pământ; iar proprietarul moșiei are 85 hectare 93 ari câmp, t43 hectare 22 ari pădure şi 5 pogoane vie. Drum este acel de la Herţa-Mamorniţa, ce duce la târguşorul Darabani. Hotarele moşiei sunt cu Pilipăuţi, Cristinești, Orofteana, Şuţul şi râul Prutul. Localitate însemnată este Cetatea”[517].

---

[517] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 603, 604; 606, 607

ORZENI

(sau Ordzăni, lângă Botoşani)

1638, iunie 19: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât „egumenul şi tot soborul de la mănăstirea Moldoviţa cu popa Costin din **Botoşăni**, şi cu Jelepul de acolo şi cu mulţi oameni ai lor pentru un heleşteu la **Ordzăni** (lângă Botoşani), ce sunt de ocolul Botoşănilor, zicând egumenul cum acel heleşteu este danie de la Petru voievod; şi a arătat şi urice, şi ispisoace de danie… Deci, când le-a fost ziua, călugării au venit la zi şi au aşteptat o săptămână după zi, iar popa Costin, Jelepul şi rudeniile lor n-a venit şi au rămas di zi şi din toată legea”[518].

ORZEŞTI

(Ordzeşti, lângă comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi).

1503, septembrie 30: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte alte moşii mănăstirii Neamţ, căreia îi dăruieşte „un sat din satele noastre proprii, anume **Băicenii** (lângă Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza,

---

518 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 378, p. 367

Iaşi) pe Siret şi morile de pe Siret, mai sus de **Ordzeşti** (lângă comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi) şi mai jos de **Vornutariu**" (Volintireşti, comuna Alexandru I. Cuza, Iaşi); „un sat tot pe Siret, anume **Mogoşeşti** (comuna Mogoşeşti-Siret, Iaşi), care e aşezat pe hotarul satului lor, al **Şendrenilor**" (Cozmeşti, fost Şendreşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), cumpărat de Ştefan Vodă, cu 400 zloţi tătăreşti, de la Vasutca, fiica lui Cozma al lui Şandru, şi de la nepoţii ei Danciul, fiul lui Buciaţchi, şi Isaico, fiul lui Iurie; „o prisacă în braniştea noastră de la **Bohotin** (la vărsarea Jijiei în Prut, Iaşi), la gura Tătarcei… Iar hotarul satului Mogoşeşti, care e tot pe Siret, să fie începând din susul satului, dintre ei şi Şendreşti, de la un plop însemnat ce e pe malul Siretului, şi drept peste luncă, printre bălţi, la deal în câmp, la o movilă săpată lângă drum, şi pe câmp la o movilă săpată în mijlocul câmpului, şi pe marginea dumbrăvii la movila săpată din jurul stejarului, şi prin dumbravă la movila săpată în jurul a doi stejari şi tot prin dumbravă la făget, şi prin făget drept la vârful dealului şi pe deal, prin făget la vale, până la pârâul Muncelului; întorcându-se apoi pe acel pârâu la vale spre câmp, pe acelaşi pârâu şi câmp, până la lunca Siretului, pe acelaşi pârâu şi prin luncă până la Siret, şi pe Siret în sus până la plopul de unde am început. Acesta este tot hotarul"[519]. Celelalte hotare, din veac.

1670: Scrisoarea trimisului domnesc Constantin Cărăcaş sulger despre alegerea unor părţi de moşie ale lui Zatic, feciorul lui Costân Potlog, „ce au fost cumpărate de moşul (bunicul) său Ion Potlog, ce a fost logofăt, din satul **Părtănoşi**, în ţinutul Vasluiului", în prezenţa unor „me-

---

519 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 293, pp. 520-524

gieşi de primprejur, anume popa Gligorie şi Praja ot **Vâlcoviceşti**, Trofin Burghele din **Orzăşti**, Tănacul şi Echim din **Băneşti**, Moisăi şi Toader, feciorii Popiţii din **Cordeni**, împreună cu răzeşii din Părtănoşi, anume Vasile feciorul Moisăi, Gheorghe Căldare, Pavăl feciorul popii Andronic, Gheorghiţă ginerele Ursoaei, Vasile şi Margine – feciorii Ursoaei, Gheorghe feciorul lui Drăgan… / şi au mers şi au ales toate părţile care au fost cumpărate de Ion Potlog şi am făcut şi semne… din vatra satului, drept capul satului din sus, până în ţintirimul bisericii; aşijderi şi din iaz încă s-a dat să-şi iezească un iaz, unde a făcut moşul său Ion Potlog logofătul”[520].

ORZEŞTI

(pe Crasna, Vaslui).

1774, iunie 26: Satul **Orzăştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[521], avea următorii: **Mazili:** Tănase Manta / Ştefan, nepot Mantii / Vasile Mihoci. // **Ruptaşi:** Iftenii Manta.

---

[520] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 278, pp. 225, 226

[521] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 219

OSINCENI

(sau Osămzăni, Orhei, Moldova).

1669, septembrie: Aniţa Hânculiasă, nepoata lui Petriman şi a lui Mihăilă, strănepoată lui Marcu Mâra din **Mireşti**, care s-a tras din Hârcea vornicul, împreună cu feciorii ei Mârza, Gavril, Păvălache şi Rucsanda, şi cu nepoţii ei Ilii Tâmbur şi Mihălachi Tâmbur vând vătafului de aprozi Pătraşcu Iordăchelea şi jupânesei Safta moşiile „ce au avut de la moşii lor, ce sunt în ţinutul Iaşului peste Prut, întâiaşi dată anume **Corneştii** de sub Codru… a treia parte de sat, şi **Bumbăteştii** cu iaz, iarăşi a treia parte de sat, şi **Hârceştii** pe Cula, sub Codrul Botnii… cu trei vaduri de moară în Ichil, în Cula şi în Târnuşa, iarăşi în ţinutul Eşului, cu iaz, a treia parte de sat şi **Dumbrăviţa** tij (la fel) în capul ţinutului Eşii, iarăşi a treia parte, şi **Verdăşănii** pe Vladnic, a treia parte de sat, şi **Osămzănii** (Osinceni), în ţinutul Orheiului, iarăşi a treia parte de sat, şi **Copăcenii** din ţinutul Orheiului, pe Ciuluc şi pe Răut, a treia parte de sat, care acele moşii îmblă câte în trei bătrâni şi întru şapte au câte un bătrân, care bătrânul lor se cheamă bătrânul Petriman, fecior lui Marcu Mâra din Mireşti, care s-a tras din Hârce vornicul, de şi-au scos şi Hârceştilor nume pe numele lui Hârceştii, într-unele hotare este de pe moaşa (bunica) lor şi într-altele de pe moşul (bunicul) lor Petriman. / Aşinjderi, am mai vândut Iordăchelii jumătăţi de sat din **Mireşti**, stâlpită aleasă, în **Brătuleni**, iar în ţinutul Eşului, care este iarăşi de pe Marcu Mâra, însă în celelalte hotare îmbşă câte în patru

bătrâni, iar acum îmblă în trei, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci şi acum se împarte în trei părţi… / Şi plata s-a făcut deplin în mână, bani gata 328 galbeni ungureşti şi venetici de aur, 8 boi într-ales, 6 vaci cu viţei. / Deosebil de aceste moşii, soacra lor Aniţa, împreună cu feciorii şi nepoţii ei, ci Irimia Guţul şi soţia lui Stratona… având şi ei părţi de moşii şi de la părinţii lor, anume **Băcşănii** peste Prut, la capul ţinutului Eşii, a treia parte de sat, şi **Ialovenii**, în ţinutul Lăpuşnei, pe Işnovăţ, şi **Crâsteştii**, iarăşi la ţinutul Lăpuşnei, şi **Pocşăştii** pe Ichil, în ţinutul Orhei, în tuspatru moşiile acelea are câte un bătrân, cu iazuri şi cu moară în Cârsteşti şi Ialoveni. Şi Ialovenii şi Poşăştii, trei bătrâni i-au vândut Iordăchelii, drept bani gata 250 bătuţi, iar Băcşănii încă le-au socotit pentru că de multe ori l-au scos de la multe nevoi”[522].

OSOI

(pe Şacovăţ, lângă Storneşti, numit şi Lingurarii Coronii, comuna Sineşti, Iaşi).

1458, noiembrie 11: Întărit de Ştefan voievod lui Stanciul Sinescul, primeşte uric pentru „ocinile lui drepte, satele din ţinutul Cârligăturii, anume: Sineştii, la Cireşniţa, sub părure, şi Crepăturenii, şi Şturneştii, şi moara de pe matca Bahlueţului Mic, şi prisaca de la capătul Gru-

[522] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 92, pp. 118-120

iului de la Şacovăţ, pe Pârâul Fântânilor"[523]. Hotarul, din veac.

1831, Catagrafia Cârligăturii: Satul **Storneşti** „avea biserica Sf. Nicolai, care a fost în dealul lui Sâmon, aproape de Stăneşti. Preoţi erau Maftei sin (fiu) Diaconul sechilariu şi preotul Simion sin Tănasă. / Între locuitori, era un **privilegiat** fără dare, Ioniţă sin Ioan Munteanu polcovnic. / Apoi 6 **nevolnici**, între ei Toader Hrişcă; 8 **văduve**, între ele Maria, preoteasa preotului Ioan Potropopa / Paraschiva lui Toader Giurcanul. / Între **birnici havalegii**: Chirilă sin (fiu) Angheluţă Munteanul / Acsinte Socoverceanul / Tomasir Vasile Despan / Maftei sin Radul / Grigoraş sin Grigori Mişcotă / Ioan sin Grigori Agafton; / **Slugi şi oameni fără bir**: Gheorghe Carce / Constantin sin Lupul Cicovan / Simion sin Moisă Bereznă / Ioan brat (frate) Vasile Maţgros / Gheorghe Duduman / Vasile sin Toader Hugeanul / Simion sin Toader Cârdeiu / Vasile sin Ion Munteanul Hăuculeţ / Ilie sin Toader Plămadă / Ioan Ardeleanu sin Macovei / Grigori Bartacariul sin Grigore Mane / Toader sin Simion Slădariul. / **Oameni străini**, fără căpătâi, tocmiţi cu hac (leafă): Grigoraş Bendos / Ioan Bârzoiu / Gheorghe Nicorescu / Alesandru Bartacariul / Gheorghe sin Ştefan Giurcanul / Iacob Rusul „fecior de curvă". **Orândari**: Zelic sis Herşcu. / În total, sarul avea 123 capi de familie. / **Lingurarii Coronii**, azi **Osoiu**, erau 30 şi, între ei: Apopi Tolontan sin (fiu) Apostol Tolontan / Ioan sin Lupul Leuştean / Lupul sin Ioan Ţoncă / Timofte Opre / Grigore sin Ioan Bâncă / Toader brat (frate) Ioan Bâncă Corduneanu / Ioan sin Luţul / Acsinte Bădărău / Timofte

---

[523] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 78, pp. 113-115

sin Iorga / Iorga sin Ursache / Duţul sin Bâra / Macovei sin Mulguleţ / Ionaşco Vitul / Stafie Bosna”[524].

1901: „**Osoiul** (Lingurari), sat în partea de sud a comunei Sineşti, plasa Cârligătura, judeţul Iaşi, situat pe pârâul Osoiul, în marginea pădurii. Are o populație de 50 familii sau 263 suflete și 54 case. Locuitorii sunt lingurari, modorăni; se ocupă cu agricultura, facerea de coveți şi linguri. Ei posedă: 232 vite mari cornute, 13 cai şi 76 râmători”[525].

OSOIU

(Tălveşti, azi Osoiu, lângă Hărmăneşti,
comuna Todireşti, Iaşi).

Întărit, în **23 noiembrie 1499**, de Ştefan voievod, mănăstirii Bistriţa, danie domnească, Ştefan cel Mare cumpărând, cu 200 zloţi tătăreşti, de la Maruşca, fata Nastei şi de la vara ei, altă Maruşcă, fiica Olcăi, nepoatele lui Iliaş al lui Cârje, „un sat pe Siret, anume Ilieşeuţi (Ilişeşti, lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi) şi cu mori pe Siret”; de la Mărina, fiica lui Oanţă Bârlici, de la vara ei Ilca, fiica lui Muşat, şi de la nepoţii lor Muşa şi Anuşca, fiicele Nastei, Mărina, fiica lui Grozea Cufta, Nastea, fiica lui Iura, Ghidion, Petrea şi Anuşca, fiii lui Ivaşco Cufta, Mălina, fiica lui Lazor, toţi nepoţii lui Stan

---

[524] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 36

[525] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 610

Bârlici, cu 400 de zloţi tătăreşti, „două sate pe Siret, anume Dragomireştii (lângă Blăgeşti, parte din oraşul Paşcani, Iaşi), la gura pârâului Bârlea, şi alt sat, anume **Tălveşti, care acest sat este aşezat la hotarul Fântânei, unde a fost Onica, mai jos de Ilieşeuţi**”; „o falce şi 2 fertale de vie pe dealul Hârlăului, mai sus de viile Putnei”, cumpărată cu 150 zloţi tătăreşti de la Nastea, cneaghina vistierului Iuga; „o falce şi două fertale de vie”, tot la Hârlău, cumpărată de la mănăstirea Putna, cu 150 zloţi tătăreşti; „două fălci şi două fertale de vie, tot pe dealul Hârlăului, lângă viile de sus”, cumpărate, cu 218 zloţi, de la „Olah Ioanăş şi Gaşpar, orăşeni din Hârlău”[526]. Hotarul, din vechi.

1901: „**Osoiul**, sat în partea de est a comunei Tomești, plasa Codrul, judeţul Iaşi, situat pe coasta dealului Osoiul, pe malul drept al râului Jijia. Are o populaţie de 227 familii sau 1.086 suflete; o biserică, zidită la 1848, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi; o şcoală, înființată în 1865, frecventată de 44 elevi, Prin acest sat trece calea judeţeană Iaşi-Tomeşti-Costuleni. / În privinţa numirii și a înfiinţării satului, legenda spune că şi-a luat numele de la o familie Osoianul, care s-a statornicit pentru prima oară pe coasta de sud a Dealului Doamnei. Cu timpul, înmulţindu-se locuitorii, satul s-a întins spre est, până în capul dealului numit astăzi Osoiul, unde s-a făcut și o biserică; cu încetul, satul s-a retras, de pe deal, pe coastă și în valea dealului Osoiul, unde s-a zidit din nou o biserică, la 1848, de călugării greci. Dealul Osoiul nu este decât o continuare a Dealului Doamnei. Locuitorii

---

[526] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 246, p. 438-443

posedă: 1.035 vite mari cornute, 1.731 oi, 125 cai şi 219 râmători”[527].

OSTĂPCANI

(Ostupcani, Ostăpcani, Ostopcani, Ostâpcani,
sat pe Bistriţa, Neamţ).

1570, iunie 17: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod mănăstirii Tazlău, care primeşte, drept danie domnească, „un sat pe Bistriţa, anume **Ostupcanii** (Ostăpcani, Ostopcani, Ostâpcani, sat pe Bistriţa[528], Neamţ), şi cu mori, cu jitniţe, cu stupi şi cu toate veniturile, care a fost din ocolul târgului Petrei, şi încă înaintea acestei vremi încă fost-a dat de unchiul domniei mele Ştefan (cel Tânăr) voievod”[529].

---

[527] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 610

[528] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 182

[529] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 252, 253

OSTĂPCENI

(comuna Românești, Botoșani).

1644, mai 6: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Andronic Bogdan căpitan și lui Dumitru Bogdan, fiii lui Bogdan diac, nepoții lui Iuri, și nepotului lor de soră Bejan, cu frații săi, fiii Ștefanei, nepoții lui Bogdan diac, care primesc uric pentru „un sat anume **Ostăpceni** (comuna Românești, Botoșani), mai jos de târgul **Ștefă-nești** (comuna Șterfănești, Botoșani), între **Rânghilești** (comuna Santa Mare, Botoșani) și **Băscăceni** (Boscoteni, contopit cu Românești, comuna Românești, Botoșani), la fântână, la izvor, pe râul Prut, în ținutul Dorohoi, care a fost danie, în zilele de demult, bunicului lor Iuri de la Ioan voievod, însă un ispisoc ce ei au avut de la Ioan voievod și un uric de la Petru voievod l-au pierdut în zilele lui Ștefan Tomșevici voievod. / De asemeni, un iaz ce au făcut demult din hotarul satului Băscăceni și a înecat mult loc din hotarul Ostăpcenilor, și biserica din Ostăpceni a înecat acel iaz, și l-au stricat în zilele lui Eremiia Moghilă voievod, cu poruncă să nu aibă a zăgăzui acel iaz niciodată... / Și le mai întărim dreapta lor ocină și cumpărătură a tatălui lor Bogdan diac, ce a cumpărat de la Gheorghe Culeșescul și Nicoară, fiul lui Neagul, și Ionașco, pentru 40 taleri, a treia parte din jumătatea satului **Stâncești** (comuna Mihai Eminescu, Botoșani), ce este la Cozancea, în ținutul Hârlăului... / Și mai întărim lui Andronic căpitan și cneaghinei sale Irina, fiica Avrămiei Bunițeasca, dedina cumpărată de socrul

lui, Toader Bunița, cu soția lui Avrămiia, mama Irinii Bogdăneasa... cumpărate împreună de la Ion Potlog diac și nepotul lui Ionașco, iar altă parte din Stâncești, de la Luca, fiul lui Gavril din **Iepureni** (Epureni, lângă Ungureni, Botoșani), și de la soția lui Anesiia, fiica lui Ion șetrar, pentru 50 de taleri... Și altul să nu se amestece"[530].

1774, iunie 22: Satul **Ostopceni** (**Româneşti**), ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[531]**, toată suma caselor: 22**. Scădere rufeturi 5: 1 femeie săracă, 1 mazil, 2 ruptaşi, 1 jidov. Rămân birnici 17. / **Birnici**: David Sămăchiş / Iftodi Moşniaga / Vasile zet (ginere) Prepeliţă / Sandul Onciul / Georgie Burciul / Mătei, croitor / Antohi Bostan / Chiriac Neguţ / Maftei Guia / Georgie sin (fiu) rotar / Ion, rotar / Ion Lungul / Ion, rus, pâslar / Vasile, văcar / Toader Ursul / Mihălachi, croitor / Toader Drăgan. // **Femeie săracă**: Vasilca. // **Rufeturi**: Mazili, ruptaşi / Neculai Românescul, mazil / Georgie Răschip, ruptaş / Sava cumnat lui Răschip, ruptaş. // **Jidov**: Leiba.

1901: „**Ostopceni**, comună rurală situată în partea de sud-est a plăşii Ștefănești, judeţul Botoșani. Se întinde pe șesul Prutului și al Başeului și pe un platou întins şi înalt, care formează şira dealurilor dintre pârâul Başeul şi Corogea. Se compune din satele: Băscăceni, Dămideni, Ostopceni-Balușul, numit și Româneşti, și Ciurul sau Ostopceni-Răzesi, întinzându-se pe o suprafață de 3.512 hectare, din care 202 hectare ale răzeşilor. Are o populație de 320 familii sau 1.220 suflete; 3 biserici, deservite

---

[530] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 314, pp. 304-307

[531] ACAD. ȘT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 528

de 3 preoți și 3 cântăreţi; 1 şcoală mixtă, condusă de 1 învățător şi frecventată de 36 şcolari; 5 circiumi; 1 moară de aburi; 2 mori pe gârla Saha, un braţ al pârâului Bașeul, braț care se varsă în Prut; 1 moară de vânt. Calitatea pământului este bună. Locurile cultivate au o întindere de 2.500 hectare; pădurile au 286 hectare; se întind pe șesul Prutului și sunt compuse din plop, salcie și stejar. Vite: 522 boi și vaci, 160 cai, 3.479 oi, 290 porci. Sunt 130 stupi cu albine. Se mai aflã în comună cariere de prund pentru şosele. Comuna e străbătută de şoseaua judeţeană Ștefãneşti-Iaşi”[532].

OSTĂŞEŞTI

(Ostăşeşti, fost Berciiaşi, Bircieşti,
comuna Scânteia, Iaşi).

1494, februarie 25: Întărit de Ştefan voievod surorilor Anna şi Marina şi Lupşa, care cumpăraseră, de la Ivan Pietrescu, nepot lui Iaşco Piiatră, „un sat pe Rebrice, anume Ostăşăştii, unde a fost Negra”[533]. Hotarul, din veci.

1628, noiembrie 5: Zapisul de mărturie al marilor boieri, „precum au venit înaintea noastră Anna şi fratele ei Pricop, fiii lui Machidon, nepoţii lui Efrem, şi seminţia lor Graur, fecior lui Anton, şi Ionaşco teslarul sin (fiul

---

[532] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 611

[533] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 142, pp. 270, 271

lui) Mihăilă, şi iarăşi seminţia lor Cârste sin Lupe Budzoae, nepot lui Ion Giosanul, şi Vasilie şi fratele lui Gavril, feciorii lui Tanasie, şi iarăşi seminţia lor Bălan sin Florii, şi Dămian, şi fratele lui Costiul, feciorii Tudosii, nepoţi lui Romaşco, şi alte seminţii ale lor şi au vândut… a patra parte din satul **Bircieştii**, ce se numesc **Ostăşăştii** (comuna Scânteia, Iaşi), unde a fost Negrul, cu moară în Răbrice şi cu loc de moară şi cu tot venitul. Ci acel sat s-a împărţit în 5 părţi şi acum au vândut 4 părţi, iar a cincea parte a rămas nevândută, care acel sat a fost cumpărătura Anii şi soră-si Marena, sora Lupşei, ot (de la) Dragotă, fecior lui Ivan, fecior Pietriscului, nepot lui Iaţco Piatră. Acele le-au vândut sfintei nou zidite mănăstiri ce se cheamă Bârnova, drept 650 taleri”[534].

OSTOPCENI

(pe Turia, lângă Rădeni, comuna Trifeşti, Iaşi).

1522, februarie 4: Întărit de Ştefan (cel Tânăr) voievod vistiernicului Eremia şi vornicului Iurie, care cumpără, cu 350 zloţi tătăreşti, de la Ion Diacul, „din ale lui urice vechi de cumpărătură, ce le-a avut de la părintele domniei mele Bogdan voievod, un sat pe Başău, cu numele, **Petina** (sau Petinea pe Başeu, între Brăneşti şi Vlăşineasa sau Vlăsineşti[535], Botoşani), între Braniştea şi

[534] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 414, pp. 562, 563
[535] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 189

Vlăşineasa… / şi Eremia vistiernic şi Iurie vornic schimbară satul **Petina**, la Başău, cu Ioanichie egumenul şi cu toţi fraţii de la monastirea Modoviţa, care dădură lui Eremia şi Iurie, în schimb, dreapta ocină mănăstirească şi danie a lui Ivaşcu Armeanul, din urice vechi, ce avea el de la bunul domniei mele Ştefan voievod, jumătate sat **Stânceni** pe Turia, unde a fost vătăman Ostapcul („unde a fost vătăman Ostap", deci Ostopceni, lângă Perieni, Iaşi)"[536].

1639, septembrie 4: Irina, fata Botăi din **Băşăni** (în Mihail Kogălniceanu, comuna Ţigănaşi, Iaşi), vinde lui Ionaşco Grecei şi Radului din **Glodeni** (înglobat în Iepureni, comuna Andrieşeni, Iaşi), pentru 27 taleri, partea ei „din satul Băşăni, din jumătate de sat, din a patra parte, partea Botăi, şi iar din acea a patra parte, din partea lui Marco, a treia parte, partea Titei, din partea de jos, fără a patra parte din tot satul Băşănii, ce este stâlpită lui Constantin, cu rudele lui şi cu Andrieşeşti… dinaintea lui Gligorie din **Ostopceni** (lângă Rădeni, comuna Trifeşti, Iaşi), Grecul, Gheorghe, Constantin, Mihăilă, Samoilă, Toader, Silion, Dumitru lui One, Pătraşco, Toader Marco, Constantin a Condrei, Toader sin (fiu) Grecul şi Irimia ot **Băşăni**. Şi mi-au făcut plata deplin"[537].

[536] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 75-77

[537] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 224, p. 224

OSTRA

(aproape de Stulpicani, Bucovina).

În **25 aprilie 1475**, când Ştefan cel Mare întărea mănăstirii Humor „muntele Ostra cu o slatină”, satul, deşi neatestat explicit, exista ca branişte mănăstirească, deci ca loc de păşunat şi de făcut fânul, şi, în primul rând, ca slatină.

1520: Din uricele de mai târziu (20 iulie 1520, 18 ianuarie 1536), „muntele Ostra cu slatină, în ţinutul Sucevei, care din totdeauna a aparţinut mănăstirii”, beneficia şi de o hotarnică aproximativă, prin care se stabilea ca hotarele „să fie din toate părţile până unde dă în apă”, deci în firul firav al Suhăi.

1663: Actele de danie ale mănăstirii Humor, distruse de cazacii lui Timuş Hmelniţchi, au fost reconstituite în 4 ianuarie 1663, proprietarul ecleziast primind întăritură pentru „muntele Ostra cu slatina de acolo, precum şi peste robii ţigani”, care, deja sporeau numărul iobagilor care se ocupau cu făcutul fânului şi cu exploatarea slatinei.

1774: În 1774, la venirea habsburgilor, satele de pe valea Suhăi, Stulpicani, Ostra şi Gemenea, aveau, împreună, conform evidenţelor primului guvernator militar al Bucovinei, Gabriel von Spleny, 2 popi şi 83 ţărani, robi ţigani nefiind menţionaţi în recensămintele vremii.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava –

Gura Humorului (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, Drăgoieşti cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, Capu Codrului cu Păltinoasa, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata, Măzănăieşti cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, Doroteea, Voroneţ cu Bucşoaia şi Frasin”[538].

1889: Biserica Sfântului Dimitrie din Ostra a fost construită în anul 1889, tot atunci fiind deschisă şi o şcoală cu o clasă. În 1907, preot cooperator era George BANILEVICI, născut în 1876, preot din 1905, iar cantor, din 1906, Teofil BANILEVICI, născut în 1880[539].

1890: „O investiţie semnificativă s-a făcut, în anii 1890, pe proprietatea Fondului religios Baiaşescul din valea Moldovei, cantitatea de lemn rotund, care este prelucrat aici anual, fiind de circa 38.000 de metri cubi, din care se produc aproximativ 19.000 de metri cubi de material tăiat. Cea mai nouă fabrică de cherestea din Bucovina este cea din Frasin, care a fost construită în 1899 şi echipată cu toate inovațiile în tehnologie cunoscute până la acel moment. Aceasta preia buștenii direct din pădurile întinse ale Fondului religios şi îl transportă la gaterele menționate anterior, iar de acolo, în gara Frasin; buştenii sunt aduşi pe o cale navigabilă pe larg ramificată, iar după rularea pe o linie cu aburi de fabricare, se furnizează materia primă. Ambele sisteme reprezintă tipuri mai mult sau mai puțin perfecte ale tuturor siste-

---

[538] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[539] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 100

melor de exploatare forestieră, care se aplică și în pădurile Bucovinei. / Cele două cazane cu abur pentru gaterele din Frasin au fost furnizate de **Institutul de inginerie mecanică Arhiducele Friedrich** din Ostrau. Motorul cu aburi, de la fabrica de mașini **Nicolson**, din Budapesta, oferă 250 de cai putere și operează opt ferăstraie cu 180 de lame de ferăstrău. Gaterele au fost achiziționate de la **Topham** din Viena și **Nicolson** din Budapesta. Patru fierăstraie circulare, trei de tăiat transversal (unele cu funcționare electrică) încă funcționează în fabrica din Frasin, iar sistemul de iluminat electric include 8 becuri cu arc și 180 de becuri normale. / Costurile totale de producție ale fierăstrăului din Frasin au fost de aproximativ 350.000 coroane. Consumul de bușteni poate fi estimat la aproximativ 50.000 de metri cubi. / Fondul religios are în jur de 25.000 de hectare pe valea Suha, în mare parte păduri, iar producția materială se presupune a fi în jur de 70.000 de metri cubi. De la Drumul împărătesc, din Frasin, un drum lung de aproximativ 18 kilometri duce, prin Stulpicani, către Ostra și constituie ruta principală pentru zona văii Suha; în legătură cu acest drum, a fost înființată o linie pentru transport cu aburi, în vagonete; ea trebuie extinsă în valea principală. / Drumuri forestiere, însumând aproximativ 15 kilometri, au fost create pe văile Gemenea, Muncel și Botuşan, iar o potecă forestieră, de 6 kilometri, în Braniştea. Gara Frasin este conectată cu fierăstrăul fabricii, iar aceasta este conectat, cu o pistă industrială, la stația gării locale Frasin. Pista are direcții și condiții de pantă foarte favorabile. Raza minimă este de 80 de metri, cel mai mare gradient, pe linia principală, nu este mai mare de 33 grade 2 minute pe milă, iar pe pistele laterale, de 41

grade 8 minute pe milă. / Costurile de livrare din valea Suha au fost estimate la 1.200.000 coroane și au fost următoarele: / a). Aproximativ 32.000 pentru construirea de drumuri și rutier; / b). Construirea depozitelor, circa 16.000-20.000 coroane; / c) cale forestieră 8.000 coroane. / În 1898, administrația forestieră a început construcția traseelor forestiere pe văi individuale, ceea ce a permis eliminarea treptată a plutelor, care erau destul de scump de întreținut. Astfel de sisteme de transport trebuie să fie făcute și după Solca și Suceviţa, pentru a putea aduce cu eficienţă lemnul la gaterele situate acolo. Există căi ferate de iarnă, cu o lățime mai mică (fără fundație și pietriș), apoi sunt prevăzute planuri de cale ferată de vară pentru trasee individuale, deosebit de importante, iar construcția rutelor noi, de aproximativ 40 de kilometri, a început deja. / În 1898, s-au construit 18,2 kilometri de căi ferate pentru trenuri cu locomotive cu aburi și 39,5 kilometri pentru căruțe trase de cai, deci, în total, 57,7 kilometri, erau în funcțiune, în Bucovina, spre pădurile comunitare și private. S-au transportat în jur de 420.000 metri cubi de material lemnos, în principal cherestea. Distanța medie este de aproximativ 5-15 km"[540].

1901, august 7 – Gustav Weigand**:** „Bulgari nu locuiesc pe această vale, după cum s-ar putea presupune, în baza hărții etnografice Kieperts, dar huţuli, în Ostra, germani în Negrileasa (Schwarztal), iar celelalte comunități de pe valea Suhăi sunt românești sau amestecate cu huţuli, în Gemenea și Frasin"[541].

---

[540] Engel, Alexander von, *Österreichs Holz-Industrie und Holdzhandel*, I Theil, Wien 1907, pp. 196-202

[541] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

1907: „Un individ adese pedepsit, din comuna Ostra, Grigore Nastiuc fu condamnat, în cazul din urmă, cu sentinţa tribunalului din Suceavă din 15 iulie 1907, Nr. 68/7, la 18 luni închisoare şi fu îndată deţinut. Şarlatanul, văzând că-i va fi timpul cam lung, a început, în 22 iulie, a simula alienaţie, făcându-se totodată surdo-mut şi păstrând această stare cu atâta consecvenţă şi dibăcie, încât, în 15 septembrie, fu trimis, cu multă îngrijire, şi predat comunei sale natale ca greu bolnav. Să fi văzut însă cum s-a însănătoşit, cum i s-au deschis limba şi auzul şi i-au venit minţile acestui făcător de rele, după ce s-a văzut liber! În aceeaşi zi, în care a fost predat comunei ca surdo-mut, a mers la crâmă, triumfând şi râzând de „prostia domnilor", şi a predat acolo, prin grai viu şi pălmi, o lecţie zdravănă băietanului Leontie Robaniuc. Cu asemene şarlatănie să fi scăpat acest individ şi de la miliţie, cândva. Oare să nu plătească ştiinţa medicilor din chestie cât rafinamentul acestui derbedeu?! Că ar fi fost în adevăr bolnav n-o crede nici cel mai prost copil din Ostra. Cei convinşi sunt adânc indignaţi că unui astfel de individ îi succede, într-un mod atât de frivol, a-şi bate joc de justiţie şi, încurajat de izbânda sa, să înceapă chiar îndată traiul *d-a capo*"[542].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[543], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la ostreanca Ioana MOROŞAN (18 ani în 1908).

---

542 *Apărarea Naţională*, Nr. 71 şi 72, Anul II, marţi 24 septembrie stil nou 1907, p. 4

543 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

1907, aprilie 18: „La Câmpulung au fost trei candidaţi: **Contele Bellegarde**, prefectul judeţului, dr. **Aurel cav. de Onciul**, care reprezintă acest cerc în dieta bucovineană. şi consilierul de la Curtea de apel din Lemberg, **Teodor Stefanelli**, care a reprezentat odată, prin anii 1890, acest cerc în dietă. S-a ales, cu majoritate mare, contele Bellegarde”. La Ostra, toate cele 151 de voturi au fost pentru omul care „**n-a candidat, ci a fost rugat să primească candidatura**”, contele Bellegarde[544].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Ostra**, comună rurală, districtul Câmpulung, aşezată pe pârâul cu acelaşi nume, care se uneşte cu pârâul Negrileasa, sub numirea de Suha. Suprafaţa: 98,82 kmp; populaţia: 681 locuitori, o parte ruteni şi alta germani şi români. Se compune din satul Ostra propriu-zis şi din târlele Muncel, Poiana Flocei şi Predeal, precum şi din fabrica de scânduri Băeşescul. Este legală cu Bucşoaea printr-un drum districtual şi printr-o linie ferată industrială, ce trece prin Stulpicani şi prin Frasin. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică, filială, cu hramul „Sfântul Dumitru”, atenenţă a parohiei din Gemini. Este o colonie întemeiată la începutul secolului trecut de huţani din Galiţia. Are un ferestreu. Populaţia se ocupă cu exploatarea pădurilor şi cu prăsila de oi. Comuna posedă 31 hectare pământ arabil, 350 hectare fânaţuri, 3 hectare 400 ari grădini, 170 hectare imaşuri, 742 hectare poieni şi 7.011 hectare păduri. Se găsesc 41 cai, 393 vite cornute, 1.000 oi, 215 porci şi 30 stupi de albine”[545].

---

[544] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul V, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

[545] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 155, 156

1910: În perioada Bucovinei istorice, românilor din Ostra aveau să li se alăture, până în 1910, în proporţie de două treimi, nemţii şi evreii, germanii în număr sensibil mai mare decât negustorii evrei.

1940: „Buletinul Cooperaţiei Române Nr. 23 din 15 Decemvrie 1940. Dizolvări şi puneri în lichidare din oficiu: Banca populară „Clifi", comuna Ostra, jud. Câmpulung"[546].

1941: „Judecătoria rurală Stulpicani aduce la cunoştinţă că cărţile funciare provizorii, privind imobilele din comuna cadastrală Baiaşescu, care au fost înscrise în fosta carte funciară dominicală Nr. 7, proprietatea Fondului bisericese ort. rom. al Bucovinei şi distruse în timpul războiului mondial, au fost întocmite, primind c. f. Nr. 1, un exemplar se află la **Primăria comunei Ostra**, al doilea exemplar, împreună cu toate lucrările, la judecătorie". Acelaşi lucru se întâmpla şi cu „cărţile funciare provizorii privind imobilele din comuna Ostra"

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[547], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Corlăţan Eulogia, de la Moldoviţa-Demacusa, la Ostra"[548].

1949: Primul director al şcolii din Ostra, în **învăţământul elementar, ciclul I**[549], a fost Croială Aleia, director la Şcoala elementară Ostra.

---

546 *Monitorul Oficial*, Nr. 11, 14 ianuarie 1941, p. 169
547 *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
548 *Monitorul Oficial*, Nr. 29, 4 februarie 1941, p. 530
549 *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

OSTROVENI

(lângă satul Dobrovăţ, comuna Dobrovăţ, Iaşi).

Întărit, în **7 octombrie 1503**, de Ştefan voievod, mănăstirii Dobrovăţ, drept danie domnească, „mănăstirea ce este la obârşia Dobrovăţului şi cinci sate pe Dobrovăţ: un sat Feteşti, alt sat Alexeşti, unde a fost Radul, al treilea sat Munteni, al patrulea sat Costiceni, unde a fost Andriaş, al cincilea sat Ostroveni”, cumpărate de Ştefan cel Mare, cu 1.500 zloţi tătăreşti, de la Crâstina, fiica lui Voislav, de la nepoata ei de soră Nastasia şi de la vara lor Vasutca, fiica lui Mihul, nepoţii lui Ivan Damianovici… Iar hotarul acestei mai sus scrise mănăstiri şi al satelor care ascultă de mănăstire, dintre Călugăreşti şi Tăcuteşti, să fie începând de la dumbrava din marginea pădurii, de la un tei însemnat şi o movilă săpată şi în sus prin făget, tot pe vârful dealului, la alt tei însemnat, tot pe acelaşi vârf şi la un stejar mare însemnat, pe acelaşi vârf şi peste bahnă până la capătul piscului, la un stejar însemnat, şi pe acel pisc, pe vârful dealului, până la marginea altei bahne, la un fag însemnat, aproape de drum, şi, pe acelaşi vârf, până la obârşia Dobrovăţului Mic şi a pârâului Calinei, la un fag însemnat, lângă drum, şi, pe acelaşi vârf, la un fag însemnat, lângă drumul ce vine de la Ruleni, şi, pe acelaşi drum, până la Poiana Nastei, şi, pe vârf, prin poiană şi prin pădure, până la Poiana Mestecenilor, şi, prin acea poiană, la Poiana lui Lehaci, şi, prin acea poiană, la trei tei însemnaţi şi la marginea Poienii Cetăţelii, la un stejar mare însemnat care este lângă drumul ce vine de la

Cuţitna, şi, pe acel drum, până la Poiana lui Mogoş, la un stejar însemnat, lângă drum, de acolo, întorcându-se pe marginea acelei poieni, pe obârşiile Dobrovăţului, la poiana celor şapte tei, şi, peste acea poiană, la un stejar mare îngemănat şi însemnat, apoi tot pe deal, pe la toate obârşiile Dobrovăţului, până la Dealul Mare, la movila cea mare a Ciurbeştilor, şi peste drum, pe deal, la obârşia Dobrovăţului şi a Pietroasei, până la obârşia Vasluiului, la un tei mare însemnat, lângă drumul ce merge de la Buciumi la mănăstirea Dobrovăţului, şi pe acel drum, în jos pe deal, la doi fagi însemnaţi, lângă drum, şi din nou pe vârf la vale, până la Poiana lui Andriaş, şi, pe vârf, prin acea poiană şi pădure, la cinci tei însemnaţi, la capătul făgetului, iarăşi pe la obârşia dumbrăvii, până unde se încrucişează drumurile pe valea Pribeştilor, la un stejar însemnat, şi apoi pe drumul cel vechi, pe marginea dumbrăvii, până la vârful dealului, la un stejar însemnat, lângă drum, şi, pe drumul dumbrăvii, până la capătul Dumbrăvii lui Pribici, la o movilă săpată, şi, pe deal în jos, la Movila Evvei, şi, pe deal, la Movila Tătarului, de la acea movilă la vale, pe vale, drept la matca Vasluiului, pe matca Vasluiului, în jos, până la gura Dobrovăţului, unde cade Dobrovăţul în Vaslui. Acesta este hotarul mai sus scrisei mănăstiri şi al mai sus scriselor sate”[550].

---

[550] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 295, pp. 526-530

OŞEHLIB sau OŞIHLIB

(aproape de Ivancăuţi, Bucovina, Ucraina).

Oşilibul a fost întărit, împreună cu Ciortoria şi Dubovăţul, de Ştefan cel Mare, în **2 noiembrie 1464**, lui Andreico Ciortorâischi, fiul lui Nemircea Ciortorâischi (lituanianul Nemirski, amestecat în disputele dintre Ilie şi Ştefan, feciorii lui Alexandru cel Bun).

1473: În 7 mai 1473, când întărea Ivancăuţii lui Dragoş Uşar, care îl cumpărase de la Cârste, Ştefan cel Mare menţionează, în hotarul Ivancăuţilor, „Oşohlib, până la pârâul Volhoveţ, şi earăşi până la drumul Hmielovului”.

1645: În 6 februarie 1645, mitropolitul Kievului, Petru Movilă, adeverea că satul Oşehlib era stăpânit de Pătraşco Ciogole logofăt.

1714: În 1714, văduva lui vistierului Ilie Cantacuzino, Maria, îi dăruia lui Iordache Cantacuzino, în contul unei datorii neplătite ale părintelui ei, Miron Costin, satul Oşihlib. Iordachi Cantacuzino va dărui fiului său, Iordachi, „satul Uşăhlib, cu vecini, heleştee, sat întreg”, în 1735, ziua a şasea a unei luni omise.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[551], din 1772-1773, înregistrează la Uşihlib, moşia spătarului Iordache CANTA, „90 – toată suma caselor”, însemnând 1 popă, Dumitru, 1 dascăl, Ivan, 5 jidovi, Iosip, Volva, David,

---

[551] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 412

Leiba şi Faibiş, 8 văduve, Maria, Nastasia, Maria, Hafia, Parasca, Aniţa, Maria COZMULIASĂ şi Maria FEDOROAII, şi 75 birnici, adică: Ştefan vornic, Petro HUŢUL, Ion LUCHIAN, Toader sin DUMITRAŞCO, Petre sin RUSNAKO, Ion sin TOADER, Neculai IVAŞCIUK, Vasile SĂMENUK, Vasile LUPULIAC, Ivan POPOVICI, Vasile ANDRUS, Mitro sin BOIDA, Ion MELNICIUK, Ion BOICIUK, Costaş POPOVICI, Iacob COLŢUN, Simion BOIDA, Ştefan LOPANCIUK, Iacob HARUC, Vasile VACARCIUC, Ivan HULTUR, Neculai TRUFIN, Pintelei LUCUMCIUK, Ion COSTUC, Ursul moldovan, Ivan HRINUC, Tudosi STRÂJBORODA, Vasile morar, Fedor MIRONUC, Vacile TCACI, Dumitro sin BABIUC, Mihail BABIUC, Dumitro BABIUC, Georgie BABIUC, Mihail BABIUC, Ion HARABARI, Hrihor RABEIU, Timofei BULBUC, Vasile ICUL, Ivan DRUŢUL, Mihail KOŞKO, Ivan ŢNIŞCIUK, Toader LESII, Mihail CIORNOPIŞCIUK, Hrihor TIMOFEICIUK, Anton RUSNAK, Ivan BABIUC, Ivan RUSNAK, Mitro STRÂŞCIUK, Dănilă RUSNAK, Alecsa sin lui DĂNILĂ, Hrihor zet lui DĂNILĂ, Ştefan vataman, Vasile sin DRUŢUL, Ştefan ŢIHANCIUC, Tudose brat popii, Vasile HUZNUC, Ştefan brat popii, Oleksa DUBUSAC, Ion TOADERIUC, Vasile POPOVICI, Nechifor NECULAI, Ivan IVASIC, Andrei sin VASILE, Nechifor, Ion MENILCIUK, Mitro BUGHIUC, Iacob HARE, Pavlo bătrân, Vasile ONICIUK, Ion IACOBCIA, Hrihor holtei, Neculai sin LUCHII, HARE rus şi Alecsa sin DĂNILĂ.

1774: Satul de pe malul stâng al Şoviţei, în vecinătatea Orăşenilor şi a Coţmanului, avea, în 1774, 73 familii, iar în 1775, când făcea parte din Ocolul Prutului,

„Uşihlibul” avea 1 popă, 83 ţăranii şi 1 arnăut, populaţia satului ajungând, în 1784, la 114 familii ţărăneşti.

1778: În 25 octombrie 1778, marele spătar Iordache Cantacuzino dăruieşte nepotului său, Ianache, „satul Uşihlibii, ci-i de la părintele meu Iordache Cantacuzino logofăt.

1795: În 1 octombrie 1795, Ianachi Cantacuzino dăruia fiului său, Iordachi, „moşia Uşihlibi”.

1779: Ctitorită, în 1779, de familia CANTACUZINO, biserica Sfântului Nicolai din Oşehlib avea 1.110 enoriaşi, în 1843, când era patronată de Ignaz von ANTONIOWICZ, paroh fiind Vasilie DANILEVICI. În 1876, când avea 1.470 enoriaşi, biserica, patronată de Gregor de BOGDANOVICI, îl avea paroh pe Alexander VELEHORSCHI. În 1907, paroh era protopresviterul Alexander VELEHORSCHI, născut în 1838, preot din 1863, paroh din 1867, iar cantor, din 1900, Ioan MACIEWICZ, născut în 1844.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman - **Coţman** (judecătorie de district), Berhomet pe Prut, Bordei sau Burdigeu, Davideşti, Dubăuţi, Havrileşti, Iujeniţa, Ivancăuţi, Clivodin, Laszkowka, Lujeni, Malatineţ, Mămăieştii Vechi, Mămăieştii Noi cu Cutul Strileţchi, Nepolocăuţi, Orăşeni, **Oşehlib**, Piedecăuţi cu Ţopeni, Revacăuţi, Revna, Şipeniţ, Şişcăuţi, Stăuceni, Suhoverca, Valeva, Viteleuca”[552].

---

552 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

1875: Din 1875, funcţiona la Oşehlib o şcoală cu 4 clase[553].

1880: „Am aflat, pe la anul 1880, şi aici mulţi oameni bătrâni, care cunoşteau graiul românesc şi care îmi adevereau că, în tinereţile lor, se vorbea în sat mai mult româneşte, decât ruseşte”[554].

1890: În 1890, comuna Oşihlib avea 1.950 locuitori, primar fiind Nicolai Babiuc. Albin Axentovici era învăţător, paroh era Alexandru Velehorschi, iar cantor bisericesc – Ioan Maţievici.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Oşehlib** (**Osjechlib**), comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, pe partea stângă a pârâului Sovica, între Ivancăuţi şi Şipeniţi şi la Vest de târgul Coţman. Suprafaţa: 7,28 kmp; populaţia: 1.725 locuitori ruteni, de religie gr. or. Este străbătută de drumul districtual Nepolocăuţi-Coţman şi legală cu comunele indicate mai sus, prin drumuri de ţară. Are o şcoală populară, cu 2 clase, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Nicolae”, zidită, la anul 1779, de boerul Iordache Cantacuzino, fost Mare Spătar, în a cărui posesie se găsea comuna la 1776. Într-un hrisov, datînd din 2 Noiembrie 1463, este menţionată această comună, cu ocazia dăruirii ei, de către Ştefan cel Mare, boierului polon Andrii Czartoryjski. Numele său vine de la cuvintele ruseşti: *osjek = loc îngrădit* şi *chlib = pâine*. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor. Comuna posedă 1.087 hectare pământ arabil, 72 hectare fânaţuri,

---

[553] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 26, 1876 p. 78, 1907 p. 108

[554] Ţopa, Preotul Dimitrie, *Românismul în regiunea dintre Prut şi Nistru din fosta Bucovină*, Cernăuţi 1927, Bucureşti 1928, p. 126

28 hectare grădini, 162 hectare imaşuri, 1 hectare 50 ari pădure. Se găsesc 90 cai, 413 vite cornute, 770 oi, 312 porci şi 60 stupi de albine. **Oşehlib, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 4,87 kmp; populaţia: 51 locuitori, în majoritate poloni, restul izraeliţi şi ruteni, de diferite confesiuni"[555].

1919: În **Comisiunea agrară de ocol Coţmani** era „Locţiitor: **Kasimir Bohdanovici**, proprietar mare, Oşehlib"[556].

1941: „Tabloul normaliştilor cu diplomă de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin „încredinţare de post", pe ziua de 1 Octomvrie 1941: **Lunceanu Remus**, seria 1938, media 8,35, numit în comuna Oşehlib, judeţul Cernăuţi"[557].

1942: „Cu începere de la 1 Aprilie 1942, comunele şi satele din Provincia Bucovina, cuprinse în tabloul anexat, care face parte integrantă din acest decret-lege, vor purta numele româneşti arătate în dreptul fiecăruia: Oşehlib, comună rurală, se va numi Deleni"[558].

---

[555] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 156

[556] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

[557] *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 20 octombrie 1941, p. 6454

[558] *Monitorul Oficial*, Nr. 52, 2 martie 1942, p. 1432

OŞEŞTI

(comuna Oşeşti, Vaslui).

1635, martie: Zapis de la Iliana, fata lui Coste de Oşăşti, „prin care a vândut partea sa de sat **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui), de pe Telezna (satul se află pe Stebnic, nu pe Telejna – nota traducătorului, lui Porce şi lui Postolache, drept 30 zloţi bătuţi”[559].

1635, iunie 5: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Gligore Galbănu de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), să meargă să cerceteze jalba lui Apostolachie şi Porcea din **Oşăşti** (Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui) pe Ciudin şi Ioniţă, feciorii Albei de acolo, şi pe ginerele lor Vartic, „zicând că, pentru cisla lor, le-au tras bucatele lor, de i-au dat ei 15 ughi şi doi boi. Şi pentru cislă au plătit deosebit, în ughi; au plătit şi dabile, de are hârtii de la dăbilari. Şi pentru Toader şi femeia lui iar au plătit câteva dabile, şi nu vor să-i întoarcă lui. / Drept aceea, tu să ai a le face lor lege dreaptă cu dânşii, să le plătească banii şi boii. Iar de nu vor opri, tu să le opreşti ocinile, până-i vor plăti bucatele acelea”[560].

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut

---

[559] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 45, p. 44

[560] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 129, p. 165

Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de **Fâstâci** (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului”, şi Pinul şi Lazor din **Hultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Ciofeni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăscul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului”, şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei”. Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor.

Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc”[561].

1636, iulie 9: Mărturia fostului vornic Dumitru şi a armaşului Lupul, „pe cum le-au mărturisit oamenii care au fost când a hotărât Dumitraşco Gheuca vornic moşia **Oşeştii**, la acel loc de mănăstire ce se cheamă Rafaila, cum pe acel loc s-au făcut şi nişte morţi de om şi au plătit moşii şi părinţii Porcii şi a frăţâne-său Postolache, şi acum, la acest hotar, iar au cheltuit numai Porce şi cu Postolache câtăva cheltuială cu hotarnicul şi cu oamenii martori. Deci ei au plătit acele morţi de om, ei să aibă a ţine ocina şi poienile şi acel loc al mănăstirii”[562].

1637, iulie 2: S-au pârât de faţă Ionaşco, Curea şi nepotul lor Vasile, cu Porce şi Postolache, „pentru un loc de mănăstire, ce se cheamă Rafaila, în hotarul **Oşeştilor**, la obârşia văii Ezerului”, ia Vasile Lupu voievod îl trimite pe Grigore de Cozmeşti să cerceteze şi, „de vor fi ţinut Cureştii împreună cu părinţii lui Porce şi ai lui Postolache, să ţină iarăşi împreună”[563].

1639, iunie 7: Dragomir şi femeia lui Antoniia vând Porcei de **Oşăşti** (Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), pentru 2 lei, partea lor „din sat din **Sacalâşa** (Săcăluşa, înglobat în Munteneşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui)… dinaintea lui Huhulea călugărul şi Tronchi de **Negreşti** (oraşul Negreşti, Vaslui), Oana, Ionaşco şi Bejan de **Oşăşti**, Gligor ot **Cozmeşti** (comuna Deleşti,

---

[561] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

[562] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 450, p. 511

[563] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 135, p. 128

Vaslui) şi Gavril ot **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui)"[564].

1644, iunie 11: Gligorie sin (fiu) Bulcoaie vinde lui Sava Țopa de la Cneja (pârâu pe care se află Osești), din „**Oseștii** pol de sat de baștină"[565].

1645, octombrie 15: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Grigore Galbăn din **Cosmeşti** (comuna Solonţi, Bacău), „după jaloba lui Porce de **Oşăşti** (comuna Oşeşti, Vaslui) asupra lui Dumitru Ciudin şi popa Alexa, pentru că Porcea îşi îngrădise ţarina cu gard şi aici venise să ia de a zecea. Se porunceşte lui Grigorie Galbăn să meargă la faţa locului, să-i cerceteze şi, de va mai fi aiurea un loc de arat, să lase pe Porce în pace"[566].

1774, iulie 5: Satul **Oşăştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumeanţev[567], avea următorii: **Birnici:** Vasile Dulichi / Ioniță Pantelimon / Vasile fiul lui Alecsandru. // **Ruptași:** Chiriac Donos. // **Aprozi:** Pitic / Gavril fiul lui Alecsandru / Gheorghi Petrișor. // **Semenii hătănești:** Ioniță Merlă. // **Călărași:** Ilii Dârdără / Toader Dârdără / Vasile Mititelul / Toader Furcoiu / Ianachi Petrișor / Gheorghi Știubei / Savin Arsăni / Grigoraș Hârdilă / Manolachi Petrișor.

1901: „**Oşeşti**, sat și reședința comunei Oşeşti, judeţul Vaslui, plasa Stemnicul, situat pe ambele coaste

---

[564] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 145, p. 161

[565] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 337, p. 326

[566] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 223, p. 175

[567] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 232

ale prelungirii dealului Miclăuşa, pe o suprafaţă de 1.284 hectare, cu o populație de 221 familii sau 1.130 suflete. Are o biserică, făcută, la 1826, de obştea locuitorilor și o şcoală, înființată la 1864, frecventată de 43 elevi. Vite : 665 vite mari cornute, 62 cai, 604 oi, 135 râmători și 14 capre. Satele Oşești și Ruginoasa formează un singur trup, având o formă aproape rotundă; sunt înconjurate de dealuri, afară de partea dinspre sud. Locuitorii sunt răzeși din timpul lui Ştefan cel Mare. Satul, în vechime, nu a fost unde este astăzi, ci pe Dealul Țintirimului, care este cam spre nord de satul Oșești actual; acolo aveau şi biserică, cu cimitirul, din care cauză oamenii numesc acel deal Dealul Țintirimului. Locuitorii s-au strămutat de pe acel deal, din cauza năvălirii tătarilor, retrăgându-se pe acest loc, unde erau adăpostiți de pădurile seculare, ce se aflau pe atunci în această localitate. Strămutarea satului s-a făcut pe la finele secolului al XVI-lea”[568].

OŞLOBENI

(lângă Negreşti, Neamţ).

1774, iunie: Satul **Oşlobenii**, ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[569], avea **toată suma caselor 6**. Rămân birnici 6. / **Birnici:** Floria, trăistar / Ioniţă, pas / Ursachi Onul / Onul, ungurian / Ion, baci / Sima, muntean, jitar.

---

568 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 615, 616

569 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 60

1901: „**Oşlobeni**, sat în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, comuna Bodeștii Precistei, situat pe podişul pe care curge Cracăul, la16 km de orașul Piatra. Are o populaţie de 408 suflete şi un han mare”[570].

OTEŞTI

(lângă Adjud, azi Galeri, comuna Horgeşti, Bacău).

1488, februarie 1: Întărit de Ştefan voievod lui Bucium, vel (mare) vornic de Ţara de Jos, care cumpără, de la „Lupul şi fraţii lui şi alţii, toţi nepoţi Bunului… toată partea lui ce se va alege din satul **Oteşti**”[571].

1561, februarie 15: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Avram şi lui Micaci, care cumpără de La Cristea, Anuşca şi Drăghina, fiii Anei, cneaghina Horgăi vătag, drept 250 zloţi, „din a patra parte de sat **Oteşti**, a treia parte”[572].

1578, martie 14: Întărit de Petru voievod vornicului Bucium, care cumpără de la David şi Neaga, nepoţii lui Ivan, strănepoţii lui Stratomir, de la neamurile lor Trifan, Ioan, Ignat, Marica şi Frăsina, feciorii lui Stan, de la Ghinda, Macsin şi Ichim şi strănepoţii lor Ciurlan, Ceucan şi Merlan, fiii lui Costin, nepoţii Nastasăi, sora

---

[570] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 616

[571] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 11

[572] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 50, 51

lui Costin, „din a patra parte de sat **Oteştii**, a şasea parte”[573].

1578, octombrie 6: Întărit de Petru voievod vornicului Bucium, care cumpără de la Dumitru, feciorul lui Stănilă „toată partea lui din **Oteşti**”[574].

1580: Întărit de Iancul (Sasul) voievod lui Gavril, Purcariului, Fråţianului şi lui Ioniţă Dingan, care cumpără, cu 30 zloţi tătăreşti, de la Armanca, jupâneasa lui Pihur fost pârcălab, „partea ei din **Oteşti**”[575].

1581: Întărit de Iancul (Sasul) voievod vornicului Condre Bucium, care cumpără de la Zaharia, Drăgan, Obreja, Maria, Anuşca şi Ana, feciorii lui Ion Cioroban, nepoţii Ştefului, strănepoţi Stoii, „toată partea ce se va alege din **Oteşti**”[576].

1581, aprilie 18: Porunca dată de Iancul (Sasul) voievod vătavului de Răcătău să meargă „la satul **Oteşti**” şi, în prezenţa martorilor, să împartă „marginea dinspre părure la sat Oteşti cum vei afla mai cu dreptate cu sufletele voastre lui Bucium vel (mare) vornic şi lui Gavril vatavul, Danciului şi lui Verdeş şi tuturor neamurilor sale, câţi vor fi după dânşii”[577].

1581, aprilie 27: Întărit de Iancul (Sasul) voievod lui Gavril, Piurcan, Frăţian, Ionaşco şi lui Dingan, care

---

573 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 105

574 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 114

575 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 136

576 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 140

577 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 143, 144

cumpără, cu 30 zloţi tătăreşti, de la Armanca, jupâneasa lui Lupul Huru biv (fost) pârcălab, „moşia ce se va alege partea ei din sat din **Oteşti**”[578].

1581, mai 31: Întărit de Iancul (Sasul) voievod marelui vornic Bucium, care cumpără de la Magdalina şi Ana, fetele Stoicăi, nepoatele Mariei, strănepoate Galbenului, „din a treia parte din satul **Oteşti**, a laptea parte, două părţi… Ion Fereşte, feciorul lui David, nepot lui Ivan, strănepot lui Statomir, încă a vândut lui Bucium vornic din a patra parte din satul Oteşti, a treia parte”[579].

1592, iulie 16: Întărit de Ieremia Moghila voievod lui Frăţiman uşierul, care cumpără de la Maruşca, fata lui Şteful, nepoata Stoii şi fraţii ei „partea lor din satul **Oteştii**”[580].

1601, ianuarie 6: Întărit de Eremia Moghilă voievod fraţilor Ionaşco, Fraţian, Dingan şi Grozav de Oteşti, care primesc danie şi miluire domnească „o bucată de moşie în **Oteşti**”[581].

1602, februarie 24 : Ispisoc de întăritură de la Ieremia Movilă voievod, după împărţirea moşiilor lui Bucium vornic, între văduva lui Antemia şi feciorul lor Grigore Bucium… / Şi s-au venit în partea lui Bucium vornicul „jumătate de sat **Crainici** pe Polocin, satul **Faurii**, cu vad de moară, satul ce se cheamă **Lunca Mare**, cu vad de moară, jumătate de sat **Oteştii**, cu vad de

---

[578] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 143, 144

[579] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 148, 149

[580] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 28

[581] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 130, 131

moară în Răcătău, jumătate de sat **Buciuleşti**, cu vad de moară în Bistriţa, jumătate de sat **Găureni** pe Prut, a treia parte de sat **Echimăuţi**, în ţinutul Orheiului, a treia parte de sat **Săharna**, satul **Boşotenii** pe Bistriţa, cu vad de moară, a patra parte de sat **Poienile**, la Vaslui, 2 fălci de vii în dealul **Horodiştii**, lângă **Cotnari**, şi o falce de vie la **Zlodiica**… / Şi jupânesei Antemia i s-a venit satul **Năneştii** şi cu hotarul **Ungurenii**, jumătate de sat **Horgeştii** pe Răcătău şi cu vad de moară, a patra parte din sat **Găleşti**, pe pârâul Răcătăul, a patra parte din **Bizigheşti**, cu moară, a patra parte a satului **Poenile**, la Tecuci, jumătate de sat **Voineşti**, a patra parte de sat **Corneştii** de la Cârligătură, a patra parte de sat **Porosălnici**, trei fălci de vie la **Cotnari**, 2 fălci la dealul **Horodiştii**, 1 fălci la **Zlodiica**… / Deci s-au aşezat de bunăvoie”[582].

1603, mai 20: Întărit de Eremie Moghilă voievod fraţilor Grozav diac, Drăgan şi Ionaşco spătarul, care cumpără, cu 660 zloţi tătăreşti, de la fraţii Cristea, Gligorie, Dămian şi Anesia, fiii Pelii, nepoţi tij (la fel) Pelii, şi de la nepotul lor Samoil, fiul Agatiei, nepot Pelii, strănepot Neagăi, „moşia din dresele de visluşenie ce le-a avut străbunica lor Neaga de la Ilie voievod, din a treia parte, a patra parte din satul **Oteşti**”, iar de la Toader, fiul lui Dragotă, nepot Stanei, / şi seminţia lor Constantin Goian, fiul Neagăi, şi de la nepoata lui, fata Mărenei, şi de la fratele ei Bălan, nepoţi Stanei, strănepoţi Stoii, „din acelaşi sat, din a patra parte din partea Stoii, a treia parte, drept 190 zloţi tătăreşti”. Şi au mai cumpărat de la fraţii Ion, Stroe, Mihăilă, Oliana şi Nastasia, fiii Albei, nepoţi Stanei, strănepoţi Stoei, „moşia din cele de mai sus scrise

---

582 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 17, pp. 28, 29

privilegii şi satul, o bucată de pădure, însă netăiată, ce-i la Brusturata, drept 120 zloţi tătăreşti”, iar de la fraţii Jurj, Zaharia şi Hilip, fiii Muşei, nepoţi lui Bălaci, „din acelaşi sat, din a treia parte din partea lui Bălaci, jumătate, drept 150 zloţi tătăreşti”[583].

1613, februarie 22: Zapis de mărturie de la Vasile uricarul din Târgul Pietrii şi de la Andrei din târgul Bacăului, „dat la mâna lui Miftodie din **Oteşti**, precum să se ştie că a venit acest om, anume Grozav din **Nisporeşti** şi a dat lui Miftodie, feciorul său, o parte de moşie din satul **Nisporeşti** şi **Filipeşti**, partea mâne-sa, şi o parte din **Mogoşăşti**, partea lui Miftodie, ce-a avut de la mă-sa, pe din jos de casa lui din Oteşti. / Miftode încă a dat în vistierie 90 taleri deplin, pe părţile acestor moşii, cât se va alege, înaintea noastră şi a multor oameni din **Oteşti**, adică Biserenciu vatav, Rusul, Vasile şi Toader Iverinţi”[584].

1618, martie 21: Întărit de Radul voievod fraţilor Vasile Bucium, Gligorie, Anghelina, Crăstina, Tofana şi Axinia, feciorii răposatului Bucium vornic… „dintr-a patra parte de **Gălăşeşti**, ce este în gura Răcătăului, dinspre apus, jumătate, cu locuri de 2 mori, iarăşi jumătate, şi dintr-un loc de deal, din partea de sus, jumătate, şi de la mănăstire, din partea de sus, iarăşi jumătate, şi de sub pădure, dintr-a patra parte, iarăşi jumătate, ce este în ţinutul Agiudului, cumpărătură de la Toma, Dumitraşco şi Andrei, feciorii Danciului Hurea pârcălab şi de la feciorii fraţilor lui Condrea şi Ionaşco, drept 1.700 zloţi tătă-

[583] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 116-119
[584] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 205

rești… / altă parte de ocină din satul **Horjeşti** şi din **Năneşti**, cumpărătură de la Mărica şi de la nepotul ei Petrea, feciorii Câtei, drept 250 zloţi… / o bucată de pământ din satul **Hoteştii** (Oteşti), dinspre apus către Răcătău, din ispisoc avut de tatăl lor de la Pătru vodă, drept 25 zloţi tătăreşti”[585].

1622, ianurie 2: Porunca dată de Ştefan Tomşa voievod lui Toma, diacul din Tămaş, după ce i s-au „jeluit Grozav şi Dingan din **Oteşti** şi Grecul din **Tămaş** şi au arătat înaintea noastră cum li s-a luat lor o dulamă şi 20 potronici, fără rânduială şi fără ispravă, şi nu voieşte a le da; drept aceea, tu să le faci lor lege dreaptă, ca dânsul să plătească lor acea dulamă şi acei bani; iar de nu va voi, să le dai lor zi, ca să stea de faţă înaintea noastră”[586].

1625, martie 9: Întărit de Radul voievod păhărnicelului Dingan din satul **Oteşti**, ţinutul Adjud, în baza unui zapis de mărturie, semnat de Vasile păhărnicel, Vasile medelnicer, popa Gligorie, Toader şi Verenţa din **Găleşeşti**, care adeveresc faptul că Dingan a cumpărat „a treia parte de ocină din satul Oteşti. Cu tot venitul ei ce se va alege, de la Părasca, fiica lui Isac, nepoata popii Cârstea, strănepoata lui Bălaci. Şi de asemenea a cumpărat partea de ocină a lui Ion şi fratelui lui Ştefan, fiii lui Sacul, tot din acelaşi sat Oteşti, pentru 11 zloţi ungureşti… Şi de asemenea a cumpărat o parte de ocină de la Vlas Vişescul”[587].

---

585 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 239. 240

586 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 239, 240

587 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 289, pp. 358, 359

1633, septembrie 25: Întărit de Moise Moghila voievod lui Ştefan Drăgan şi jupânesei sale Ioana, care primesc uric pentru „a patra parte din a patra parte din **Oteşti** (azi Galeri, comuna Horgeşti, Bacău), ce au cumpărat-o de la Sofronie, fata Ioanei, nepoata Ivereştii, strănepoata lui Statomir şi, măcar că dintr-acel Statomir au ieşit trei roduri, din care un Ivan, fecior lui Statomir, care se face o a treia parte din a patra parte din sat, l-a tras cu scrisori paharnicul Sandulache Sturza, dar acest bătrân Statomir se va împărţi în patru părţi şi vor trage răzeşii o a patra parte”[588].

1638, noiembrie 25: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Ştefan Boul, ce a fost clucer, „ca să fie tare şi puternic a ţine jumătate de sat **Medeleni** (comuna Vultureni, Bacău), ţinutul Tecuciului, şi din **Poienile Dragului** (comuna Vultureni, Bacău) şi din satul **Oteştii** (Galeri, comuna Horgeşti, Bacău), cât se va alege”[589].

1643, iulie 1: Toader Chirculeţ şi nepotul lui Ştefan Chirculescul, feciorul Magdei, fata Chircăi, sora lui Toader Chirculescul din satul **Tomuzeni**, de pe Sohului, vând lui Iacomi, pârcălabul de Galaţi, şi jupânesei Dragolea, drept 40 de galbeni, partea lor „din satul Tomuzeni, din jumătate din Movila Rediului până la hotar, unde se împreună hotarele cu Tomuzeii din sus, iar din jos cu a Angheleştilor, în jos, până în matca Sohuluiului, iar în lungiş până în Lazoviţi, în zarea dealului dinspre răsărit. / Şi în tocmeală au fost Păcurar Horceag,

[588] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 403, p. 507

[589] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 511, p. 476

socrul lui Ştefan, Petre bute din **Otici** (azi Galeru, comuna Horgeşti, Bacău), Chiriac fecior Hacei din **Negoiaşti** (Negoeşti, comuna Banca, Vaslui), Tudor Călarei şoltuzul de **Gălaţi** cu 12 pârgari, Pară pârcălabul de Gălaţi, Constandin Tudor, Alexei cel bătrân, Paraschiv zet (ginere) Alexa, Bârsan din **Vlăsineşti** (comuna Şendreni, Galaţi), Gafton din **Fântână** (comuna Costache Negri, Galaţi), Ionaşco şi Bejan din **Colţeşti** (comuna Matca)"[590].

1901: „**Oteşti** sau Galeri, sat în judeţul Bacău, plasa Siretul de jos, comuna Gioseni, situat pe malul stâng al Siretului, la 5,5 km. de Horgeşti (şcoala). Are o populaţie de 39 familii sau 139 suflete. Locuitorii posedă: 5 cai, 61 vite mari cornute și 26 porci"[591].

OTICI

(azi Galeru, comuna Horgeşti, Bacău).

1643, iulie 1: Toader Chirculeţ şi nepotul lui Ştefan Chirculescul, feciorul Magdei, fata Chircăi, sora lui Toader Chirculescul din satul **Tomuzeni**, de pe Sohului, vând lui Iacomi, pârcălabul de Galaţi, şi jupânesei Dragolea, drept 40 de galbeni, partea lor „din satul Tomuzeni, din jumătate din Movila Rediului până la hotar, unde se împreună hotarele cu Tomuzeii din sus, iar din jos cu a Angheleştilor, în jos, până în matca Sohu-

---

590 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 119, p. 122

591 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 617

luiului, iar în lungiş până în Lazoviţi, în zarea dealului dinspre răsărit. / Şi în tocmeală au fost Păcurar Horceag, socrul lui Ştefan, Petre bute din **Otici** (azi Galeru, comuna Horgeşti, Bacău), Chiriac fecior Hacei din **Negoiaşti** (Negoeşti, comuna Banca, Vaslui), Tudor Călarei şoltuzul de **Gălaţi** cu 12 pârgari, Pară pârcălabul de Gălaţi, Constandin Tudor, Alexei cel bătrân, Paraschiv zet (ginere) Alexa, Bârsan din **Vlăsineşti** (comuna Şendreni, Galaţi), Gafton din **Fântână** (comuna Costache Negri, Galaţi), Ionaşco şi Bejan din **Colţeşti** (comuna Matca)”[592].

OŢELENI

(pe Albina, prin Bozieni, sat inclus în Oţeleni, Neamţ).

1446, martie 5: Întărit de Ştefan voievod lui Dragomir Oţăl, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă moşie şi cumpărătură, satul **Bozienii** (pe Albina, inclus în Oţeleni[593], Neamţ), ce este deasupra Albăi, şi cu mănăstirea, şi cu amândouă Izvoarele. Care acel sat şi mănăstire i leau vândut neamurile lui, anume Stanciul Cormohut şi sora lui Negrita, feciorii popii Ilieş, drept 120 zloţi tătăreşti”[594].

---

[592] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 119, p. 122
[593] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 41
[594] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVI, Iassi 1891, pp. 3-5

OŢELENI

(ţinutul Fălciu, comuna Hoceni, Vaslui).

1628, februarie 20: Martor jurător, la zapisul lui Mitrofan, episcopul de Huşi, în care mărturiseşte că au venit înaintea lui „Gabăr, ce a fost căpitan, şi cu răzeşii lui de pe sat de pe **Negrileşti** şi de pe balta ce se cheamă **Gemenele**, şi de pe sat **Briţcani**, anume Bertea feciorul Crăciunei, Armaga feciorul lui Gavrilă Bâtcă, Cornea feciorul Aremiei, Iachim feciorul lui Nistor, Ursa nepoata Cozmiţei, Samfira fata lui Roşculeţ, Păntelei nepotul Stanei, Cihan de Briţcani, Costantin feciorul Morcoteiului, Pântea feciorul Bontei de Negrileşti, cu cinstită cartea măriei sale lui vodă şi cu sluga măriei sale, cu Vlasie diacul, să jure pe sfânta evanghelie cu 24 de jurători cum n-au vândut Nistor Cornescul, cu Nicula Galbănul şi cu femeia sa, şi cu răzeşii lor în sat în Negrileşti nimică, nici baltă în Gemenele, nici într-apă, nici în uscat. Şi să jure că n-a vândut Cozmiţa strigătorul cu Alexa Bota şi cu răzeşii săi nimic în sat în Briţcani vornicului Ureche, ce le este împresurătură pentru c-au pârât Grigoraşcu Ureche că este cumpărătură de tată-său, de Ureche vornicul”[595]. Lista jurătorilor: Petriul pârcălab de **Burboceni** (Buboceni, lângă Barboşi, Vaslui), Ghiorghie călăraş de **Şişcani** (ţinutul Lăuşna, Moldova), Căsul fost pârcălab ot **Măliceni** (Moldova), Horjă pitărel ot **Oţeleni** (ţinutul Fălciu,

[595] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 312, p. 424, 425

Vaslui), Gavril Mamotă ot **Cucoara** (ţinutul Chigheci, Moldova), Petrea Căcăradză ot **Căcărădzeni** (Căcărăzeni, lângă Goţeşti, ţinutul Cahul, Moldova), Frango Malcoci ot **Malcoceni** (Moldova), Mihăilă Ţărăşoară ot **Cărhăneşti** (satul Cârja, Vaslui), Petriman aprod şi Constantin Ţicău păhărnicel ot **Sărăţeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Paşco hotnog la călăraşi, Vârno călăraş ot **Vlădeşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova), Vicol chihaia ot **Hlipiceni** (lângă Guşiţel, Vaslui), Ionaşco Ciubăraia şi Ihnat Căltac ot **Lăţeşti** (în Fălciu, Vaslui) , Bălan Buţa ot **Blăgeşti** (în Fălciu, Vaslui), Buculei, Marvici Lean ot **Oţeleni**, Nica călăraş ot **Fălciu**, Marco Cucul or **Deleni** (în Fălciu, Vaslui), Giovlen ot **Suhuleţi** (Stuhuleţi, în Fălciu, Vaslui), Agapie ot **Păcurăreşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova) şi Camber ot **Golăeşti** (satul Crăciuneşti, Vaslui).

1644, aprilie 5: Podoleanca, fata lui Anton, nepoatele ei Maria și Ștefania, fetele Cârstânei, nepoatele lui Anton, vând „moșia din satul **Răciulești** (comuna Vetrișoaia, Vaslui), ce au avut de la părinții lor și de la moșul (bunicul) lor Anton, toată partea lui din ispisoc de la Iancu voievod, ce i-a fost cumpărătură de la Dochia, fata Ilincăi, Ilieș, fratele Todosii, Maria și Ilinca, fetele Sofronii, frații Ion Filip, Condrea și Mărica, feciorii Gaftonii, Anton, Vascan, Naste și Nechil, feciorii Tudurii, Tănase și Ignat, feciorii Stancăi, Samuil, Alexiia, Ionașcu și Florea, feciorii Părascăi, toți nepoții Marușcăi, strănepoți Ilincăi, și toți strănepoți ai lui Iona vornic, ce-au avut ei de împărțeală din scrisori ce-au avut strămoșul lor Ilii și din uric de la Ștefan vodă cel bătrân, din jumătate de sat Răciulești, ce este pe Prut, și din uric de împărțeală de la moșul lor Marușca de la Ștefan vodă cel

tânăr, și din ispisoc de la moșul lor Ona vornicul, aceea au vândut fratelui nostru Ion de **Hoceni** (comuna Hoceni, Vaslui) și femeii lui Anisia, drept 30 lei”. / Zapisul de mărturie a fost scris în fața răzeșilor Macarii căpitan, Gavril căpitan, Burlamiz și Vasile Murgoci ot **Gunzar** (Guzarii, comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), Pătrașcu hotnog și Ștefan Haidău ot **Siminești** (comuna Vetrișoaia, Vaslui), Mihai, Anghel, Tudor și Ilii ot **Răzlogi** (lângă Mușata, comuna Berezeni, Vaslui), Constantin Burlamitu și Dumitrașcu Oțel ot **Oțeleni** (comuna Hoceni, Vaslui), feciorii lui Ionașco, Istahia și Cozma Capotă, Lelea, Dumitrașcu sin (fiu) popii Fenii, popa Simion și feciorul lui Ion ot **Micșenești** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui) și mulți oameni buni”[596].

1700, octombrie 5: Simion şi Ioana, feciorii lui Andrei Bogza din Oţăleni dăruiesc comisului Adam Luca „moşia ce avem de la părinţii noştri în satul **Oţeleni**, la ţinutul Fălciului, din trei bătrâni ce sunt am dat dintr-un bătrân a cincea parte”[597].

1703, august 2: Gligorie sin (fiu) Macarie vinde paharnicului Adam Luca „a patra parte dintr-un bătrân din **Oţăleni**, care am fost zălogit-o la Tiron vătaful, drept 11 lei, şi pe urmă, cerşindu-mi Tiron banii săi, zicând că nu-i trebuie moşie şi neavând eu bani să-i dau, am întrebat toate rudele şi nimeni n-a vrut să cumpere, deci am căzut cu rugăminte la paharnicul Adam Luca, să cumpere

[596] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 276, pp. 248, 249

[597] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 86

acea moşie, mai având dumnealui şi de la alţii părţi în acea selişte Oţeleni"[598].

1704, decembrie 10: Iftenie şi soţia lui Anghelușa, fata Coşescului, vând paharnicului Adam Luca „moşia din satul **Oţăleni**, cât s-a alrhr partea noastră, drept 10 lei bătuţi"[599].

1704, aprilie 10: Arhirie sin (fiu) Cărăuşul vinde lu Adam Luca „jumătate de bătrân din satul **Oţeleni**, drept 25 lei bani gata, care sat se împarte în trei bătrâni, iar această moşie mie îmi este cumpărătură de la fetele lui Gavril Ilie, Nastasia şi Gafia, pentru un bou de negoţ, ce l-am plătit de la Mihail logofătul, şi pentru 12 lei, ce le-am dat de şi-au scos fetele din foamete, căzând la mine cu mare rugăminte"[600].

1724, mai 18: Scrisoarea hotarnicilor domneşti, trimişi „la selişte la **Oţeleşti**, să strângem oameni buni, să alegem şi să stâlpim o parte de ocină, ce are hatmanul Dumitraşco într-acea selişte, şi am chemat răzeşi de prim-prejur, pe preotul Mihăilă, Gligorie Bădros, Sămion Agapii, Grigore Ţigănaşu şi Tofan Ghiban din **Deleni**, Andrei diacon din **Bărboşi**, Timofti Obincu şi Andrei Vintilă din **Oţeleni**, şi am făcut funii de 30 stânjeni, şi stânjenul de câte 8 palme, şi am măsurat tot hotarul acelei selişti pe trei locuri, şi s-a măsurat din hotarul de jos, unde se împreună cu hotarul Şişcanilor, şi am aflat o piatră de hotar vechi, şi s-a măsurat în sus, pe un drum

---

598 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, p. 86

599 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, p. 87

600 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, p. 88

alături cu pârâul satului, pe lângă hotarul Delenilor, dinspre apus, şi prin deal, din mijloc până sub margine, unde a fost un loc de prisacă al lui Oţăl, şi s-au aflat 60 funii 25 stânjeni, câte un rând de pământuri, şi, fiind 3 bătrâni (Horge, Oţăl şi Coşescul) într-acea selişte, s-au venit unui bătrân 20 funii şi 8 stânjeni; şi am măsurat pe deal, de la o piatră, ce am aflat hotar vechi, în sus, alături cu hotarul Şişcanilor, până sub dumbravă, şi am aflat 37 funii şi s-au venit câte 12 funii şi 10 stânjeni pe un bătrân; şi s-a măsurat şi seliştea vatra satului, şi s-au venit câte 50 stânjeni pe un bătrân, în selişte şi de la selişte pe un pisc, în sus, până sub margine, la un ţintirim dinspre apus şi până într-o vâlcea, alături cu hotarul Delenilor, şi până în pârâul satului, şi am aflat 18 funii şi s-au venit câte 6 funii pe un bătrân, şi aşa s-a încheiat hotarul satului"[601].

1819, august 20: La o hotărnicire a moşiei Oţăleni, sunt „faţă şi **răzeşii din Oţăleni**: Neculai Oţăl, Neculai Penişoară, Isar Bobincu, Enachi Oţăl, Vasile Păcurar, Mihalachi Dahori, Ştefan nepot lui Dahori – ce sunt **din bătrânul Oţăl**, Pavăl şi Iancu, nepoţi lui Ion Pară, Ion Putneanu, Vasile Uleu, Neculai Proca – toţi nepoţi lui Ion Pară, strănepoţi **Coşăscului**", al treilea bătrân, celălalt, primul menţionat de drese fiind **Horge** (Horga). / În lista de „iscăliţi", întocmită de hotarnicii Constantin Bugiac postelnic, Gheorghe Juverdianu şi Iordachi Munteanul, apar şi semnează următorii răzeşi din **Oţeneni**: Ioan răzeş, Iancu popa, Ioniţă Iorga, Neculai Oţăl, Neculai Penişoară, Tudurachi Munteanu, Mihalachi Dahori, Pavăl Pop, Isar Hobincu, Ştefan Penişoară, Manolache Gociu, Sava Drăgunoiu, Ştefan Condre,

---

601 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 88-90

Enache zet (ginere) Hobincu, Postu Bujăniţă, Vasile Păcurariu, Născată Păcurariu, Ion Putneanu, Neculai sin Ioniţă Penişoară, Marcu Dahori, Iancu sin Isar Hobincu, Gavril Penişoară, Matei Penişoară, Pavăl Iorga, Ion Drăgunoiu, Constantin Oţăl, Mihalachi Istrate, Iacomi Oţăl, Mitru Hobincu, Toma Pţăl, Chirică Bădărău şi Gheorghe Agachi postelnicul am fost de faţă"[602].

1901: „**Oţeleni**, comună rurală în partea de nord a plăşii Mijlocul, judeţul Fălciu, situată între dealuri. Mărginită la nord şi est cu comuna Hoceni; la sud, cu Deleni, şi la vest, cu Olteneşti. E formată din Oţeleni și Băgăul, cu o suprafață de 1.374 hectare şi cu o populație de 211 familii sau 830 suflete, din care 178 contribuabili, Are o școală şi o biserică cu un preot. Vite sunt 852: 63 cai, 60 oi, 439 vite mari cornute și 200 porci. Teritoriul comunei este udat de pâraiele: Rogosa sau Bujorul, Saca şi Moisei. Iazuri sunt patru: Dahorul, Drăgunoiul, Botezatul și Cotacul. / **Oţeleni**, sat şi reședința comunei Oţeleni, aşezat pe platoul şi valea dealului Oţeleni, între dealurile Oţeleni şi Zgura și între pâraiele Rogosa și Saca, pe o suprafață de 1.345 hectare şi cu o populaţie de 200 familii sau 791 suflete, din care 167 contribuabili. Locuitorii sunt răzeși și se ocupă şi de cultura viilor și a livezilor, Are o școală, înființată în 1866, frecventată de 45 copii; o biserică, deservită de un preot și un dascăl, fondată la 1780. Se zice că satul ar fi înfiinţat de aga Migdale Oțel, unul din slujbașii lui Ștefan Vodă cel Mare, căruia, pentru credința sa, Domnul i-a donat acest loc"[603].

---

602 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 90-93

603 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, p. 620

OŢELENI

(Şirăţei, Maxineşti, Dânceni, înglobate în Oţeleni, comuna Oţeleni, Iaşi).

1632, iulie 6: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului postelnic Lupul Prăjescul, care primeşte uric pentru „a patra parte din **Dânceni**, din tot locul şi din vatra satului, şi din câmp şi din pădure, şi cu iaz şi cu tot venitul… şi de asemenea, din tot satul **Săoani**, pe râul Siret, a noua parte, a noua parte, ce este în ţinutul Roman”[604].

1635, august 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fiilor fostului vornic Dumitru Goia, Gligoraşco, Iordache, Lupaşco şi Erena, în baza unui zapis de la Ion din **Şirăţei** (sat înglobat în Oţeleni, comuna Oţeleni, Iaşi), popa Vasile din **Hriniceşti** (sau Hărniceşti, azi Rediu, comuna Bâra, Neamţ), Cozma visternicel, Ştefan şetrărelAvram şi Dumitru Pârvul din **Macsineşti** (sau Maxineşti, înglobat în Oţeleni, comuna Oţeleni, Neamţ), „scriind şi mărturisind cum a venit în faţa lor Ionaşco, fiul lui Pătraşco, şi a vândut dreapta sa ocină şi moşie şi cumpărătură din satul **Lăţcani** (sau Leţcani, lângă Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ), care este în ţinutul Romanului, 25 ogoare în ţarină, în partea dinspre hotarul **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), lângă ogoarele din capăt, la luncă… cum-

[604] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 145, pp. 184-186

părătură de la Aniţa, satul lui Boldescul din satul **Băloşeşti** (sau Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ)… lui Dumitru Goia, fost vornic, şi fiilor lui, drept 50 taleri bani gata”[605].

1635, noiembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui clucer Lupul Prăjescul, care cumpără, cu 20 de taleri, de la Ionaşco din Hăndreşti, „dreapta sa ocină şi moşie ce are în hotarul **Hăndreştilor** (Hândreşti, comuna Oţeleni, Iaşi), alături cu hotarul **Dăncenilor** (comuna Oţeleni, Iaşi), de unde iese drumul Hăndreştilor, la Moviliţă, şi de la Moviliţă până în Rediul Popii, şi din Rediul Popii până în margine, la dumbravă, loc de 30 de pământuri”[606].

1639, aprilie 21: Zapisul lui Iordache, pârcălabul de Roman în care mărturiseşte „cum au venit Simion Plote, de s-a judecat de faţă cu Liah diaconul, zicând că-i împresoară o parte de ocină din **Şirăţăi** (Şireţei, sat înglobat în Oţeleni, comuna Oţeleni, Iaşi). Şi Liahul a adus pe Măgdălina lui Necoară Forfenachi, de a zis că a vândut Liahului şi lui Simion şi Şirăţăi, şi popii Nichitii, şi lui Ciomârtan, şi lui Ioniţă, şi lui Trifan, şi lui Ion Rusul. / Deci Simion Plot că n-a avut Măgdălina moşie. Iar Măgdălina şi Liahul au adus oameni buni şi le-au dat lege de au jurat 7 jurători cum a avut Măgdălina şi a zălogit moşia moşului său, a treia parte din partea lui Coste, acestor oameni mai sus scrişi. / Şi au rămas Liahul şi cu fraţii săi pe Plote, să nu mai aibă Plot parte cu acea a treia parte din partea lui Coste, ci să aibă a ţine ei, până a

[605] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 221, pp. 261. 263

[606] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 265 p. 307

întoarce Măgdălina 8 taleri bătuţi Leahului şi, când a întoarce, să dea şi cheltuiala 10 orţi"[607].

1644, februarie 21: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco Oţel din **Oţăleni** (comuna Oţeleni, Iaşi), după ce „s-au pârât de faţă Irimie, Bosie, Coţaca şi alţi răzeşi ai lor cu Timotin şi cu fraţii săi pentru o parte de ocină ce are Timotin danie de la popa Ionaşco Buzdugan din satul **Răcămuş** (lângă Muşata, comuna Berezeni, Vaslui) de pe Muşata. / Deci i-am judecat după legea ţării că, dacă i-a dat acel preot, să-şi aleagă partea lui de-o parte şi din ţarină şi din vatra satului. / Aşijdere, a zis Timotin că are şi moşii acolo, într-acel sat… tu să strângi oameni buni şi să aleagă acea parte de ocină, ce are de la acel preot… şi dacă vor găsi casele lui Timotin şi ale fraţilor săi pe locul Irimiei şi al răzeşilor săi, să-şi mute Timotin şi fraţii lui casa de pe dania lor unde li se va veni"[608].

1645, august 31: Scrisoarea lui Macri căpitan, popa de **Dărmăneşti** (oraşul Dărmăneşti, Bacău), Chicior ot tam (de acolo), Natul şi Pavel ot **Şătrăreni** (azi Jijia, comuna Albeşti, Botoşani) „pentru rândul Tomiţii căpitanului, că a venit cu cartea măriei sale ca să socotim, cu oameni buni, pentru o parte de ocină, zicând că are asupreală dinspre nişte răzeşi ai lui, la o selişte, ce s-a chemat **Dănceni** (azi Oţeleni, comuna Oţeleni, Iaşi)… şi s-au aflat două pământuri şi jumătate ale Tomiţii, arate de

607 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 112, p. 125

608 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 245, p. 225

răzeşii lui… Şi s-au pus semne, cum s-a măsurat hotarul”[609].

1774, iunie 26: Satul **Oţeşenii**, al ceauşului Grigori, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[610], avea **toată suma caselor 20**. Scădere rufeturi 4: 1 ţigan, 1 văduvă, 2 case pustii. Rămân birnici 16. / **Birnici:** Petre, grădinar / Vasile Boboli, plugar / Dumitraşco, morar / Vasile, morariu / Agapii, slugă / Petre, slugă / Acsânte, ungur / Neculai, ungurian / Ilie, argat / Ilie, ungurian / Miron Dan / Ştefan Perjul / Apostol Onică / Gheorghiţă, ungurian / Costandin, ungurian / Toader, ungurian. // **Rufeturi:** Ştefan, ţigan / O babă săracă. // **2 case pustii**.

1774, iunie 26: Satul **Şărăţei**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[611], avea **toată suma caselor 7**. Scădere rufeturi 2: 1 diacon, 1 călăraş. Rămân birnici 5. / **Birnici:** Timofti / Ursul / Nicolai / Ion, liahul / Ştefan Chiper. // **Rufeturi:** Ion, diacon / Pentelei, călăraş postelnicesc.

---

[609] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 180, p. 150

[610] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 263

[611] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 263

OŢELEŞTI

(sat pe Berheci „unde este Loluş”, lângă Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău).

1438, iulie 6: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi pisarului Mihai Oţăl, care primeşte uric pentru „**sate, pe Berheci**, unde este Loluş şi, mai din jos, unde este Stan judele, de pe amândouă părţile, şi la gura Dunavăţului, şi Dobrana, unde este Zlătariu, şi, mai din sus, unde este Coste călugărul. Asemene, pe Prut, mai din jos de gura pârâului Oancii, unde este Stanislav Ravasă, şi seliştea cea veche, Stoeneştii, şi, la Corod, unde a fost Dragoşă, şi, din jos, săliştea lui Stan Sârbul, şi la Movila Corodului, Săliştea Sârbilor, şi, de la Movila cea Mare, până la gura Corăzăului, pe amândouă părţile, încât ar putea să-şi aşeze sate cu cotunurile lor şi să aibă şi fâneţe… Iar hotarul acestor sate, cu toate hotarele sale, pe unde s-au hrănit din veac, cum şi hotarul pustietăţilor acelora să fie încât se vor putea hrăni din destul”[612].

1546, aprilie 20: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Şandru, pârcălab de Novograd (Roman), care primeşte uric pentru „jumătate din satul **Oţeleşti**, ce-i pe Berheaciu şi cu mori în Berheaci”[613].

1554, martie 2: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod Măricăi, cneaghina vornicului Gavril, fata lui Daşcov, nepoata lui Hărman, ale cărei drese de la Ştefan

---

[612] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 185, p. 262

[613] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 211-214

voievod le-a pierdut bărbatul ei, „când s-a jecmănit la Şipote”, şi care primeşte uric nou pentru „jumătate de sat la Berheaci, anume **Oţeleştii**, ca să-i fie şi de na noi uric”[614].

1640, august 15: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Bechea căpitan, Truşan din **Cucuteni** (lângă Tarniţa, comuna Onceşti, Bacău) şi Constantin din **Răchiteşti** (Răchitoasa, comuna Răchitoasa, Bacău), după ce „s-au pârât de faţă, înaintea domniei mele, **Stănişăştii** (Stănişeşti, azi Ţepoaia, comuna Motoşeni, Bacău), **Ţigăneştii** (comuna Vultureni, Bacău) şi **Dorobiţăştii** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) cu nepoţii lui Şandru din **Oţăleşti** (Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău) pentru o poiană ce este pe apa Dobrovăţului… Pentru aceea, voi să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni şi bătrâni şi să socotiţi uricele şi să le alegeţi pe cât le vor spune dresele”[615].

1646, mai 7: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Nanea Brahnea, care primeşte ispisoc de cumpărătură, „pe lângă alte cumpărături din **Filipeni** (comuna Filipeni, Bacău), **Oţăleni** (Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi **Broşteni** (lângă satul Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), şi pe o parte de moşie din sat de **Dobreana** (comuna Filipeni, Bacău)”[616].

---

614 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 18-21

615 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 422, pp. 428, 429

616 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 364, p. 311

1774, iunie 26: Satul **Oţăleşti**, ţinutul Tecuciului, ocolul Berheciului, după recensământul lui Rumeanţev[617], avea **toată suma caselor 28**. Scădere rufeturi 11: 4 copii din casă, 2 mazili şi ruptaşi, 2 popi şi diaconi, 2 văduve, 1 vornic. Rămân birnici 17. / **Birnici:** Proca Hilotii / Vârlan Făghian / Lazăr socrul lui Apostol / Ioniţă Făghian / Pintelei Carciga / Costachi Hilotii / Vasili, olar / Lupul Gâle / Grigori, ce a fost călăraş la Tutova / Ştefan, holtei cu mamă / Toader Spătar / Ion, pas, ce a fost al dumisale spătarului Conachi / Marcu / Crâste, muntean / Pascul, brat (frate) lui Toader, abager / Ştefan, cioban. // **Rufeturi:** Dumitru, copil de casă / Ioniţă, tij (la fel) / Timofti, la fel / Constantin Briahnă, la fel / Gheorghi Tacu, mazil din Tutova / Ioniţă Briahnă, ruptaş / Popa Ion / Diaconul Toader / Ursa, babă / Acsânia, văduvă / Istrati, vornic.

1901: „**Oţeleşti**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Siretul de sus, așezată în valea pârâului Berheci, fostă moşie răzăşească, care ţinea de judeţul Tecuci. Se compune din 4 cătune: Antohești, reşedinţa, Oţeleşti, Făghieni și Pădureni. Până în anul 1874, a făcut parte din judeţul Tecuci. Această comună a fost alcătuită din cătunele: Antohești, Făghieni, Gloduri, Oţelești, Pădureni și Prisaca. Se mărgineşte, la est, cu comuna Coloneşti (judeţul Tecuci); la sus, cu comuna Oncești (judeţul Tecuci); la vest, cu comuna Filipeni, şi la nord, cu comuna Glodurile. E străbătută, în lungul său, de pârâul Berheciul, care lasă, pe stânga, Pădureni şi Antohești, lângă care primeşte pârâiașul Fundul; trece prin Oţeleşti și, după ce curge câtva paralel cu Dunăvăţul, intră în judeţul

[617] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 588

Tecuci. Valea lui este înconjurată, la est, de dealurile Petrești, Domnița, Berheci și Tarniţa, şi la vest, de dealul Dobrina. / Are o populație de 358 familii sau 1.349 suflete, din care 327 contribuabili, locuind în 354 case; o școală, în cătunul Antohești, înființată în 1892; 3 biserici, câte una în satele Oţelești, Antohești şi Făghieni, deservite de un preot şi 5 dascăli; 3 cârciumi. / Teritoriul comunei are o întindere de 1.919 hectare. Totalul pământurilor de cultură este de 912,34 hectare. Proprietari mari sunt Maria T. Hanuţă, cu o moșie, în secția Pădureni, de 645 hectare; Marghioala A. Antohi, cu o moșie de 45,11 hectare; D. Condurachi, cu 64,67 hectare. Restul pământului este împărțit între răzeși. Pădurile au o întindere de 148 hectare, Viile ocupă o suprafață de 89,05 hectare. / Vite: 79 cai, 694 vite mari cornute, 95 porci, 12 capre. Stupi cu albine sunt 41. / În această comună se găsește piatră, ce se întrebuințează la zidărie. Teritoriul comunei este străbătut de calea vecinală Câmpeni-Obârşia-Gloduri-Oţeleşti, lungă de 13 km. Distanţele: la Bacău, capitala districtului, 36 km; la Filipeni, 5 km; la comuna Glodurile, 5 km; la Secueni, reședința plășii, 19 km. / **Oţeleşti**, sat în comuna cu același nume, Situat pe pârâul Berheciul. Are o populaţie de 469 suflete; o biserică, clădită de Gavril Conachi, în 1785; o cârciumă. Vite: 27 cai, 242 vite mari cornute și 9 porci. / **Oţeleşti**, sat așezat în valea pârâului Berheciul, fostă moșie răzăşească, care ținea de judeţul Tecuci. Astăzi comuna Oţelești face parte din judeţul Bacău, plasa Siretul de sus"[618].

[618] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul IV, Bucureşti 1901, pp. 620, 621

OXENTEA

(Oxentiia, comuna Oxentea, judeţul Chişinău, Moldova).

1574, mai 10: Ispisoc de întărire, dat de Ioan voievod marelui logofăt Ion Golăi (Golia), pârcălabului Eremia şi soţiei sale Tudora, pentru „două locuri în pustiu, unul pe Nistru, care se numeşte **Ocsintia**, între Molovata şi între Mocşia, şi un loc pentru patru mori, de ceea parte a Nistrului, pe pârâu, la gura Iahurlicului, unde se varsă în Nistru, şi alt los, la capătul **Peşterei**, din sus de **vechiul Orhei**, unde cade drumul vechiului Orhei în Răut, în vad, din sus de **Chişinău**, sub stâncă, de cealaltă parte a Răutului, spre Nistru, şi cu două mori pe Răut, ca să-şi aşeze acolo două sate, pentru că ei şi le-au cumpărat de la însăşi Doamna mea, şi ne-a dat 8 cai buni şi 400 zloţi tătăreşti în visteria noastră”[619].

1612, mai 13: Ispisoc de judecată de la Ştefan voievod, după ce „au venit călugării de la sfânta mănăstire a lui Golăe logofătul şi pan Voico, marele logofăt, cu mare jalobă, zicând ei că, în zilele răposatului Eremiei Movila voievod, a avut gând ca să facă cetate la **Peştera**, pe apa Răutului, şi atunci multe sate boiereşti, de primprejurul Peşterilor, le-a fost luat şi le-a făcut să fie ocol acelei cetăţi, şi a vrut să le dea lor alte sate. Ci întru aceea n-a putut să facă acele schimburi, căci l-a apucat moartea, şi atunci s-au fost luat şi aceste două sate, **Ocsentie** şi

---

[619] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 10, pp. 18-20

Golăeşti pe Răut, şi au arătat şi drese de cumpărătură de la Ion voievod… / Domnia Sa s-a milostivit şi a întors călugărilor acele mai sus scrise sate”[620].

1639, septembrie 3: Gheorghe, fiul lui Lupul fost mare vornic, dăruieşte mănăstirii Golea „jumătate de selişte, anume **Oxentiia** (Oxentea, comuna Oxentea, judeţul Chişinău, Moldova), ce este pe Nistru, în ţinutul Orheiului, pentru sufletul părinţilor dumisale şi pentru că i-am scris la pomelnic şi pe toţi fraţii noştri”[621].

1582, decembrie 13: Ispisoc de întărire, dat de Ioan voievod pentru împărţirea făcută între Ana, jupâneasa lui Ion Golăi (Golia), şi jupâneasa Eremiei pârcălabul asupra celor „două sate cea au avut în ţinutul Orheiului, anume **Golăeştii** şi **Oxentia**, şi a căzut în partea jupânesei Golăesei o jumătate de sat Golăeşti, partea din sus, şi cu moară în răut, sub Peşteră, şi cu un loc din şanţ asupra morii, care este spre folosinţa acestei mori de sub Peşteră, şi jumătate de sat din Oxintia, partea din jos, şi cu două mori din jos, ce sunt pe Iahurluc, şi cu loc de aşezare în Nistru, în dreptul morilor. / Iar în partea jupânesei Irimiei a căzut jumătate de sat Golăeşti, partea de jos, şi cu moară pe Răut, în dreptul Feredeilor, şi jumătatede sat din Oxintia, partea de sus, şi cu două mori pe Iahurluc, din sus, şi cu loc de aşezare pe Nistru”[622].

1593, august 11: Ieremia Movilă voievod „reînnoieşte un hrisov de la Ion vodă, furat din casa popii

---

620 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 37, pp. 48, 49

621 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 221, pp. 221, 222

622 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 12, pp. 23, 24

Drăgan din Suceava, şi întăreşte Anei, jupâneasa lui Golăe logofătul, cu fiii săi Mihai, Cristina, Ştefan şi Frăsina, fata Irimiei pârcălabul, **Oxintia** şi locul de la capul Peşterei, din sus de vechiul Orhei, mori în Răut, cum şi patru mori de ceea parte a Nistrului, în gura Iahurlucului”[623].

1617, iulie 25: Scrisoarea lui Aslan, pârcălab de **Orhei**, în care mărturiseşte lui Radul Voievod că a fost, însoţit de „călugăraşii de la sfânta mănăstire ce se cheamă a lui Golăi… să le socotesc locul şi ocinile a două sate, ce se cheamă **Tărbujanii** pe Răut şi **Ocsintiia** pe Nistru. Într-aceea am strâns oameni buni (anume Măn de **Susleni**, Iachim cel bătrân, Bălaş cel bătrân şi Moş de **Marcăuţi**, Ion de **Ocsăntiia**, Horceag de **Movilova**) şi am socotit împreună, şi am scos bătrânii înainte, care au ştiut locul bine şi hotarele, pe urma unui hotarnic anume Bălţatul, ce a fost logofăt… Când a fost dinspre Molovata, aflat-am mult loc luat al sfintei mănăstiri, câteva rânduri de pământuri dinspre Marcăuţi. Aşijderi s-au aflat hotarele clătite şi mutate din locul lor dinspre Băluşeşti… şi aflat-am cu sufletul meu că oamenii din cele trei sate sunt toţi vinovaţi de hatalm sfintei mănăstiri”[624].

1617, noiembrie 18: Întărit de Radul voievod Frăsinei, fetei lui Irimia, şi lui Toader, fiul Tudorei, jupâneasa lui Irimia pârcălabul, care primesc ispisoc pentru „jumătate de sat **Oxintia**, partea de sus, pe Nistru, ce este

---

[623] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 15, pp. 26, 27

[624] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 44, p. 56

în ţinutul Orheiului”[625].

1630, decembrie 10: Zapisul marilor boieri, în care scriu „precum au venit Dumitraşco, Vremeş, Constantin, Miierăuţa şi Draga, feciorii Frăsinei, fata Erimii pârcălabul, feciorii popii Toader şi seminţia lor Glogorie, fecior Ileanii, fata jupânesei Erimii, cu toţi nepoţii şi prenepoţii Erimii pârcălabul şi a jupânesei sale Tudora şi au vândut jumătate de sat **Oxintie** la Nistru, în ţinutul Orheiului, Lupului, marele vornic de Ţara de Jos, drept 300 taleri de argint, iar cealaltă jumătate dintr-acelaşi sat Oxintie o ţin călugării de la sfânta mănăstire care se numeşte mănăstirea Golăe”[626].

1639, septembrie 3: Gheorghe, fiul marelui vornic Lupul, dăruieşte mănăstirii Golia „jumătate de selişte, anume **Oxentia**, ce este pe Nistru, în ţinutul Orhaiului pentru sufletul meu şi pentru sufletul părinţilor, pentru că i-au scris la sfântul pomelnic şi pe toţi fraţii noştri”[627].

1743, iulie 7: Iordache Guriţescul, strănepot lui Dumitraşco Portărescul se înţele cu egumenul Gherasim al mănăstirii Golia „pentru rândul unei moşii, anume **Ocsentiia**, ce este la ţinutul Orhei, pe Nistru, din care moşie trăgând şi eu parte după strămoşul meu Iordache Portărescul, socotind că doar voi avea şi eu parte de moşie în acel sat şi trăgând la judecată cu părintele egumen pentru acel sat, iar sfinţia sa a scos cărţi cu care s-a cuprins tot satul Ocsentiia, de vreme ce jumătate a

---

[625] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 45, p. 57

[626] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 60, pp. 67, 68

[627] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 72, pp. 78, 79

fost al mănăstiri, dat de jupâneasa lui Golie logofătul, ctitorul mănăstirii, şi jumătate de sat iarăşi au dat mănăstirii danie feciorul unui Lupu vornic, şi s-a încheiat tot satul, iar mie parte de moşie nu mi-a rămas în acel sat. / Şi luând părintele de aici carte domnească la dumnealui serdarul şi la Carp medelnicer, că, dacă nu voi avea eu acolo moşie, să-mi strice casa… şi vrând părintele să-mi strice casa, am căzut cu rugăminte după sfinţia sa să nu mi-o strice, să mă lase să şed şi i-am dat câte 2 lei pe an pentru venitul moşiei, iar de n-aş da, să aibă sfinţia sa judecată iarăşi la acei boieri pentru satul întreg **Trebujăni**, ce sunt pe Răut, şi mi-au ales partea mea din acel sat pe ispisoc domnesc, din jumătate de sat, din partea de jos, a treia parte, şi acea a treia parte se împarte în 7 părţi, şi din acele 7 părţi se vine mănăstirii o parte şi un sfert, şi 5 părţi şi trei sfertură rămân partea noastră, a neamului Portăreştilor… / Şi iarăşi m-am tocmit cu sfinţia sa, să facem moară dimpreună, însă pe cât mi-ar ajunge părţile mele, pe atât să dau şi eu ajutor la cheltuiala morii şi ce-ar măcina sfinţia sa sau eu în acea moară să ne dăm uiumul după obicei în moară, să se pună să stea la mijloc şi la urmă să-l împărţim frăţeşte, cineşi pe câtă parte are. Aşijderi, şi din dijma câmpului”[628].

1774, iunie 5: Satul **Ocsăntia**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Nistrului, după recensământul lui Rumeanţev[629], avea **toată suma caselor 34**. Scădere rufeturi 14: 13 volintiri, 1 popă. Rămân birnici 20. 14 case pustii. / **Birnici:** Miron Daţco / Vasile Soltan / Andrii Chirtocă /

---

628 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 220, pp. 221, 222

629 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 461

Ioniţă Chiriţă / Toader a Prodonesii / Pavăl / Miron Stari / Andronachi Guriţenco / Călin Chirtoacă / Grigoraş, cojocar / Ioniţă Daţco / Ioniţă, dascăl / Ştefan Guriţenco / Ioniţă Popescul / Vasile Săcară / Simion Sotnic / Ocsănti fiul lui Pahomi / Lupul fiul lui Ştefan / Strătulat, crav / Grigoraş fiul lui Leonti. // **Rufeturi:** Ştefan Savin, volintir / Ioniţă Guriţenco, volintir / Ştefan Berhoiu, volintir / Manolachi, volintir / Sandul, volintir / Vasile, volintir / Ion, volintir / Lefter, volintir / Rdadul, volintir / Grigori, volintir / Vasile, volintir / Ioniţă Ştefca, volintir / Constandin, volintir / Popa Mihăilă.

Cuprins:

Precuvântare: „Obiceiuri păgâneşti la Români” p. 3

OANCEA p. 10
OANCEA p. 15
OANŢA p. 16
OANŢUL p. 16
OARĂŞA p. 17
OASĂLE p. 18
OBÂRŞENI p. 19
OBÂRŞENI p. 21
OBÂRŞIA p. 23
OBÂRŞIA BERHECIULUI p. 28
OBOROCENI p. 37
OBREJENI p. 45
OBREJEŞTI p. 50
OCENI p. 51
OCHENI p. 52
OCHINTEŞTI p. 53
OCHIŞĂŞTI p. 55
OCIA p. 56
OCNA p. 57
OCNA p. 61
OCNIŢA p. 62
ODAIA GUGII p. 66
ODAIA COSTII p. 68
ODAIA LUI MANOLACHE p. 69
ODAIA DE BEILIC p. 70

ODOBEŞTI p. 71
ODOBEŞTI p. 76
ODOBEŞTI p. 91
OGHILENI p. 92
OGLINZI şi OGLINDEŞTI p. 93
OHRINCEA p. 102
OIŞANI p. 103
OIŞĂŞTI p. 106
OIŞENI p. 106
OITUZ p. 110
OJEVA p. 120
OLĂNEŞTI p. 123
OLĂŞEI p. 127
OLĂŞEI p. 129
OLĂŞEI p. 133
OLEKSIIVKA p. 134
OLEŞEŞTI p. 135
OLEŞEŞTI p. 146
OLEŞTI p. 149
OLIŞCANI p. 150
OLOBOTCA p. 158
OLOVĂŢ p. 158
OLTENEŞTI p. 159
OLTENI p. 161
ONCANI p. 163
ONCANI p. 164
ONCANI p. 166
ONCANI p. 170
ONCĂUŢI p. 171
ONCENI p. 173
ONCEŞTI p. 175
ONCEŞTI p. 179

ONCEŞTI p. 182
ONCEŞTI p. 182
ONCIOAE p. 187
ONEŞTI p. 189
ONEŞTI p. 193
ONEŞTI p. 207
ONEŞTI p. 208
ONEŞTI p. 213
ONEŞTI p. 215
ONEŢCANI p. 216
ONGHENI p. 220
ONICENI p. 221
ONICENI p. 222
ONICICANI p. 227
ONIŞCANI p. 232
ONŢENI p. 235
ONŢEŞTI p. 236
ONUT p. 243
ONUT p. 250
OPRIŞENI p. 252
OPRIŞENI p. 254
OPRIŞEŞTI p. 255
ORĂŞENI p. 259
ORĂŞENI p. 266
ORBENI p. 271
ORBIC p. 276
ORBUŞCANI p. 280
ORGOEŞTI p. 281
ORHEI p. 285
OROFTIANA p. 308
ORZENI p. 313
ORZEŞTI p. 313

ORZEŞTI p. 315
OSINCENI p. 316
OSOI p. 317
OSOIU p. 319
OSTĂPCANI p. 321
OSTĂPCENI p. 322
OSTĂŞEŞTI p. 324
OSTOPCENI p. 325
OSTRA p. 327
OSTROVENI p. 334
OŞEHLIB sau OŞIHLIB p. 336
OŞEŞTI p. 341
OŞLOBENI p. 345
OTEŞTI p. 346
OTICI p. 353
OŢELENI p. 354
OŢELENI p. 355
OŢELENI p. 361
OŢELEŞTI p. 365
OXENTEA p. 369

„Poporul nostru, pe lângă datinile şi moravurile care se împacă cu adevărurile şi învăţătura credinţei noastre, păstrate de Sf. Maică Biserică, el mai ţine şi mai săvârşeşte şi alte forme, fapte, datini şi apucături, care nu se ţin de Legea noastră creştină, care sunt cu totul străine

de învăţătura Domnului Christos şi, de cele mai multe ori, de tot contrare şi păgubitoare pentru credinţa şi viaţa sufletului nostru".